

АДАТА КРИСТИ

ПОДВИЗИТЕ
НА ЕРКЮЛ

АГАТА КРИСТИ ПОДВИЗИТЕ НА ЕРКЮЛ

Превод: Веселин Иванчев, Ирина Димитрова

chitanka.info

Съвременните „подвизи на Херкулес“.

Идеята допада на суетния Еркюл Поаро. Преди да се оттегли и да се отдаде на градинарство, той поема още дванайсет внимателно подбрани случая. Всички те напомнят забележителните подвизи на древногръцкия герой Херкулес, прославили го с невероятната му сила и смелост. Но когато изтънченият Еркюл Поаро се изправя пред съвременните изпитания, неговото единствено оръжие е непобедимата сила на умозаклученията...

Дванайсет увлекателни криминални истории, които ни срещат отново с неподражаемата Агата Кристи и изключителния Еркюл Поаро...

Агата Кристи е известна в целия свят като кралицата на криминалния роман. Продадени са повече от един милиард екземпляра от книгите ѝ на английски език и още един милиард в превод на 44 езика. Тя е един от най-издаваните и четени автори и само Библията и произведенията на Шекспир са продадени в по-големи количества от нейните романи. Авторка е на 78 криминални романа, 19 пиеси и 6 романа, написани под името Мери Уестмакот.

Агата Кристи е родена в Торки. Първият ѝ роман — „Загадката в Стайлз“ е написан към края на Първата световна война, в която тя участва като медицинска сестра. В него тя създава Поаро, малкия детектив-белгиец с яйцевидна глава, страстен привърженик на реда, както и на „сивите клетки“, който става един от най-популярните детективи след Шерлок Холмс. Романът е публикуван през 1920 година.

След като е писала средно по една книга на година, през 1926 Агата Кристи създава своя шедьовър „Убийството на Роджър Акройд“. Това е първото ѝ произведение, публикувано от Колинс, и поставя началото на едно сътрудничество между автор и издател, което продължава 50 години и дава живот на 70 книги. „Убийството на Роджър Акройд“ е и първият роман на писателката, който е поставен в театъра със заглавието „Алиби“ и се играе с голям успех в Уест Енд.

През 1971 г. Агата Кристи получава благородническа титла. Последните ѝ два издадени романа са „Завесата: Последния случай на Поаро“ — през 1975 г., и „Стаена смърт“ — през 1976 г., в който отново се срещаме с мис Марпъл, мила стара дама от Сейнт Мери Мийд. И двата романа имат невероятен успех. Агата Кристи пише и популярна литература, включително и една автобиография и прекрасната книга „Ела и ми кажи как живееш“, в която разказва за експедициите, на които е била със своя съпруг, археолога сър Макс Малоун.

ПРЕДИСЛОВИЕ

В основни линии домът на Еркюл Поаро бе обзаведен съвременно. Блясъкът на хром бе навсякъде. Креслата, макар и удобно тапицирани, имаха квадратни форми и безкомпромисно резки очертания.

Прецизно, точно по средата на едно от тези кресла седеше Еркюл Поаро. Насреща му се бе настанил доктор Бъртън, преподавател по класическа литература, и отпиваше със задоволство от виното „Шато Мутон Ротшилд“, което Поаро му бе налял. Видът му бе пълна противоположност на каквато и да било акуратност. Мъжът бе възпъльничък, немарлив, с гъста рошава бяла коса. Имаше плътен хриптящ кикот и лошия навик да обсипва себе си и всичко наоколо с пепел от цигари. Поаро напразно се бе опитал да го обгради отвсякъде с пепелници.

Доктор Бъртън полюбопитства:

— Защо пък точно Еркюл? Защо са избрали езическото име Херкулес? Измислица на бащата? Каприз на майка ти? Някакви семейни причини? Ако не ми изневерява паметта, брат ти се казваше Ахил?

Поаро мислено се върна в миналото, прехвърляйки наум подробности от кариерата на Ахил Поаро. Наистина ли всичко това се бе случило?

— Само за известно време — отговори той.

Доктор Бъртън тактично смени темата Ахил Поаро.

— Хората трябва да са по-внимателни, когато дават имена на децата си — продължи да размишлява той на глас. — Аз имам внуци. Затова и знам. Едната се казва Бланш, а е мургава като циганка! После Дирдри, печалната Дирдри, която се оказа весела до немай-къде. Що се отнася до малката Пейшънс, тя съвсем не е надарена с търпение, както би следвало да съди човек по името ѝ. А Диана — продължи познавачът на древността, — отсега тежи над седемдесет и шест килограма, а е само на петнайсет. *Твърдят*, че било детска пълнота, но

изобщо не им вярвам. *Диана!* Искаха да я нарекат Елена, но тогава се намесих. Като знам на какво приличат майката и бащата! А пък и бабата! Опитах с Марта, Доркас и други по-разумни имена, но напразно. Думи, хвърлени на вятъра. Странно нещо са родителите!

Той изсумтя и Поаро го изгледа въпросително.

— Мисля си какъв ли е бил разговорът. Майка ти и покойната мисис Холмс си седят, шият малки дрешки или плетат и изреждат: „Ахил, Херкулес, Шерлок, Майкрофт...“

— Разбрах. Искаш да кажеш, че външният ми вид не напомня на Херкулес?

Погледът на доктор Бъртън се плъзна по дребната спретната фигура на Еркюл Поаро, безупречните му раирани панталони и черно сако, прецизния възел на вратовръзката. Огледа го внимателно от лачените обувки до яйцевидната му глава и тънките мустаци, които красяха горната устна.

— Честно казано, Поаро, не приличаш на Херкулес! — призна доктор Бъртън. — Предполагам, че никога не си имал достатъчно време да изучаваш класиците.

— Така е.

— Жалко. Много жалко. Пропуснал си много. Ако зависеше от мен, всеки щеше да е задължен да ги изучава.

Поаро повдигна рамене.

— Е, и без тях се справях добре.

— Справял си се! *Справял си се!* Въобще не става дума как си се справял. Това е съвсем погрешна гледна точка. Класиците не са някаква стълбица, водеща към бърз успех подобно на модерните кореспондентски курсове! Важни са не часовете, прекарани в работа, а свободното време. Това е грешката, която допускаме всички. Погледни себе си например, сега се справяш, но скоро ще искаш да излезеш от нещата, ще искаш да се поотпуснеш. Какво ще правиш тогава със свободното си време?

Поаро беше готов с отговора.

— Ще отглеждам, съвсем сериозно ще се занимавам с отглеждането на тиквички.

— Тиквички? Какво искаш да кажеш? Онези големи обли и зелени неща, дето имат воднист вкус?

— Е, точно там е цялата работа — започна ентузиазирано Поаро.
— *Не трябва* да имат воднист вкус.

— О, знам. Слагаш им сирене, ситно нарязан лук или бял сос.

— Не, не, грешиш. Смятам, че вкусът на тиквичката може да се подобри. Може да ѝ се придаде — той присви очи — цял букет...

— Боже господи, човече, та това да не е червено вино.

Думата *букет* напомни на доктор Бъртън за чашата до лакътя му. Той отпи с удоволствие.

— Много хубаво вино. Да. — Той одобрително поклати глава. — Не говориш *сериозно* за тиквичките, нали? Не искаш да кажеш — продължи той с ужас, — че всъщност ще трябва да се *навеждаш* — ръцете му обгърнаха собственото му шкембенце с уплаха, — да се навеждаш и да окопаваш онези неща в тор, да ги подхранваш с ивици вълна, натопени във вода и какви ли не подобни неща?

— Изглежда — отбеляза Поаро, — доста добре си запознат с отглеждането на тиквички.

— Виждал съм как го правят градинарите при посещенията ми в провинцията. Но шегата настрана, Поаро. Какво хоби само! Сравни го — гласът му се снижи и заприлича на доволно мъркане — например с един фотьойл пред добре накладен огън в дълга, ниска стая пълна с книги. Стаята трябва да е *дълга*, а не квадратна. Книги от всичките ти страни. Чаша порто и отворена в ръцете ти книга. Докато четеш, времето се изнизва в обратна посока...

Той гръмко изрецитира едно стихче на гръцки, след което го преведе:

*Борейки се с ветровете, срещу винено тъмнеещи
вълни,
Изкусният кормчия изправи хвъркатия си кораб!*

— Разбира се, никога не би могъл да доловиш истинската атмосфера на оригинала.

В ентузиазма си за момент той бе забравил за Поаро. Докато го гледаше, Поаро изведнъж се усъмни, почувства се притиснат от угризения. Наистина ли имаше нещо, което бе пропуснал? Богатството

на духа, може би? Обзе го тъга. Да, трябваше да се запознае с класиката навремето... Сега, за съжаление, бе твърде късно...

Доктор Бъртън прекъсна меланхоличните му размисли.

— Сериозно ли мислиш да се оттеглиш от работата си?

— Да.

— Сигурен съм, че няма да го направиш — засмя се докторът.

— Уверявам те...

— Искам да кажа, че няма да можеш да го направиш. Твърде много си запален по работата си.

— Не, наистина. Вече предприемам необходимото. Още няколко случая, специално подбрани случаи, не каквото дойде, нали разбираш. Само такива, които лично ме привличат.

— Точно така — разсмя се доктор Бъртън. — Само един-два случая, само още един и така нататък. За сбогуването на примадоната никога не остава време, Поаро!

Той бавно се изправи. Един добродушен, белокоп гном.

— Твоите случаи не са подвизите на Херкулес — продължи той. — Това са усилия на любовта. Ще разбереш дали съм прав. След дванайсет месеца ще видиш, че ти все още ще си тук, а тиквичките ще бъдат — той повдигна рамене — просто тиквички.

Сбогувайки се с домакина, доктор Бъртън се раздели и с квадратната стая, която го ужасяваше.

Тук ние също се разделяме с него. По-важно за нас е какво остави той след себе си. Една Идея.

След потеглянето му, Поаро отново приседна като замаян и промърмори:

— Подвизите на Херкулес... Е, това е добра идея...

Следващия ден завари Поаро да претърсва голям кожен том и други по-малки книги като от време на време хвърляше измъчени погледи на различни, написани на машина страници.

Неговата секретарка, мис Лемън беше инструктирана да събере информация за Херкулес и да я остави на бюрото.

Тя не беше от типа любопитни секретарки и без да проявява особен интерес, но с образцово прилежание бе изпълнила задачата си.

Еркюл Поаро се гмурна смело в неизбродимия океан на класиката, тръгвайки от обяснението — „Херкулес, славен герой, който след смъртта си бил провъзгласен за бог и получил божествени почести.“

Дотук добре. Но по-нататък далеч не беше толкова лесно. В продължение на два часа Поаро продължи да чете прилежно, водейки си записки и правейки справки с другите книги. Най-накрая се отпусна назад и поклати глава. Настроението му от предишната вечер се бе изпарило. Какви хора само!

Този герой Херкулес например! Герой, как ли не! Какво друго бе той, освен огромно мускуесто създание със слаба интелигентност и престъпни наклонности! Поаро си спомни за месаря Адолф Дюран, който бе осъден в Лион през 1895 година. Същество с волска сила, което бе убило няколко деца. Защитата твърдеше, че той страда от епилепсия, което безспорно си беше така, но дали това можеше да се приеме за невменяемост беше обект на няколкодневни дискусии. Онзи древен Херкулес сигурно също е страдал от някаква лудост. Не, поклати глава Поаро, ако *това* бе древногръцката представа за герой, то тя съвсем не се вписваше в съвременните му виждания. Целият класически свят го шокира. Подобно на сегашните престъпници тези богове и богини имаха толкова много *псевдоними*. Наистина, те определено напомняха престъпни типажи. Пиянство, разврат, кръвосмешение, грабеж, убийство и измама, предостатъчно, за да не може *правосъдието* да се отърве от работа. Няма приличен семеен живот. Няма ред, няма методичност. Дори в престъпленията им нямаше нито ред, нито методичност!

— Виж го ти Херкулес! — каза Еркюл Поаро, вече без всякакви илюзии и се изправи.

Одобрително се огледа наоколо. Квадратна стая, мебелирана съвремененно с ъгловати мебели, дори една модерна скулптура, представляваща два куба един върху друг, а отгоре им правилна геометрична фигура от медна жица. Точно по средата на тази спретната и чиста стая стоеше самият *той*. Еркюл се погледна в огледалото. Ето така трябва и да изглежда съвременният Херкулес — безкрайно различен от безвкусното изображение на гола фигура с изпъкнали мускули, която размахва тояга. Това е, малка спретната

фигура, облечена по градски маниер и с мустаци. Еркюл дори не бе и сънвал, че ще има такива тънки изискани мустаци.

Все пак Еркюл Поаро и Херкулес от класиката си приличаха по нещо. Несъмнено и двамата бяха допринесли светът да се изчисти от някои паразити... И двамата биха могли да бъдат описани като благодетели на обществото, в което живееха...

Какво бе казал снощи доктор Бъртън, преди да си тръгне... „Твоите случаи не са подвизите на Херкулес...“

Е, тук сгреси старецът. Подвизите на Херкулес трябва да се повторят още веднъж, но от един нов Херкулес. Остроумен и забавен замисъл! Преди да се оттегли окончателно, Еркюл Поаро ще се заеме с дванайсет случая — нито повече, нито по-малко. Тези дванайсет случая ще бъдат подходящо подбрани, за да съответстват на дванайсетте подвига на античния Херкулес. Да, така ще бъде не само забавно, но и артистично, някак одухотворено.

Поаро взе класическия речник и отново се зачете в него. Не смяташе да следва дословно своя прототип. Никакви жени, нито дрехи, напоени с отрова като на кентавъра Нес... Подвизите и само подвизите.

Значи първият подвиг ще бъде немейският лъв.

— Немейският лъв — повтори той, опитвайки как звучи.

Разбира се, не очакваше да се заеме с нещо, в което да участва истински лъв. Ще бъде твърде голямо съвпадение, ако към него се обърнат от управата на зоологическите градини с молба да се занимае с някакъв случай, в който да е намесен истински лъв.

Не, цялата работа е просто в символа. Първият случай би трябвало да засяга някоя обществено значима личност, трябва да е сензационен и от първостепенно значение! Някой от царете на престъпния свят или пък някоя лъвска фигура в обществото. Известен писател, политик или художник. Или дори член на кралското семейство?

Последното особено му се понрави...

Няма да бърза. Ще изчака. Ще чака, докато не се появи подходящ случай — първият от избраните от самия него подвизи.

ПЪРВА ГЛАВА
НЕМЕЙСКИЯТ ЛЪВ

I.

— Има ли нещо интересно тази сутрин, мис Лемън? — попита Поаро на другия ден, влизайки в стаята.

Той имаше доверие на мис Лемън. Тя беше жена без въображение, но с инстинкт. Каквото сметнеше, че заслужава внимание, наистина си струваше. Беше родена за секретарка.

— Нищо особено, мосю Поаро. Има само едно писмо, което би могло да ви заинтригува. Поставила съм го най-отгоре на купчината.

— За какво става дума? — попита той и пристъпи напред.

— От някакъв човек, който иска да разследвате изчезването на пекинеза на жена му.

Поаро застина и хвърли сериозно-осъдителен поглед на мис Лемън. Тя не го забеляза, а продължи да пише. Пишеше със скоростта и прецизността на бързострелен танк.

Поаро беше потресен. Потресен и огорчен. Мис Лемън, така експедитивната мис Лемън, го беше разочаровала! *Пекинез!* Ставаше дума за някакъв *пес!* Като си помисли само, особено след това, което бе сънувал тази нощ. След изказаните към него лични благодарности тъкмо на излизане от Бъкингамския дворец, го събуди прислужникът със сутрешната му чаша шоколад!

В него напиреха горчиви, иронични думи. Той обаче не каза нищо, защото едва ли мис Лемън би успяла да ги чуе при тази скорост на писане.

Той изсумтя с отвращение и взе писмото, поставено най-отгоре върху малката купчина, намираща се в края на бюрото.

Да, беше точно така както мис Лемън му беше казала. Адрес в града, сбито, делово и лишено от всякакъв финес искане, относно отвлечането на някакъв пекинез. Едно от онези същества с изцъклени очи, дундуркани от богатите дами. Докато четеше, Еркюл Поаро презрително сви устни.

Нищо особено. Нищо, което да хваща окото, освен... Ами да, да, само един малък детайл, който оправдаваше думите на мис Лемън. Именно в този дребен детайл *имаше* нещо необичайно.

Съвсем не беше случай, какъвто би искал, какъвто си бе обещал. От никаква гледна точка не можеше да се каже, че има нещо съществено, по-скоро беше съвсем маловажен. Най-главното му възражение бе, че под никакъв предлог не можеше да мине за подходящ като един от подвизите на Херкулес.

Но за съжаление, все пак любопитството му бе събудено.

Да, наистина му бе любопитно...

Той повиши глас, така че да бъде чул от мис Лемън, въпреки шума от машината ѝ.

— Позвънете на този сър Джоузеф Хогин — нареди той — и ми уредете среща в кантората му, както той сам предлага.

Както обикновено, мис Лемън бе излязла права.

— Аз съм обикновен човек, мистър Поаро — каза сър Джоузеф Хогин.

Еркюл Поаро направи многозначителен жест, който можеше да бъде възприет като уважение към солидната кариера на сър Джоузеф и одобрение за скромността, която проявява, описвайки себе си по подобен начин. Жестът можеше да бъде изтълкуван и като деликатно отрицание на подобно твърдение. Във всеки случай, той въобще не подсказваше онова, което всъщност се въртеше в главата на Поаро. Всъщност той смяташе, че сър Хогин си беше един съвсем простоват човек. Критичният поглед на Поаро спря на изпъкналите му челюсти, малките свински очички, големия като патладжан нос и тънките устни. Общото впечатление му напомняше за някого или нещо, но в този момент не можеше да се сети. Имаше някакъв смътен спомен. Преди доста време... в Белгия... нещо, със сигурност свързано със *сапун*...

Сър Джоузеф продължи:

— При мен няма превземки. Никога не увъртам. Повечето хора, мистър Поаро, биха оставили нещата така. Но това не е в мой стил. Аз съм богат и двеста лири къде ли не са отишли...

— Поздравявам ви — побърза да вметне Поаро.

— Моля?

Сър Джоузеф поспря за малко. Мъничките му очи се присвиха още повече. Той каза рязко:

— Това обаче не означава, че пръскам парите си наляво-надясно. Плащам за това, което пожелаея. Но плащам пазарната му цена, не повече.

— Предполагам, разбирате, че хонорарите ми са високи? — рече Еркюл Поаро.

— Да, да. Но в случая — изгледа го лукаво сър Джоузеф, — става дума за нещо съвсем дребно.

Еркюл Поаро повдигна рамене и добави:

— Аз не се пазаря. Аз съм експерт, а за услугите на един експерт се налага да се плаща.

Сър Джоузеф отговори откровено:

— Знам, че сте най-добрият за подобни неща. Проучих и ми казаха, че няма по-добър. Смятам да стигна до дъното на тази история и няма да жалея парите си. Точно затова ви извиках.

— Имате късмет — отвърна Поаро. — Безкрайно голям късмет. Без излишна скромност бих могъл да твърдя, че съм на върха на своята кариера. Много скоро смятам да се оттегля, да живея сред природата, от време на време да пътувам, за да видя света и също, вероятно да поддържам градината си, отделяйки особено внимание на подобряването на един вид градински тиквички. Чудесни зеленчуци, но им липсва аромат. Както и да е, не става дума за това. Просто исках да обясня, че преди да се оттегля съм си поставил определена цел. Реших да поема дванайсет случая нито повече, нито по-малко. Ако мога така да се изразя, самоналожени „подвизи на Херкулес“. Вашият случай, сър Джоузеф, е първият от дванайсетте. Случаят ме привлече — въздъхна той — с изключителната си маловажност.

— Важност? — не доразбра сър Джоузеф.

— Казах *маловажност*. Викали са ме да разследвам най-различни случаи — убийства, смърт при необичайни обстоятелства, грабежи, обири на бижута. За първи път от мен се иска да използвам възможностите си към изясняване на обстоятелствата около отвлечане на пекинез.

— Изненадвате ме! — изсумтя сър Джоузеф. — Предполагах, че безброй жени са ви отегчавали със своите домашни любимци.

— Да, наистина. *Но за първи път се случва да бъда привлечен за случая от съпруга.*

Малките очички на сър Джоузеф се присвиха одобрително.

— Започвам да разбирам защо са ви препоръчали — отбеляза той. — Обигран сте, мистър Поаро.

— Сега бихте ли проследили фактите по случая. Кога е изчезнало кучето?

— Точно преди седмица.

— Предполагам, досега съпругата ви съвсем е обезумяла?

Сър Джоузеф изумено се втренчи в Поаро и рече:

— Не сте разбрали добре. Кучето беше върнато.

— Върнато? Тогава, позволете да попитам, какво общо бих могъл да имам аз със случая?

Сър Джоузеф се изчерви.

— Защото, за нищо на света няма да позволя да бъда измамен! Ето сега, мистър Поаро, ще ви разкажа всичко. Кучето беше откраднато преди седмица. Задигнали го в парка Кенсингтън, където го разхождала компаньонката на жена ми. На следващия ден от жена ми поискали двеста лири. Представете си само, двеста лири! За онова проклето джафкащо чудовище, което и без това само се мотае в краката ми!

— И, разбира се, вие не сте били съгласни с плащането на подобна сума? — тихо попита Поаро.

— Не, разбира се. По-точно нямаше да се съглася, ако знаех! Мили, съпругата ми, много добре се е досещала за това. И нищо не ми каза! Просто изпратила сумата на посочения адрес в банкноти от по една лира, както се искало.

— И кучето било върнато?

— Да. Същата вечер позвъниха на вратата и ето ти го малкото зверче, стои на прага. А наоколо няма жива душа.

— Чудесно. Продължавайте.

— Разбира се, тогава Мили призна какво е направила, а аз побеснях. Както и да е, след малко се поуспокоих. Все пак миналото — минало, пък и не може да се очаква от една жена да прояви какъвто и да било здрав разум. Струва ми се, че щях да забравя цялата работа, ако не бях срещнал моя стар приятел Самюелсън в клуба.

— Тъй ли?

— По дяволите. Това определено си беше изнудване! Точно същото нещо му се беше случило и на него. От *неговата* жена пък

измъкнали *триста* лири. Е, това вече е прекалено. Реших, че на подобно нещо трябва да се сложи край. Тогава ви извиках.

— Но, сър Джоузеф, много по-правилно, а и по-евтино би било, ако бяхте извикали полицията?

Сър Джоузеф се почеса по носа и каза:

— Женен ли сте, мистър Поаро?

— За жалост — отвърна Поаро, — не съм имал това щастие.

— Хм, не знам за щастиято, но щяхте да знаете, че жените са странни създания. Жена ми изпадна в истерия само при споменаването на полицията. Втълпила си е, че нещо ще се случи на скъпоценния й Шан Тън, ако се обърнем към тях. Не ще и да чуе за подобно нещо. Бих казал, че не посрещна с особен ентузиазъм и *вашата намеса* в случая. Но аз се държах твърдо и тя най-сетне отстъпи. Все пак помнете, тя *не одобрява* присъствието ви.

— Доколкото разбирам, положението е деликатно — промърмори Поаро. — Ще бъде необходимо да разпитам съпругата ви относно някои подробности, като в същото време се опитам да я уверя, че занапред кучето й ще бъде в безопасност?

Сър Джоузеф кимна и се изправи.

— Още сега ще ви закарам с колата.

II.

Двете жени седяха в просторна, топла и натруфено мебелирана гостна.

В момента, в който сър Джоузеф и Еркюл Поаро влязоха, напред се втурна малък пекинез, който лаеше бясно и се въртеше застрашително около глезените на Поаро.

— Шан, Шан, ела тук. Ела при мама, миличък... Вземете го, мис Карнаби.

Другата жена се втурна към животинчето, а Еркюл Поаро смотолеви:

— Същински лъв, наистина.

Почти останала без дъх, преследвачката на Шан Тън се съгласи с това твърдение.

— Да, наистина, той е толкова *добър* пазач. Не се бои от никого и от нищо. Хайде, доброто ми момче, така.

След като запозна госта с дамите, сър Джоузеф рече:

— Е, мистър Поаро, ще ви оставя да се заемете със случая. — Кимна и излезе от стаята.

Лейди Хогин беше едра, раздразнителна жена с къносана червена коса. Компаньонката ѝ, развълнуваната мис Карнаби, беше пълничко, добродушно създание на възраст около четирийсет-петдесет години. Тя се държеше крайно почитателно с лейди Хогин и очевидно до смърт се страхуваше от нея.

Поаро започна:

— А сега, лейди Хогин, разкажете ми всичко относно това отвратително престъпление.

Лейди Хогин се изчерви.

— Радвам се да чуя *това* от вас, мистър Поаро. Защото *наистина* беше престъпление. Пекинезите са много чувствителни, почти толкова чувствителни, колкото и децата. Милият Шан Тън можеше да умре от страх, ако не от друго.

Останала без дъх, мис Карнаби започна да приглася:

— Да, беше ужасно — *ужасно!*

— Бихте ли се спрели на фактите.

— Ами, случи се така. Шан Тън беше на разходка в парка с мис Карнаби...

— О, Боже, наистина, вината е изцяло моя — продължи да приглася компаньонката. — Как може да съм толкова глупава, толкова небрежна...

Лейди Хогин отвърна кисело:

— Не бих искала да ви виня, мис Карнаби, но ми се струва, че можехте да проявите повече *бдителност*.

Поаро насочи поглед към компаньонката.

— Какво се случи?

Мис Карнаби започна да сипе малко объркан поток от думи.

— Ами, беше толкова странно! Тъкмо вървахме покрай цветята и Шан Тън тичаше напред, разбира се. Той се поразходи по тревата и тъкмо мислех да се връщаме към къщи, когато вниманието ми бе привлечено от едно бебе в количка. Толкова красиво бебе. То ми се усмихваше. Имаше прекрасни бузки и такива невероятни *къдрици*. Просто не се съдържах да заговоря гувернантката и я попитах на колко годинки е детето. Отвърна ми, че е на година и половина. Сигурна съм, че не съм разговаряла с нея повече от минута или две и когато насочих поглед към Шан, него го нямаше. Каишката просто беше срязана...

— Ако се бяхте отнесли с необходимото внимание към задълженията си, никой не би успял да се промъкне и да пререже каишката — укорително рече лейди Хогин.

Мис Карнаби изглежда всеки момент щеше да избухне в сълзи и Поаро бързо попита:

— А какво се случи по-нататък?

— Ами, разбира се, търсих *навсякъде*. И го *виках*! Попитах и пазача на парка дали не е виждал мъж, който да носи пекинез, но той не беше забелязал подобно нещо. Просто не знаех какво да правя и продължих да търся, но най-накрая, разбира се, *трябваше* да се върна *вкъщи*...

Мис Карнаби потъна в гробно мълчание. Поаро доста добре се досещаше какво е последвало.

— И после сте получили писмото, тъй ли? — попита той.

Лейди Хогин взе думата:

— С първата поща на следващата сутрин. Пишеше, че ако искам да видя Шан Тън жив, трябва да изпратя двеста лири в банкноти от по една лира, поставени в плик, който не трябва да минава през пощата. Трябваше да се изпратят на името на капитан Къртис и адрес: Блумсбъри Роуд Скуеър, номер 38. Казваше се, че ако парите са белязани или съобщя на полицията, *опашката и ушите на Шан Тън ще бъдат отрязани!*

Мис Карнаби тихо зариде.

— Толкова ужасно — промърмори тя. — Как е възможно хората да са такива злодеи.

— Казваше се още, че ако изпратя парите веднага — продължи лейди Хогин, — Шан Тън ще бъде върнат още същата вечер, но ако след това се обърна към полицията, кученцето ми пак ще пострада...

Мис Карнаби промърмори през сълзи:

— О, Боже, дори сега се страхувам да не му се случи нещо... Разбира се, мосю Поаро не е точно от полицията...

— Разбирате ли, мистър Поаро, ще трябва да бъдете много внимателен — разтревожено рече лейди Хогин.

— Но аз, аз нямам нищо общо с полицията — побърза да я успокои Поаро. — Моите проучвания ще бъдат проведени много дискретно, без никакъв шум. Можете да бъдете спокойна, че Шан Тън ще бъде в пълна безопасност. *Гарантирам* за това.

И двете дами като че се успокоиха от вълшебната дума. Поаро продължи:

— Пазите ли писмото?

— Не — поклати глава лейди Хогин, — бях предупредена да го поставя в плика с парите.

— Както и направихте?

— Да.

— Хм, жалко.

— Но аз още пазя каишката — радостно извика мис Карнаби. — Да я донеса ли? — Без да дочака отговор, тя се втурна навън от стаята.

Еркюл Поаро се възползва от отсъствието ѝ, за да зададе няколко въпроса.

— Ейми Карнаби? О! Тя е много добра, макар, разбира се, да е малко глупавичка. Имала съм няколко компаньонки, *но всички* се оказаха пълни глупачки. Ейми е много привързана към Шан Тън и

беше ужасно разстроена от всичко, което се случи. Съвсем спокойно би могла обаче да виси около някакви си детски колички и да пренебрегне миличкия ми Шан заради тях. Тия стари прислужнички са все едни и същи, просто си губят ума, като видят бебе! Не, сигурна съм, че тя няма абсолютно нищо общо с цялата история.

— Изглежда е така — съгласи се Поаро. — Но в подобен случай, когато кучето е изчезнало в нейно присъствие, човек трябва да се увери в нейната почтеност. От дълго време ли е при вас?

— Почти година. Имах отлични препоръки за нея. Тя е работила при възрастната лейди Хартингфийлд до смъртта ѝ, струва ми се около десет години. После се грижила за сакатата си сестра. Наистина е много добро създание, но както вече споменах — пълна глупачка.

В този момент влезе Ейми Карнаби, задъхана още повече, носейки отрязаната кучешка каишка, която подаде на Поаро с безкрайна тържественост, като го гледаше с очакване и надежда.

— Ще я задържа — рече той и също толкова тържествено я постави в джоба си. Двете жени въздъхнаха с облекчение. Очевидно бе сторил точно това, което се очакваше от него.

III.

Еркюл Поаро имаше навика да не оставя нищо непроверено.

Макар на пръв поглед Ейми Карнаби да изглеждаше доста глупавичка и ограничена, Поаро въпреки всичко успя да разпита доста съдържаната племенница на покойната лейди Хартингфийлд.

— Ейми Карнаби? — рече мис Малтравърс. — Разбира се, че си я спомням добре. Тя беше много добра жена и угаждаше във всичко на леля Джулия. Много привързана към кучета и чудесно четеше на глас. Беше тактична и никога не противоречеше на сакатата ми леля. Какво ѝ се е случило? Надявам се да не е в беда. Преди година ѝ написах препоръка за някоя си лейди... името и започваше с „X“...

Поаро побърза да обясни, че мис Карнаби още е на работа там. Той спомена, че посещението му е свързано с някакъв проблем около загубено куче.

— Ейми Карнаби е много привързана към кучетата. Леля имаше пекинез. Завеща го на мис Карнаби и когато почина, компаньонката ѝ се грижеше всеотдайно за него. Предполагам, че ѝ е било много трудно да приеме смъртта му. О, да, тя беше много жалостива. Разбира се, не може да се каже, че беше *особено интелигентна*.

Еркюл Поаро се съгласи, че наистина това не е най-точното определение за нея.

Следващата му стъпка бе да открие пазача на парка, с когото мис Карнаби бе разговаряла в съдбовния следобед. Това се оказа твърде лесно. Човекът си спомни за въпросния инцидент.

— Жена на средна възраст, доста набита, нищо особено. Беше загубила пекинеза си. Добре я познавам на външен вид. Идва почти всеки следобед с кучето си. И тогава я видях как идва с него. Беше много разтревожена, когато го загуби. Дойде при мен тичешком и ме попита дали не съм видял някой да носи пекинез! Е, представете си! Мога да ви кажа, че парковете са пълни с всякакви кучета — териери, пекинези, немски овчарки и дори руски хрътки. Всякакви видове. Едва ли бих обърнал специално внимание на един пекинез.

Еркюл Поаро замислено поклати глава.

Тръгна към Блумсбъри Роуд Скуеър, номер 38.

Номерата 38, 39 и 40 бяха обединени под общия надпис „Частен хотел «Балаклава»“. Поаро се изкачи по стълбите и отвори вратата. Вътре цареше униние, носеше се миризма на готвено зеле и тънко ухание на пушена риба за закуска. От лявата му страна бе разположена махагонова маса, върху която бе поставена саксия с тъжно клюмнала хризантема. Над масата имаше обвита в зелено кадифе полица, където бяха натъпкани писма. За известно време Поаро се загледа замислено в нея. След това отвори вратата, намираща се от дясната му страна. Тя водеше към салон с малки масички и няколко фотьойла, покрити с кретон в неприятен десен. Три възрастни дами и един недоброжелателно изглеждащ стар джентълмен го премериха със зловни погледи. Еркюл Поаро се изчерви и излезе. Продължи по коридора, докато стигна до някакво стълбище. Вдясно коридорът се разклоняваше към нещо, което вероятно беше трапезарията.

В разклонението се виждаше врата с надпис: „Кабинет“.

Поаро почука. След като никой не отговори, мъжът отвори вратата и надникна. В стаята бе разположено голямо бюро, покрито с документи, но нямаше никой. Поаро излезе и затвори вратата след себе си. Отправи се към трапезарията.

Печално момиче сновеше с кошница вилици и ножове, очевидно подготвяйки масите.

— Извинете, бих искал да се срещна с управителката.

Момичето го изгледа апатично и отвърна:

— Не зная къде е.

— В кабинета няма никой — рече Поаро.

— Ами, нямам никаква представа къде би могла да бъде.

— Вероятно — продължи Поаро спокойно и настоятелно, — бихте могли да я намерите?

Момичето въздъхна. Работният ѝ ден бе достатъчно безрадостен, така че това ново бреме едва ли можеше да го вгорчи повече. Тя тъжно каза:

— Ами, ще видя какво бих могла да направя.

Поаро ѝ благодари и отново отиде в салона, като не се осмели да срещне зловните погледи на присъстващите. В момента, в който шумолене и аромат на девънширски виолетки обяви идването на

управителката, мъжът се бе втренчил в обвитата със зелено кадифе полица за писма.

Мисис Харт беше самата любезност.

— Много съжалявам, че не бях в кабинета си — възкликна тя. — Вероятно желаете да наемете стаи?

— Не съвсем — промърмори Еркюл Поаро. — Бих искал да зная дали един мой приятел е отседнал тук. Капитан Къртис.

— Къртис — възкликна мисис Харт. — Капитан Къртис? Къде съм чувала подобно име?

Поаро не ѝ помогна да си спомни. Тя поклати объркано глава.

— Значи тук не е отседнал капитан Къртис? — подхвърли мъжът.

— Ами, поне не наскоро. И въпреки това, името ми звучи познато. Бихте ли могли да ми го опишете?

— Затруднявате ме — отвърна Поаро и продължи: — Предполагам, понякога тук пристигат писма за хора, които не са отседнали в момента в хотела?

— Разбира се, случват се подобни неща.

— Какво правите с подобни писма?

— Пазим ги известно време. Разбирате ли, обикновено това означава, че въпросният човек се очаква да пристигне скоро. Разбира се, в случай че писмата или колетите, не бъдат потърсени дълго време, ги връщаме в пощата.

Еркюл Поаро кимна замислено.

— Разбирам. Виждате ли, бях изпратил писмо на моя приятел на този адрес.

Лицето на мисис Харт се проясни.

— Това обяснява нещата. Сигурно съм видяла името на някой от пликовете. Но тук наистина живеят или просто отседат много бивши военни. Нека да проверим.

Тя надникна в преградките на полицата.

— Няма го там — рече Еркюл Поаро.

— Сигурно е било върнато на пощальона. *Наистина* съжалявам. Надявам се да не е нещо *важно*?

— Не. Всъщност не.

Докато вървеше към вратата, мисис Харт го последва, обгърната от силното ухание на теменужки.

— В случай че приятелят ви се върне...

— Малко е вероятно. Може би аз съм се объркал...

— Нашите цени — каза мисис Харт, — са съвсем скромни. Кафето след вечеря влиза в цената. Искате ли да видите някои от нашите стаи...

Еркюл Поаро едва се измъкна.

IV.

В сравнение с гостната на лейди Хогин, приемната на мисис Самюелсън беше по-голяма, по-претрупана и още по-задушна заради централното отопление. Еркюл Поаро едва си проправяше път между позлатените ръбове на масите и многото статуетки.

Мисис Самюелсън беше по-едра от лейди Хогин и косата ѝ бе изрусена с перхидрол. Пекинезът ѝ се наричаше Нанки Пу. Изцъклените очи на кучето нагло гледаха Поаро. Компаньонката, мис Кебъл, за разлика от мис Карнаби, бе кльоцава, но също толкова приказлива и задъхваща се. Тя пък носеше вина за изчезването на Нанки Пу.

— Наистина, мистър Поаро, беше толкова невероятно. Просто стана за секунди. Бяхме пред магазина „Хародс“. Една бавачка ме попита колко е часът... А бебенцето беше толкова хубавичко! Такова сладко дребосъче с пухкави бузки. Казват, че децата в Лондон изглеждали нездрави, но съм сигурна...

— Елън! — прекъсна я мисис Самюелсън.

Мис Кебъл се изчерви, заекна и замълча.

Мисис Самюелсън отбеляза кисело:

— И докато мис Кебъл се надвесвала над някаква бебешка количка, което изобщо не ѝ влиза в работата, този отвратителен злодей прерязал каишката и изчезнал заедно с Нанки Пу.

Мис Кебъл почти проплака:

— Всичко стана просто за миг. Когато се огледах, миличкият Нанки Пу вече го нямаше. Само прерязаната каишка висеше в ръката ми. Може би искате да я видите, мистър Поаро?

— Няма нужда — побърза да отвърне Поаро. Не възнамеряваше да прави колекция от отрязани кучешки каишки. — Да разбирам ли — продължи той, — че скоро след това сте получили писмо?

Историята по-нататък се развиваше абсолютно по същия начин. Писмо, заплахи към ушите и опашката на Нанки Пу. Само две неща бяха различни. Парите — триста лири и адреса, на който са били

изпратени — капитан Блекли, хотел „Харингтън“, Колнмел Гардънс, номер 76, Кенсингтън.

Мисис Самюелсън продължи:

— След като върнаха Нанки Пу, *самата аз* отидох да видя това място. Все пак триста лири са си триста лири.

— Разбира се.

— Първото нещо, което видях, беше моето писмо, заедно с парите да седи на една полица в приемната. Докато чаках собственичката, бързо го пъгнах в чантата си. За жалост...

Поаро довърши:

— За жалост, когато сте го отворили, сте открили, че вътре има само листчета хартия.

— Как познахте? — попита мисис Самюелсън със страхопочитание.

Поаро сви рамене.

— Очевидно, мадам, крадецът е взел парите, преди да върне кучето. После е заменил парите с листове хартия и е върнал писмото на същото място, така че липсата да не бъде забелязана.

— Оказа се, че никой на име капитан Блекли, не е отседнал в този хотел.

Поаро се усмихна.

— Съпругът ми, разбира се, беше безкрайно раздразнен от цялата тази история. Всъщност беше *бесен!*

— Вие значи не сте се посъветвали със съпруга си, преди да изпратите парите? — предпазливо подхвърли Поаро.

— Не, разбира се — решително отвърна мисис Самюелсън.

Поаро я погледна въпросително. Дамата обясни:

— Не бих могла да рискувам дори за момент. Мъжете стават толкова особени, когато нещата опират до *пари*. Джейкъб щеше да настоява да се обадим на полицията. Не исках да рискувам с подобно нещо. Миличкият ми, беден Нанки Пу. Можеше *всичко* да му се случи! Разбира се, *после се наложи* да кажа на съпруга си, защото трябваше някак да му обясня защо съм изтеглила толкова много пари от банката.

— Разбира се, разбира се.

— Никога не го бях виждала толкова ядосан. Мъжете — добави мисис Самюелсън, докато подръпваше прекрасната си огърлицата и нервно превърташе пръстените си — мислят единствено за пари.

V.

Еркюл Поаро се качи с асансьора до кантората на сър Джоузеф Хогин. Помоли да предадат визитката му. Казаха, че сър Хогин е зает в момента, но след малко ще го приеме. Най-сетне една самоуверена блондинка важно се изниза от кабинета, носейки множество документи. На излизане тя хвърли презрителен поглед към дребничкия, старомодно облечен мъж.

Сър Джоузеф се беше настанил зад огромното си махагоново бюро. По брадичката му имаше следи от червило.

— Е, мистър Поаро. Седнете. Имате ли някакви новини за мен?

— Цялата работа се оказа съвсем проста — отговори Поаро. — Във всеки един от случаите парите са били изпрацани по онези частни хотели, където няма портиер или пиколо. Там много хора идват и си отиват непрекъснато. Сред тях и голям брой бивши военни. Няма нищо по-лесно от това да се влезе, да се вземе писмото или да се подменят парите с хартия. Следователно във всеки един от случаите изведнъж се стига до задънена улица.

— Значи нямате представа кой може да е този приятел?

— Представа? Всъщност вече имам няколко идеи. Три-четири дни ще ми бъдат необходими, за да ги проверя.

Сър Джоузеф го изгледа с любопитство.

— Добре свършена работа. И когато вече разполагате с нещо...

— Ще ви го съобщя в дома ви.

— Ако успеете да доведете докрай случая, това ще бъде един сериозен успех.

— И дума не може да става за неуспех. Еркюл Поаро никога не се проваля.

Сър Джоузеф Хогин погледна дребничкия мъж и се усмихна саркастично.

— Твърде уверен сте в себе си?

— Не без основание.

— О, да — рече сър Джоузеф и се облегна назад в стола си. — Но пилците се броят наесен.

VI.

Еркюл Поаро седеше пред електрическият си радиатор с чувство на задоволство от правилните му геометрически очертания и даваше напътствия на камериера си, който бе още и главен негов помощник.

— Разбираш ли ме, Джорджис?

— Напълно, сър.

— Най-вероятно да е апартамент или мезонет. Със сигурност се намира в рамките на определена област. На юг от парка, на изток от църквата в Кенсингтън, на запад от Нйтсбридж Баракс и на север от Фулъм Роуд.

— Напълно ясно, сър.

— Малък, но любопитен случай — промърмори Поаро. — Проявен е съвсем очевиден организаторски дар. И, разбира се, налице е невидимото присъствие, ако бих могъл така да се изразя, на самия немейски лъв. Да, интересно малко случайче. Много ми се искаше да съм по-добре настроен към клиента си, но за жалост той твърде много прилича на един производител на сапун от Лиеж, който отрови съпругата си, за да се ожени за русокосата си секретарка. Един от случаите донесли ми първите успехи.

Джорджис поклати глава и добави мрачно:

— За не малко беди са виновни тези блондинки, сър.

VII.

Три дни по-късно безценният Джордж каза:

— Това е адресът, сър.

Еркюл Поаро взе подадения му лист хартия.

— Чудесно, скъпи ми Джорджис. И в кои дни от седмицата?

— Четвъртък, сър.

— Четвъртък. И днес, за наш късмет, е точно четвъртък. Изобщо не трябва да губим време.

Двайсет минути по-късно, Еркюл Поаро се изкачваше по стълбището на доста неприветлива сграда, намираща се в малка пресечка на една от по-главните улици. Общежитието „Рошолм“ заемаше третия и последния етаж. Нямаше асансьор. Поаро се промъкваше, описвайки кръгове по тясната вита стълба.

Той спря да си поеме въздух на най-горния етаж и откъм вратата с номер десет внезапно се раздаде кучешки лай.

Еркюл Поаро поклати глава и се усмихна. Натисна звънеца на номер десет.

Лаенето се усили, към вратата приближиха стъпки и тя се отвори...

— Може ли да вляза? — попита Еркюл Поаро и пристъпи напред, без да дочака отговор.

Влезе през отворената врата на дневната, която се намираще вдясно. Мис Карнаби го последва, вървейки като в сън.

Стаята беше малка и доста претъпкана. Сред мебелите едва се забелязваше възрастна дама, полегнала на канапе близо до газова печка. В момента, в който Поаро влезе, от канапето скочи един пекинез и излая няколко пъти рязко и недоверчиво.

— Аха — каза Поаро, — ето го и главният герой. Моите почитания, малък приятелю. Той се наведе и протегна ръката си. Кучето я помириша, а интеллигентните му очи се бяха вторачили в лицето на Поаро.

Мис Карнаби прошепна едва-едва:

— *Значи сте разбрали?*

Еркюл Поаро кимна.

— Да, знам — каза той и погледна жената на канапето. — Вероятно сестра ви?

Мис Карнаби отвърна машинално:

— Да, Емили, това... това е мосю Поаро.

Емили Карнаби изпъшка:

— О!

— Август... — извика Ейми Карнаби.

Пекинезът погледна към нея, помахна с опашка, после възобнови проучванията върху ръката на Поаро. Отново помахна с опашка.

Поаро внимателно взе кучето, седна и го сложи на коленете си.

— И така, залових немейския лъв — рече той. — Задачата ми е изпълнена.

— Наистина ли знаете всичко? — попита Ейми Карнаби.

— Така мисля — кимна Поаро. — Вие сте организирали цялата работа с помощта на Август. Извели сте кучето на господарката си за обичайната му разходка, довели сте го тук и сте отишли в парка с Август. Пазачът в парка ви е видял както обикновено да водите пекинез. Гувернантката, ако изобщо някога успеем да я намерим, също щеше да потвърди, че сте били с пекинеза, докато сте разговаряли с нея. Говорейки, сте прерязали каишката на Август, който, както сте го обучили, веднага се е измъкнал и е поел по обратния път насам. Няколко минути по-късно сте вдигнали тревога за изчезването на кучето.

Настъпи тишина. След малко мис Карнаби се съвзе и рече с достойнство:

— Да. Всичко беше точно така. Аз... аз няма какво да добавя.

Сакатата жена на канапето тихичко заплака.

— Съвсем нищо ли, мадмоазел? — попита Поаро.

— Нищо. Откраднах и сега съм разкрита — отвърна жената.

— Няма ли да кажете нищо в своя защита?

Внезапно лека руменина изби по бледите страни на Ейми Карнаби.

— Аз... не съжалявам за стореното — рече тя. — Струва ми се, вие сте добър човек, мистър Поаро, и може би ще ме разберете. Толкова много се *страхувах*.

— Страхували сте се?

— Да, предполагам, че е трудно за един джентълмен да го разбере. Виждате ли, аз изобщо не съм умна жена, невежа съм и остарявам. Просто съм ужасена от това, което ме очаква. Не успях да спестя нищо и как бих могла, когато трябваше да се грижа за Емили? Така колкото по-стара ставам и по-некомпетентна, скоро никой няма да ме иска. Ще търсят някой млад и сръчен. Познавам толкова много хора в моето положение. Никой не те иска и трябва да живееш в стая без отопление и да стоиш гладен. В крайна сметка не можеш да си платиш дори наема... Има и някакви институции, към които можеш да се обърнеш, но до тях не се стига лесно. Необходимо е да имаш влиятелни приятели, а аз нямам. Има толкова много такива като мен, невежи, ненужни жени, които нищо добро не ги чака, само страх... — Гласът ѝ потрепери. — И така, бяхме се събрали няколко такива жени и тогава на мен ми хрумна тази идея. Всъщност сетих се, защото Август беше край мен. Нали знаете, за повечето хора пекинезите си приличат като две капки вода, подобно на китайците. Това обаче съвсем не е вярно. Нито един човек, който ги познава, не би могъл да обърка Август с Нанки Пу, Шан Тън или друг пекинез. Той е *много* по-интелигентен и *много* по-красив, но както споменах, повечето хора си мислят, че пекинезът си е пекинез и толкова. Освен това Август ме наведе на мисълта, че много от богатите жени имат пекинези.

— Ще да е било доста доходно изнудване! — подхвърли Поаро с усмивка. — Колко сте във вашата групичка? Или по-правилно е да попитам, колко често сте провеждали операцията успешно?

— Шан Тън беше шестнайсетият — отвърна мис Карнаби.

— Поздравявам ви. Организацията ви изглежда наистина е била отлична.

— Ейми винаги е била добра организаторка — обади се Емили Карнаби. — Баща ни, пастор на Келингтън в Есекс, винаги казваше, че Ейми има голям талант да подрежда нещата. Тя винаги отговаряше за събиранията, благотворителните базари и други подобни неща.

— Съгласен съм — рече с лек поклон Поаро. — Като престъпник, вие, мадроазел, сте сред най-висшата класа.

— Престъпник. О, Боже, сигурно съм такава — заплака Ейми Карнаби. — Но... но никога не се бях чувствала така.

— Как се чувствахте?

— Разбира се, съвършено прав сте. Престъпих закона. Но... знаете ли... как да ви обясня... Почти всички жени, които ни наемат, са груби и неприятни. Лейди Хогин например изобщо не я е грижа как се държи с мен. Онзи ден например каза, че тоникът ѝ има неприятен вкус и ме обвини, че аз съм *го развалила*. — Мис Карнаби се изчерви. — Наистина е много неприятно. А това, че не можеш да отговориш нищо, прави преживяването още *по-мъчително*, ако разбирате какво имам предвид.

— Да, разбирам — отвърна Поаро.

— Също така е много неприятно да видиш как се пилеят толкова пари на вятъра. Пък и сър Джоузеф понякога разказва каква финансова операция е замислил. Макар да съм глупава жена и да не разбирам нищо от финанси, напълно съм уверена, че тези работи са *безчестни*. Така че, мистър Поаро, всичко това ме *разстройваше* и имах чувството, че да се вземат малко пари от тези хора, на които всъщност не им трябва и не са ги добили по съвсем честен път, изобщо не е нещо лошо.

— Един модерен Робин Худ! — промърмори Поаро. — Кажете, мис Карнаби, някога налагало ли се е да изпълните заплахите в писмата си?

— Заплахи?

— Налагало ли ви се е някога да осакатявате животинките по посочения начин?

Мис Карнаби го погледна ужасена.

— Разбира се, не съм си и помисляла да сторя подобно нещо! Това просто внасяше малко артистична жилка.

— Много артистична. И добре е вършила работа.

— Аз, разбира се, знаех, че ще свърши работа. Просто знам как бих се чувствала аз, ако подобно нещо се случеше с Август и, разбира се, трябваше да съм сигурна, че тези жени няма да кажат на съпрузите си, докато всичко не свърши. Всеки път планът работеше без засечки. В девет от десет случая, компаньонката трябваше да изпрати плика с парите. Ние обикновено го отваряхме, изваждахме банкнотите и ги заменяхме с хартия. Веднъж или два пъти се случи самите дами да изпратят плика. Тогава, разбира се, компаньонката се налагаше да отиде в хотела и да вземе писмото от полицата. Но и това беше съвсем лесно.

— А номера с гувернантките? Винаги ли се намесваше някоя гувернантка в историята?

— Разбирате ли, мистър Поаро, старите прислужнички са известни с глупавата си сантименталност към бебетата. Така че изглеждаше съвсем *естествено* да се залисат по някое бебе и да не забележат нищо.

— Вие сте чудесен психолог, майстор сте в организацията, а също сте и чудесна актриса — въздъхна Поаро. — Представлението, което изнесохте, докато разпитвах лейди Хогин оня ден, беше безупречно. Никога не се подценявайте, мис Карнаби. Може би сте невежа жена, както се изразихте, но интелигентността и смелостта ви са несъмнени.

— И все пак бях разкрита, мосю Поаро — вяло се усмихна жената.

— Само защото аз водех разследването. Беше неизбежно! След като разпитах мисис Самюелсън, разбрах, че отвличането на Шан Тън е свързано с цяла поредица подобни отвличания. Знаех, че са ви завещали пекинез и че имате саката сестра. Само трябваше да инструктирам безценния си помощник да търси малка квартира в определен район, която се обитава от саката дама, собственичка на пекинез. Добавих също, че трябва да има сестра, която я посещава веднъж седмично през почивния си ден. Беше съвсем просто.

— Бяхте много мил — рече Ейми Карнаби. — Това ме кара да ви помоля за една услуга. Знам, че не бих могла да избегна наказанието за постъпките си. Предполагам, че ще ме изпратят в затвора. Но, мосю Поаро, ако е възможно, бих искала да избегна част от *публичността*. Би било голям шок за Емили и за онези, които ни познават отдавна. Предполагам, че не бих могла да вляза в затвора под *чуждо име*? Или това е твърде *голяма молба*?

— Смятам, че бих могъл да направя и повече от това — отвърна Поаро. — Но бих искал първо да се уверя в нещо. Това изнудване трябва да *спре*. Не трябва да има повече изчезнали кучета. Край на всичко!

— Да! О, да!

— Също и парите, които сте измъкнали от лейди Хогин, трябва да бъдат върнати.

Ейми Карнаби прекоси стаята, отвори чекмеджето на бюрото и се върна с плик, пълен с банкноти, които подаде на Поаро.

— Днес щях да ги внеса в общия фонд.

Поаро взе банкнотите, преброи ги и се изправи.

— Мисля, че е възможно, мис Карнаби, да накарам сър Джоузеф да се откаже от съдебно преследване.

— О, мосю Поаро!

Ейми Карнаби склочи ръце. Емили възкликна от радост. Август изляя и замаха с опашка.

— Що се отнася до теб, *mon ami*^[1] — обърна се Поаро към кучето, — искам да ми подариш нещо. Нуждая се от твоята незабележимост. Във всичките случаи, никой не е заподозрял дори за момент, че има намесено второ куче. Август притежава невидимата лъвска кожа.

— Разбира се, мосю Поаро. Според легендата, *някога* пекинезите са били лъвове. И все още носят *лъвски* сърца!

— Предполагам, че Август е кучето, което ви е завещала лейди Хартингфийлд и за което се знае, че е умряло? Не се ли безпокоите, когато трябва да се връща сам, пресичайки движението?

— О, не, мосю Поаро. Август е свикнал с движението. Обучила съм го много внимателно. Той дори разбира кога улицата е еднопосочна.

— В такъв случай — пошегува се Еркюл Поаро, — той превъзхожда по ум повечето човешки същества!

[1] *mon ami* — (фр.). — Приятелю мой. — Б. пр. ↑

VIII.

Сър Джоузеф прие Еркюл Поаро в кабинета в дома си.

— Е, мистър Поаро? Оправдаха ли се хвалбите ви? — попита той.

— Първо ми отговорете на един въпрос — започна Поаро и седна. — Знам кой е престъпникът и мисля, че имам достатъчно доказателства, за да бъде осъден. Но в подобен случай се съмнявам, че изобщо някога ще успеете да си върнете парите.

— Да не си получа *парите*? — сър Джоузеф пребледня.

— Аз не съм полицай — продължи Поаро. — Действам единствено според вашите интереси. Струва ми се, че бих могъл да възстановя парите ви, в случай че не бъде предприето по-нататъшно преследване.

— Така ли? — възкликна сър Джоузеф. — Тогава си заслужава да помисля.

— Вие сте единственият, който би могъл да вземе решение. Ако стриктно следваме правилата, общественият интерес изисква вие да предприемете по-нататъшни действия. Повечето хора биха постъпили така.

— Обзалагам се, че точно така ще постъпят — каза рязко сър Джоузеф. — Но не техните пари ще изчезнат завинаги. Ако има нещо, което мразя, то е да бъда измамен. На никой, който ме е измамил, не му се е разминало.

— Тогава какво решавате?

Сър Джоузеф удари с юмрук по масата.

— Ще взема парите! Никой няма да може да каже, че е успял да измъкне двеста лири от мен.

Еркюл Поаро стана, отиде до бюрото, написа чек за двеста лири и го подаде на сър Джоузеф.

— Дявол да го вземе! Кой, по дяволите, е този човек?

Поаро поклати глава.

— Ако приемете парите, не трябва да задавате повече въпроси.

Сър Джоузеф прегъна чека и го прибра в джоба си.

— Жалко. Но парите са по-важни. Колко ви дължа, мистър Поаро?

— Няма да искам много. Както казах, това е много *маловажен* случай. — Той направи пауза и добави: — Напоследък, почти всички случаи, с които се занимавам, са убийства...

Сър Джоузеф леко се сепна.

— Сигурно е интересно? — попита той.

— Понякога. Странно е, че вие ми напомняте за един от първите ми случаи в Белгия, преди много години. Външно обвиняемият много приличаше на вас. Той беше богат производител на сапуни. Отрови жена си, за да се ожени за русокосата си секретарка... Да, наистина приликата е забележителна...

Лек стон се изтръгна от устните на сър Джоузеф. Бяха придобили странно синкав цвят. Лицето му бе пребледняло. Той се отпусна на стола си. Пъхна трепереща ръка в джоба си. Извади чека и го скъса на парчета.

— С това е свършено, край. Смятайте парите за възнаграждение.

— Но, сър Джоузеф, хонорарът ми нямаше да бъде толкова висок.

— Всичко е наред. Задръжте ги.

— Ще ги изпратя за благотворителни цели.

— Пратете ги, където желаете, по дяволите.

Поаро се наклони напред и каза:

— Струва ми се, не е необходимо да споменавам, че човек във вашето положение трябва да бъде крайно внимателен.

Сър Джоузеф прошепна едва-едва:

— Не се безпокойте. Ще бъда изключително внимателен.

Еркюл Поаро излезе от къщата. Докато слизаше по стълбите, си каза:

— И така, *аз бях изключителен.*

IX.

Лейди Хогин подхвърли на съпруга си:

— Странно, тоникът има съвсем различен вкус. Вече не горчи така. Чудя се защо?

Сър Джоузеф изломоти:

— Аптекари. Небрежни хора. Всеки път правят нещата различно.

— Предполагам, че е от това — несигурно рече лейди Хогин.

— Разбира се, че е от това. Какво друго би могло да бъде?

— Човекът направи ли нещо около Шан Тън?

— Да. Върна ми парите.

— Кой е бил?

— Не ми каза. Много потаен човек е този Еркюл Поаро. Но не трябва да се тревожиш.

— Странен дребосък е той, нали?

Сър Джоузеф леко потръпна и хвърли поглед встрани и нагоре, все едно чувстваше присъствието на Поаро зад дясното си рамо. Разбираше, че това усещане никога не ще го напусне.

— Ужасно хитър е този дявол! — отбеляза той.

После тайно си помисли: „Грета да върви по дяволите! Нямам намерение да рискувам главата си, за която и да било платинена блондинка!“

Х.

— О!

Ейми Карнаби се бе втренчила недоверчиво в чека от двеста лири.

— Емили! *Емили!* — извика тя. — Чуй това.

Скъпа мис Карнаби,

Позволете ми да допринеса за вашия заслужил бюджет, преди да сте го изчерпали напълно.

Искрено Ваш,
Еркюл Поаро.

— Ейми — обади се сестра ѝ, — ти имаше невероятен късмет. Само си помисли къде можеше да бъдеш сега.

— Уормуд Скръбс или Холоуей? — прошепна Ейми Карнаби. — Но вече всичко свърши, нали така, Август? Няма вече да ходиш в парка с мама или приятели на мама, няма да носим и малките ножички. — Тя въздъхна с копнеж. — Скъпи Август! Много жалко. Толкова е умен... Човек може да го научи на всичко...

ВТОРА ГЛАВА

ЛЕРНЕЙСКАТА ХИДРА

I.

Еркюл Поаро хвърли окуражителен поглед на човека, седнал насреща му.

Доктор Чарлз Олдфийлд беше най-вероятно около четирийсетте. Имаше светла коса, леко побеляваща по слепоочията и сини очи, в които се четеше тревога. Беше леко прегърбен и малко колеблив в жестовете си. Освен това изглежда му беше трудно да говори направо.

Леко заеквайки, той каза:

— Дошъл съм при вас, мосю Поаро, с доста странна молба. И сега, когато съм вече тук, се страхувам да говоря. Просто защото, както много добре ми е известно, в подобни случаи никой не би могъл да помогне.

— Що се отнася до това, трябва да ме оставите сам да преценя — промърмори Поаро.

— Не знам защо реших, че може би... — той замълча.

— Бих могъл да ви помогна? — довърши Поаро. — *Eh bien*^[1] вероятно бих могъл. Разкажете ми какъв е проблемът.

Олдфийлд се скова. Поаро отново забеляза колко измъчен бе този човек. Когато заговори, в гласа му се долавяше нотка на безнадеждност:

— Виждате ли, няма никакъв смисъл да се вика полицията... Нищо не биха могли да направят. Но нещата с всеки изминал ден се влошават. И аз просто не знам какво да правя...

— *Кои неща?*

— Слуховете... О, съвсем просто е, мосю Поаро. Точно преди малко повече от година съпругата ми почина. От няколко години тя беше инвалид. Всички мислят, че аз съм я убил, че съм я отровил!

— Аха — отвърна Поаро. — А отровили ли сте я?

— Мосю Поаро! — извика доктор Олдфийлд и скочи на крака.

— Успокойте се — помоли го Поаро. — И седнете. В такъв случай, ще приемем, че не сте отровили жена си. Вие, доколкото разбирам, практикувате в провинциален район...

— Да, Маркет Лубъро, Бъркшир. Винаги съм знаел, че на подобни места доста се клюкарства, но никога не съм очаквал, че ще се стигне толкова далече. — Той приближи леко стола си напред. — Мосю Поаро, нямате представа какво се наложи да преживея. Отначало не разбирах за какво става дума. Забелязах, че хората се държат по-недружелюбно и че ме избягват все по-често, но го отдавах на неотдавнашната смърт на съпругата си. После всичко започна да става все по-явно. Хората дори минават на отсрещния тротоар, за да избегнат разговори с мен. Клиентелата ми намалява. Където и да отида, гласовете се снижават, чувствам недоброжелателни погледи да се забиват в гърба ми, докато устите бълват отрова. Получих едно-две ужасни писма. — Той си пое дъх и продължи: — И не знам, *не знам какво да правя*. Не знам как да се боря срещу това. Срещу тази мрежа от ужасни лъжи и подозрение. Как може да се отрече нещо, което никога не се казва открито? Чувствам се безсилен, оплетен в тази мрежа, докато те бавно и безскрупулно ме унищожават.

Поаро замислено поклати глава и отвърна:

— Да. Слуховете са като деветглавата лернейска хидра, която не може да бъде убита, защото когато отрежеш една от главите, на нейно място пониква нова.

— Точно така — кимна доктор Олдфийлд. — Нищо не мога да направя. *Нищо!* Вие бяхте последната ми надежда, макар и за миг да не съм помислял, че може да се направи нещо.

— Не съм толкова сигурен — след кратко мълчание рече Поаро. — Заинтригувахте ме, доктор Олдфийлд. Бих искал да опитам да унищожа деветглавото чудовище. Но на първо място, трябва да ми разкажете за обстоятелствата, предизвикали грозната мълва. Казахте, че жена ви починала преди малко повече от година. Каква беше причината за смъртта?

— Стомашна язва.

— Имаше ли аутопсия?

— Не. Тя от дълго време страдаше от язва.

Поаро кимна.

— Всеизвестен факт е, че симптомите на това заболяване и тези от отравянето с арсеник си приличат твърде много. През последните десет години имаше най-малко десет сензационни убийства, като при всяко от тях жертвата е била погребвана, без да има и най-малко

съмнение, че причината за смъртта е стомашно заболяване. Жена ви по-възрастна или по-млада беше от вас?

— Беше пет години по-възрастна.

— Колко време бяхте женени?

— Петнайсет години.

— Получили ли сте някакво имущество след смъртта ѝ?

— Да. Тя беше доста богата жена. Остави ми, грубо казано, около трийсет хиляди лири.

— Много добра сума. Вие я наследихте?

— Да.

— В добри отношения ли бяхте със съпругата си?

— Разбира се.

— Никакви скандали? Недоразумения?

— Ами... — доктор Олдфийлд се поколеба. — Съпругата ми беше от така наречените трудни жени. Беше инвалид и много се безпокоеше за здравето си. Това я правеше раздразнителна и капризна. Понякога имаше дни, когато с нищо не можех да ѝ угодя.

— О, да, известен ми е този тип жени. Вероятно се е оплаквала, че е изоставена, недооценена и че съпругът ѝ се е отегчил от нея, та дори би се радвал на нейната смърт.

Изражението на Олдфийлд потвърждаваше истинността на предположението.

— Съвсем точно! — кимна лекарят.

— Имаше ли медицинска сестра, която се грижеше за нея? Или компаньонка? Или пък вярна прислужница?

— Една жена изпълняваше задълженията едновременно на медицинска сестра и компаньонка. Много разумна и компетентна жена. Не ми се вярва тя да е пуснала слуха.

— *Господ* е надарил дори най-разумните и компетентните с език, а те невинаги го използват както би трябвало. Не се съмнявам и за миг, че тя е приказвала, че слугите и всички останали също са говорили за това! Всичко е налице за започването на един добре организиран съседски скандал. Сега искам да ви попитам още нещо. *Коя е вашата дама?*

— Не ви разбирам — отвърна доктор Олдфийлд и се изчерви гневно.

— Мисля, че ме разбирате — рече Поаро. — Питам, коя е жената, с чието име ви свързват?

Доктор Олдфийлд скочи на крака. Лицето му бе безизразно.

— Няма никаква „дама“ в случая. Съжалявам, че ви отнех толкова време, мосю Поаро. — Той се отправи към вратата.

— И аз съжалявам — рече Поаро. — Вашият случай ме заинтригува. Имах желание да ви помогна. Но нищо не бих могъл да направя, ако не знам цялата истина.

— Казах ви истината.

— Не...

Доктор Олдфийлд спря и бързо се обърна.

— Защо настоявате, че има замесена жена?

— *Скъпи ми докторе!* Смятате ли, че не познавам начина на мислене на жените? Ключките в провинцията винаги са свързани с връзките между двата пола. Ако някой отрови жена си, за да може да отиде на северния полюс или да се радва на спокойствието на ергенския живот, няма да събуди интерес у съседите си, дори за минута! Но когато са убедени, че убийството е било извършено с цел *мъжът да може да се ожени за друга жена*, мълвата се разпростира като лавина. Елементарна психология.

— Не мога да отговарям за нещо, което група ключкари може би си мислят! — раздразнено рече Олдфийлд.

— Не, разбира се. Така че можете спокойно да се върнете, да седнете и да отговорите на въпроса ми.

Бавно и неохотно Олдфийлд отново зае мястото си и заговори, силно изчервен:

— Твърде е възможно да са обсъждали мис Монкриф. Джийн Монкриф е моята аптекарка, наистина много добро и почтено момиче.

— Откога работи при вас?

— От три години.

— Жена ви одобряваше ли я?

— Ами, не би могло да се каже точно така.

— Ревнуваше ли?

— Да, макар че беше абсурдно!

Поаро се усмихна и рече:

— Ревността на съпругите е пословична. Но да ви кажа нещо. От опит зная, че колкото и да изглежда неоправдана или абсурдна една

ревност, почти винаги тя има своите *основания*. Има една максима, нали я знаете, че клиентът е винаги прав? Ами, същото важи и за ревнивите съпрузи или съпруги. Колкото и малко да са *конкретните* доказателства, *по принцип* ревнивците винаги са на верен път.

— Глупости — грубо рече доктор Олдфийлд. — Никога не съм казвал и дума на Джийн Монкриф, която жена ми не би могла да чуе.

— Вероятно е така. Но това едва ли променя току-що казаното от мен.

Еркюл Поаро се наклони напред. Гласът му прозвуча решително:

— Доктор Олдфийлд, ще направя всичко, което е по силите ми в този случай. Но от вас искам да проявите пълна откровеност, без да държите сметка за мнението на другите и дори за собствените си чувства. Прав ли съм, че не сте се интересували от съпругата си от известно време преди смъртта ѝ?

— Всичко това бавно ме убива — отговори след кратко мълчание Олдфийлд. — Трябва да храня някаква надежда. По един или друг начин, имам чувството, че ще можете да направите нещо за мен. Ще бъда откровен с вас, мосю Поаро. Никога не съм бил наистина влюбен в съпругата си. Струва ми се, бях добър съпруг, но всъщност никога не съм я обичал.

— А това момиче, Джийн?

Малки капчици пот избиха по челото на доктора. Той продължи:

— Досега щях да съм поискал ръката ѝ, ако не бяха целият този скандал и клюките.

Поаро се облегна назад в стола си.

— Най-сетне стигнахме до истинските факти! *Eh bien*, доктор Олдфийлд, ще се заема с вашия случай. Но запомнете, аз ще търся *истината*.

— Не истината ме плаши! — с горчивина рече Олдфийлд. Поколеба се и добави: — Знаете ли, обмислял съм да заведа дело за клевета! Ако мога да изтъкна определено обвинение, тогава бих могъл да бъда възмезден. Поне понякога ми се струва така... Друг път си мисля, че това би влошило още повече нещата. Просто ще предизвикам по-голяма публичност и хората ще кажат: „*Може би няма достатъчно доказателства, но където има пушек, там има и пожар.*“ — Той се взря в Поаро. — Кажете ми честно, има ли някакъв изход от този кошмар?

— Винаги има изход — отвърна Еркюл Поаро.

[1] Eh bien — (фр.) — Е, добре. — Б. пр. ↑

II.

— Заминаваме за провинцията, Джорджис — каза Поаро на камериера си.

— Наистина ли, сър? — попита невъзмутимият Джордж.

— Целта на нашето пътуване е да унищожим едно чудовище с девет глави.

— Наистина ли, сър? Като лохнеското чудовище ли?

— По-невероятно дори от него. Нямам предвид звяр от плът и кръв, Джорджис.

— Явно не съм ви разбрал правилно, сър.

— По-лесно щеше да бъде, ако наистина беше такава. Няма нищо по-изплъзващо се, по-трудно установимо от източника на злословия.

— О, да, наистина, сър. Трудно е дори да се разбере как е започнало всичко.

— Точно така.

Еркюл Поаро не отседна в къщата на доктор Олдфийлд. Вместо това отиде в местното хотелче. Още първата сутрин от пристигането си той разпита Джийн Монкриф.

Тя беше високо момиче с медноруси коси и хладни сини очи. Имаше вид на човек, който е постоянно нащрек.

— Значи все пак доктор Олдфийлд дойде при вас... — рече тя. — Знаех, че мисли да предприеме подобно нещо. — Гласът ѝ бе лишен от ентузиазъм.

— Вие не сте били съгласна? — попита Поаро.

Очите им се срещнаха. Тя каза студено:

— Какво бихте могли да направите?

— Може би има някакъв начин да се промени ситуацията — тихо отвърна Поаро.

— Какъв начин? — изрече тя презрително. — Може би имате предвид, че трябва да се отиде при всички възрастни жени и да им се каже: „Наистина, моля ви, спрете да говорите подобни неща. Много наранявате бедния доктор Олдфийлд“, а те ще ви отговорят: „Разбира

се, никога и не сме мислили, че има нещо вярно в подобни истории!“
Точно това е най-неприятното от всичко. Те никога не казват: „Вижте какво, не ви ли е минавало през ума, че смъртта на мисис Олдфийлд едва ли е точно това, за което се представя?“ Не, те казват: „Но, разбира се, че *не вярвам* на този слух за доктор Олдфийлд и жена му. *Сигурна съм*, че не е способен на подобно нещо, макар да е вярно, може би, че малко я пренебрегваше и не ми се струва много *разумно*, задето е наел толкова младо момиче за аптекарка. Разбира се, дори и не намеквам, че има *нещо помежду им*. Всъщност какво пък толкова...“
— Тя замълча, лицето ѝ се зачерви, а дишането ѝ се учести.

— Изглежда, знаете с подробности какво се говори — подхвърли Поаро.

— Твърде добре даже! — с горчивина промълви тя.

— Какво смятате, че ще бъде най-добре да се предприеме?

— Най-добре за него е да продаде практиката си и да започне някъде отначало.

— Не смятате ли, че и слуховете ще го последват?

— Трябва да рискува — повдигна рамене тя.

— Ще се омъжите ли за доктор Олдфийлд, мис Монкриф? — попита след кратко мълчание Поаро.

Тя не беше изненадана от въпроса. Отвърна кратко:

— Той не е искал ръката ми.

— Защо не?

Сините ѝ очи проблеснаха за секунда и тя каза:

— Защото го отрязах.

— О, какво облекчение е да намериш някой, който отговаря откровено!

— Мога да бъда откровена колкото пожелаете. Когато разбрах как хората говорят, че Чарлз се е отървал от жена си, за да се ожени за мен, реших, че ако *наистина* се оженим, това ще сложи капак на всичко. Надявах се, че ако не може и дума да става за женитба помежду ни, целият скандал ще отмре.

— Но това не се случи?

— Не.

— Разбира се — отбеляза Поаро, — това е малко странно?

Джийн каза кисело:

— Просто няма с какво друго да се занимават тук.

— *А искате ли да се омъжите за Чарлз Олдфийлд?*

Момичето отговори, запазвайки пълно самообладание.

— Да, искам. Искаше ми се още когато го срещнах.

— В такъв случай смъртта на съпругата му се явява доста улесняваща за вас?

— Мисис Олдфийлд беше изключително неприятна жена. Честно казано, бях доволна, когато почина.

— Да — отбеляза Поаро, — наистина сте откровена!

Тя му се усмихна подигравателно.

— Имам едно предложение.

— Да?

— Тук са необходими драстични мерки. Предлагам някой, най-добре вие, да напишете писмо до вътрешното министерство.

— Какво, за Бога, искате да кажете?

— Искам да кажа, че най-добрият начин да се измъкнете веднъж завинаги от тази история, е да се извърши ексхумация на тялото и да се направи аутопсия.

Тя отстъпи крачка назад. Устните ѝ се разтвориха и отново се затвориха. Поаро я наблюдаваше.

— Е, мадамозел? — каза той най-сетне.

— Не съм съгласна с вас — тихо отвърна Джийн Монкриф.

— Но защо? Със сигурност едно заключение за естествена смърт би затворило устите на всички?

— Ако има такова заключение.

— Предполагам, съзнавате за какво намеквате, мадамозел?

Джийн Монкриф нетърпеливо продължи:

— Знам какво говоря. Вие мислите, че става дума за отравяне с арсеник, но тя може да не е била отровена с арсеник. Има и други отрови. Растителните алкалоиди. След като е минала вече цяла година, от тях няма да е останала и следа. Освен това знам какво представляват химиците от тези служби. Те ще дадат неангажиращо заключение, че не е намерено нищо, което би могло да предизвика смъртта и тогава слуховете ще продължат с още по-голяма сила!

— Коя според вас е най-закоравялата клюкарка в градчето? — попита Поаро.

Момичето се замисли. Най-сетне каза:

— Наистина смятам, че възрастната мис Ледърън е най-лошата от всички.

— Аха! Дали би било възможно да ме запознаете, разбира се, съвсем случайно, с мис Ледърън?

— Няма нищо по-лесно. Свадливите клюкарки по цял ден се шляят наоколо и по това време сутрин ходят на пазар. Просто трябва да тръгнем по главната улица.

Както беше казала Джийн, не възникнаха никакви пречки в осъществяването на целия план. Тя спря пред пощата и заговори едра жена на средна възраст, която имаше остър нос и любопитен поглед.

— Добро утро, мис Ледърън.

— Добро утро, Джийн. Такъв приятен ден, нали?

Острият ѝ поглед с любопитство оглеждаше спътника на Джийн Монкриф.

— Нека ви запозная с мосю Поаро, който е отседнал тук за няколко дни — рече момичето.

III.

Внимателно отхапвайки от кифличката и балансирайки чаша чай на коляното си, Еркюл Поаро опознаваше своята домакиня. Мис Ледърън беше достатъчно любезна да го покани на чай с желанието да установи какво точно прави този дребен, екзотичен чужденец в градчето им.

Известно време той ловко избягваше атаките ѝ, като по този начин усилваше любопитството ѝ. Когато прецени, че е дошъл подходящият момент, той се наклони напред и каза:

— О, мис Ледърън, очевидно сте твърде умна! Вие напълно отгатнахте тайната ми. Тук съм по искане на вътрешното министерство. Но моля ви — понижи глас той, — *нека тази информация остане между нас.*

— Разбира се, разбира се... — Мис Ледърън беше слисана, разтърсена до дъното на душата си. — Вътрешно министерство, нима искате да кажете, че сте тук заради *бедната* мисис Олдфийлд?

Поаро бавно кимна.

— А-ха! — Мис Ледърън вложи цялата гама на своето задоволство в този звук.

— Разбирате, че работата е много деликатна — продължи Поаро. — Имам инструкции да установя дали има достатъчно основания за ексхумация.

— Смятате да изровите бедната жена. Какъв ужас! — възкликна мис Ледърън.

Ала думите „Колко чудесно!“, биха подхождали много повече на тона ѝ.

— Вие как мислите, мис Ледърън?

— Ами, съвсем естествено, мосю Поаро, хората *говорят* отдавна. Но аз не вярвам на такива *приказки*. Винаги има толкова празни слухове. Няма съмнение, че доктор Олдфийлд се промени много след случилото се, но винаги съм казвала, че не е задължително това да се дължи на *гузна съвест*. Може би просто скърби. Не че много се разбираха със съпругата му. Това вече ми е *наистина* известно от

първа ръка. Сестра Харисън, която беше край мисис Олдфийлд в продължение на три-четири години до самата ѝ смърт, сподели с мен само това. Винаги съм чувствала, че сестра Харисън *хранеше известни подозрения*. Не че е казвала нещо конкретно, но човек би могъл да се досети, нали разбирате, и по други неща.

— Трудно е да се хванеш за нещо — тъжно подхвърли Поаро.

— Така е, разбира се, мосю Поаро, но ако тялото бъде ексхумирано, тогава вече ще се *знае*.

— Да — отвърна Поаро, — тогава вече ще се *знае*.

— Разбира се, подобни случаи е имало и преди — продължи мис Ледърън, изпълнена със задоволство. — Например Армстронг и онзи другият. Не мога да си спомня името му. Също онзи Крипън, разбира се. Винаги съм се чудила дали Етел Ли Нийв също не е била замесена. Разбира се, Джийн Монкриф е много добро момиче. Сигурна съм, че... Не бих искала да мисля, че се е намесила пряко, но нали знаете как могат мъжете да *изглупеят* заради някое момиче? И, разбира се, двамата са *доста привързани* един към друг!

Поаро не каза нищо. Гледаше я с невинно любопитство, добре преценено, за да я предразположи да говори. Вътрешно той се забавляваше, като броеше колко пъти тя ще употреби „разбира се“.

— И, разбира се, с подобно разследване след смъртта, ще изникнат толкова нови неща, нали? Слугите и така нататък. Прислугата винаги *знае най-много*, нали? И, разбира се, много трудно би било те да не развържат езиците си? Беатрис, която беше при семейство Олдфийлд, беше уволнена веднага след погребението. Това винаги ми е изглеждало *странно*, особено като се *знае колко трудно* е да се намери прислужница в наши дни. Изглежда доктор Олдфийлд се е страхувал, че тя *знае повече*, отколкото трябва.

— Съвсем очевидно е, че съществуват основания за разследване — заключи тържествено Поаро.

— Толкова е неприятно, като си помислиш — рече мис Ледърън.

— Милото ни, тихо градче, изнесено във вестниците. Цялата тази *публичност!*

— Тя ви отблъсква? — запита Поаро.

— В известна степен. Нали разбирате, аз съм малко старомодна.

— Казвате, че всичко най-вероятно са просто клюки!

— Е, не бих могла да твърдя *подобно нещо* с такава сигурност. Знаете ли, напълно вярвам в поговорката, че няма дим без пожар.

— Точно така мисля и аз — отвърна Поаро и стана.

— Нали мога да се доверя на вашата дискретност, мадмоазел?

— О, *разбира се!* Няма да кажа и дума никому.

Поаро се усмихна и се отправи към вратата. На прага се обърна към дребната прислужница, която му подаваше шапката и палтото и каза:

— Дошъл съм да разследвам обстоятелствата около смъртта на мисис Олдфийлд, но ще ви бъда задължен, ако запазите тази информация лично за себе си.

Гладис, прислужничката на мис Ледърън, почти се свлече върху стойката за чадъри и рече развълнувано:

— О, сър, тогава, значи *докторът* я е вкарал в гроба?

— От известно време и вие сте си мислили така, нали?

— Ами, не точно аз, сър. Беатрис. Тя беше там, когато почина мисис Олдфийлд.

— И тя смята — каза Поаро, като съзнателно се опитваше да подбере възможно най-мелодраматичните думи, — че е имало престъпно деяние.

Гладис кимна развълнувано.

— Точно така. Така казва и сестрата, която е била там, сестра Харисън. Тя беше толкова привързана към мисис Олдфийлд и толкова разстроена от смъртта ѝ. Беатрис винаги казваше, че сестра Харисън знае нещо повече, защото веднага след това беше силно настроена против доктора, а едва ли би било така, ако всичко беше наред.

— Къде е сега сестра Харисън?

— Грижи се за възрастната мис Бристоу. Къщата е в края на градчето. Не може да я пропуснете. Има портал с колони.

IV.

Не след дълго Поаро вече седеше срещу жената, която би трябвало да знае най-много около обстоятелствата, предизвикали толкова слухове.

Сестра Харисън беше приятна жена, приближаваща четирийсетте. Имаше спокойните, миловидни черти на мадона и големи дружелюбни очи. Тя го изслуша търпеливо и внимателно. После бавно каза:

— Да, знам, че наоколо се разправят много неприятни истории. Направих всичко възможно, за да прекъсна това, но е напълно безнадеждно. Хората обичат сензациите. Нали разбирате?

— Но все *нещо* е дало повод за подобни слухове? — рече Поаро. Забеляза, че тя помръкна още повече и само объркано поклати глава. — Вероятно — предположи Поаро, — доктор Олдфийлд и съпругата му не са се разбирали и това е станало причина за слуховете.

Сестрата решително поклати глава.

— О, не. Доктор Олдфийлд винаги е бил особено внимателен и търпелив към съпругата си.

— Беше ли привързан наистина към нея?

Тя се поколеба.

— Не, не бих казала точно това. Мисис Олдфийлд беше капризна жена. Не можеше да ѝ се угоди и непрекъснато изискваше внимание и привързаност, които невинаги бяха оправдани.

— Искате да кажете — каза Поаро, — че тя е преувеличавала сериозността на положението си?

Сестрата кимна.

— Да, може да се каже, че дори неприятната ѝ смърт се дължеше до голяма степен на измислиците ѝ.

— Все пак — каза мрачно Поаро, — *тя си е отишла...*

— О, знам, знам...

Той се загледа в нея за известно време. Наблюдаваше болезнената ѝ объркваност, очевидното ѝ колебание.

— Сигурен съм, че *знаете* какъв е бил първоначалният повод за тези слухове — рече най-сетне.

Сестра Харисън се изчерви и отвърна.

— Ами, бих могла да предположа. Предполагам, заради прислужницата, Беатрис. Тя започна тези слухове и дори бих могла да кажа защо.

— Да?

Сестра Харисън продължи доста объркано:

— Разбирате ли, има нещо, което случайно дочух. Част от разговор между доктор Олдфийлд и мис Монкриф. Повече от сигурна съм, че и Беатрис го е чула, само че предполагам, никога не би признала.

— Какъв беше този разговор?

Сестра Харисън помълча за минута, сякаш се опитваше точно да възстанови думите и каза:

— Беше три седмици преди последната криза, която довърши мисис Олдфийлд. Двамата бяха в трапезарията и докато слизах надолу, чух Джийн Монкриф да казва: — „Колко още ще продължава това? Вече нямам търпение“, а докторът ѝ отговори: „Не остава много, скъпа, заклевам се.“ Тогава тя отвърна: „Не мога да издържам вече. Наистина ли смяташ, че всичко ще бъде наред?“ Докторът отговори: „Разбира се. Нищо лошо не би могло да се случи. Догодина по това време вече ще бъдем женени.“ — Сестрата завърши разказа си. — Това беше първият намек, че има нещо между доктора и мис Монкриф. Разбира се, знаех, че той я обожава и че са много добри приятели, но нищо повече. Върнах се назад по стълбите, бях доста шокирана и тогава забелязах, че вратата на кухнята е отворена и си помислих, че Беатрис е чула всичко от самото начало. Сам разбирате, че подобен разговор би могъл да се изтълкува различно. Би могъл да означава, че докторът знае, задето жена му е много болна и че няма да живее още дълго. Точно това обяснение имам и аз. Но за човек като Беатрис това би могло да означава, че двамата заговорничат да убият мисис Олдфийлд.

— Но *вие* не смятате така?

— Не, разбира се, че не...

Поаро я изгледа изпитателно и попита:

— Сестра Харисън, има ли още нещо, което криете? Нещо, което не сте ми казали?

Тя се изчерви и ядосано отвърна:

— Не. Не. Разбира се, че не. Какво бих могла да скрия?

— Не знам. Но си помислих, че може би има нещо?

Тя отново поклати глава, макар да изглеждаше доста разтревожена.

— Възможно е вътрешното министерство да нареди ексхумация на тялото! — подхвърли Поаро.

— О, не! — Сестра Харисън беше ужасена. — Какъв кошмар!

— Смятате, че ще е неприятно?

— Смятам, че ще е *ужасно*! Помислете си само шума, който ще се вдигне. Ще стане невъзможно, просто невъзможно за бедния доктор Олдфийлд.

— Не смятате ли, че това би могло да му помогне?

— Какво имате предвид?

— В случай, че е невинен, невинността му ще бъде доказана.

Поаро замълча. Забеляза как сестра Харисън обмисля идеята, по лицето ѝ се изписва объркване, бързо заменено от прозрение. Тя си пое дълбоко въздух и вдигна поглед.

— Не бях се замисляла за това. Разбира се, това е единственото нещо, което ще разреши проблема.

Дочу се далечно топуркане по пода. Сестра Харисън подскочи.

— Това е възрастната лейди, мис Бристоу. Събудила се е. Трябва да отида и да я настаня удобно, преди да са донесли чая ѝ и после ще отида да се поразходя. Да, мосю Поаро, смятам, че сте напълно прав. Една аутопсия ще разреши всичко, веднъж завинаги. Тя ще прекъсне тези ужасни слухове срещу нещастния доктор Олдфийлд.

Те стисна ръката му и излезе от стаята.

V.

Еркюл Поаро отиде до пощата и се обади в Лондон.

Гласът от другата страна на линията беше раздразнителен.

— *Трябва ли да се вдига шум за подобни неща, скъпи ми Поаро? Сигурен ли си, че подобен случай е подходящ за нас? Нали знаеш, тези слухове в малките градчета, обикновено нямат нищо общо с истината?*

— Този случай — отвърна Поаро — е особен.

— Е, добре, щом казваш. Имаш досадния навик да си винаги прав. Но, ако работата се окаже блъф, хич няма да ти се зарадваме.

Еркюл Поаро се усмихна и промърмори:

— Не, но в подобен случай аз ще остана доволен.

— Какво казваш? Не мога да те чуя.

— Нищо. Нищо особено — рече Поаро и затвори телефона.

Приблужи до едно гише в пощата и учтиво попита:

— Дали случайно не ви е известно, мадам, къде живее бившата прислужница на доктор Олдфийлд. Казва се Беатрис.

— Беатрис Кинг? Оттогава е сменила две места. Сега е при мис Марли, на отсрещния бряг.

Поаро ѝ благодари, купи две картички, марки и някакви местни глинени съдове. Докато разглеждаше предметите, той се опита да вмъкне в разговора темата за смъртта на мисис Олдфийлд. Веднага забеляза как по лицето на служителката се изписа някаква тайнственост.

— Много внезапно, нали? — отбеляза тя. — Хората доста говорят, както сигурно сте чули. Любопитно пламъче проблесна в очите ѝ и тя попита: — Сигурно това е и поводът да искате да се срещнете с Беатрис Кинг? Всички бяхме учудени от внезапното ѝ напускане. Някой сигурно е сметнал, че тя знае нещо. А може би и *наистина* да е знаела. Тя доста ясно намекваше за това.

Беатрис Кинг беше нисичка млада жена. На пръв поглед изглеждаше непоправимо глупава, но очите ѝ бяха доста по-

интелигентни отколкото видът ѝ предполагаше. Въпреки това, от нея нищо не можеше да се измъкне. Тя само повтаряше:

— Не знам нищо за никого... Не съм аз тази, която ще каже какво се случи... Не знам какво наемките с това, че съм дочула разговор между доктора и мис Монкриф. Не съм от тези, дето подслушват по вратите и нямате право да твърдите такова нещо. Нищо не знам.

— Чували ли сте някога за отравянето с арсеник? — попита Поаро.

По намръщената ѝ физиономия се изписа нескрито любопитство.

— Значи в онова шише с лекарството е имало *арсеник*? — рече младата жена.

— Какво шише?

— Едно от онези шишенца с лекарство, които мис Монкриф приготвяше за мисис Олдфийлд. Сестрата беше очевидно разтревожена. Тя го опита, помириса го и го изля в мивката, а после напълни шишето с вода от чешмата. Лекарството също беше прозрачно като вода. Веднъж, когато мис Монкриф занесе чай на мисис Олдфийлд, сестрата отново го изля и направи нов. Каза, че не бил направен с вряла вода. Но аз забелязах! Мислех, че тя е припряна, както обикновено са повечето сестри, но не знам, може и да е имало нещо друго.

Поаро кимна.

— Разбрахте ли се с мис Монкриф, Беатрис?

— Нямам нищо против нея... Малко е високомерна. Разбира се, винаги съм знаела, че е влюбена в доктора. Само да бяхте я видели как го гледа.

Поаро отново кимна. След това се върна в хотелчето, където даде ясни нареждания на Джордж.

VI.

Доктор Алън Гарсия, лаборант-химик от вътрешно министерство, потри ръце и намигна на Поаро.

— Е, това ви задоволява, мосю Поаро, нали? — подхвърли Гарсия. — Човекът, който винаги е прав.

— Много сте любезен.

— Какво ви наведе на следата? Ключките ли?

— Както се казва, вслушай се в мълвата и все ще стигнеш до някъде.

На следващия ден Поаро отново отпътува с влака за Маркет Лубъро.

Градчето беше оживено като кошер. Жуженето бе започнало още от подготвянето на ексхумацията.

Сега, след като резултатите от аутопсията бяха станали публична тайна, вълнението бе достигнало върха си.

Поаро беше в хотелчето от около час и тъкмо бе завършил обилния си обяд, когато му съобщиха, че една дама иска да говори с него.

Беше сестра Харисън. Лицето ѝ беше преbledняло и измъчено. Тя започна без заобикалки:

— Истина ли е? Вярно ли е?

Той внимателно я настани да седне.

— Да. Беше намерено дори повече от необходимото за смъртта количество арсеник.

— Не съм мислила, нито за миг не съм допускала... — промълви тя и избухна в сълзи.

— Истината излезе наяве — предпазливо рече Поаро.

— Ще го обесят ли? — попита тя и се разрида отново.

— Необходимо е да бъдат доказани още много неща. Възможността да бъде извършено престъплението. Достъпът до отровата. Начинът, по който е била погълната.

— Но, мосю Поаро, ако той няма нищо общо с това?

— В такъв случай — сви рамене Поаро, — той ще бъде оправдан.

— Има още нещо, което трябваше да ви кажа още първия път, но ми се струваше, че не е важно — рече сестра Харисън. — Просто беше странно.

— Знаех си, че има още нещо — отвърна Поаро. — Сега най-добре би било да ми го кажете.

— Не е кой знае какво. Просто един ден, когато слязох в аптеката, видях Джийн Монкриф да прави нещо доста странно.

— Да?

— Звучи много глупаво. Тя пълнеше пудриерата си, онази с розов емайл...

— Да?

— Но не я пълнеше с пудра. Капваше в нея нещо от едно шишенце, което стоеше в чекмеджето с отровите. Когато ме видя, се стресна и затвори пудриерата, бутна я в чантата си и бързо върна шишенцето в чекмеджето, така че да не мога да разбера какво е. Предполагам, това нищо не значи, но сега, когато вече е ясно, че мисис Олдфийлд е била отровена... — Тя замълча.

— Бихте ли ме извинили? — рече Поаро.

Той излезе и се обади на сержант Грей от криминалния отдел на бъркширската полиция. Върна се и двамата поседяха известно време, потънали в мълчание.

Пред очите на Поаро изплува образът на момиче с червена коса. Той чу твърд, ясен глас: „Не съм съгласна.“ *Джийн Монкриф не желаше аутопсията.* Тя бе намерила добро оправдание за това, но все пак фактът оставаше. Компетентна жена, решителна. Влюбена в мъж, женен за капризна саката жена, която би могла да живее още дълго време, тъй като според сестра Харисън била почти напълно здрава.

Еркюл Поаро въздъхна.

— За какво мислите? — попита сестра Харисън.

— Колко е тъжно... — започна Поаро.

— Дори за миг не съм мислила, че *той* е знаел каквото и да било за това — прекъсна го жената.

— Не. Сигурен съм, че не е знаел — заяви Поаро.

Вратата се отвори и в стаята пристъпи сержант Грей.

Той носеше нещо, увито с копринена кърпа. Разтвори плата и внимателно постави пред тях яркорозова пудриера.

— Точно тази е, за която ви казах — рече сестра Харисън.

— Намерихме я скрита най-отзад в чекмеджето на бюрото на мис Монкриф — обади се Грей. — Беше поставена до носните кърпички. Доколкото виждам, по нея няма отпечатьци, но все пак ще бъде внимателен.

Използвайки кърпичката той натисна пружинката. Пудриерата се отвори.

— Това не е пудра.

Потопи пръст и опита с върха на езика си.

— Няма определен вкус.

— Белият арсеник няма вкус — отбеляза Поаро.

— Веднага ще бъде анализирана — заяви Грей и погледна сестра Харисън. — Можете ли да се закълнете, че това е същата пудриера?

— Да, сигурна съм. Това е кутийката, с която видях мис Монкриф в аптеката, седмица преди смъртта на мисис Олдфийлд.

Сержант Грей въздъхна, погледна Поаро и кимна. Дребничкият мъж подръпна звънеца.

— Изпратете камериера ми, моля.

Джордж, съвършения камериер, дискретен, незабележим, влезе в стаята и погледна въпросително работодателя си.

— Вие разпознахте тази пудриера, мис Харисън и твърдите, че сте я видели в ръцете на мис Монкриф преди около година — рече Поаро. — *Ще ви изненадам ли, ако ви съобщя, че точно тази кутийка е била продадена от „Улуърт“ само преди няколко седмици и че този вид и цвят пудриери се произвеждат само от три месеца?*

Сестра Харисън дишаше тежко. Бе втренчила в Поаро кръглите си тъмни очи.

— Виждал ли си тази пудриера преди, Джорджис? — попита Поаро.

Джордж пристъпи напред и каза:

— Да, сър. Видях тази жена, сестра Харисън, да я купува в магазина „Улуърт“ на осемнайсети, петък. Съгласно инструкциите ви следях дамата, където и да отиде. Същият ден тя взе автобус до Дарингтън и я купи. После я занесе вкъщи. По-късно отиде в дома на

мис Монкриф. Според вашите указания, вече бях в къщата. Забелязах я как влиза в спалнята на мис Монкриф и поставя пудриерата навътре в чекмеджето на бюрото. Виждах доста добре през откренатата врата. После тя излезе от стаята, като мислеше, че никой не я наблюдава. Мога да кажа, че тук никой не заключва вратата си, дори когато се смрачава.

Поаро се обърна към сестра Харисън. В гласа му се долавяше гняв:

— Разполагате ли с обяснение на тези факти, сестра Харисън? *Мисля, че не.* Когато сте напуснали „Улуърт“, в пудриерата не е имало арсеник, но вече е бил там при излизането ви от къщата на мис Бристоу — каза Поаро и внимателно добави: — *Много неразумно от ваша страна да държите арсеник у себе си.*

Сестра Харисън зарови лице в дланите си и промълви:

— *Вярно е така е... Аз я убих напразно, напразно... Бях полудяла.*

VII.

— Моля ви да ми простите, мосю Поаро — рече Джийн Монкриф. — Толкова ви бях ядосана, ужасно ядосана. Струваше ми се, че вашето идване прави нещата много по-лоши.

— Така трябваше да стане — усмихна се Поаро. — Точно както в древната легенда за лернейската хидра. Когато една от главите била отрязвана, на нейно място израствали две. Така и слуховете се множаха и нарастваха. Но нали разбирате, подобно на съименника ми Херкулес, задачата ми бе да достигна до истинската глава. Кой е започнал тези слухове? Не ми отне много време, за да разбера, че това е била сестра Харисън. Срегнах се с нея. Тя изглеждаше много приятна жена, интелигентна и симпатична. Но почти веднага допусна груба грешка. Разказа ми за разговор между вас и доктора, който случайно подслушала, но целият разговор очевидно *не беше на място*. Липсваше психологическа правдоподобност. *Ако с доктора бяхте решили да убиете мисис Олдфийлд*, и двамата сте достатъчно интелигентни и съобразителни, за да не провеждате подобен разговор в стая с отворена врата, откъдето лесно можете да бъдете чути или от стълбището, или от кухнята. Още повече думите, които ви се приписваха въобще не отговаряха на вашия маниер. Това бяха думи на много по-възрастна жена и при това от съвсем друг тип. Това бяха думи, каквито самата сестра Харисън си представяше, че би *казала при подобни обстоятелства*.

До този момент цялата работа ми изглеждаше съвсем проста. Напълно разбирах, че сестра Харисън е доста млада и все още привлекателна жена. Тя е била увлечена по доктор Олдфийлд в продължение на около три години. Докторът е бил доста привързан към нея и ѝ е бил задължен за тактичността и съчувствието, които е проявявала. Тя се е надявала, *че ако мисис Олдфийлд умре*, докторът вероятно ще поиска да се ожени за нея. Наместо това, след смъртта на мисис Олдфийлд, тя научава, *че докторът е влюбен във вас*. От гняв и ревност, веднага започва да разпространява слуха, че доктор Олдфийлд е отровил съпругата си.

Както вече казах, именно по този начин ми изглеждаше ситуацията в началото. Женска ревност и лъжлив слух. Но старата, изтъркана фраза „няма дим без огън“ се беше набила в паметта ми. Започнах да се чудя дали сестра Харисън не е сторила нещо *повече*, отколкото само да пусне слух. Някои от нещата, които ми бе казала, звучаха странно. Тя сподели, че болестта на мисис Олдфийлд до голяма степен е плод на собственото ѝ въображение и че всъщност не е имала сериозни оплаквания. Но *самият доктор* не е хранил никакви илюзии по отношение на болестта на жена си. *Той* не е бил учуден от смъртта ѝ. Извикал е друг лекар малко преди тя да почине и той е потвърдил сериозността на състоянието ѝ. Внимателно направих предложение за ексхумация... В първия момент сестра Харисън се изплаши ужасно от подобна идея. После, почти веднага, ревността и омразата ѝ взеха превес. Нека открият арсеника, никой не би се усъмнил в *нея*. Единствено докторът и Джийн Монкриф ще пострадат. Имах само една надежда. *Да накарам сестра Харисън да се издаде сама*. Смятах, че ако има някаква възможност Джийн Монкриф да избегне подобна участ, сестра Харисън ще направи всичко възможно да я направи съучастница в престъплението. Дадох указания на моя предан Джорджис, най-дискретният от всички мъже, когото освен всичко тя и не познава външно. Той много внимателно трябваше да я следи. И така, всичко свърши добре.

— Вие бяхте *чудесен!* — възкликна Джийн Монкриф.

— Да, наистина — добави доктор Олдфийлд. — Никога не бих могъл да ви се отблагодаря. Какъв сляп глупак съм бил!

— И вие ли мадроазел не сте подозирали нищо? — подозрително попита Поаро.

— Много се безпокоях — бавно отвърна Джийн. — Арсеникът в чекмеджето с отровите не съответстваше на записаното количество...

— Джийн, да не си мислила... — извика доктор Олдфийлд.

— Не. Не мислех за *теб*. *Всъщност мислех*, че мисис Олдфийлд по един или друг начин се беше добрала до него и че го взема, за да задълбочи болестта си и така да предизвиква състрадание, но непредпазливо е взела повече, отколкото е искала. Аз обаче се боях, че ако *се проведе* аутопсия и арсеникът се открие, никой не би се и замислил за версията, която споменах, а веднага ще се направи заключението, че *ти* си виновен. Затова никога и не съм споменавала

за липсващия арсеник. Дори унищожих списъка с отровите! Но последният човек, в който бих се усъмнила, бе сестра Харисън.

— И аз — кимна Олдфийлд. — Тя беше толкова деликатно и женствено създание. Като мадона.

— Да, навярно тя би могла да бъде добра съпруга и майка... — тъжно рече Поаро. — Чувствата ѝ очевидно са били по-силни от самата нея. — Той въздъхна и измърмори: — *Колко жалко.*

После се усмихна на щастливия мъж и младото лъчезарно момиче, които седяха срещу него.

Тези двамата се измъкнаха от мрака и се радват на слънцето... а аз, аз завърших втория подвиг на Херкулес, помисли си.

ТРЕТА ГЛАВА
КЕРИНЕЙСКАТА КОШУТА

I.

Еркюл Поаро пристъпваше от крак на крак, опитвайки да се стопли. С дъха си пробваше да сгрее премръзналите си пръсти. Снежинките се топяха по мустаците му и на струйки се стичаха по краищата им.

На вратата се почука и в стаята пристъпи прислужницата — едро момиче, което с нескрито любопитство се втренчи в Поаро. Най-вероятно не бе виждала нищо подобно през живота си.

— Вие ли позвънихте? — попита тя.

— Да. Ще бъдете ли така добра да запалите огън?

Тя излезе и бързо се върна с хартия и съчки. После се наведе пред голямата викторианска решетка и започна да разпалва огъня.

Еркюл Поаро продължи да почуква крак о крак, да сгрява с дъх пръстите си и да движи ръцете си.

Беше раздразнен. Колата му, скъп модел „Месаро Грац“ не прояви техническото съвършенство, което той очакваше от един автомобил. Шофьорът му, млад мъж, комуто се плащаха доста пари, не бе успял да се справи със ситуацията. Колата окончателно се повреди на един черен път, на около миля и половина от всякакви постройки, когато започваше да вали и сняг. На Поаро, който както обикновено носеше елегантните си лачени обувки, се наложи да извърви тази миля и половина, за да стигне Хартли Дин, селище на брега на река, което през лятото беше доста оживено, но през зимата бе просто отвратително. В хотелчето „Черният лебед“ приеха с безкрайно учудване появата на гости.

Домакинът красноречиво се опитваше да ги убеди, че местният автомобилен парк би могъл да осигури кола, с която джентълмените биха могли да продължат пътуването си.

Еркюл Поаро отхвърли подобно предложение. Чувството му за пестеливост бе накърнено. Да наеме кола? Той вече *имаше* кола, голяма и скъпа кола. Именно с тази кола и никоя друга смяташе да продължи пътуването си до града. Дори в случай, че тя би могла да бъде бързо поправена, той изобщо не възнамеряваше да потегли в този

сняг по-рано от утре сутринта. На Поаро му се искаше да получи стая, топлина и нещо за ядене. Домакинът с въздишка му показва стаята, изпрати камериерка да запали огъня и най-сетне се оттегли да обсъди с жена си вечерята.

Един час по-късно, протегнал крака срещу успокояващия танц на огъня, Поаро небрежно разсъждаваше над току-що погълнатата от него вечеря. Пържолата се бе оказала едновременно твърда и жилеста, брюкселското зеле — едро, бледо и воднисто, в сърцевината си картофите бяха като камък. Същите неприятни неща можеха да се кажат и за задушените ябълки и крема, които последваха. Сиренето беше твърдо, а бисквитите меки. Въпреки това, след разходката си с лачените обувки по снега, Еркюл Поаро бе вперил благодарен поглед в игривите пламъци и, отпивайки от тинестата течност, която му бяха сервирали като кафе, благославяше съдбата.

На вратата се почука и прислужницата надникна в стаята.

— Извинете, сър, човекът от сервиза е тук и би искал да ви види.

— Нека се качи — дружелюбно отвърна Поаро.

Момичето се изкикоти и изчезна. Поаро благодарно си помисли, че сигурно ще се превърне в основна тема на безкраен низ от разкази, обсъждани от приятелите ѝ през дългите зимни вечери.

Последва почукване, доста различно от предишното и Поаро се провикна:

— Влезте.

С одобрение погледна младия мъж, който влезе и застана притеснен до вратата, като мачкаше шапката си с ръце.

Ето, помисли си Поаро, пред мен стоеше един от най-привлекателните представители на човешката раса. Обикновен млад мъж, но с външност на древногръцки бог.

— Прибрахме колата, сър — хрипливо промълви мъжът. — Освен това се заехме с повредата. Около час работа, не повече.

— Какво не е наред? — попита Поаро.

Младият мъж с готовност се впусна в технически детайли. Поаро поклати благосклонно глава, макар че не слушаше. Едно от нещата, които го впечатляваха дълбоко, бе съвършената физика. Според него се бяха появили твърде много очилати мишоци.

Да, древногръцки Бог, с одобрение си помисли той. Млад овчар в Аркадия.

Младият мъж внезапно замълча. Веждите на Еркюл Поаро се сключиха и когато вдигна поглед, очите му бяха присвити от любопитство.

— Разбирам. Да. Ясно ми е — каза той и след пауза добави: — Шофьорът ми каза дословно същото.

Поаро забеляза как страните на младежа поруменяват, а пръстите му мачкат нервно шапката.

— Да, да, сър. Знам.

— Но сте мислили, че най-добре е вие лично да ми го кажете? — спокойно попита Еркюл Поаро.

— Ами, да, сър. Така си мислех.

— Много добросъвестно от ваша страна. Благодаря ви.

Последните думи бяха изречени с лек, но съвсем ясен намек, че това е краят на разговора. Въпреки това Поаро не очакваше младежът да си тръгне. И той наистина не помръдна.

— Ами... извинете ме, сър — промълви колебливо. — Вярно ли е, че вие сте онзи джентълмен... детектив... Вие сте мистър Еркюл Пуорит? — Той произнесе името много внимателно.

— Така е — отвърна Поаро.

Червенина заля лицето на младежа.

— Четох нещо за вас във вестниците — рече той.

— Така ли?

Лицето на посетителя вече беше станало пурпурно. В очите му се четяха объркване и молба едновременно. Еркюл Поаро се опита да му помогне.

— Да? С какво мога да ви бъда полезен?

Този път думите се изсипаха като поток върху му.

— Боя се да не си помислите, че е много нахално от моя страна, сър. Но така или иначе, късмет е, че случаят ви е довел тук. Твърде добро стечение на обстоятелствата, за да бъде изпуснато. Особено след като четох по вестниците за всички умни неща, които сте правили. Както и да е, рекох си, че бих могъл да ви попитам. Нали няма нищо лошо в това да се пита?

Поаро поклати глава.

— Искате да ви помогна по някакъв начин?

Момчето кимна и смутено продължи:

— Става дума за... за една млада дама. Дали... не бихте могли да я намерите?

— Да я намеря? Тя е изчезнала, така ли?

— Точно така, сър.

Еркюл Поаро се изправи на стола и каза рязко:

— Вероятно бих могъл да помогна, да. Но най-правилно е в такъв случай да се отиде в полицията. Това е работа за тях, а и моите средства и възможности са твърде скромни в сравнение с техните.

Момчето смутено пристъпи от крак на крак.

— Не бих могъл да постъпя така, сър. И дума не може да става. Нещата са доста необичайни, така да се каже.

Еркюл Поаро се втренчи в него.

— *Eh bien*, седнете тогава. Как се казвате?

— Уилямсън, сър. Тед Уилямсън.

— Седни, Тед. И ми разкажи всичко.

— Благодаря, сър.

Той издърпа напред един стол и внимателно седна почти на ръба. Все още гледаше умолително, като изгонено кученце.

— Слушам те — подкани го Поаро.

Тед Уилямсън пое дълбоко въздух.

— Ами, да ви кажа, сър, случи се така. Виждал съм я само веднъж. Не знам името ѝ, не знам нищо за нея. Но цялата работа е много странна. Връщането на писмата ми и така нататък.

— Започни от самото начало. Не се притеснявай. Просто ми разкажи всичко, както се е случило.

— Да, сър. Ами, сигурно знаете Граслоун, сър. Онази голяма къща до реката, след моста?

— Нищо не знам.

— Тя е на сър Джордж Сандърфийлд. Използва я през лятото, организира празненства през уикендите. По принцип, винаги се събира много весела компания. Актриси и други известни личности. Ами, беше през миналия юни. Радиото се беше повредило и ме изпратиха да го поправя.

Поаро кимна.

— Така и направих. Сър Сандърфийлд беше на пикник долу при реката заедно с гостите си. Готвачът също беше там, а и прислужникът, който сервираше питиетата. В къщата беше останало само това

момиче. Беше прислужница на една от дамите. Тя ме пусна вътре и ми показа къде се намира радиоапаратът. После постоя при мен, докато го поправях. Така се запrikaзвахме... Казваше се Нита и беше прислужница на някаква руска танцьорка, която била на гости.

— Самата тя англичанка ли беше?

— Не, сър. Мисля, че беше францужойка. Имаше много странен акцент. Въпреки това говореше добре английски. Беше дружелюбна и след известно време я поканих на кино, но тя ми отвърна, че господарката ѝ ще има нужда от нея. После каза, че би могла да се измъкне рано следобед, защото те сигурно щели да се забавят на реката. Така и стана. Аз се освободих за следобеда и за малко да ме уволнят. После се разхождахме по брега на реката.

Той замълча. Лека усмивка заигра по устните му, той мечтателно зарея поглед през прозореца.

— Тя беше хубава, нали? — предпазливо подхвърли Поаро.

— Беше най-красивото създание, което някога бях виждал. Косите ѝ бяха като от злато и пърхаха като криле, подхванати от вятъра. Имаше лека и весела походка. Аз... веднага се влюбих в нея, сър. Въобще не крия.

Поаро кимна и младежът продължи:

— Тя ми каза, че господарката ѝ ще идва отново след две седмици и се уговорихме да се видим тогава. — Той замълча за момент. — Но не се върна изобщо. Чаках я там, където ми беше казала, но от нея нямаше и следа. Най-накрая събрах кураж да отида в къщата и да попитам за нея. Казаха ми, че рускинята и прислужницата ѝ са отседнали там. Изпратиха да я повикат, но когато дойде, това изобщо не беше Нита! Просто едно тъмнокосо момиче с котешки поглед, дето ги има много. Викаха ѝ Мари. Тя се ухили глупаво насреща ми и попита: „Искали сте да ме видите?“ Трябва да е забелязала, че се отдръпнах. Попитах я дали е прислужницата на руската лейди и отбелязах, че неотдавна съм срещнал друго момиче. Тогава тя се засмя и рече, че предишната прислужница е била внезапно освободена. „Освободена! — възкликнах. — Защо?“ Тя повдигна рамене и разпери ръце. „Откъде да знам? — отвърна. — Не съм била там.“ Е, сър, бях поразен. В този момент не можех да се сетя какво да кажа. След това обаче събрах кураж и отидох да видя тази Мари отново. Помолих я да ми намери адреса на Нита. Обещах ѝ подарък, в случай че изпълни

молбата ми. Тя е от оня тип жени, дето не биха направили нещо за теб просто ей така. Е, тя ми даде адреса. Беше в Лондон и аз ѝ писах. Скоро ми върнаха писмото. Беше изпратено обратно по пощата. Отгоре на плика бяха надраскали: — „*няма такова лице на посочения адрес*“. — Тед Уилямсън замълча. Дълбоките му сини очи се насочиха към Поаро. — Разбирате ли как стана, сър? Не е случай за полицията. Бих искал да я намеря, но не зная откъде да тръгна. Бихте ли могли да я намерите? — Той отново силно се изчерви. — Нямам много. Мога да намеря пет лири. Дори десет.

— Не е необходимо да обсъждаме финансовата страна на нещата — прекъсна го Поаро. — Първо да помислим за момичето, тази Нита — тя е знаела твоето име и къде работиш?

— О, да, сър.

— Сигурно е можела да се свърже с теб, ако е искала?

— Да, сър — бавно отвърна Тед.

— Тогава, не ти ли се струва...

— Искате да кажете, сър, че аз съм се влюбил в нея, а тя не е споделила чувствата ми? В известен смисъл може и да е вярно... Но тя *наистина* ме хареса... И си мисля, сър, че сигурно има някаква *причина* за мълчанието ѝ. Разбирате ли, сър, тя бе попаднала сред доста странни хора. Може би е в някаква беда, ако разбирате какво искам да кажа.

— Искаш да кажеш, че може да е родила дете? От теб?

— Не от мен, сър — каза Тед и се изчерви. — Между нас нямаше нищо.

Поаро го погледна замислено и промърмори:

— И дори това да е вярно, ти все още би искал да я откриеш?

Лицето на Тед отново промени цвета си.

— Да. Искам и толкова! Искам да се оженя за нея, ако тя пожелае. И няма значение в какво се е забъркала! Само се опитайте да я намерите, сър?

Еркюл Поаро се усмихна и промърмори:

— „Коса като златни криле.“ Да, прилича на третия подвиг на Херкулес... Ако правилно си спомням, това се е случило в Аркадия...

II.

Еркюл Поаро замислено се вгледа в късчето хартия, върху което Тед Уилямсън внимателно беше изписал името и адреса.

Мис Валета, Ъпър Ринфрю Лейн, номер 17.

Чудеше се дали изобщо ще може да научи нещо на този адрес. Беше почти сигурен, че не съществува такава вероятност, но все пак това беше единствената следа, която му бе дал Тед.

Ъпър Ринфрю Лейн беше доста мрачна, но порядъчна улица. На почукването на Поаро отвори набита жена с мътни очи.

— Мис Валета?

— Отдавна не е тук.

Поаро направи крачка към вратата, тъкмо когато жената се канеше да я затвори.

— Вероятно бихте могли да ми дадете адреса й?

— Не, не мога. Когато замина, тя не остави нищо.

— Кога замина?

— Миналото лято.

— Можете ли да си спомните *точно* кога?

Лек звънтящ звук се чу откъм дясната ръка на Поаро, където две монети от по половин крона весело се удряха една в друга.

Почти като с магическа пръчка жената с размътения поглед се превърна в самата любезност.

— Ами, много бих искала да ви помогна, сър. Само да помисля. Август. Не, не. Беше преди това. Юли. Да, юли трябва да е било. Като че ли през първата седмица от юли. Тръгна набързо. Върна се в Италия, предполагам.

— Значи е италианка?

— Точно така, сър.

— И известно време е била лична прислужница на една руска танцьорка?

— Точно така. Мадам Семулина или някакво подобно име. Танцуваше в „Теспиън“, беше от онази трупа, по която всички са полудели. Беше една от звездите.

— Знаете ли по каква причина се наложи мис Валета да напусне работата си? — попита Поаро.

— Нямам ни най-малка представа.

— Тя беше уволнена, нали?

— Ами да, май имаше нещо такова! Но да ви кажа, мис Валета много не говореше за това. Тя по принцип не споделяше много, но тогава беше бясна. Имаше ужасен нрав, истинска италианка. Черните ѝ очи святкаха, все едно всеки момент ще забие нож в теб. Не бих се изпречила насреща ѝ, когато е в подобно настроение!

— Напълно ли сте сигурна, че не знаете адреса, където се намира тя сега?

Двете монети потракаха насърчително.

Отговорът ѝ прозвуча съвсем откровено.

— И аз бих искала да го науча, сър. Много щях да се радвам, ако можех да ви помогна. Но тя си тръгна набързо и това е!

— Да, това е... — замислено повтори Поаро.

III.

Амброз Вандел, откъснат от ентузиазирания оглед на декора, който сам беше проектирал за някакво бъдещо представление, бе доста словоохотлив.

— Сандърфийлд? Джордж Сандърфийлд? Отвратителен човек. Тъпкан е с пари, но се говори, че е мошеник. Тъмна птица! Дали е имал връзка с танцорка? Разбира се. Имаше любовна афера с *Катрина*. Катрина Самушенка. *Сигурно* сте я гледали? Господи, колко е изискана! Прекрасна техника. Не може да не сте я гледали в онази постановка, в която танцува с Майкъл Новгин. Май беше нещо от Дебюси. *Декорите бяха мои!*

— Значи е била близка със сър Джордж Сандърфийлд?

— Да, ходеше с него по уикендите в къщата му на брега на реката. Предполагам, организира прекрасни тържества.

— Възможно ли е, *mon cher*^[1] да ме представите на мадмоазел Самушенка?

— Но, драги, тя вече не *е тук*. Тя замина за Париж или някъде другаде доста внезапно. Знаете ли, говореше се, че е агент на болшевиките или нещо подобно. Не че *самият аз* вярвам в подобно нещо. Катрина винаги е твърдяла, че е на страната на белите в Русия. Баща ѝ бил принц или там някакъв велик херцог! — Вандел замълча и се върна към поглъщащата го тема за самия себе си. — Та казвах, че ако искате да доловите духа на Батшеба, трябва да се задълбочите в семитската традиция. Изразявам го с...

[1] *mon cher* — (фр.). — Скъпи мой — Б. пр. ↑

IV.

Срещата, която Еркюл Поаро бе успял да си уреди със сър Джордж Сандърфийлд, не започна много обнадеждаващо. „Тъмната птица“, както го бе определил Амброз Вандел, изглежда все още леко се притесняваше. Сър Джордж беше нисък, набит човек с черна, груба коса и тлъстина под брадичката.

— Е, мистър Поаро, с какво бих могъл да ви бъда полезен? — попита той. — Май не сме се срещали преди?

— Не, не сме се срещали.

— Е, какво има? Признавам, че събудихте любопитството ми.

— О, нещо съвсем незначително. Просто една информация.

Сър Джордж се изсмя пресилено.

— Искате да ви подхвърля нещо от кухнята на нещата? Не предполагам, че се интересувате от финанси.

— Въпросът не е делови. Става дума за една дама.

— О, дама! — Сър Джордж се облегна назад в креслото си. Изглежда се поуспокои.

— Вие сте познавали, струва ми се, мадмоазел Катрина Самушенка? — попита Поаро.

Сандърфийлд се разсмя.

— Да. Възхитително създание. Жалко, че напусна Лондон.

— Кога?

— Нямам представа, драги. Очевидно не се разбираше с управата. Тя беше доста темпераментна, съвсем по руски. Съжалявам, че не мога да ви помогна, но нямам и най-малка представа къде би могла да е тя сега. След като замина не поддържахме връзка.

Тонът му предвещаваще край на разговора и той се изправи.

— Аз не се опитвам да открия мадмоазел Самушенка — рече Поаро.

— Така ли?

— Да, става дума за нейната прислужница.

— Прислужница? — Сандърфийлд се вторачи в него.

— Вероятно си спомняте прислужницата й?

Безпокойството на Сандърфийлд се събуди отново. Той рече смутено:

— Боже мой, не. Пък и защо ли? Помня, че тя *имаше* прислужница, разбира се... Доста покварена, бих казал. И дето все си пъхат носа, където не им е работа. Ако бях на ваше място, не бих повярвал и дума на това, което тя казва. Тя е лъжкиня по рождение.

— Значи всъщност си я спомняте твърде добре? — промърмори Поаро.

— Просто впечатления, това е... — припряно отвърна Сандърфийлд. — Дори не си спомням името ѝ. Момент. Май беше Мари или нещо подобно. Не, страхувам се, че едва ли мога да ви помогна да я намерите. Съжалявам.

— Аз вече имам името и адреса на Мари Хелин от театър „Теспийн“. Става дума за прислужницата, която е придружавала мадмоазел Самушенка преди Мари Хелин. Интересувам се от Нита Валета.

Сандърфийлд се втренчи в него. После отвърна:

— Нея изобщо не помня. Мари е единствената, която *аз* помня. Малко тъмнокосо момиче с порочен поглед.

— Момичето, което търся, е било в къщата „Граслоун“ миналия юни — продължи Поаро.

— Ами, всичко което бих могъл да кажа, е, че не я познавам — намръщи се Сандърфийлд. — Не си спомням Катрина да е била с прислуга. Мисля, че грешите.

Еркюл Поаро поклати глава. Бе убеден, че не греша.

V.

Мари Хелин се взря за миг в Поаро с малките си интелигентни очи, после бързо отклони поглед.

— Но, мосю, *много добре* си спомням — промълви с тих монотонен глас. — Мадам Самушенка ме нае през последната седмица на юни. Предишната ѝ прислужница напуснала бързо.

— Някога стана ли ви ясно защо?

— Напуснала внезапно. Това е всичко, което знам! Може да е била болна или нещо подобно. Мадам не ми е казвала.

— Разбрахте ли се добре с господарката си? — попита Поаро.

Момичето повдигна рамене.

— Настроенията ѝ бяха твърде променливи. Ту се смееше, ту плачеше. Понякога бе така унила, че не говореше и не се хранеше. Понякога изпадаше в дива радост. Такива са си те, хората на изкуството. Просто темперамент.

— А сър Джордж?

Момичето го погледна предпазливо. Неприятно пламъче заигра в очите ѝ.

— А, сър Джордж Сандърфийлд? Бихте искали да знаете за *него*? Вероятно и затова сте дошли? Останалото беше просто претекст, така ли? О, за сър Джордж бих могла да ви разкажа някои много любопитни неща. За него бих могла...

— Не е необходимо — прекъсна я Поаро.

Тя се опули с отворена уста. Яд и разочарование се четяха в очите ѝ.

VI.

— Винаги съм твърдял, че знаете всичко, Алексис Павлович — промърмори Еркюл Поаро.

Мислеше си, че неговият трети подвиг на Херкулес изисква повече пътуване и разговори, отколкото изобщо би могло да се предположи. Този незначителен случай на изчезнала камериерка обещавахе да бъде една от най-продължителните и трудни задачи, с които се беше заемал. Всяка следа, която откриваше, не водеше доникъде.

Бе достигнал до ресторант „Самовар“ в Париж, чийто собственик Алексис Павлович се славеше с това, че знае всичко, което се случва в артистичния свят.

— Да, приятелю аз винаги знам — самодоволно рече той. — Винаги. Питате ме къде е отишла малката Самушенка, изкусната танцьорка? О, тя беше най-вълнуващата. — Той целуна връхчетата на пръстите си. — Какъв огън, каква страст! Можеше да стигне далече, щеше да бъде примабалерината на своето време. Изведнъж всичко свърши. Тя се отдалечава към края на света и скоро, о, съвсем скоро, те ще я забравят.

— Къде е тя сега? — попита Поаро.

— В Швейцария. В Алпите. Там отиват тези, които имат суха кашлица и непрестанно слабеят. Тя ще умре, да, ще умре! Беше прекрасна. Със сигурност ще умре.

Поаро се изкашля, за да разсее магията на скръбта. Нуждаеше се от информация.

— Случайно да си спомняте камериерката й? Момичето се казва Нита Валета.

— Валета? Валета? Спомням си, че веднъж я видях с камериерка. На гарата, когато изпрацах Катрина за Лондон. Ако не греша, тя беше италианка от Пиза. Да, сигурен съм, че беше италианка и беше от Пиза.

— В такъв случай — изпъшка Поаро, — сега ще трябва да замина за Пиза.

VII.

Еркюл Поаро се намираше в Кампо Санто, Пиза. Бе застанал до един гроб.

Значи тук завършваше неговият поход. Тук, до тази незначителна купчина пръст. Отдолу лежеше онова весело създание, което бе разбудило сърцето и въображението на обикновения английски механик.

Не беше ли това най-добрият край за този внезапен и странен романс? Сега девойката щеше да остане в паметта на младия човек такава, каквато я бе видял в онзи юнски следобед. Сблъсъкът на различните националности, различните критерии, болката от загубените илюзии, всичко това никога нямаше да може да се случи.

Еркюл Поаро поклати тъжно глава. Мислите му се насочиха към разговора със семейството на Валета. Майката, жена с широко лице, изсушеният от мъка баща, тъмнокосата ѝ сестра, стиснала устни...

— Случи се внезапно, синьор, много внезапно. В продължение на дълги години тя имаше болки от време на време... Лекарят каза, че няма изход. Каза, че трябва веднага да се направи операция от апандисит — той я взе в болницата и там... Да, да. Тя почина под упойката. Вече никога не се събуди.

Майката подсмърчаше и мърмореше:

— Бианка винаги беше толкова умно момиче. Ужасно е, че си отиде толкова млада...

Поаро повтори още веднъж:

— Отиде си млада...

Трябваше да съобщи на младия човек, който поиска помощта му толкова доверчиво.

„Не е за теб, приятелю. Умря млада.“

Походът му бе завършил тук. Тук, където кулата на Пиза се очертаваше на фона на небето и първите пролетни цветя показваха светлите си багри, предвещавайки нов живот и радост.

Дали пролетното опиянение го караше да се разбунтува срещу тази последна присъда? Или причината бе някъде другаде? Цялата

работа не беше ли прекалено чиста, твърде гладко нагласена?

Еркюл Поаро въздъхна. Трябваше да направи едно последно пътуване, за да бъде напълно сигурен. Трябваше да отиде в Алпите.

VIII.

Тук, помисли си той, наистина е краят на света. Тази долина от сняг, тези разпръснати къщички, във всяка една от тях имаше поне едно човешко същество, което се бореше с дебнещата го смърт.

Той най-сетне се добра до Катрина Самушенка. Когато я видя легнала, с изпити страни, белязани от набиваща се в очи червенина, дългите ѝ слаби ръце отпуснати на юргана, у него започна да се събужда споменът. Не си бе спомнил името ѝ, но беше я виждал да танцува. Помнеше онзи унес и очарование, с което истинското изкуство те караше да забравиш, че изобщо става дума за изкуство.

Той си спомни Майкъл Новгин в ролята на Ловеца, носейки се вихрено сред онази невероятна, фантастична гора, която въображението на Амброз Вандел бе създадо. После си спомни прекрасния шеметен танц на Кошутата, вечно преследвана, вечно желана. Златно, прекрасно създание, окичено с рога, притежаващо проблясващи бронзови копита. Той си спомни как се бе свлякла смъртно ранена и как Майкъл Новгин стоеше объркан, притиснал простреляната кошута в обятията си.

Катрина Самушенка го гледаше с вяло любопитство.

— Не сме се срещали преди, нали? — попита тя. — Какво искате от мен?

Поаро леко се поклони.

— Първо, мадам, бих искал да ви благодаря за вашето изкуство, което направи една от вечерите ми щастлива.

Тя леко се усмихна.

— Освен това съм дошъл и по работа. Дълго търсих, мадам, една от вашите камериерки. Името ѝ е Нита.

— Нита?

Болната жена се втренчи в него. Очите ѝ се бяха разширили и тя изглеждаше стресната.

— Какво знаете за Нита? — попита.

— Ще ви разкажа.

Той ѝ разказа за вечерта, когато колата му се повреди, също и за Тед Уилямсън, нервно мачкащ шапката си с ръце, споделяйки любовта и болката си. Тя го слушаше с голямо внимание.

— Много вълнуващо, наистина много вълнуващо... — промълви тя, когато Поаро свърши разказа си.

— Да — отвърна той. — Като приказка за Аркадия, нали? Мадам, какво бихте могли да ми кажете за това момиче?

Катрина Самушенка въздъхна.

— Имах прислужница. Хуанита. Беше прекрасна, весела, с лек характер. Случи се това, което често се случва с онези, които боговете обичат. Тя умря млада.

Това бяха думите на самия Поаро. Последните думи, непоправимият факт. Сега той отново ги чу. Въпреки това продължи да упорства.

— Тя е мъртва? — попита.

— Да, мъртва е.

— Само едно нещо не ми е много ясно — рече Поаро след кратко мълчание. — Попитах сър Джордж Сандърфийлд за вашата камериерка и той определено се стресна. Защо?

По лицето на танцьорката се изписа леко отвращение.

— Просто сте споменали прислужница, наета от мен. Той е помислил, че имате предвид Мари. Момичето, което взех след напускането на Хуанита. Предполагам, че тя се опитваше да го изнудва за нещо, което беше научила за него. Беше отвратително момиче — любопитно, винаги надничашо в писмата и затворените чекмеджета.

— Това обяснява всичко — промърмори Поаро. Замълча за миг, след което настоятелно продължи: — Другото име на Хуанита е било Валета. Тя е починала при операция на апандисит в Пиза. Точен ли съм?

Той забеляза колебанието, което бе трудно доловимо, но все пак го имаше, преди тя да кимне.

— Да, точно така...

— Все пак, още не ми е ясно — замислено продължи Поаро. — Семейството ѝ я наричаше *Бианка*, а не Хуанита.

— Бианка, Хуанита, какво значение има? — сви рамене Катрина. — Предполагам, истинското ѝ име е било Бианка, но просто е решила, че Хуанита звучи по-романтично и затова го е избрала.

— О, мислите ли?

Той замълча, после рече с променен глас:

— Според мен има друго обяснение.

— Какво?

Поаро се наклони напред и продължи:

— Момичето, което Тед Уилямсън е видял, по неговите думи е имало коса като криле от злато.

Той се наклони още малко напред. Пръстите му леко докоснаха водопада от злато, стичащ се от двете страни на главата на Катрина.

— Криле от злато, рога от злато? Когато се загледаш, можеш да видиш и дявол, и ангел! Вие бихте могли да бъдете и двете. Или това са просто златните рога на ранената кошута?

— *Ранената кошута...* — прошепна Катрина. В гласа ѝ се долавяше отчаянието на човек, загубил всякаква надежда.

— Описанието, което Тед Уилямсън ми даде, ме тревожеше през цялото време — продължи Поаро. — Напомняше ми за нещо. Това бяхте *вие*, носеща се с блещукащите си бронзови копитца през гората. Да ви кажа ли какво си мисля, мадмоазел? Мисля, че сте прекарвали една седмица без камериерка и сте отишли сама в „Граслоун“. Бианка Валета се е върнала в Италия, а вие още не сте били наели ново момиче. Вече сте чувствали как болестта настъпва и сте останали в къщата в деня, през който другите са отишли на разходка по реката. Някой е позвънил на вратата и когато сте отворили, сте видели... *Да ви кажа ли какво сте видели?* Видели сте млад мъж, притежаващ невинността на дете и красотата на бог! И сте измислили едно момиче за него, не Хуанита, а Инкогнита. Така няколко часа сте се разхождали с него в Аркадия...

Последва дълга пауза. Катрина промълви с нисък, хриплив глас:

— Само за едно не ви излъгах. Краят на историята. Нита ще умре млада.

— Не! — Поаро изглеждаше напълно променен. Той удари с ръка по масата. Изведнъж стана съвсем прозаичен, земен и практичен. — Съвсем излишно е! *Няма нужда да умираме!* Можете да се борите за живота си, не по-зле от всеки друг, нали?

Тя поклати глава. Тъжно, безнадеждно...

— Какъв живот ми остава?

— Не става дума за живот на сцената! Хайде, мадмоазел, бъдете откровена. Наистина ли баща ви е бил принц, или херцог, поне дори генерал?

— Той караше камион в Ленинград! — внезапно се засмя тя.

— Добре! И защо тогава да не се омъжите за помощник в сервиз в едно провинциално градче? И да имате деца, красиви като богове. Деца, които вероятно ще наследят вашия талант на танцьорка.

— Но тази идея е само една фантазия! — затаи дъх Катрина.

— Въпреки това — каза Еркюл Поаро с голямо задоволство, — аз вярвам, че ще се сбъдне!

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ЕРИМАНТСКИЯТ ГЛИГАН

I.

След като така или иначе извършването на третия подвиг на Херкулес го бе довело в Швейцария, Еркюл Поаро реши да се възползва от благоприятното стечение на обстоятелствата и да разгледа места, където досега не беше ходил.

Той остана известно време в Шамони, разходи се ден-два в Монтрьо и после се насочи към Андермат, доста прехвалено от негови приятели място.

Въпреки всичко, Андермат не му направи добро впечатление. Той се намираше на края на долина, заобиколен отвсякъде със снежни върхове. Подсъзнателно Поаро имаше чувството, че това го задушаваше.

— Невъзможно е да остана тук — каза си той. В същия момент забеляза въжената линия. — Непременно трябва да се кача.

Оказа се, че лифтът се изкачва първо до Авинс, после минава през Каруше и най-накрая стига до Рош Ниеж, десет хиляди метра над морското равнище.

Поаро не смяташе да се качва толкова нависоко. Реши, че отиването до Авинс ще му бъде достатъчно.

Пропусна да се съобрази със случайностите в живота, които толкова често играят решаваща роля. Въжената линия беше вече потеглила, когато кондукторът приближи до Поаро и поиска билета му. Върна му го с лек поклон, след като го беше прегледал и продупчил с някакъв страховит инструмент. Заедно с билета, Поаро почувства още някаква хартийка в ръката си.

Веждите му леко се повдигнаха. Малко след това, незабележимо и без да бърза, той изглади с длан малкото ролце. Оказа се набързо надраскана с молив бележка. Беше написано следното:

Невъзможно е човек да сбърка тези мустаци!
Поздрав, скъпи колега. Ако имаш желание, би могъл много да ми помогнеш. Без съмнение си чел за случая „Сали“?
Предполага се, че убиецът Мараско има среща с някои членове на своята банда в Рош Ниеж. Като си помисли

човек какво място само са избрали! Разбира се, цялата работа може да се окаже блъф, но информацията ни все пак е сигурна. Винаги ще се намери някой да пропее, нали? Така че, скъпи приятелю, дръж си очите отворени. Свържи се с инспектор Дру, който е вече там. Той е разумен човек, но не би могъл да претендира, че е умен като Еркюл Поаро. Особено важно е Мараско да бъде заловен, при това заловен жив. Той не е човек, а див глиган. Един от най-опасните убийци в наши дни. Реших да не разговарям лично с теб в Андермат, тъй като, ако минеш за обикновен турист ще имаш много по-голяма свобода. Успешен лов! Твой добър приятел, Лемантьо.

Поаро замислено приглади мустаците си. Да, наистина, трудно можеха да се сбъркат тези мустаци. И тъй, за какво беше всичко това? Беше чел по вестниците детайли за *аферата Сали* — хладнокръвното убийство на известен френски букмейкър. Знаеше се и кой е убиецът. Мараско беше член на известна банда, която държеше конните надбягвания. Бе заподозрян и в извършването и на много други убийства, но в този случай вината му беше неоспоримо доказана. Предполагаше се, че е избягал от Франция и полицията във всяка европейска страна го издирваше. И така, предполагаше се, че Мараско има среща в Рош Ниеж...

Еркюл Поаро бавно поклати глава. Беше объркан. Рош Ниеж се намираще отвъд снежната ивица... Там имаше хотел, но единствената връзка със света бе въжената линия. Хотелът се намираще на тесен риф, надвиснал над долината и отваряше през юни, но рядко някой се задържаше до юли или август. Входелите и изходите бяха малко и ако човек бъдеше заклещен там, излизане от капана нямаше. Мястото изглеждаше съвсем неуместно за среща на група престъпници.

Въпреки това, щом Лемантьо твърдеше, че информацията му е достоверна, нещата сигурно стояха така. Еркюл Поаро уважаваше швейцарския полицейски инспектор. Познаваше го като разумен и стабилен човек.

Някаква неясна причина беше довела Мараско на подобна среща, тук, далеч от цивилизацията.

Еркюл Поаро въздъхна. Гонитбата на безпощадни убийци едва ли бе подходящо забавление по време на почивка. Той по-скоро виждаше себе си изтегнат на някой фотьойл и унесен в размисли. Въобще не си представяше как ще гони някакъв побеснял глиган по склоновете на планината.

„Див глиган“ — такава бе описанието на Лемантьо. Доста странно съвпадение...

— *Четвъртият подвиг на Херкулес?* — промърмори Поаро. — *Еримантският глиган?*

Спокойно и ненатрапчиво той внимателно огледа спътниците си.

Срещу него беше седнал американски турист. Като се започне от сакото, раницата и се стигне до безнадеждната дружелюбност, наивния възторг по гледката, пътеводителя в ръката, всичко говореше за американец от някое малко градче, дошъл за пръв път в Европа. Поаро предусещаше, че мъжът всеки момент ще се разприказва. Едва ли някой би могъл да обърка изпълнената му с кучешки копнеж физиономия.

От другата страна на кабината беше седнал едър изискан джентълмен с посивяла коса и голям крив нос. Четеше някаква немска книга. Пръстите му бяха силни и подвижни като на музикант или хирург.

Малко по-нататък имаше трима души от един и същи тип. Мъже с крака като скоби и нещо конско в целия им вид. Играеха на карти. Вероятно щяха да привлекат някой непознат да играе с тях. В началото щяха да го оставят да печели, после всичко щеше да се обърне.

Нямаше нищо необикновено в тези тримата. Единственото странно бе, че бяха именно на това място. Такива хора често можеха да се видят в някой влак, пътуващ към място, където се организират конни състезания или на борда на някой кораб, но не и тук в почти празната кабина на въжената линия.

Имаше още един пътник. Едра тъмнокоса жена с красиво лице, което би могло да изразява цяла гама от емоции, но вместо това беше замръзнало в безизразна маска. Втренчена в долината, жената не поглеждаше към никого.

Както Поаро очакваше, американецът заговори. Каза, че името му е Шварц, че е за пръв път в Европа, че изгледът е просто прекрасен. Бил също невероятно очарован от замъка Шилъон.

Париж не му направил кой знае какво впечатление, един доста надценяван град, ходил до Фоли Берже, до Лувъра и Нотр дам, но в никое ресторантче или кафене не намерил да свирят съвременен джаз както трябва. Елисейският дворец му се сторил твърде добър, а пък и фонтаните, особено когато са осветени.

Никой не слезе в Авинс или Каруше. Беше ясно, че всички в кабината пътуват към Рош Ниеж.

Мистър Шварц си имаше свои причини. Винаги му се е искало, отбеляза той, да прекара известно време във високите заснежени планини. Десет хиляди фута била добра височина. Бил чувал, че не можело да свариш твърдо яйце, когато се намираш толкова нависоко.

Мистър Шварц съвсем чистосърдечно се опита да привлече в разговора едрия, сивокос мъж в другия край на кабината, но той само го изгледа хладно през пенснето си и отново се съсредоточи в книгата си.

Мистър Шварц предложи на тъмнокосата дама да си разменят местата, за да може тя да се наслаждава на гледката. Беше доста съмнително дали дамата разбира английски. Както и да е, тя просто поклати глава и потъна още по-дълбоко в кожената яка на палтото си.

Мистър Шварц прошепна на Поаро:

— Тъжно е да видиш дама, която пътува сама и няма кой да се погрижи за нея. Когато пътува, една жена има нужда от доста внимание.

Еркюл Поаро се съгласи напълно, особено когато си спомни някои американски дами, които бе виждал да пътуват из Европа.

Мистър Шварц въздъхна. Светът му се струваше враждебен. Кафявите му очи ясно изразяваха учудване, че има твърде малко доброжелателност на този свят.

II.

На това място, толкова далеч от света или по-точно толкова високо над света, изглеждаше някак нелепо да бъдеш посрещнат от управител, облечен в редингот и лачени обувки.

Управителят беше едър представителен мъж с добри маниери. Той непрекъснато се извиняваше.

Толкова рано за сезона... няма топла вода... нещата не са разработени... Естествено, ще направи каквото може... Обслужващият персонал не е в пълния си състав... Беше много объркан от неочаквано големия брой посетители.

Всичко това беше произнесено с професионална учтивост и въпреки това на Поаро му се струваше, че зад вежливата фасада можеше да се долови болезнено безпокойство. Въпреки безупречните маниери, беше очевидно, че той е *притеснен*. Нещо го безпокоеше.

Вечерята беше сервирана в дълга трапезария, откъдето се откриваше гледка далеч надолу към долината. Самотният келнер, към когото се обръщаха с името Густав беше обигран и ловък. Той тичаше насам-натам, даваше обяснения по менюто и ценовата листа на вината. Тримата мъже с конски физиономии седяха на една маса. Те се смееха и говореха на френски, като постепенно гласовете им ставаха по-гръмки.

„Добрият стар Джоузеф!“, „Какво стана с малката Дениз?“, „Помните ли онзи скапан кон, дето ни разочарова в Отьой?“

Целият разговор беше много сърдечен, много свойски, но съвсем не за подобно място!

Жената с красивото лице седеше сама на една маса в ъгъла. Не поглеждаше към никого.

След вечерята при Поаро, който беше приседнал в салона, дойде управителят и фамилиарно го заприказва. Мосю трябва да бъде снизходителен към недостатъците на хотела. Все пак е извън сезона. Никой не идвал тук до края на юли. Тази дама, която мосю може би е забелязал, идвала по това време всяка година. Съпругът ѝ бил загинал при едно катерене преди три години. Било много тъжно. Двамата били

много привързани един към друг. Тя винаги идвала тук, преди да е започнал сезонът, просто защото било по-тихо. Едно свещено поклонение. Възрастният джентълмен бил известен лекар, доктор Карл Луц от Виена. Той идвал тук заради тишината и отдиха.

— Спокойно е, да — съгласи се Еркюл Поаро. — А тези господа, там? — Той посочи тримата французи. — И те ли търсят отдих, как мислите?

Управителят повдигна рамене. В погледа му отново се появи тревога, но той отвърна небрежно:

— О, туристите. Те винаги търсят нови преживявания... Самата височина е едно преживяване.

Поаро си помисли, че едва ли преживяването е толкова приятно. Усети собствения си ускорен пулс. Едно детско стихче идиотски се въртеше в главата му. *Високо, високо над света, като поднос за чай, политнал нависоко в небесата.*

В салона влезе Шварц. Щом зърна Поаро, очите му проблеснаха и той веднага се запъти към него.

— Разговарях с доктора. Говори доста добре английски. Евреин е. Нацистите го изгонили от Австрия. Боже, тези хора трябва да са луди! Май този доктор Луц е твърде прочут, специалист по нервните заболявания. Психоанализа, струва ми се.

Очите му се насочиха към едрата жена, която се бе загледала в снежните върхове. Той снижи глас.

— Научих името ѝ от келнера. Това е мадам Грандие. Съпругът ѝ загинал при едно изкачване. Това е причината да идва тук. Струва ми се, няма да е зле да направим нещо за нея. Да се опитаме да я отвлечем от мислите ѝ.

— Ако бях на ваше място, не бих се и опитал — рече Еркюл Поаро.

Но дружелюбността на мистър Шварц беше неизтощима.

Поаро го наблюдаваше как прави опити за сближаване и как тези опити биват отхвърляни без капчица милост. Силуетите на двамата се очертаваха на фона на светлината. Жената беше по-едра от Шварц. Главата ѝ беше отметната назад и изражението ѝ беше студено и строго.

Разговорът им не достигна до него, но Шварц се върна унил.

— Нищо не става — отбеляза той и добави замислено: — Не виждам причина, след като всички сме човешки същества, защо да не бъдем приятелски настроени един към друг. Не сте ли съгласен, мистър... Ето, не знам дори *вашето* име.

— Името ми — каза Поаро — е Поари. Търговец на коприна съм от Лион.

— Бих искал да ви дам визитната си картичка, мосю Поари и ако някой ден дойдете във Фаунтин Спрингс, бихте могли да разчитате на гостоприемството ми.

Поаро прие картичката, потупа с ръка джоба си и промърмори:

— За съжаление, не нося визитките си в момента...

Същата вечер, преди да си легне, Поаро отново внимателно прочете писмото на Лемантьо. Сгъвайки го педантично, той го прибра в портфейла си и промърмори:

— Странно. Чудя се да не би...

III.

Келнерът Густав донесе на Еркюл Поаро закуската му, състояща се от кафе и франзели. Густав се заизвинява заради кафето.

— Нали разбирате, мосю, на тази височина не е възможно да се направи истински горещо кафе? За жалост, много бързо завира.

— Човек трябва да приема капризите на природата с твърдост — промърмори Поаро.

— Мосю е философски настроен — подхвърли тихо Густав.

Отпрати се към вратата, но вместо да излезе, бързо погледна навън, после отново затвори и се върна до леглото.

— Мосю Еркюл Поаро? — попита той. — Казвам се Дру, полицейски инспектор.

— О — отвърна Поаро, — мисля, че поне за това се досещах.

Дру снижи глас.

— Мосю Поаро, случи се нещо много неприятно. Злополука с въжената линия.

— Злополука? — Поаро се изправи. — Каква злополука?

— Никой не е пострадал. Случило се е през нощта. Вероятно е било причинено от природна стихия — малка лавина е завлякла скали и камъни. Но е възможно да има и човешка намеса. Никога не може да сме сигурни. Във всеки случай, поправянето на линията ще отнеме дни и в това време *ще бъдем откъснати от света*. В началото на сезона, когато снеговалежите са все още силни, е невъзможно да се установи връзка с равнината долу.

Поаро приседна в леглото.

— Много интересно — рече.

— Да — кимна инспекторът. — Всичко сочи, че информацията на Лемантьо е точна. Мараско *наистина е организиран срещата си тук* и е организиран нещата така, че да не бъде прекъсвана.

— Но това е невероятно! — нетърпеливо възкликна Поаро.

— Съгласен съм — разпери ръце инспектор Дру. — Напълно лишено е от логика, но *това е положението*. Този Мараско, да ви

кажа, е невероятно същество! Лично аз — поклати глава той — смятам, че е луд.

— Луд и убиец! — допълни Поаро.

— Не е забавно. Съгласен съм — рече Дру.

— Но, ако той наистина е организиран *срещата си тук*, на този снежен риф, далеч от света, следователно *самият Мараско е вече тук*, тъй като вече нямаме връзка с външния свят.

— Знам — тихо се съгласи Дру.

Известно време и двамата мълчаха, после Поаро попита:

— Доктор Луц? Възможно ли е той да е Мараско?

— Не ми се вярва — поклати глава инспекторът. — Наистина съществува човек с такова име и дори съм виждал снимките му по вестниците. Известен и уважаван човек. Този тук много прилича на снимките.

— Ако Мараско има артистичен талант, той би могъл успешно да изиграе ролята — промърмори Поаро.

— Да, но дали е така? Никога не съм чувал да притежава актьорски способности. Той не се отличава с коварството и хитростта на змията. Той е див глиган, който напада, обезумял от гняв.

— Все пак... — настоя Поаро.

— Е, да. Той бяга от правосъдието. Следователно е принуден да се прикрива. Така че би могъл, или по-скоро би трябвало, да бъде повече или по-малко прикрит.

— Имате ли описанието му?

— Съвсем общо. Днес трябваше да ми изпратят официалните данни за него. Знам, че е мъж над трийсетте, малко над средната височина, мургав. Без отличителни белези.

— Това подхожда за всички — отсече Поаро. — Какво ще кажете за американеца, Шварц?

— Мислех да питам вас. Вие сте говорили с него и сте живели доста между англичани и американци. Отстрани прилича на обикновен американски турист. Паспортът му е наред. Може би странното е, че е избрал да дойде тук. Но когато започнат да пътуват, американците са доста непредсказуеми. Как ви се струва това?

Еркюл Поаро озадачено поклати глава.

— Във всеки случай, на пръв поглед той изглежда безобиден, малко повече от необходимото дружелюбен. Може би е отегчителен, но

е трудно да се каже, че е опасен. Но тук има още трима посетители.

Инспекторът кимна, по лицето му внезапно се изписа възторг.

— Да, този *тип* хора именно търсим. Готов съм да се закълна, мосю Поаро, че тези мъже са членове на бандата на Мараско. Те са много добре познатите ми бабаити от конните надбягвания и може би единият от тях е самият Мараско.

Еркюл Поаро си припомни тримата мъже. Единият имаше широко лице с гъсти вежди и двойна брадичка — лакомо, скотско лице. Другият беше слаб и издължен с остро, тясно лице и студени очи. Третият имаше нездрав тен и сресана по контешки коса.

Да, един от тях би могъл да бъде Мараско, но ако пък беше така, то тогава настоятелно изникваше въпроса, *защо?* Защо Мараско и двама от членовете на неговата банда ще пътуват заедно до някакъв миши капан навръх планината? Подобна среща със сигурност би могла да бъде организирана на по-сигурно и нормално място, например в някое кафене или на някоя гара, в претъпкано кино, обществен парк някъде, където има достатъчно изходи, а не толкова високо над света, сред пустош и снегове.

Той сподели част от мислите си с инспектор Дру, който се съгласи доста охотно.

— Да, наистина, невероятно е, няма никаква логика. Ако е *среща*, то тогава *защо* ще пътуват *заедно*? Не, няма никакъв смисъл. В такъв случай, трябва да разгледаме друго предположение. Тримата са членове на бандата на Мараско и са дошли да се срещнат със самия Мараско. Тогава *кой е* Мараско?

— Какво е положението с персонала на хотела? — попита Поаро.

— Трудно може да се говори за персонал — сви рамене Дру. — Една възрастна жена, която готви, съпругът ѝ — старият Джейкс, но мисля, че те са тук от петдесет години. Също и келнерът, на чието място съм аз. Това е всичко.

— Предполагам, управителят знае кой сте?

— Разбира се. Беше необходимо неговото съдействие.

— Не ви ли прави впечатление — продължи Поаро, — че той изглежда неспокоен?

Тази забележка като че порази Дру.

— Да, така е — замислено рече той.

— Може би просто включването в полицейската операция го кара да се чувства напрегнат.

— Но смятате, че има и друга причина? Мислите, че той би могъл да знае нещо?

— Дойде ми наум, нищо повече.

— Странно — мрачно промърмори Дру. — Може ли по някакъв начин да разберем това, как мислите?

Поаро поклати глава и предложи:

— Мисля, че ще бъде най-добре да не разбере за нашите подозрения. Дръжте го под наблюдение и това е всичко.

Дру кимна и попита:

— Нямате ли някакви предположения, мосю Поаро? Известна ми е вашата репутация. Тук сме чували доста за вас.

Поаро каза объркано:

— За момента не бих могъл да кажа нищо. Не ми е ясна *причината*, причината за *срещата* на подобно място. Всъщност не ми е ясна причината за самата *срещата*.

— Пари — отвърна Дру.

— Значи онзи нещастен човек Сали е бил ограбен и после убит?

— Да, от него е открадната голяма сума пари.

— И предполагате, че причината за *срещата* е да се поделят парите?

— Това е най-логичното обяснение.

— Да, но защо *тук*? — недоволно поклати глава Поаро. — Това е най-лошото място за *срещата* на престъпници. Но затова пък е място, където човек може да се срещне с жена...

Дру нетърпеливо пристъпи напред.

— Нима мислите...

— Мисля — отвърна Поаро, — че мадам Грандие е много красива жена. Мисля, че съвсем спокойно всеки би могъл да се изкачи на десет хиляди фута височина заради нея, разбира се, ако тя поиска.

— Знаете ли — отбеляза Дру, — това е любопитно. Никога не бях се замислял за нея в тази връзка. Все пак тя е идвала постоянно тук в продължение на години.

— Да, в *такъв случай* *появяването ѝ* не би предизвикало *коментари*. Много е възможно това да е причината Рош Ниеж да бъде избран за *срещата*, нали?

— Това е много добра идея, мосю Поаро — въодушевено рече Дру. — Ще погледна на нещата и от този ъгъл.

IV.

Денят мина без инциденти. За щастие, хотелът беше добре снабден. Управителят обясни, че няма причини за безпокойство. Запасите са осигурени.

Еркюл Поаро направи усилия да заговори доктор Карл Луц, но опитът му бе неуспешен. Докторът даде съвсем ясно да се разбере, че психологията е негова професионална грижа и че няма намерение да я обсъжда с аматьори. Той беше приседнал в един ъгъл и четеше дебела книга за подсъзнанието, като доста усърдно си водеше бележки.

Еркюл Поаро излезе и безцелно се заразхожда към кухненските помещения. Там поговори със стария Джейкс, който се оказа кисел и мнителен. Жена му, готвачката, беше по-откровена. За щастие, обясни тя на Поаро, хотелът разполагал с големи запаси от консерви, но самата тя нямала много добро отношение към консервираната храна. Дяволски скъпа била и въобще каква храна би могло да бъде това? Добрият Господ изобщо не бил предвидил хората да живеят, хранейки се с консерви.

Разговорът се прехвърли към хотелския персонал. Камериерките и другите келнери идвали в началото на юли. През следващите три седмици обаче не се очаквал никой или почти никой. Сега повечето хора идвали, хапвали на обед и се връщали обратно. Двамата с Джейкс съвсем спокойно се справяли с това положение.

— Преди да дойде Густав, тук вече е имало келнер, нали? — попита Поаро.

— Да, но много лош. Без всякакви умения, без опит.

— Откога работеше тук?

— Само няколко дни. Естествено, беше уволнен. Не бяхме учудени.

— Той не се ли оплака?

— О, не. Напусна без никакви възражения. Какво би могъл да очаква, все пак? Това е престижен хотел. Клиентите трябва да получават добро обслужване.

Поаро кимна и попита:

— Къде отиде той?

— Робърт ли? — повдигна рамене тя. — Несъмнено се е върнал в онова съмнително кафене, откъдето бе и дошъл.

— С въжената линия ли си отиде?

Тя го изгледа с любопитство.

— Естествено, мосю. По какъв друг начин би могъл да си отиде?

— Някой *видял* ли го е да си отива? — попита Поаро.

Двамата изумено се втренчиха в него.

— О, нима мислите, че е нормално, когато подобно животно си отива, да му се организира голямо изпращане? Тук всеки си има работа.

— Точно така — заключи Поаро.

Той пое обратно, като впери поглед в сградата над себе си. Беше голям хотел и само едно от крилата беше отворено в момента. В другите имаше много стаи, затворени и в лошо състояние, където беше малко вероятно да влезе някой...

Той заобиколи хотела и почти налетя на един от картоиграчите. Беше онзи с нездравия цвят на лицето и воднистите очи. Погледът му, прикован в Поаро, беше безизразен. Само устните се свиха леко, откривайки зъби като на развилнял се жребец.

Поаро го отмина и продължи. Пред него се очерта едрата, грациозна фигура на мадам Грандие.

Той ускори леко крачка и я настигна.

— Този инцидент с въжената линия е много неприятен — подхвърли той. — Надявам се, мадам, че не ви е причинил никакви притеснения?

— Напълно ми е безразлично.

Гласът ѝ беше плътен контраалт. Тя не погледна към Поаро, зави настрани и влезе в хотела през малка странична вратичка.

V.

Еркул Поаро си легна рано. Нещо го събуди малко след полунощ.

Някой човъркаше ключалката.

Той приседна и запали лампата. В същия момент бравата поддаде и вратата се отвори широко. На прага застанаха тримата картоиграчи. Поаро забеляза, че бяха леко пийнали. Лицата им бяха глуповати, но зловни. Поаро забеляза отблясък на бръснач.

Големият пълен мъж тръгна напред и изръмжа:

— Детективска свиня!

Избухна поток от ругатни. Тримата застрашително приближаваха към беззащитния човек в леглото.

— Сега ще го накълцаме, момчета. Ще му разкрасим личицето. Няма да ни е първият за тази вечер.

Те приближаваха решително, целенасочено, бръсначите просветваха...

В този момент прозвуча ясен глас, стряскащ със задокеанския си акцент:

— Горе ръцете.

Тримата бързо се извърнаха. Шварц, облечен в ярка пижама на райета, бе застанал на вратата. Държеше пистолет.

— Хайде, момчета, горе ръцете. Стрелям много точно.

Той натисна спусъка. Куршумът прелетя край ухото на едрия мъж и се заби в рамката на прозореца.

Три чифта ръце се вдигнаха на секундата.

— Мога ли да ви обезпокоя, мосю Поари? — попита Шварц.

За секунди Поаро се измъкна от леглото. Събра бръсначите и прокара ръце по телата на тримата мъже, за да се увери, че не са въоръжени.

Шварц заповяда:

— Хайде, ходом марш! Има един голям килер надолу по коридора. Няма прозорец. Точно това, което ни трябва.

Той ги отведе там и заключи вратата. После се обърна към Поаро и заговори с огромно задоволство:

— Е, ако това не е показателно. Да знаете, мосю Поари, имаше хора във Фаунтин Спрингс, които ми се смяха, че имам намерение да взема пистолет, когато заминавах. „Къде мислиш, че си тръгнал? — подиграваха ми се те. — В джунглата ли?“ Е, май аз ще се смея последен. Да сте виждали някога по-големи изроди от тези?

— Скъпи мистър Шварц, появихте се съвсем навреме — рече Поаро. — Можеше да се разиграе кървава драма! Много съм ви задължен.

— Няма защо. Какво ще правим отгук нататък? Трябва да предадем тези момчета на полицията, а точно това не можем да сторим. Неразрешим проблем. Може би ще бъде най-добре да се посъветваме с управителя.

— О, мисля, че е по-добре първо да се консултираме с келнера Густав или по-точно инспектор Дру. Точно така, келнерът Густав е наистина детектив.

Шварц зяпна.

— Значи затова са го направили!

— Затова са направили какво?

— Тази банда мръсници бяха планирали вие да сте вторият. Густав е доста лошо наранен.

— *Какво?*

— Елате с мен. Докторът е вече при него.

Стаята на Дру беше на горния етаж. По халат, доктор Луц вече превързваше раните по лицето на жертвата.

Възрастният мъж се извърна, когато двамата влязоха.

— О! Вие ли сте, мистър Шварц? Неприятна работа. Какви касапи! Какви зверове!

Дру лежеше неподвижно и тихо стенеше.

— Той в опасност ли е? — попита Шварц.

— Няма да умре, ако това искате да знаете. Но не трябва да говори. Не трябва да се вълнува. Превързах раните, няма опасност от замърсяване.

Тримата мъже излязоха заедно от стаята. Шварц се обърна към Поаро:

— Казвате, че Густав е полицай?

Еркюл Поаро кимна.

— Но какво прави той в Рош Ниеж?

— Участва в проследяването на много опасен престъпник.

С няколко думи Поаро обясни ситуацията.

— Мараско? — рече доктор Луц. — Четох по вестниците за случая. Много бих искал да се срещна с този човек. В поведението му се наблюдават дълбоки психични отклонения! Бих искал да науча подробности около детството му.

— Що се отнася до мен — отбеляза Еркюл Поаро, — аз само искам да знам къде точно се намира той сега.

— Да не би да е един от тримата, които заключихме в килера? — попита Шварц.

— Възможно е — рече Поаро. — Да... Но не съм сигурен... Сещам се нещо...

Той не довърши. Втренчи се в бежовия килим, по който имаше следи от наситено, ръждивокафяво.

— Стъпки, струва ми се — отбеляза Поаро, — кървави стъпки, които водят към неизползваното крило на хотела. Хайде, да побързаеме!

Двамата го последваха, преминавайки през въртяща се врата към мрачен пращен коридор. Завиха по него и, следвайки следите по килима, стигнаха до полуотворена врата.

Поаро бутна вратата и влезе.

От устните му се изтръгна ужасено възклицание.

Стаята се оказа спалня. Някой беше спал в леглото и имаше поднос с храна на масата. На пода лежеше тялото на мъж. На ръст той беше малко по-висок от средното и беше нападнат с дивашка и невероятна жестокост. Имаше множество рани по ръцете, гърдите, а лицето му приличаше на кървава каша.

Шварц издаде приглушен вопъл и се извърна. Явно му прилоша.

Ужасен, доктор Луц възкликна нещо на немски.

Шварц промълви едва-едва:

— Кой е този човек? Някой познава ли го?

— Предполагам — каза Поаро, — че е бил известен като Робърт, доста некадърен келнер...

Луц приближи до тялото, надвеси се над него и с жест повика двамата мъже. На гърдите на мъртвеца беше закачена бележка. С мастило бяха надраскани няколко думи.

Мараско няма да убива повече, нито ще краде от приятелите си!

Шварц възкликна:

— *Мараско?* Значи това е *Мараско!* Но какво го е довело тук, толкова далеч от света? И защо казвате, че са го наричали Робърт?

— Тук той се е представял за келнер и е бил доста неубедителен — отвърна Поаро. — Толкова неубедителен, че никой не се е учудил, когато са го уволнили. Напуснал е, за да се върне в Андермат. *Но никой не го е видял да тръгва.*

— И така, какво мислите, че се е случило? — попита докторът.

— Мисля, че обяснението се крие в тревожното изражение на управителя на хотела — отвърна Поаро. — Мараско сигурно му е дал солиден подкуп, за да му бъде разрешено да остане в неизползваната част от хотела... — Поаро замълча, после добави замислено: — Но това никак не се е нравело на управителя... О, не, никак не му се е нравело.

— И Мараско е продължавал да живее в неизползваното крило на хотела, като за това е знаел само управителят?

— Така изглежда. Напълно е възможно.

— И защо е бил убит? Кой го е убил? — попита доктор Луц.

Шварц се намеси с висок глас:

— Много просто. Трябвало е да дели пари с бандата си. Но не е пожелал. Опитал се е да ги измами. Дошъл е тук, на това откъснато от света място, за да се скрие за малко. Мислил си е, че те не биха се сетили изобщо за подобно място. Но е сгрешил. По един или друг начин, те са научили и са го проследили. — Той докосна тялото на мъртвеца с върха на обувката си и продължи: — И са уредили сметките си по този начин.

— Да, явно не е ставало въпрос за *среща*, за каквото си мислехме — промърмори Поаро.

Доктор Луц отбеляза с раздражение:

— Тези версии са може би много интересни, но мен повече ме интересува настоящото положение. Тук имаме мъртвец. Трябва да се грижа за ранен, а медикаментите са оскъдни. Откъснати сме от света! Докога?

— Също държим и трима убийци, затворени в килер! — добави Шварц. — На това му викам интересна ситуация.

— Какво ще предприемем? — попита докторът.

— Първо ще намерим управителя — отвърна Поаро. — Той не е престъпник, а просто алчен човек. Освен това е и страхливец. Ще направи всичко, което му кажем. Добрият ми приятел Джейкс или жена му, вероятно ще намерят някакво въже. Нашите трима разбойници ще бъдат затворени някъде, където бихме могли да ги пазим добре, докато дойде подкрепление. Мисля, че пистолетът на мистър Шварц ще помогне много да осъществим всичките си планове.

— А аз? Какво да правя аз? — настоя лекарят.

— Вие, докторе — каза мрачно Поаро, — ще направите всичко възможно за пациента си. Останалите ще проявим максимална бдителност и ще чакаме. Нищо друго не бихме могли да сторим.

VI.

Няколко дни по-късно в ранните утринни часове пред хотела се появи малка групичка от трима мъже.

Вратата отвори сияещият Еркюл Поаро.

— Добре дошли, приятели.

Мосю Лемантьо, полицейският инспектор, сграбчи Поаро за двете ръце.

— О, приятелю, нямаш представа колко се радвам! Какви зашеметяващи събития, какво ли не преживяхме! И ние долу — какво безпокойство, какви страхове. Не знаехме какво става, страхувахме се от всичко. Без телеграф, без каквото и да било средство за свръзка. Беше гениално, че се досетихте да пращате светлинни сигнали.

— Не, не — опита да скромничи Поаро. — Все пак, когато всички изобретения на човешкия ум изневерят, тогава трябва да разчиташ на природата. Слънцето никога не изчезва от небосклона.

Малката групичка влезе в хотела. Лемантьо отбеляза:

— Не сме очаквани?

Усмивката му беше малко мрачна.

Поаро също се усмихна и отвърна:

— О, не! Предполага се, че въжената линия все още не е поправена.

— О, това е велик ден — развълнувано рече Лемантьо. — Нали няма съмнение? Наистина ли е Мараско?

— Тъкмо той. Елате с мен.

Четиримата се изкачиха по стълбите. Вратата се отвори и Шварц се появи по халат. Опули се изумено, когато видя мъжете.

— Чух гласове — обясни той. — Какво става?

Поаро обяви тържествено:

— Дойде подкрепление! Елате с нас, мосю. Това е един велик момент.

И пое нагоре по стълбите.

— При Дру ли отивате? — попита Шварц. — Между другото, как е той?

— Доктор Луц съобщи, че е по-добре.

Стигнаха до вратата на Дру. Поаро я отвори широко и обяви:

— *Ето го вашият див глиган, джентълмени.* Приберете си го жив и направете всичко възможно, за да не му се размине гилотината.

Човекът в леглото, чието лице бе все още омотано в превръзки, се опули. Полицаяте реагираха бързо и хванаха ръцете му още преди да успее да мръдне.

Шварц възкликна объркано:

— Но това е келнерът Густав. Инспектор Дру.

— Това е Густав, да. *Но не е Дру.* Дру е бил първият келнер, Робърт, който е бил затворен в неизползваната част на хотела и когото Мараско е убил същата нощ, когато бях нападат и аз.

VII.

По време на закуска, Поаро внимателно обясни всичко на объркания американец.

— Разбирате ли, има определени неща, които човек *знае*, *знае* със сигурност, когато е практикувал професията си дълго. Например прави ясна разлика между полицаи и убиец! Густав не беше келнер. Това разбрах веднага. Но по същия начин разбрах и че не е *полицай*. Цял живот съм се занимавал с полицаи и *знам*. Той би могъл да мине за детектив пред външен човек, но не и пред човек, който *сам е бил полицай*.

И така, аз веднага го заподозрях. Същата вечер не пих кафето си. Излях го. Беше разумно от моя страна. По-късно същият човек влезе в стаята ми с пълната увереност, че може да претърсва спокойно, тъй като ще бъде упоен. Той прегледа вещите ми и намери едно писмо, което съзнателно бях оставил в портфейла си! На следващата сутрин Густав влезе при мен с кафето. Той ме поздрави по име и започна да разиграва ролята си с пълна увереност. Но беше притеснен, ужасно притеснен, че по един или друг начин полицията е открила следите му! Те знаеха къде се намира той и това беше цяла трагедия за него. Объркваха се всичките му планове. Беше хванат натясно като мишка в капан.

— Тъпакът му с тъпак не е трябвало да идва изобщо тук! — рече Шварц. — Какво го е накарало да дойде?

— Не е толкова глупав колкото си мислите — мрачно подхвърли Поаро. — Всъщност е имал нужда от скрито местенце, далеч от света, където би могъл да се срещне с някого и където би могъл да направи нещо.

— Кой е този някой?

— Доктор Луц...

— Доктор Луц? И той ли е престъпник?

— Доктор Луц си е действително доктор Луц, но той не е специалист по нервни заболявания, не е психоаналитик. Той е хирург, *специалист по лицева хирургия*. Затова е трябвало да се срещне тук с

Мараско. В момента доктор Луц е беден, изгонен от страната си. Предложили са му огромна сума да се срещне с някакъв човек и използвайки своето умение, да промени лицето му. Могъл е да предположи, че този човек е престъпник, но ако си е затворил очите пред този факт. Нали разбирате, в тази чужда за тях страна, не биха могли да рискуват подобна операция в никоя частна болница. Но тук на високо, където никой не идва толкова рано през сезона, като изключим едно необичайно посещение и където управителят е човек, който се нуждае от пари и който би могъл да бъде подкупен, се е оказало най-доброто място. Но, както казах, нещата не тръгнаха гладко. Мараско бил предаден. Тримата мъже, неговите телохранители, които трябвало да го намерят тук и да го пазят, не били пристигнали още, а на Мараско му се налагало да действа незабавно. Полицаят, който се преструвал на келнер, бил отвлечен и Мараско *заел неговото място*. Бандата поврежда въжената линия. Всичко е въпрос на *време*. На следващата вечер Дру е убит и бележката е закачена на гърдите му. Надявали са се, че докато връзката със света бъде възстановена, тялото на Дру ще бъде вече погребано под името Мараско. Доктор Луц извършва незабавно операцията. Но един човек трябва да замълчи завинаги — Еркюл Поаро. Така бандата бива изпратена да ме убие. Благодарение на вас, скъпи приятелю...

Еркюл Поаро се поклони с благодарност на Шварц, който отвърна:

— Значи вие наистина сте Еркюл Поаро?

— Точно така.

— И за минута не сте се заблудили от подхвърленото тяло? Вие сте знаели през цялото време, че това *не е* Мараско?

— Разбира се.

— Защо не казахте тогава?

Лицето на Поаро изведнъж стана неумолимо:

— Защото исках да бъда напълно сигурен, че ще предам на полицията истинският Мараско. — И добави със затаен дъх: — *Да заловя жив дивият еримантски глиган...*

ПЕТА ГЛАВА
АВГИЕВИТЕ ОБОРИ

I.

— Ситуацията е много деликатна, мосю Поаро.

Лека усмивка пробяга по устните на Еркюл Поаро. Той за малко не отговори: „Тя винаги си е такава.“

Наместо това се овладя и си придаде изражение на свещеник, който слуша изповед.

Сър Джордж Конуей продължи тържествено. Фразите се лееха от устата му — особено деликатното положение на правителството, интересите на обществото, сплотеността на партията, необходимостта да се излезе в обединен фронт, силата на пресата, добруването на страната...

Всичко това звучеше добре, но не означаваше нищо. Еркюл Поаро почувства онова познато напрежение в челюстите, когато на някой му се иска да се прозее, но доброто възпитание не му позволява. Той бе изпитвал подобно усещане и когато му се бе случвало да чете парламентарните дебати. Но тогава не му се бе налагало да потиска прозевките си.

Той се въоръжи с търпение, за да издържи стоически. В същото време изпитваше симпатия към сър Джордж Конуей. Очевидно човекът искаше да му каже нещо, но също толкова очевидно бе загубил способността си да се изразява. Думите за него се бяха превърнали в инструмент за завоалиране на фактите, а не за изясняването им. Той беше виртуоз в използването на така наречените „полезни“ фрази, които не дразнят ухото и са напълно лишени от смисъл.

Думите се нижеха, а лицето на горкия сър Джордж съвсем беше почервенияло. Той хвърли отчаян поглед към човека, седнал на другия край на масата. Едуард Ферие рече:

— Добре, сър Джордж. Ще му обясня.

Еркюл Поаро премести поглед от държавния секретар към премиер-министъра. Проявяваше голямо любопитство към Едуард Ферие. Този интерес беше събуден от случайна фраза, изречена от един възрастен мъж на осемдесет и две години. След като се справи с някакъв проблем с химическо вещество в процес за убийство,

професор Фъргюс Маклиъд се отдаде за известно време на политиката. При оттеглянето на известния и обичан Джон Хамет (сега лорд Конуърди), неговият зет, Едуард Ферие, беше поканен да сформира кабинет. Както става при политиците, той беше млад човек, под петдесетте. Професор Маклиъд беше казал: „Някога Ферие беше мой студент. Той е свестен човек.“

Това беше всичко, но за Еркюл Поаро не беше малко. Когато Маклиъд нарече някого така, това беше доказателство за неговия характер и пред подобно определение общественото отношение или ентузиазмът в пресата бледнееха.

Наистина в този случай съвпаднаше и с обществения отглас. На Едуард Ферие се гледаше точно като на свестен човек и само толкова не гениален, не велик, не особено изкусен оратор, не и човек с дълбоки познания. Той беше точно на мястото си, човек, носещ традицията в себе си, женен за дъщерята на Джон Хамет, дясна ръка на Джон Хамет и човек, за когото се знаеше, че ще управлява страната в традиционния стил на Джон Хамет.

Причината бе, че Джон Хамет беше особено скъп на народа и пресата на Англия. Той възпяваше всички достойнства, които англичаните ценяха. Хората казваха за него: „Можеш да почувстваш, че Хамет е *почтен*.“ Разказваха се анекдоти за обикновения му домашен бит, за любовта му към градинарството. Известността на типичния му шлифер граничеше с лулата на Болдуин и чадъра на Чембърлейн. Той не го сваляше от себе си, макар времето да беше оставило своя отпечатък върху него. Този шлифер беше символ на английския климат, на благоразумната предпазливост на англичаните и тяхната привързаност към традиционните ценности. Освен това Джон Хамет беше добър оратор със своята типична английска прямота. Речите, които той произнасяше тихо и сериозно, съдържаха онези сантиментални клишета, които са дълбоко запечатани във всяко английско сърце. Чужденците понякога го критикуваха едновременно като лицемер и непоносимо благороден. В ни най-малка степен Джон Хамет нямаше нищо против да бъде наричан благороден по честен, укорителен начин, по университетски маниер.

Освен всичко това той беше приятен мъж — едър, представителен, със светла коса и яркосини очи. Майка му беше датчанка, а самия той дълги години бе изпълнявал длъжността лорд на

Адмиралтейството. Всичко това бе допринесло за прякора му — Викинга. Най-накрая, когато по здравословни причини се наложи да напусне поста си, в страната се почувства силно безпокойство. Кой ще го наследи? Лорд Чарлз Делфийлд? (Твърде ярък, а Англия не се нуждаеше от ярки личности.) Ивън Уайтлър? (Умен, но изглежда малко безскрупулен.) Джон Потър? (Типът политик, на който би му допаднало да бъде диктатор, но благодарим, в *тази* страна нямаме нужда от диктатори.) Така че когато скромният Едуард Ферие зае поста си, се чу всеобща въздишка на облекчение. Ферие беше най-подходящият. Той беше обучен от Стареца, беше се оженил и за дъщеря му. Както се казва често в Англия, Ферие ще „продължи пътя“.

Еркюл Поаро огледа този мълчалив мургав мъж с приятен нисък глас. Изглеждаше уморен.

— Вероятно, моєю Поаро, вие сте запознати със седмичника „Рентгенов поглед“ — попита Едуард Ферие.

— Хвърлял съм по някой поглед — призна Поаро и леко се изчерви.

— Значи в една или друга степен ви е известно какво съдържа той — продължи премиерът. — Полуклеветнически материали. Хапливи статии, намекващи за сензационни разкрития. Някои от тях са верни, някои безобидни, но всичко е сервирано твърде пикантно. Понякога... — Той замълча, сетне добави с леко променен глас: — Понякога и нещо повече.

Еркюл Поаро не каза нищо и Ферие продължи:

— От две седмици се появяват намеци за приближаващи разкрития на грандиозен скандал във „висшите политически кръгове“. „Невероятни разкрития за корупция и спекулации.“

— Познат номер — сви рамене Еркюл Поаро. — Когато се появят истинските разкрития, жадните за сензации остават ужасно разочаровани.

— В този случай няма да бъдат разочаровани — сухо заяви Ферие.

— Значи ви е известно за какви разкрития става дума? — попита Поаро.

— С доста големи подробности.

Едуард Ферие направи малка пауза и продължи. Внимателно и методично той изясни в общи линии историята, която не беше никак

приятна. Обвинения в безсрамни задкулисни игри, фалшификация на акции, големи злоупотреби с партийни фондове. Обвиненията щяха да бъдат отправени към бившия премиер — Джон Хамет. Те го представяха като безсрамен негодник, измамник в нечувани мащаби, използвал служебното си положение за натрупване на огромно лично състояние.

Най-сетне тихият глас на премиер-министъра замлъкна. Държавният секретар изпъшка и развълнувано запелтечи:

— Това е чудовищно — *чудовищно!* Онзи приятел, Пери, който редактира този парцал, трябва да бъде застрелян!

— Тези, така наречени разкрития трябва да се появят в „*Рентгенов поглед*“? — попита Поаро.

— Да.

— Какво смятате да предприемете?

— Това са лични обвинения срещу Джон Хамет — бавно отвърна Ферие. — Той би могъл да съди вестника за клевета.

— А ще го направи ли?

— Не.

— Защо?

— Много е възможно „*Рентгенов поглед*“ да очаква точно това — обясни Ферие. — Вестникът ще стане невероятно популярен. Тяхната защита ще твърди, че е бил направен верен коментар на фактите и че самите факти са истински. Цялата история ще се разнищи и ще попадне в центъра на вниманието.

— Все пак, ако делото се обърне срещу тях, щетите, които ще понесат, ще бъдат огромни.

— Делото няма да се обърне срещу тях — твърдо рече Ферие.

— Защо?

— Наистина смятам... — започна уклончиво сър Джордж.

Но в този момент Едуард Ферие вече беше започнал да говори:

— Защото това, което смятат да напишат, е истина.

От гърдите на сър Джордж Конуей се изтръгна стон при тази непарламентарна откровеност. Той почти извика:

— Скъпи Едуард. Не можем да признаем, разбира се...

Само сянка от усмивка премина по умореното лице на Едуард Ферие.

— За съжаление, Джордж, има моменти, в които човек трябва да се придържа към голата истина — рече той. — И този е точно такъв.

— Нали разбирате, мосю Поаро, всичко това е строго поверително — възкликна сър Джордж. — Нито дума...

— Това е ясно на мосю Поаро — прекъсна го Ферие и бавно продължи: — Това, което може би не разбира, е следното: цялото бъдеще на народната партия е под въпрос. Джон Хамет, мосю Поаро, беше самата партия. За английския народ, той олицетворяваше всички ценности на тази партия. Той беше символ на Почтеност и Честност. Никой не ни е смятал за изключителни. Правила сме грешки. Но ние държахме на традицията да се полагат всички усилия и също държахме на изконната честност. Бедата е следната — човекът, който беше нашият лидер, Честният Човек на Народа, се оказва един от най-невероятните негодници на своето поколение.

Сър Джордж изпъшка отново.

— *Вие* нищо ли не знаете за това? — попита Поаро.

По умореното лице на Ферие отново пробяга усмивка и той каза:

— Може да не повярвате, мосю Поаро, но като всеки друг, аз бях напълно подведен. Никога не успях да разбера странното резервирано отношение на жена ми към собствения ѝ баща. Сега ми е ясно. Тя го е познавала твърде добре. — Той направи пауза, сетне продължи: — Когато истината започна да изплува, аз бях ужасен, скептично настроен. Настояхме за оставката на тъста ми, под претекст за лошо здравословно състояние и запретнахме ръкави да поразчистим мръсотията, ако мога така да се изразя.

— Авгиеви обори! — изохка сър Джордж.

Поаро трепна.

— Страхувам се, че тази задача ще се окаже прекалено херкулесовска за нас — обади се Ферие. — Станат ли тези факти публично достояние, ще има бурна реакция в цялата страна. Правителството ще падне. Ще бъдат насрочени общи избори и най-вероятно Евърхард и неговата партия да се върнат на власт. Известна ви е политиката на Евърхард.

— Лудост. Пълна лудост — изломоти сър Джордж.

— Евърхард е способен, но безразсъден, войнствен и напълно лишен от такт — мрачно продължи Ферие. — Поддръжниците му са глупави и непостоянни. На практика това ще бъде една диктатура.

Еркюл Поаро кимна.

— Само да можеше да се потулят нещата... — изсумтя сър Джордж.

Премиерът бавно поклати глава.

— Не вярвате ли, че е възможно да се потулят? — попита Поаро.

— Вие, мосю Поаро, сте последната ми надежда — каза Ферие. — Според мен нещата са неспасяеми, прекалено много хора знаят за тях, за да може успешно да се прикрият. Ако говорим откровенно, единствените две възможности, които бихме могли да използваме — сила или подкупи — е малко вероятно да дадат резултат. Държавният секретар сравни нашите неприятности с почистването на Авгиевите обори. Всъщност необходима е не по-малка сила от тази на прииждаща река или освобождаването на други огромни природни сили, с една дума, необходимо е чудо.

— В действителност, необходим е Херкулес — каза Поаро, поклащайки глава с доволно изражение, сетне добави: — Запомнете, аз нося неговото име...

— Можете ли да правите чудеса, мосю Поаро? — попита Едуард Ферие.

— Нали затова сте ме извикали? Защото мислите, че мога?

— Така е... Разбирам, че ако е възможно спасение, то ще дойде по невероятен и нестандартен начин. — Той замълча за минута, преди да продължи: — Но, вероятно вие, мосю Поаро, имате етични съображения? Джон Хамет беше мошеник и легендата за него трябва да изчезне. Може ли да се изгради честност на нечисти основи? Нямам представа. Знам единствено, че бих искал да опитам. — Той се усмихна горчиво. — Политикът иска да запази службата си и както винаги от най-благородни намерения.

— Мосю, може би опитът в полицията не ми позволява да имам много високо мнение за политиците — рече Поаро и се изправи. — Ако Джон Хамет беше все още на своя пост, не бих си мръднал и пръста, дори малкия пръст. Но знам някои неща за вас. Един човек, който наистина е велик, един от най-великите учени и умове на нашето време сподели пред мен, че вие *сте* „свестен човек“. Ще направя каквото мога. — Той се поклонил и напусна стаята.

— Ако това не е дяволски нагло... — избухна сър Джордж.

Едуард Ферие, който продължаваше да се усмихва, каза:

— Това беше комплимент.

II.

Докато слизаше по стълбите, Еркюл Поаро беше пресрещнат от висока светлокоса жена.

— Бихте ли дошли в дневната, мосю Поаро — помоли тя.

Той се поклони и я последва.

Жената затвори вратата, придвижи един стол за Поаро и му предложи цигара. Настани се срещу него и тихо каза:

— Току-що сте се видели със съпруга ми и той ви е разказал за баща ми.

Поаро внимателно се вгледа в нея. Срещу него седеше стройна жена, все още красива, а лицето ѝ издаваше силен характер и интелигентност. Мисис Ферие беше популярна фигура. Като съпруга на премиера тя естествено беше доста известна, а като дъщеря на Джон Хамет още повече. Дагмар Ферие олицетворяваше английски идеал за женственост.

Тя беше предана съпруга, любяща майка и споделяше привързаността на съпруга си към спокойния живот сред природата. Интересуваше се само от онези аспекти на обществения живот, които по принцип се смятаха за сфери на дейност на жените. Обличаше се добре, но никога натрапчиво модерно. Посвещаваеше голяма част от времето и усилията си на широкомащабна благотворителност и бе поставила началото на специални схеми за облекчаване положението на съпругите, чиито мъже бяха безработни. Беше високо ценена от цялата нация и представляваше безценна придобивка за партията.

— Вероятно много се безпокоите, мадам — рече Еркюл Поаро.

— О, да. Дори не бихте могли да си представите колко. От години се страхувам, че нещо ще се случи.

— Не сте ли имали представа какво всъщност е ставало?

— Не, ни най-малко — поклати глава тя. — Знаех, че баща ми не е такъв, за какъвто го мислеха всички. От дете съзнавах, че е позьор. — В гласа ѝ се долавяше горчивина. — Задето се ожени за мен, Едуард ще загуби всичко.

— Имате ли врагове, мадам? — тихо попита Поаро.

Тя го погледна изненадана.

— Врагове? Не мисля.

— Струва ми се, че имате... — замислено продължи Поаро. — Имате ли кураж, мадам? Очаква ви голяма кампания, кампания срещу вас и вашия съпруг. Трябва да сте готова да се защитавате.

— Не става дума за *мен*. Само за Едуард!

— Двамата сте свързани. Не забравяйте, мадам, вие сте жената на императора.

Той забеляза как тя пребледня и се наклони напред.

— Какво се опитвате да ми кажете? — попита.

III.

Пърси Пери, редакторът на „Рентгенов поглед“, седеше зад бюрото си и пушеше. Той беше дребен човек с лице на невестулка.

— Ще им дадем мръсотийка, така — прозвуча мазният му глас.
— Чудно, чудно! Уха!

Вторият по важност след него, млад мъж с очила, неспокойно попита:

— Не се ли притесняваш?

— Да използват сила? Не и те. Нямаат кураж за това. А и не би им помогнало. Не и сега, когато сме го намислили по този начин. В страната, на континента и в Америка.

— Те вероятно са на тръни — отбеляза другият. — Няма ли да предприемат нещо?

— Ще изпратят някой да ни поговори красиво...

Телефонът извънтя. Пърси Пери вдигна слушалката.

— Кой казвате? — попита. — Добре, пратете го горе. — Постави обратно слушалката и се ухили. — Пратили са оня тъп, надут белгийски пуяк. Сега ще се появи да изпълни каквото са му наредили. Интересува се дали ще сътрудничим.

Еркул Поаро влезе. Беше облечен безупречно. Носеше бяла камелия в бутониерата си.

— Радвам се да се запознаем, мосю Поаро — рече Пърси Пери.
— На път за кралските владения в Аскот? Не? Сгрешил съм значи.

— Поласкан съм — рече Поаро. — Надявам се да правя добро впечатление. По-важно е — погледът му невинно се плъзна по лицето на редактора и немарливото му облекло — човек да е надарен с някои качества от природата.

— За какво сте искали да ме видите? — попита рязко Пери.

Поаро се наведе напред, потупа го по коляното и каза с усмивка:

— Изнудване.

— Какво, по дяволите, искате да кажете?

— Дочух, едно птиченце ми каза, че имало случаи, когато сте се канили да публикувате определени компрометиращи материали във

вашия, така да се каже, вестник на духа и тогава се е получавало приятно леко увеличение на банковата ви сметка. След това тези разкрития не са се появявали.

Пери поклати глава със задоволство.

— Разбирате ли, че заради този намек мога да ви съдя за клеветата?

— Сигурен съм, че няма да се обидите — усмихна се уверено Поаро.

— Обиден съм! Що се отнася до изнудване, няма никакви доказателства да съм изнудвал някога, когото и да било.

— Не, не. Напълно съм сигурен в това. Не сте ме разбрали. Аз не ви заплашвах. Просто водех нещата към един прост въпрос. *Колко?*

— Не разбирам за какво говорите — каза Пърси Пери.

— Въпрос от национална важност, мосю Пери.

Двамата размениха многозначителни погледи.

— Аз съм реформатор, мосю Поаро — заяви Пери. — Искам да видя политическото поле чисто. Аз съм враг на корупцията. Знаете ли в какво състояние е политиката в тази страна? Нито повече, нито по-малко — Авгиеви обори.

— Чудесно! — възкликна Еркюл Поаро. — Вие също използвате това описание.

— Това, което е необходимо — продължи редакторът — за почистването на тези обори е великият пречистващ поток на общественото мнение.

— Възхищавам се на вашите чувства — рече Поаро. — Жалко, че нямате нужда от пари.

— Вижте, почакайте за сек... — припряно рече редакторът. — Не исках да кажа точно това...

Но Еркюл Поаро вече беше излязъл. Извинението му за подобно поведение беше, че не обича изнудвачите.

IV.

Евърит Дашуд, жизнерадостният млад мъж от екипа на „Бранч“, потупа Добронамерено Еркюл Поаро по гърба и каза:

— Има мръсотия и мръсотия, приятелю. *Моята* мръсотия е от чистите, това е всичко.

— Не смятам да поставям знак на равенство между вас и Пърси Пери.

— Проклет малък кръвопиец. Петно за професията. Всеки от нас му има зъб.

— По една случайност — каза Еркюл Поаро — в момента съм ангажиран по дребен случай за преодоляването на един политически скандал.

— Почистването на Авгиевите обори? — попита Дашуд. — Няма да се справиш, приятелю. Единственият начин да се направи това е да се отклони Темза и тя да отнесе Парламента.

— Циничен сте — отбеляза Поаро, поклащайки глава.

— Просто познавам света, това е всичко.

— Вие, струва ми се, сте човекът, когото търся. Имате авантюристична нагласа, притежавате вкус към необичайното.

— Следователно?

— Замислил съм малък план за действие. Ако съм прав, ще можем да разкрием грандиозен заговор. Ще бъде истинска сензация за вашия вестник.

— Става — бодро отвърна Дашуд.

— Отнася се до мръсен заговор срещу една жена.

— Още по-добре. Сексът винаги върви.

— Тогава седнете и слушайте.

V.

Хората вече говореха.

Литъл Уимплингтън, кръчма „Гъската“:

— Е, не мога да повярвам. Джон Хамет винаги е бил честен човек. Не като останалите политици.

— Така се говори за всички измамници, преди да ги заловят.

— Казват, че направил милиони от търговията с нефт в Арабските страни. Мошеническа работа.

— Всички са от един дол дренки. До един са мръсни мошеници.

— Евърхард няма да направи подобно нещо. Той е от старата школа.

— Хайде, все пак не мога да повярвам, че Джон Хамет е негодник. Не може да се вярва на всичко, което пишат вестниците.

— Съпругата на Ферие му е дъщеря. Прочетохте ли какво пише за нея?

Извадиха доста прелиствано копие на „Рентгенов поглед“:

Жената на самия Цезар? Научихме, че онзи ден, дама, свързана с висшата политика е била видяна в много странна компания. Заедно със своя жиголо. О, Дагмар, Дагмар, как може да си толкова палава?

Дочу се груб глас:

— Мисис Ферие не е такава. Жиголо? Това е някой от онези мазни южняци.

Друг глас му отговори:

— Никога не можеш да ги разбереш жените. Ако питаш мен, всички са откачени.

VI.

Хората говореха.

— Скъпи, за мен е ясно, че това е чистата *истина*. Наоми го научила от Пол, а той го научил от Анди. Тя е абсолютно *покварена*.

— Но тя изглеждаше толкова старомодна и почтена, откриваше базари.

— Просто камуфлаж, скъпи. Казват, че с нимфоманка. *Искам да кажа*, пише за всичко това в „*Рентгенов поглед*“. Е, не толкова открито, но се чете между редовете. Никога не можеш да разбереш как се добират до тези неща.

— Какво мислиш за политическите отсенки на скандала? Казват, че баща ѝ злоупотребявал с партийни пари.

VII.

Хората говореха.

— Всъщност не ми се иска дори да си помисля за това, мисис Роджърс. Искам да кажа, че винаги съм смятала мисис Ферие за наистина *святна* жена.

— Мислиш ли, че всички тези ужасни неща са истина?

— Както вече ти казах, не бих искала да мисля подобни работи за нея. Ето, тя откри един базар в Пълчестър през миналия юни. Бях толкова близо до нея, колкото съм близо сега до това канапе. Има толкова приятна усмивка.

— Да, но винаги съм казвала, че няма дим без огън.

— Ами да, *така мисля и аз*. О, Боже, вече не можеш да вярваш *на никого!*

VIII.

С бледо и напрегнато лице, Едуард Ферие се обърна към Поаро:

— Тези нападки срещу жена ми! Толкова цинични и долни! Ще съдя този долен боклук.

— Не ви съветвам да правите подобно нещо — рече Поаро.

— На тези мръсни лъжи трябва да се сложи край!

— Сигурен ли сте, че *наистина* са лъжи?

— Дявол да ви вземе, *да!*

— А какво казва жена ви? — попита Поаро.

За момент Ферие се обърка.

— Тя казва, че не трябва да обръщаме внимание... Но аз не мога.

Всички говорят.

— Да, всички говорят.

IX.

После се появи малко съобщение във вестниците.

Мисис Ферие е получила лека нервна криза. Замина за Шотландия да се възстанови.

Предположения, слухове, достоверна информация, че мисис Ферие *не е* в Шотландия, никога не е и отивала в Шотландия.

Истории, скандални истории, къде *всъщност е* мисис Ферие...

И хората отново говореха.

— Казвам ви, че Анди я е *видяла*. На едно ужасно място! Тя била пияна или дрогирана с един ужасен аржентински жиголо — Рамон. *Сецате се!*

Още приказки.

Мисис Ферие избягала с някакъв аржентински танцьор. Била в Париж. Взимала наркотици от години. Дрогирала се до пълна самозабрава.

Бавно добродетелното обществено мнение, което в началото не можеше да повярва на клеветите, се настрои съвсем определено срещу мисис Ферие. Явно в цялата работа имаше нещо! *Този тип жена* не можеше да бъде съпруга на премиер-министъра. „Развратница, ето какво беше тя, истинска развратница!“

Появиха се и снимки.

Мисис Ферие, заснета в Париж, отпусната назад, в някакъв нощен клуб, ръката ѝ фамилиарно обгръщаща рамото на мургав, очевидно порочен млад мъж.

Други бързи снимки — полуразголена на плажа, главата ѝ върху рамото на професионален партньор за танци.

А отдолу — следния надпис:

Мисис Ферие прекарва добре...

Два дни по-късно бе заведено дело за клевета срещу „Рентгенов поглед“.

Х.

От страна на обвинението, сър Мортимър Ингълуд откри делото. Той беше изпълнен с достойнство и справедливо възмущение. Мисис Ферие е жертва на долен заговор, заговор, който може да се сравни само с известния случай около огърлицата на кралската особа, описан от Дюма. Заговорът бил организиран, за да компрометира кралица Мария Антоанета в очите на народа. По подобен начин и този заговор е организиран, за да дискредитира една благородна и добродетелна дама, която в тази страна има статута на съпруга на императора. Сър Мортимър говори с дълбоко презрение за фашистите и комунистите, които в еднаква степен желаят да сринат демокрацията чрез най-долни машинации. После започна разпита на свидетелите.

Първи беше епископът на Нортъмбрия.

Доктор Хендерсън, епископ на Нортъмбрия беше една от най-изтъкнатите фигури в английската църква, честен и непорочен човек. Той беше търпим и толерантен, а също и добър проповедник. Всички, които го познаваха, го почитаха и обичаха.

Той застана пред съда и се закле, че в споменатия период от време мисис Ферие е гостувала в двореца на него и съпругата му. Тъй като била изморена от своята ангажираност в благотворителни дела, била ѝ препоръчана пълна почивка. Посещението ѝ е било пазено в тайна, за да се отклонят всякакви безпокойства от страна на пресата.

След епископа, свидетелства известен лекар и потвърди, че е предписал на мисис Ферие почивка и пълно откъсване от всякакви грижи.

Следващата свидетелка се наричаше Телма Андерсън.

Цялата съдебна зала се развълнува, когато тя застана пред съда. Всички веднага забелязаха поразяващата прилика на тази жена с мисис Едуард Ферие.

— Казвате се Телма Андерсън?

— Да.

— Гражданка на Дания ли сте?

— Да. Живея в Копенхаген.

— Преди време сте работили в кафене в същия град?

— Да, сър.

— Моля да ни разкажете какво се случи на осемнайсети март миналата година.

— На една от моите маси дойде английски джентълмен. Той каза, че работи за английски вестник — „Рентгенов поглед“.

— Сигурна ли сте, че спомена точно това име — „Рентгенов поглед“?

— Да, сигурна съм, защото, нали разбирате, първо си помислих, че това е някакъв медицински вестник. Но не се оказа така. После ми обясни, че има някаква английска филмова актриса, която търси двойница и че аз съм напълно подходяща. Не ходя много на кино и затова не познавах името, което ми каза. Той твърдеше, че тя е много известна и че не се чувства добре, та затова би искала някой да се появява вместо нея на обществени места. Каза, че ще получа много пари.

— Каква сума ви предложи джентълменът?

— Петстотин английски лири. Първо не повярвах, но той веднага ми даде половината от сумата. След това напуснах работата си.

Историята беше разкрита и по-нататък. Жената била заведена в Париж, купили й хубави дрехи и й осигурили „придружител“. „Много мил аржентински джентълмен, много почтен, много внимателен.“

Беше ясно, че дамата се е забавлявала чудесно. Заедно с мургавия си кавалер летяла до Лондон и посещавала определени „нощни клубове“. Снимали я с аржентинеца в Париж. Тя призна, че някои от местата, където ходели, не били много порядъчни... Всъщност твърде непорядъчни! А също и някои от снимките. Обяснили й, че това е необходимо за „рекламата“, докато самият сеньор Рамон бил съвсем порядъчен.

Тя каза, че името на мисис Ферие не е било споменавано никога пред нея и че е нямала представа за тази дама. Каза също, че не е искала да причини никому зло. Разпозна някои снимки, които й бяха показани и потвърди, че на тях е заснета самата тя в Париж и на Ривиерата.

Съвсем ясно беше, че Телма Андерсън говори истината. Тя определено беше приятна, но малко глуповата жена. Объркването й от цялата история беше очевидно за всички.

Защитата беше неубедителна. Бясно отричане на всякаква връзка с жената, носеща името Андерсън. Фотографиите са били донесени в офиса в Лондон и се е смятало, че са истински. Заключениевата реч на сър Мортимър бе посрещната с въодушевление. Той описа всичко случило се като долен политически заговор да се дискредитира премиера и неговата съпруга. Върху нещастната мисис Ферие се изляха потоци от състрадание.

Присъдата, вече напълно предрешена, беше произнесена сред неописуемо вълнение. Щетите бяха оценени на колосална сума. При излизането си от съда, мисис Ферие, съпругът ѝ и баща ѝ бяха посрещнати с одобрителни възгласи от многобройната тълпа.

XI.

Едуард Ферие стисна топло ръката на Поаро и каза:

— Много съм ви задължен, мосю Поаро. Е, сега е свършено с „Рентгенов поглед“. Скапан парцал. Напълно са премахнати. Така им се пада за мръсния заговор, който скроиха. Особено срещу Дагмар, най-милото създание на света. Слава на Бога, че успяхте да разобличите долното им изнудване... Какво ви наведе на мисълта, че използват двойница?

— Това съвсем не е нова идея — напомни Поаро. — Било е успешно използвано от Жана де ла Мот, когато тя се е представяла за Мария Антоанета.

— Знам. Трябва да препрочета „Огърлицата на кралицата“. Но всъщност как открихте жената, която са наели?

— Отидох до Дания и я намерих.

— Но защо Дания?

— Защото бабата на мисис Ферие е била датчанка, пък и съпругата ви има съвсем датски черти. Съществуваха и други причини.

— Приликата е поразяваща. Каква ужасна идея! Чудя се как го е измислил мръсният плъх?

— Не го е измислил той — усмихна се Поаро и се потупа по гърдите. — Аз го измислих!

— Не разбирам. Какво искате да кажете? — изумено се втренчи в него Едуард Ферие.

— Трябва да се спрем на една история, много по-древна от „Огърлицата на кралицата“ — рече Поаро. — Почистването на Авгиевите обори. Херкулес е използвал силата на реката, на една от големите природни стихии, така да се каже. Просто модернизирах това хрумване! Каква друга природна сила съществува? Сексът, нали? Тази гледна точка продава множеството от историите, тя прави новините. Дава на хората зрелища и ги привлича много повече, отколкото редовните политически задкулисни игри и измами.

Eh bien, това беше и моята задача! Първо трябваше да заровя ръце в калта като Херкулес и да направя бент, който да отклони реката

от руслото ѝ. Мой приятел, журналист, ми помогна в това отношение. Той претърси Дания, за да намери подходяща жена за случая. Ангажира я, небрежно споменавайки „Рентгенов поглед“, с надеждата, че тя ще го запомни. Така и стана. И тъй, какво се получи? *Кал* — много кал! Жената на Цезар е цялата оцапана в нея. Много поинтересно от политически скандал. А резултатът, *развързката*? Ами, бурна реакция! Непорочността възтържествува и Честната жена е освободена от тежестта на клеветите! Голям прилив на романтичност и сантименталност помита Авгиевите обори.

Сега дори всички вестници да публикуват разкрития за злоупотребите на Джон Хамет, никой няма да им повярва. Това ще се възприеме като нов политически заговор за дискредитиране на правителството.

Едуард Ферие си пое дълбоко въздух. В този момент Еркюл Поаро се почувства застрашен от физическо насилие както никога досега през цялата си кариера.

— Съпругата ми! Позволили сте си да я използвате...

Може би за късмет, в този момент в стаята влезе мисис Ферие.

— Всичко се подреди чудесно — рече тя.

— Дагмар, ти си знаела през цялото време?

— Разбира се, скъпи — отвърна Дагмар Ферие.

Тя се усмихна с нежната привързаност на предана съпруга.

— И не си ми казала!

— Но, Едуард, ти никога не би позволил на мосю Поаро да осъществи плана си.

— Кълна се в Бога, вярно е, никога нямаше да позволя подобно нещо!

— Така си и мислехме — усмихна се Дагмар.

— Мислехте?

— Аз и мосю Поаро. — Тя се усмихна на двамата мъже и добави: — Много добре си отпочинах при скъпия епископ. Сега съм заредена с енергия. Искат от мен да стана кръстница на нов военен кораб в Ливърпул. Струва ми се, че това ще бъде посрещнато с одобрение.

ШЕСТА ГЛАВА

СТИМФАЛИЙСКИТЕ ПТИЦИ

I.

Харолд Уоринг ги забеляза за първи път, когато се връщаше по пътеката от езерото. Сега беше приседнал отвън на терасата на хотела. Денят беше хубав, езерото синьо, а и слънцето грееше. Харолд пушеше лула и имаше усещането, че светът е прекрасно място.

Политическата му кариера се развиваше добре. Заеманият от него пост на заместник държавен секретар беше постижение, с което един трийсетгодишен мъж би могъл да се гордее. Беше се разчуло, че премиерът е казал за него: „Младият Уоринг ще стигне далеч.“ Съвсем естествено той ликуваше. Животът му се очертаваше в розови тонове. Беше млад, приятен на външен вид, в първокласна форма и необременен с романтични връзки.

Беше решил да си почине в Херцословакия, да излезе от обичайните релси и да си почине от всички и от всичко. Хотелът на езерото Стемпка, макар и малък, беше удобен и доста празен. Малкото гости тук, в основната си част, бяха чужденци. Досега единствените англичани, които бе видял, бяха една възрастна дама, мисис Райе и нейната омъжена дъщеря мисис Клейтън. Харолд харесваше и двете. Елси Клейтън беше красива по един старомоден начин. Мисис Райе беше от типа „жена с характер“. Тя беше висока, имаше плътен глас и властен маниер, но притежаваше и невероятно чувство за хумор и беше приятна за компания. Очевидно животът ѝ беше тясно свързан с този на дъщеря ѝ.

Харолд беше прекарал няколко приятни часове в компанията на майката и дъщерята, но те не се опитваха да го обсебят и връзката помежду им беше приятелска и неангажираща.

Другите хора в хотела не събуждаха интереса на Харолд. Обикновено това бяха планинари или организирани туристи.

Оставаха за една-две вечери и продължаваха нататък. До тази сутрин, той не бе забелязал никой друг.

Те се движеха по пътеката откъм езерото много бавно и точно в момента, в който вниманието му беше привлечено от тях, слънцето се скри зад облаци. Той леко потрепери.

После се втренчи отново в пътеката. Със сигурност имаше нещо странно в тези две жени. Имаха дълги, извити носове като на птици и лицата им, които поразяващо си приличаха, бяха застинали като маски. Вървяха наметнати с широки пелерини, които се развяваха от вятъра, подобно на крилата на две големи птици.

Те са като птици, помисли си Харолд. *Носещи зли поличби.*

Жените се изкачиха на терасата и минаха близо до него. Не бяха млади, по-скоро на четирийсет, отколкото на петдесет, и приликата помежду им бе толкова голяма, че съвсем очевидно бяха сестри. Изражението им беше непроницаемо. Докато минаваха край Харолд, за момент, очите им се спряха върху него. Това бяха любопитни, преценяващи погледи и в тях имаше нещо нечовешко.

Усещането на Харолд за нещо недобронамерено нарасна. Той забеляза, че дългата ръка на едната от сестрите завършваше с нещо като птичи нокти... Въпреки че слънцето се беше показало отново, Харолд пак потрепери. Ужасни създания. Като грабливи птици...

Появяването на мисис Райе от хотела го отвлече от тези му фантазии. Той подскочи и привлече един стол. Жената му благодари, седна и както обикновено започна бързо-бързо да плете.

— Видяхте ли тези две жени, които току-що влязоха в хотела? — попита Харолд.

— С наметалата ли? Да, минах край тях.

— Странни създания, не мислите ли?

— Ами, да. Може да се каже, че са доста странни. Струва ми се, че пристигнаха едва вчера. Много си приличат. Сигурно са близначки.

— Може да е плод на въображението ми, но ми се струва, че има нещо злоещо в тях.

— Странно. Трябва да се вгледам по-добре и ще ви кажа дали мога да се съглася с вас. От портиера може да научим кои са. Предполагам, че не са англичанки?

— О, не.

Мисис Райе погледна часовника си и заключи:

— Време е за чай. Бихте ли позвънили, мистър Уоринг?

— Веднага, мисис Райе.

След като изпълни молбата ѝ, той се върна на мястото си и попита:

— Къде е дъщеря ви?

— Елси? Разходихме се заедно. Пообиколихме езерото и се върнахме през боровата горичка. Беше наистина чудесно.

Келнерът дойде и му беше поръчан чай. Мисис Райе продължи с безпричинно приповдигнат тон:

— Елси получи писмо от съпруга си. Вероятно няма да дойде за чая.

— Съпругът ѝ? — попита учуден Харолд. — Знаете ли, винаги съм мислил, че е вдовица.

Мисис Райе го стрелна с поглед и сухо отбеляза:

— О, не, Елси не е вдовица. — После добави натъртено: — За съжаление!

Харолд се стресна.

Мисис Райе мрачно клатеше глава.

— Пиенето е в основата на много злини по света, мистър Уоринг.

— Той пие?

— Да. А освен това е много ревнив и има изключително властен характер — тя въздъхна. — Трудно се живее на този свят, мистър Уоринг. Аз съм посветила живота си на Елси. Тя е единственото ми дете. Мъчително е за мен да гледам как страда.

— Тя е толкова деликатно създание — промълви Харолд.

— Вероятно твърде деликатно.

— Искате да кажете...

— Щастливите хора са по-арогантни. Тази деликатност на Елси, струва ми се, произлиза от чувството ѝ, че е губеща на този свят. Животът ѝ поднесе твърде много изпитания.

— Как се е омъжила? — колебливо попита Харолд.

— Филип Клейтън беше много привлекателен мъж. Той притежаваше и все още притежава огромно очарование, а също и немалко състояние. Тогава нямаше кой да ни разкрие истинския му характер. Вдовица съм от дълги години. Две жени, които живеят сами, едва ли биха могли да преценят добре един мъжки характер.

— Да, така е — замислено рече Харолд. Усети да го обливат вълни от негодувание и съчувствие. Елси Клейтън беше най-много на двайсет и пет години. Той си спомни дружелюбните ѝ сини очи, меката извивка на устните. Изведнъж усети, че интересът му към нея прескача границите на приятелството.

А тя бе свързана с някакъв скот...

II.

Харолд се присъедини към майката и дъщерята след вечеря. Елси Клейтън беше облечена в мека дреха в тъмнорозово. Той забеляза, че очите ѝ бяха зачервени. Явно беше плакала.

Мисис Райе заговори оживено:

— Открих кои са вашите харпии, мистър Уоринг. Те са полякини. Портиерът твърди, че произхождат от много добро семейство.

Харолд хвърли поглед към другия край на стаята, където седяха двете полякини.

— Онези две жени там ли? — заинтригувано попита Елси. — С къносаните коси? Не знам защо, но ми изглеждат доста зловещо.

— Точно така мисля и аз — тържествуващо заяви Харолд.

Мисис Райе се засмя.

— Струва ми се, че прекалявате. Не може от един поглед да се съди за хората.

— Предполагам, че не трябва — усмихна се Елси. — Въпреки това *на мен* ми приличат на лешояди!

— Които ядат очите на мъртъвците! — добави Харолд.

— О, не — проплака Елси.

— Извинете — смутено промълви Харолд:

— Във всеки случай, малко е вероятно да застанат *насреща ни* — усмихна се мисис Райе.

— На *нас* нищо не ни тежи на съвестта! — добави Елси.

— Може би на съвестта на мистър Уоринг тежи нещо — намигна госпожа Райе.

Харолд гръмка се разсмя.

— Нямам никакви тайни от света. Животът ми е като отворена книга.

В съзнанието му изплуваха думите:

„Колко са глупави хората, които кривват от правия път. Всичко, от което човек има нужда, е чиста съвест. Когато съвестта ти е чиста, можеш смело да гледаш на света и да пратиш по дяволите всеки, който ти се меси!“

Изведнџ той се почувства много жизнен, силен, абсолютен господар на съдбата си!

III.

Както на повечето англичани, така и на Харолд Уоринг чуждите езици не му се удаваха. Той се препъваше във френския и говорът му имаше ясно изразена британска интонация. На немски или италиански не можеше да каже и дума.

Досега тези езикови затруднения не го бяха тревожили. В повечето хотели на континента винаги знаеха английски, така че от какво трябваше да се безпокои?

Но на това отдалечено от света място, където местният език беше някакъв словашки диалект и дори портиерът говореше само немски, се налагаше двете дами да му превеждат и това го потискаше. Мисис Райе, която имаше афинитет към езиците, дори говореше малко словашки.

Харолд беше твърдо решен да започне да учи немски. Той реши да си купи учебници и да учи по няколко часа всяка сутрин.

Утринта беше приятна и след като написа няколко писма, Харолд погледна часовника си и установи, че има около час за разходка преди обяд. Спусна се към езерото и после свърна през борвата горичка. Вървеше вече от около пет минути, когато чу звук, който не можеше да бъде сбъркан с някой друг. Някъде наблизо ридаеше безутешно жена.

Харолд спря за миг, сетне тръгна по посока на звука. Жената се оказа Елси Клейтън. Беше приседнала на повалено дърво, заровила лице в дланите си, а раменете ѝ потрепваха под натиска на изгарящата я мъка.

Харолд се поколеба за секунда, сетне приближи към нея.

— Мисис Клейтън. Елси? — рече тихо.

Тя се стресна и вдигна поглед. Харолд приседна до нея.

— Мога ли да направя нещо за вас? — рече с искрено съчувствие. — Каквото и да било?

Тя поклати глава.

— Не, не. Много мило от ваша страна. Никой не би могъл да ми помогне.

— Да не е нещо, свързано със съпруга ви? — попита Харолд.

Тя кимна. После тя избърса очи и извади пудриерата си, като се бореше да запази самообладание.

— Не исках да притеснявам мама — промълви с треперещ глас. — Тя се разстройва много, когато вижда, че не съм добре. Така че дойдох тук, за да си поплача. Глупаво е, знам. Плачът не помага. Но понякога имам чувството, че животът е непоносим.

— Наистина съжалявам — рече Харолд.

Тя го погледна с благодарност.

— Грешката си е моя, разбира се. Омъжих се за Филип по собствена воля. Оказа се голяма грешка. Трябва да виня само себе си.

— Говорите много смело.

— Не, не съм смела — поклати глава Елси. — Никак. Аз съм ужасна страхливка. Това е отчасти и проблемът с Филип. Страх ме е от него. Изпитвам ужас, когато той побеснее.

— Трябва да го напуснете! — заяви прочувствено Харолд.

— Не смея. Той няма да ме остави така лесно.

— Глупости! Защо не се разведете?

Тя бавно поклати глава.

— Нямам основания — рече и изправи рамене. — Не, налага се да продължа така. Както виждате, прекарвам голяма част от времето си с мама. Филип няма нищо против това. Особено когато отиваме на някое отдалечено място като това. — Тя се изчерви и добави: — Част от проблема е, че той е ревнив до лудост. Ако дори говоря с друг мъж, той започва да прави най-ужасни сцени.

Възмущението на Харолд нарасна. Той беше чувал не малко жени да се оплакват от ревнивостта на съпрузите си и докато външно изразяваше симпатия пред тях, в себе си тайно смяташе, че мъжете са съвсем прави. Елси Клейтън обаче не беше от този тип жени. Тя не беше отправила дори един-единствен кокетен поглед към него.

Елси се отдръпна и леко потрепери. Вдигна поглед към небето.

— Слънцето се скри. Става студено. По-добре да се връщаме в хотела. Сигурно е станало време за обяд.

Двамата станаха и се отправиха към хотела. Бяха вървели не повече от минута, когато видяха пред себе си фигура, движеща се в същата посока. И двамата я разпознаха по развяващото се наметало. Беше една от сестрите полякини.

Минаха край нея и Харолд леко се поклони. Тя не отвърна, но очите ѝ изпитателно спряха върху двамата, което накара Харолд да почувства как през тялото му преминава гореща вълна. Той се чудеше дали тя го е видяла, приседнал до Елси върху поваленото дърво. Сигурно си е помислила...

Поне изглеждаше, че си е помислила... Силно негодувание се надигна у него! Какво порочно мислене притежаваха някои жени!

Странното беше, че когато слънцето се скри, и двамата потрепериха. Вероятно точно в този момент тя ги е гледала...

Нещо караше Харолд да се чувства неспокоен.

IV.

Същата вечер Харолд се оттегли в стаята си след десет. Пощата от Англия бе пристигнала. За него имаше доста писма, на част от които трябваше да се отговори незабавно.

Той облече пижамата и халата си, после приседна на бюрото, за да се заеме с кореспонденцията. Вече бе написал три писма и тъкмо започваше четвъртото, когато вратата внезапно се отвори и в стаята пристъпи, препъвайки се, Елси Клейтън.

Харолд стреснато подскочи. Елси затвори вратата и се вкопчи в чекмеджетата на шкафа. Дишаше много тежко, а лицето ѝ беше бяло като платно. Изглеждаше изплашена до смърт.

— Съпругът ми! — задъхано рече тя. — Пристигнал е неочаквано. Мисля... че ще ме убие. Той е побеснял. Съвсем побеснял. Дойдох при вас. Не, не му позволявайте да ме намери.

Тя направи крачка-две напред, олюля се и за малко щеше да се строполи. Харолд протегна ръце, за да я подкрепи.

Точно в този момент вратата се отвори широко и там застана млад мъж. Беше среден на ръст, със склучени вежди и пригладена тъмна коса. Държеше тежък гаечен ключ. Гласът му мощно се извиси и потрепери от гняв. Той почти крещеше.

— Значи полякинята е била права! Ти *имаш връзка* с този мъж!

— Не, не, Филип — заплака Елси. — Не е вярно. Грешиш.

Докато Филип Клейтън бавно настъпваше към тях, Харолд бързо избута жената зад гърба си.

— Греша, така ли? — изкрещя Клейтън. — Като те намирам в стаята му? Ти, дявол с рокля, ще те убия за това!

С бързо движение той избегна ръката на Харолд. Елси изкрещя, промъкна се от другата страна, а Харолд светкавично се извъртя, за да застане между двамата.

Но Филип Клейтън си беше наумил да се добере до жена си. Той пак направи рязко движение. Ужасена, Елси изхвъркна от стаята. Филип Клейтън се втурна подире ѝ. След моментно колебание, Харолд също го последва.

Елси беше избягала в своята собствена спалня в края на коридора. Харолд успя да чуе звука от прещракването на ключалката, но беше твърде късно. Преди да успее да я завърти напълно, Филип Клейтън със сила отвори вратата. Втурна се в стаята и Харолд чу ужасеният вик на Елси. След секунда и Харолд влетя вътре.

Елси беше застанала неподвижно до завесите на прозореца. Щом Харолд влезе, Филип Клейтън се втурна към нея, размахвайки гаечния ключ. Тя нададе ужасен вик, грабна от бюрото тежко преспание и го запрати по съпруга си.

Клейтън се свлече като посечен. Елси изпищя. Харолд стоеше вцепенен на вратата. Жената коленичи до съпруга си. Той лежеше съвсем неподвижно там, където беше паднал.

Навън в коридора се дръпна резе. Елси подскочи и се втурна към Харолд.

— Моля ви, моля ви... — задъхано прошепна тя. — Върнете се в стаята си. Сега ще дойдат и ще ви намерят тук.

Харолд кимна. Моментално схвана ситуацията. В този момент Филип Клейтън е безопасен. Викът на Елси обаче най-вероятно беше чул. Ако го откриеха в нейната стая, това можеше да причини объркване и погрешно тълкуване на положението. Заради нея и заради себе си, той трябваше да избегне скандала.

Колкото е възможно по-тихо, той изтича по коридора до стаята си. Точно когато се прибра, чу звук от отваряща се врата.

Харолд остана в стаята си около половин час в очакване. Не смееше да излезе. Беше сигурен, че рано или късно, Елси ще се появи.

На вратата му се чу леко почукване. Харолд скочи да отвори.

Не беше Елси, а майка ѝ. Появяването ѝ го втрещи. Тя изглеждаше състарена с години. Сивата ѝ коса беше разчорлена и под очите ѝ имаше плътни черни кръгове.

Той побърза да я настани на стола. Жената приседна едва дишайки.

— Изглеждате много зле, мисис Райе — рече Харолд. — Имате ли нужда от нещо?

Тя поклати глава.

— Не. Не мислете за мен. Аз съм добре. Наистина. Това е от шока. Случи се нещо страшно, мистър Уоринг.

— Клейтън сериозно ли е пострадал? — попита Харолд.

Дъхът на жената секна.
— Мъртъв е.

V.

Стаята като че се завъртя.

Харолд почувства как ледени струйки пот се стичат по гърба му. Известно време не бе в състояние да отрони и дума.

— *Мъртъв?* — повтори най-сетне глухо.

Мисис Райе кимна. Когато заговори, гласът ѝ звучеше монотонно като при пълно изтощение:

— Ръбът на мраморното преспание го улучил точно в слепоочието, а при падането главата му се ударила в металната решетка на камината. Не знам какво точно го е убило, но той със сигурност е мъртъв. Виждала съм достатъчно често как изглежда смъртта, за да я позная.

Бедствие. Това беше думата, която овладя светкавично съзнанието на Харолд. Бедствие, бедствие, бедствие...

— Беше нещастен случай... — рече той бързо. — Видях как се случи.

— Разбира се, че е нещастен случай — рязко каза мисис Райе. — Аз знам това. Но дали всички останали ще повярват? Аз... наистина се страхувам, Харолд! Тук не е Англия.

— Бих могъл да потвърдя историята на Елси — предложи Харолд.

— Да. Тя също ще потвърди думите ви. Точно там е работата!

Харолд мигновено проумя какво има предвид тя. Замисли се над цялата ситуация и разбра колко уязвимо е положението, в което се намират.

Двамата с Елси прекарваха доста време заедно. После фактът, че бяха видени от полякинята в боровата гора при доста компрометиращи обстоятелства. Полякините очевидно не говореха английски, но въпреки това най-вероятно разбираха езика. Ако жената бе дочула техния разговор, не можеше да не знае думи като „съпруг“ и „ревност“. В крайна сметка беше ясно, че именно тя е казала на Клейтън нещо, което е събудило ревността му. И най-сетне, неговата смърт. Когато Клейтън умря, той, Харолд, *се намираше в стаята на*

Елси. Нямаше нищо, с което да се докаже, че той не е убил Клейтън с преспапието съвсем съзнателно. Нямаше и нищо срещу версията, че ревнивият съпруг не ги е заварил заедно, освен твърденията на Елси и неговите. Някой ще им повярва ли?

Втресе го от ужас.

Той не можеше да си представи, не, наистина не можеше и да си помисли, че ги грозеше опасността да бъдат осъдени на смърт заради убийство, което не бяха извършили. Във всеки случай, срещу тях може да се заведе единствено дело по обвинение в убийство. (Дали има подобно обвинение в тези непознати страни?) Но дори да бъдат оправдани, ще бъде проведено разследване и всички вестници ще гръмнат. *Англичанин и англичанка под подозрение. Ревнив съпруг и преуспяващ политик.* Да, това ще означава край на политическата му кариера. Той няма да може да издържи подобен скандал.

— Не можем ли да се отървем някак от тялото? — попита Харолд импулсивно. — Да го скрием някъде?

Мисис Райе го изгледа удивено и с насмешка, което го накара да се изчерви.

— Скъпи ми Харолд, това да не ви е детективски роман! — язвително подхвърли тя. — Подобен опит би бил пълно безумие.

— Предполагам, че сте права — изпъшка той. — Какво бихме могли да направим? Боже, какво да сторим?

Мисис Райе отчаяно поклати глава. Бе намръщена, мозъкът ѝ трескаво работеше.

Харолд продължи да настоява:

— Няма ли нещо, което бихме могли да направим? Нещо, с което да предотвратим ужасното бедствие?

Ето, най-сетне го изрече — бедствие! Ужасно, неочаквано, всепоглъщащо.

Двамата се втренчиха един в друг. Мисис Райе каза с дрезгав глас:

— Елси, моето малко момиче. Бих направила всичко... Тя няма да може да преживее всичко това. Вие също, кариерата ви, всичко.

— Не мислете за мен — успя да промълви Харолд. Всъщност не беше искрен.

— И е толкова нечестно — е горчивина промълви мисис Райе. — Такава несправедливост. Между вас нямаше нищо. Аз определено знам

това.

Харолд се хвана като удавник за сламка:

— Поне това ще можете да кажете. Ще кажете, че всичко е било съвсем в реда на нещата.

— Да, ако ми повярват. Но сам знаете какво представляват тук хората!

Харолд се съгласи мрачно. За хората на континента, между него и Елси несъмнено би съществувала връзка, а всяко отричане от страна на мисис Райе щеше да се възприеме като нагла лъжа и опит да спаси дъщеря си.

— Да, не сме в Англия — унило подхвърли Харолд. — Това е най-лошото.

— О! — повдигна глава мисис Райе. — *Вярно е...* Не сме в Англия. Чудя се, дали *може* да се направи нещо...

— Да? — Харолд я погледна обнадежден.

— Колко пари имате в себе си? — рязко попита мисис Райе.

— Не нося много в мен — каза той и добави: — Бих могъл да телеграфирам за пари, разбира се.

Мисис Райе отбеляза тъжно:

— Сигурно ще ни трябва солидна сума. Но все пак си струва да опитаме.

Харолд почувства как в него се надига отчаянието.

— Какво сте намислили? — попита.

Мисис Райе започна решително:

— *Самите ние* едва ли бихме могли да прикрием случилото се, но ми се струва, че има възможност това да се направи по *официален път!*

— Наистина ли мислите така? — На Харолд му се искаше да повярва, но беше леко скептично настроен.

— Да, на първо място управителят на хотела сигурно ще бъде на наша страна. Той би предпочел цялата работа да се прикрие. По мое мнение, в тези отдалечени и странни балкански страни, човек би могъл да подкупи абсолютно всеки. А полицията може би е най-корумпирана от всички!

— Знаете ли, струва ми се, че сте права — бавно рече Харолд.

— За щастие, не мисля, че някой от хотела е *дочул* нещо.

— Кой е в стаята срещу вашата и до тази на Елси?

— Двете полякини. Те не са чули нищо. В противен случай, щяха да излязат в коридора. Филип пристигна късно и никой друг, освен нощния пазач, не го е видял. Знаете ли, Харолд, струва ми се, че бихме могли да потулим цялата работа и да получим смъртен акт за Филип, в който се казва, че е починал от естествена смърт! Трябва само да се подкупи достатъчно влиятелен служител, да се намери подходящият човек. Вероятно самият шеф на полицията.

Харолд се усмихна едва-едва и каза:

— Голяма трагикомедия, нали? Не ни остава нищо друго, освен да опитаме.

VI.

Мисис Райе прояви неочаквана енергичност. Пръв бе извикан управителят на хотела. Харолд остана в стаята си и не се намесваше. Двамата с мисис Райе решиха, че версията за скандал между съпрузи е по-добрият вариант. Младостта и привлекателността на Елси биха предизвикали повече съчувствие.

На следващия ден различни представители на полицията пристигнаха в стаята на мисис Райе. Тръгнаха си по обед. Харолд поиска телеграфически запис, но иначе не взе участие в преговорите. Освен това той не би и могъл да вземе участие, тъй като никой от тези официални лица не говореше английски.

В дванайсет часа мисис Райе влезе в неговата стая. Беше пребледняла и изтощена, но по лицето ѝ се четеше облекчение.

— *Успяхме!* — заяви тя.

— Благодаря на Бога! Бяхте наистина чудесна! Изглежда направо невероятно!

— Ако се съди по лекотата, с която мина цялата процедура, човек би си помислил, че всичко е в реда на нещата — замислено рече жената. — Всъщност те веднага протегнаха ръце за парите. Доста е отблъскващо, наистина!

— Моментът не е подходящ да се занимаваме с корупцията на обществените служби — сухо отбеляза Харолд. — Колко?

— Сумата не е малка. — Тя изреди: — Шефът на полицията, инспекторът, агентът, лекарят, управителят на хотела, нощният пазач.

— Предполагам, нощният пазач няма да получи много? Той нищо не е видял все пак.

Мисис Райе продължи с обяснението си:

— Управителят стигна до извода, че мястото на смъртта изобщо не трябва да е хотелът. Официалната версия ще бъде, че Филип е получил сърдечна криза във влака. Излязъл е да си поеме глътка въздух в коридора и понеже вратите винаги остават отворени, просто е паднал на линията. Какви ли не чудеса може да извърши полицията, когато поиска!

— Хм — каза Харолд, — да благодарим на Бога, че *нашата* полиция не е такава.

Така в приповдигнат патриотичен дух, той се отправя на обед.

VII.

Следобед се присъедини към мисис Райе и дъщеря ѝ за чаша кафе. Реши да не променя обичайното си поведение.

Виждаше Елси за пръв път след онази нощ. Тя беше много бледа и очевидно още преживяваше шока, но правеше смели опити да се държи както обикновено, говорейки за времето и пейзажа.

Коментираха пристигането на нов гост, опитвайки се да отгатнат националността му. Харолд определи мустаците му като френски, Елси смяташе, че са немски тип, докато мисис Райе реши, че са испански.

На терасата бяха само те тримата и двете полякини, приседнали в единия край и заети с бродерия.

Както винаги, когато ги виждаше, Харолд бе обзет от мрачни предчувствия и потръпна. Тези каменни лица, човковидните им носове и ръцете, напомнящи нокти на грабливи птици...

Към мисис Райе приближи прислужник от хотела и ѝ съобщи, че я търсят. Тя стана и го последва. Видяха я как на входа на хотела се спира пред някакъв полицай, облечен в униформа.

Дъхът на Елси секна.

— Нали не мислите, че става нещо лошо?

— О, не. В никакъв случай — побърза да я успокои Харолд, макар да бе ужасен. — Майка ви беше чудесна! — добави той.

— Знам. Тя е борбен характер. Никога не спира да се съпротивлява — Елси потръпна. — Но е кошмарно, нали?

— Не мислете за това сега. Всичко свърши.

— Не мога да забравя това. Аз го убих — приглушено промълви тя.

— Не гледайте така на нещата. Беше нещастен случай. Много добре знаете. — Лицето ѝ леко се проясни и Харолд добави: — И в крайна сметка е минало. Минало — свършено. Опитайте се никога вече да не мислите за това.

Мисис Райе се върна. По изражението ѝ отгатнаха, че всичко е наред.

— Доста се уплаших — каза почти весело тя. — Но ставаше дума само за някои формалности по документите. Всичко е наред, деца мои. Излязохме от мрака. Мисля, че може да си поръчаме нещо по-силно по този случай.

Така и направиха. Вдигнаха чаши.

— За бъдещето! — рече мисис Райе.

Харолд се усмихна на Елси и добави:

— За вашето щастие!

Тя му отвърна с усмивка и също вдигна чаша:

— И за вас. За вашите успехи! Сигурна съм, че ще станете велик човек.

След ужаса, който бяха преживели, тримата бяха преизпълнени от радост. Сенките изчезнаха! Всичко беше наред...

Двете жени, приличащи на птици, се изправиха от края на терасата. Грижливо прибраха нещата си и поеха по каменните плочи.

С лек поклон приседнаха до мисис Райе. Едната заговори. Другата се втренчи в Елси и Харолд. По устните ѝ играеше лека усмивка. На Харолд му се стори, че това съвсем не беше доброжелателна усмивка...

Той хвърли поглед към мисис Райе. Тя слушаше какво ѝ казва полякинята и макар, че не разбираше и дума, Харолд лесно можеше да отгатне по изражението ѝ за какво се говореше. Отчаянието и ужаса се върнаха отново. Мисис Райе слушаше и от време на време казваше по нещо.

След това двете сестри станаха и като се поклониха сковано, тръгнаха към хотела.

Харолд се наведе напред и попита прегракнало:

— Какво става?

— *Тези жени ще ни шантажират. Те са чули всичко предишната вечер. Особено сега, когато се опитваме да го потулим, нещата невероятно ще се усложнят...* — В гласа на мисис Райе се долавяше отчаяние.

VIII.

Харолд Уоринг вървеше край езерото. Гневно се разхождаше вече повече от час, опитвайки да се освободи от безпокойството и отчаянието, които го бяха налегнали.

Стигна до мястото, където за пръв път бе забелязал двете зловещи жени, които държаха живота му и живота на Елси в злокобните си нокти.

— Да вървят по дяволите! — рече той. — Проклети да са дяволските, жадни за кръв харпии!

Леко покашляне го накара бързо да се извърне. Срещу него стоеше чужденец с великолепни мустаци, който току-що беше изскочил от сянката на дърветата.

Харолд не знаеше какво да каже. Този дребосък най-вероятно беше чул думите му.

— Хм, добър ден — успя да промълви Харолд.

Другият отговори на безупречен английски:

— Доколкото чух, боя се, че за вас не е толкова добър.

— Ами, аз... — запъна се Харолд.

— Изглежда сте в затруднение, мосю? — рече дребосъкът. — Мога ли да ви помогна с нещо?

— О, не, благодаря, благодаря! Просто се разтоварвах, това е.

— Знаете ли, струва ми се, че аз *бих могъл* да ви помогна — предпазливо рече непознатият. — Ще стреша ли, ако кажа, че неприятностите ви са свързани с двете дами, които допреди малко бяха на терасата.

— Какво знаете за тях? — ококори се Харолд. — Освен това кой сте вие?

Скромно, но сякаш обявяваше кралското си потекло, човекът каза:

— *Казвам се Еркюл Поаро.* Да се поразходим ли из гората, за да ми разкажете вашата история? Както ви казах, смятам, че *бих могъл* да ви бъда от помощ.

И досега Харолд не можеше да разбере какво го накара тогава да разкаже цялата история на този човек, с когото бе разменил само няколко думи. Може би напрежението си беше казало думата. Както и да е, така се случи. Той разказа цялата история на Еркюл Поаро.

Дребният човек го слушаше мълчаливо. Без да каже и дума, той само поклати мрачно глава веднъж или два пъти. Когато Харолд свърши, Поаро промълви замечтано:

— Стимфалийските птици е железни клюнове, които се хранят с човешка плът и живеят до стимфалийското езеро... Да, подхожда чудесно.

— Моля? — изумено се втренчи в него Харолд.

Вероятно реши, че този странно изглеждаш човек е луд!

Еркюл Поаро се усмихна.

— Просто разсъждавах на глас, това е. Нали разбирате, аз имам свой начин, по който гледам на нещата. Що се отнася до вашия въпрос, вие сте в много неблагоприятно положение.

Изгубил търпение, Харолд каза:

— Това и аз го знам!

— Изнудването е сериозно нещо. Тези харпии изнудват човека да плаща отново и отново! А ако им се противопоставиш, какво става?

— Всичко излиза найаве — с горчивина рече Харолд. — Кариерата ми ще бъде съсипана, а нещастното момиче, което не е сторило никому нищо лошо, ще премине през целия този ад, като само Господ знае как изобщо ще завърши всичко това!

— Следователно — заключи Поаро, — трябва да се предприеме нещо!

Събрал смелост Харолд попита:

— Какво?

Притваряйки очи, Еркюл Поаро се отпусна назад. Докато произнасяше следващите думи, у Харолд отново се появи съмнението, че този човек не е с ума си.

— Настъпва момента за бронзовото кречетало.

— Луд ли сте? — попита Харолд.

Другият поклати глава.

— Просто се опитвам да следвам примера на моя велик предшественик, Херкулес. Изчакайте няколко часа, приятелю. Възможно е до утре да съм ви освободил от вашите преследвачи.

IX.

Когато слезе долу на следващата сутрин, Харолд Уоринг намери Еркюл Поаро да седи сам на терасата. Обещанията на този човек го бяха впечатлили, въпреки че сам не знаеше защо.

Той приближи до него и попита нетърпеливо:

— Е, какво стана?

Поаро се усмихна лъчезарно насреща му.

— Всичко е наред.

— Какво искате да кажете?

— Всичко мина напълно задоволително.

— Но какво се случи?

— Пуснах в действие бронзовото кречетало. Или на съвременен език, накарах металните жици да зазвънят. Послужих си с телеграфа! Вашите стимфалийски птици, мосю, са отнесени там, откъдето няма да могат да прилагат своите номера за известно време.

— Те са били търсени от полицията? Арестували са ги?

— Точно така.

Харолд си пое дълбоко въздух.

— Чудесно! Не бях си и помислял за това — той се изправи. — Трябва да намеря мисис Райе и Елси и да им съобщя.

— Те знаят.

— О, добре — успокои се Харолд и седна отново. — Само ми кажете... — Той изведнъж застина.

Откъм езерото приближаваха две фигури с развяващи се наметала и профили на птици.

— Казахте, че са ги отвели! — възкликна Харолд.

Еркюл Поаро проследи погледа му.

— А, тези дами ли? Те са съвсем безобидни. Идват от Полша и както е казал портиерът, са от добро семейство. Външният им вид може би не е много приятен, но това е всичко.

— *Не ви разбирам!*

— Полицията издирваше *другите* две дами — изобретателната мисис Райе и съзливата мисис Клейтън! *Те* са добре познатите

грабливи птици. Живеят от изнудване, *mon cher*.

Харолд почувства как му се завива свят.

— Но онзи мъж, който беше убит? — промълви той едва-едва.

— Никой не е бил убит. Нямало е никакъв мъж!

— Но аз го видях!

— О, не. Едрата мисис Райе много добре умее да изпълнява мъжки роли. Тя е изиграла ролята на съпруга. Без сивата си перука и съответно гримирана за ролята. — Той се наведе напред и потупа Харолд по коляното. — Скъпи приятелю, не е хубаво да сте толкова лековерен. Полицията на една страна не се подкупва толкова лесно или изобщо не може да бъде подкупена, особено когато става дума за убийство! Тези жени разчитат на неграмотността на средния англичанин по отношение на чуждите езици. Тъй като говори немски и френски, мисис Райе винаги разговаря с управителя и поема нещата в свои ръце. Полицайте идват и влизат в *нейната стая*, точно така! Но какво всъщност става? *Вие* нямате представа. Може би им е казала, че е загубила някоя брошка или нещо подобно. Всъщност поводът няма значение, полицайте просто трябва да дойдат, *за да ги видите вие*. Колкото до останалото, какво всъщност *се* е случило? *Вие* телеграфически сте поискали пари и сте ги дали на мисис Райе, която урежда всичко! И толкова! Но тези хищни птици са алчни. Те са забелязали, че изпитвате безпричинна неприязън към тези нещастни полякини. Двете въпросни дами се приближават и провеждат съвсем невинен разговор с мисис Райе, а тя не устоява на изкушението да повтори номера. Знае много добре, че вие няма да разберете нищо от разговора. Така е щяло да ви се наложи да поискате още пари, които мисис Райе да разпредели уж между нови хора.

Харолд си пое дълбоко въздух и попита:

— А Елси?

Еркюл Поаро отклони поглед.

— Тя е изиграла ролята си чудесно. Винаги, успява. Много добра актриса се оказа. Всичко е съвсем чисто. Съвсем невинно. Тя не предизвиква сексуалното у мъжа, а рицарското. — Еркюл Поаро добави замислено: — Този номер винаги минава пред англичани.

Харолд Уоринг си пое дълбоко въздух и каза решително:

— Смятам да започна да пътувам и да изуча всички европейски езици! Втори път няма да позволя да ме правят на глупак!

СЕДМА ГЛАВА

КРИТСКИЯТ БИК

I.

Еркул Поаро замислено наблюдаваше своята посетителка.

Бледо лице с решителна брадичка, очи — по-скоро сиви, отколкото сини и коса с онзи така рядко срещан оттенък на синкавочерно, завита по края като цвят на зюмбюл, подобно на косите на древните гърци.

Не пропусна да отбележи добрата кройка на поизносения костюм от туид, протритата чанта и несъзнателната дързост, която се криеше зад очевидната нервност на момичето.

Аристократка, помисли си той. Но никакви пари. Трябва да се е случило нещо извънредно, за да се реши да дойде при мен.

— Не зная... — сподавено започна Даяна Мейбърли. — Не зная дали можете да ми помогнете, мосю Поаро. Нещата наистина са доста необикновени.

— Ами разкажете ми ги — подкани я Поаро.

— Дойдох при вас, защото не зная какво да правя! На всичкото отгоре не съм сигурна, че изобщо мога да направя нещо.

— Оставете аз да преценя.

Неочаквано кръвта се дръпна от лицето на младата жена и тя бързо и задъхано изрече:

— Дойдох при вас, защото мъжът, за когото съм сгодена от близо година, развали годежа ни. — Тя замълча и го погледна някак дръзко. — Сигурно си мислите, че напълно съм загубила разсъдъка си.

Поаро поклати замислено глава.

— Напротив, мадмоазел. Дълбоко съм убеден, че сте изключително интелигентна. Естествено, моето амплоа не е сдобряване на скарали се влюбени и добре си давам сметка, че това и на вас ви е известно. Очевидно има нещо твърде необикновено в развалянето на този годеж. Прав ли съм?

Момичето насреца кимна.

— Хю развали годежа, защото реши, че е започнал да полудява. Според него душевно болни хора не бива да се женят.

— А вие не сте съгласна, така ли? — леко повдигна вежди Поаро.

— Не зная... Какво означава да си душевно болен? Всеки е малко луд в днешно време.

— Така казват — предпазливо вметна Поаро.

— Чак когато решиш, че си пържено яйце, трябва да те приберат в болница.

— А вашият годеник още не е стигнал дотам, така ли?

— Не виждам нищо нередно в поведението му. Според мен той е най-здравомислещият човек, когото познавам. Сериозен... можеш да разчиташ на него...

— Как му е хрумвало тогава, че е душевно болен? — Поаро замълча и след малко додаде: — Да не би нещо в семейството му...

Даяна неохотно кимна в знак на съгласие.

— Дядо му е бил леко откачен, доколкото зная, а също и някаква леля. Но аз мисля, че във всяко семейство има и по-особени хора. Нали разбирате, или глуповати, или прекалено умни, нещо *от този сорт*.

Очите ѝ го гледаха умолително.

— Много съжалявам, мадмоазел — тъжно кимна Поаро.

— Не искам да ме съжалявате! — извика тя и вирна брадичка. — Искам да направите нещо!

— И какво по-точно да бъде то?

— Не зная... *но нещо не е наред*.

— Защо не ми разкажете по-подробно за вашия годеник?

— Казва се Хю Чандлър — започна Даяна припряно. — На двайсет и четири години е. Баща му е адмирал Чандлър. Живеят в „Лейд Менър“. Притежание на семейството е от времето на кралица Елизабет. Хю е единствен син. Постъпи във флотата, както всички мъже от семейството... нещо като семейна традиция от времето, когато сър Гилбърт Чандлър плавал заедно със сър Уолтър Рейли през хиляда петстотин и не знам коя си... Постъпването на Хю се разбираше от само себе си. Баща му не даваше да се издума за нищо друго. И тогава най-неочаквано именно баща му настоя той да напусне!

— И кога беше това?

— Преди близо година. Дойде като гръм от ясно небе.

— Доволен ли бе Хю Чандлър от професията си?

— Напълно.

— Не е ли имало някакъв скандал?

— С Хю ли? Никакъв. Справяше се чудесно. Той самият изобщо не разбра защо баща му настоява за това.

— И какви бяха аргументите на адмирала?

— Той не изтъкна почти никакъв аргумент. Спомена, че било много важно Хю да се научи да управлява имението... но това беше само претекст. Дори полковник Джордж Фробишър го призна.

— Кой е полковник Фробишър?

— Най-старият приятел на адмирал Чандлър и кръстник на Хю. По-голяма част от годината прекарва в имението.

— Какво мисли той за решението на адмирала синът му да напусне флота?

— Той направо онемя. Изобщо не можа да го проумее. Никой не може.

— Дори самият Хю Чандлър ли? — Даяна мълчеше. Поаро почака около минута, след което продължи: — В първия момент той сигурно се е изненадал, но сега? Сега нищо ли не казва?

— Преди седмица... преди седмица подхвърли само, че баща му е прав и това е единственото разрешение.

— Попитахте ли го защо?

— Естествено, но той не пожела да ми обясни.

Поаро поразмисли минута-две.

— Да са се случвали някакви необикновени събития в околността? — попита той накрая. — Такива дето да са започнали преди около година, за които местните хора говорят често?

— Не зная какво имате предвид — отвърна тя.

Поаро я погледна строго и настоя:

— Държа да ми кажете.

— Не зная да се е случвало нещо, което да ви заинтересува.

— А какво?

— Ставате досаден. Странни неща се случват навсякъде, особено в селата и фермите. Или някой си откъщава за нещо, или местният идиот се разбеснява.

— *Какво се е случило?*

— Заговори се за някакви овце... с прерязани гърла. Наистина беше страшно. Но те бяха собственост на един-единствен селянин, а и той е твърдоглавец. Според полицията някой му е имал зъб.

— Не са успели да хванат злосторника, нали?

— Не. — Сетне момичето яростно додаде: — Само не си мислете, че...

— Нямайте никаква представа за какво си мисля. Кажете ми, вашият годеник съветвал ли се е все пак с лекар?

— Не. В това съм сигурна.

— А защо? Би било съвсем естествено да потърси лекарски съвет.

— Не желае. Мрази лекарите.

— А баща му?

— Струва ми се и адмиралът не вярва твърде на доктори. Според него повечето били шарлатани.

— А как изглежда самият адмирал. Добре ли е?

— Състари се страхотно през... през...

— Последната година ли? — довърши Поаро.

— Да. Няма и следа от предишния човек. Същинска развалина.

— Съгласен ли беше с вашия годеж?

— О, да. Земята на моите родители е в съседство с тяхната. Тя е наша собственост от няколко поколения. Много се зарадва, когато обявихме намеренията си.

— А сега? Какво казва за развалянето на годежа?

— Срецнах го вчера сутринта. — Гласът на момичето леко потрепери. — Изглеждаше направо страховит. Хвана ръката ми в своята и рече: *„Колко ли ти е тежко, момичето ми. Но синът ми е прав — това е единственият правилен изход.“*

— И тогава решихте да ме потърсите? — обади се Поаро.

Тя кимна.

— Ще можете ли да направите нещо?

— Не зная, но поне ще дойда лично да огледам обстановката.

II.

Онова, което поразя Поаро най-много от всичко, бе прекрасната физика на Хю Чандлър. Висок с великолепно тяло, широки гърди и рамене. Косата на младежа бе кестенява, а от цялото му същество се излъчваше сила и мъжественост.

Когато пристигнаха в дома на Даяна, момичето се обади веднага на адмирала, че иска да го посети и двамата се отправиха към „Лейд Менър“. Там на дългата тераса ги очакваше сервиран чай. Около масата седяха трима мъже: адмирал Чандлър, беловлас старец, който изглеждаше далеч по-възрастен от годините си, с приведени сякаш от непосилен товар рамене и с тъмни блуждаещи очи; приятелят му полковник Фробишър — пълна противоположност на своя домакин — слаб, жилав дребен мъж с червеникава коса, започнала леко да посребрява около слепоочията. Той бе нервен по природа и подвижен, подобно на териер, чиито бързи и пронизателни очи тутакси грабваха вниманието. Имаше навика да свъсва вежди и с наведена напред глава внимателно да изучава събеседника си. Третият на масата бе Хю.

— Прекрасен екземпляр, нали? — обади се полковник Фробишър.

Мъжът говореше тихо, забелязал интереса, с който Поаро разглежда младежа.

Еркюл Поаро само кимна. Мястото, което му предложиха на масата бе до стола на полковника. Останалите три стола бяха в другия край и стопанинът на дома разговаряше със сина си и момичето доста оживено, но някак изкуствено приповдигнато.

— Прав сте — великолепен е. Напомня ми младия бик — бикът, предопределен за Посейдон... Превъзходен образец на мъжката част от населението на земята.

— Изглежда в прекрасна форма, нали? — въздъхна полковникът и внимателно се вгледа в Поаро. — Зная кой сте.

— Че то не е и тайна! — махна царствено с ръка дребният гостенин. Жестът бе потвърждение на факта, че той действа от свое име.

— Момичето ли ви откри? — попита Фробишър. — Във връзка с онази история...

— История ли...

— Историята с Хю. Виждам, че знаете всичко. Само не разбирам защо се е обърнала към вас... Едва ли си въобразява, че тези проблеми са по вашата част. Те по-скоро се отнасят до медицината.

— Всичко е по моята част... Колкото и чудно да ви се вижда.

— Питам се какво очаква, че можете да направите.

— Мис Мейбърли по природа е борец.

— Прав сте — кимна полковникът и очите му се стоплиха. — Тя е чудесно момиче. Няма да се откаже лесно. И въпреки всичко има неща, с които колкото и да се бориш... — Изведнъж лицето му посърна и се състари.

Поаро сниши колкото се може гласа си и отбеляза:

— Разбрах, че и в рода имало душевно болни.

— Така е — кимна Фробишър. — Твърде рядко наистина и то преди две поколения. Дядото на Хю бе последният.

Поаро хвърли бърз поглед към останалите присъстващи. Очевидно Даяна бе тази, която поддържаше разговора и подкачаше Хю. Отстрани човек би казал, че тримата нямат никакви грижи.

— В какво се изразяваше загубата на разум? — спокойно попита Поаро.

— Накрая старецът взе да става доста агресивен. До трийсетгодишната си възраст бе нормален, но след това започна да прави някои необикновени неща. Известно време това оставаше незабелязано, но постепенно на хората започна да им прави впечатление и плъзнаха какви ли не слухове. Много от постъпките му се прикриваха, разбира се. Накрая съвсем полудя. Направи опити за убийство и това не можеше вече да се крие! — Човекът замълча и след малко продължи: — Живя до преклонна възраст, доколкото зная. Точно от това се бои и Хю. Мисля, че това е и причината, поради която не желае да отиде при лекар. Страхува се, че ще го затворят и ще се наложи да живее до дълбока старост. Не мога да го виня. На негово място бих сторил същото.

— А адмирал Чандлър?

— Съсипан е.

— Привързан ли е към сина си?

— Направо го обожава. Съпругата му се удави по време на един инцидент с лодка, когато момчето бе само на десет години. Оттогава той живее само за това дете.

— Обичаше ли жена си?

— Боготвореше я. Всеки я боготвореше. Тя беше... най-прекрасната жена под слънцето. — Полковникът въздъхна тежко. — Искате ли да видите портрета ѝ?

— С удоволствие.

Фробишър бутна стола си назад и се изправи.

— Ще покажа някои неща на мосю Поаро, Чарлс — рече високо, за да го чуят останалите. — Той се оказа любител и ценител на някои неща.

Адмиралът вдигна вяло ръка.

Поаро последва полковника. В последния миг успя да забележи, как веселата маска се смъкна за миг от лицето на Даяна и тревога изкриви чертите ѝ. Хю също вдигна глава и изгледа продължително дребният мъж с големи черни мустаци.

В къщата бе толкова тъмно, че при влизане от обляната в слънце тераса, двамата мъже не можаха да различат почти нищо. Полека-лека Поаро видя отделни предмети и мебели и бързо оцени високата им стойност.

Полковникът го въведе в картинната галерия на семейството, където по покритите с ламперия стени се виждаха наредени портретите на починалите прадеди на семейство Чандлър. Редуваха се сериозни с весели лица, мъже в дворцови одежди, други с униформи на морски офицери, жени с копринени рокли и перли. Фробишър спря пред портрета в дъното.

— Рисува я Оприен — рече той мрачно.

Висока жена бе застанала права с ръка отпусната върху шията на сива хрътка. Косата ѝ бе червеникава и от цялото ѝ същество се излъчваше жизненост.

— Момчето е пълно копие на майка си — отбеляза полковникът. — Какво ще кажете?

— Естествено, липсва му нейната деликатност, но не бива да се забравя, че е мъж. Жалко, че от семейство Чандлър е взел онова, което спокойно можеше да си спести...

Двамата замълчаха. Потопиха се в тъжната атмосфера наоколо — сякаш и покойните членове на семейството тъгуваха за позора, който бяха предали по наследство на своите потомци...

Поаро извърна поглед към спътника си и забеляза, че той не откъсва очи от портрета на жената отпред.

— Добре ли я познавахте? — попита тихо.

— Израснахме заедно — промълви полковникът с тежка въздишка. — Заминах за Индия, когато тя беше на шестнайсет години... Като се върнах, беше се омъжила за Чарлс Чандлър.

— С него също се познавате отдавна.

— Чарлс е най-добрият ми приятел — и винаги е бил.

— Често ли се срещахте с тях след сватбата ми?

— Прекарвах по-голяма част от годината в дома им. Тази къща е като мой втори дом. Чарлс и Каролайн винаги пазеха една стая за мен — той тръсна глава. — Затова съм тук сега, да съм на разположение, ако имат нужда от мен.

Сянката на скръбта отново се спусна над двамата мъже.

— Какво мислите за всичко това? — попита Поаро.

Веждите на полковника се свъсиха.

— В едно съм убеден — колкото по-малко се говори, толкова по-добре. А ако трябва да съм откровен, не смятам, че вие изобщо трябва да се намесвате в тази история. Не мога да проумея защо Даяна ви домъкна тук.

— Разбрали сте, предполагам, че годежът на Даяна е Хю е развален, нали?

— Да, известно ми е.

— И вероятно знаете причината?

— Не, не я зная — сухо отсече мъжът. — Младите хора уреждат нещата помежду си. Не е моя работа да се бъркам в делата им.

— Хю Чандлър заявил на Даяна, че няма моралното право да я вземе за жена, тъй като е започнал да губи разсъдък си — рече Поаро.

Ситни капчици пот покриха челото на полковника.

— Държите ли да обсъждаме този въпрос? Какво си въобразявате, че можете да направите? Хю е постъпил както трябва, нещастното момче. Вината не е негова, това е наследствено... в гените... в мозъка. Но след като му е известно, какво друго му остава?

— Де да бях така сигурен...

— Ами просто го приемете като факт, който аз ви поднасям.
— Но вие нищо определено не сте ми казали.
— Предупредих ви, че не желая да говоря по този въпрос.
— Защо адмирал Чандлър е накарал сина си да напусне флота?
— Защото това бе най-доброто разрешение.
— На кое? Има ли нещо общо с убитите овце? — меко, но настойчиво продължи дребният белгиец.
— Значи сте чули вече? — изсъска полковникът.
— Даяна ми разказа.
— Това момиче по-добре да си бе държало езика зад зъбите.
— Но според нея от случилото се не могат да се извадят твърди заключения.
— Защото не знае всичко.
— Какво има още да узнае?
— Е добре, щом толкова настоявате, ще го чуете... В онази нощ Чарлс чул някакъв шум. Помислил, че някой се е вмъкнал в къщата и тръгнал да огледа. Забелязал, че в стаята на момчето свети. Когато отворил вратата, видял Хю, дълбоко заспал с дрехите върху леглото, а те целите били изцапани с кръв. Водата в умивалника в стаята също била порозовяла от кръв. Не успял да го събуди. На следващата сутрин чул за закланите овце. Попитал Хю, но момчето не помнело абсолютно нищо. Не си спомняло да е излизало, а в същото време обувките, целите в кал, стояли пред вратата му. Хю изобщо не успял да обясни откъде е кръвта в умивалника, изобщо нищо не помнел. Пълно отсъствие на спомен, разбирате ли? Чарлс дойде при мен и обсъдихме случилото се. Какво да направим, така и не успяхме да решим. И само три дни след това нещата се повториха. Наложил се момчето да напусне службата, за да може Чарлс да го държи под око. Никой не иска да се разрази някакъв скандал във флота. Наистина това беше единственият изход.
— А оттогава? — попита Поаро.
— Отказвам да отговарям на повече въпроси — яростно обяви Фробишър. — Нима Хю няма право да вземе някои решения?
Еркюл Поаро замълча. Той мразеше дори мисълта, че някой може да вземе по-добро решение от самия него.

III.

Когато излязоха в преддверието, двамата мъже забелязаха в рамката на вратата, облян в гръб от слънчевата светлина, силуетът на адмирал Чандлър.

— А, ето къде сте били — с прегракнал глас рече той. — Мосю Поаро, имате ли нещо против да дойдете с мен в кабинета ми? Искам да поговорим.

Фробишър излезе, а Поаро последва адмирала. Имаше усещането, че са го повикали да докладва в главния щаб на флота.

Адмиралът посочи на Поаро едното от тежките кресла в стаята, а сам той се настани в другото. Докато в компанията на полковника Поаро се чувстваше напрегнат от нервността и припряността на своя събеседник, сега до адмирала той се потопи в атмосферата на отчаяние и дълбока безнадеждност...

— Искрено съжалявам, че Даяна ви въввлече във всичко това — с дълбока въздишка започна старецът. — Горкото дете... Зная колко ѝ е трудно, но все пак това си е наша лична трагедия и се надявам правилно да ме разберете, по-добре да няма външни свидетели на тази семейна драма.

— Много добре ви разбирам.

— Даяна не иска да повярва, че това е възможно... Аз самият отказвах да го допусна в началото. И ако не знаех така добре фактите, положително и аз не бих повярвал...

Мъжът замълча.

— Какво знаете?

— Че това се предава по наследство. Болестта, имам предвид.

— И въпреки това сте се съгласили на този годеж?

— Според вас трябваше още тогава да се противопоставя, така ли? — гневно попита адмиралът. — Само че тогава нямах ни най-малка представа, че има такова нещо. Хю изцяло прилича на майка си. Нищо не е взел от нашия род. Надявах се, че това е така във всяко отношение. От най-ранното му детство в поведението му не е имало

нищо необичайно. Едва сега... Как можех да зная, че във всеки стар род има прояви на някаква лудост?

— Но не сте се съветвали с лекар, нали? — меко се обади Поаро.

— Не. И нямам никакво намерение да го сторя. Момчето е на сигурно място тук при мен, аз ще се грижа за него. Няма да позволя да го затворят между четири стени като подивяло животно...

— Той е на сигурно място, така е, но какво ще кажете за останалите?

— Какво искате да кажете? — Поаро мълчеше, само упорито гледаше адмирала в очите. — Най-добре е всеки да си гледа работата. Вие търсите тук престъпник. Моят син не е престъпник, мосю Поаро.

— Още не.

— Какво значи това?

— Понякога такива неща придобиват по-голям мащаб... Пък и онези овце...

— Кой ви каза за овцете?

— Даяна Мейбърли. А също и приятелят ви.

— Джордж по-добре да си беше затварял устата.

— Но той е вашият най-добър приятел, нали?

— Точно така — потвърди намусено адмиралът.

— А също и на съпругата ви.

— Да, бил е влюбен в Каролайн — усмихна се Чандлър — на съвсем млада възраст. Той така и не се ожени. Вероятно това е причината. Е, аз се оказах късметлията... или поне така си мислех. Аз я отнесох, за да я загубя по-късно.

Мъжът въздъхна тежко и раменете му увиснаха безпомощно.

— Полковник Фробишър беше ли с вас, когато... жена ви се удави? — попита Поаро.

Чандлър кимна.

— Тримата бяхме заминали за Корнуол. Двамата с Каролайн излязохме да се разходим с лодка, а той по една случайност остана у дома. И сега недоумявам какво се случи, та лодката се преобърна... Вероятно изведнъж се е появила пробойна... Намирахме се на сред залива и течението ни повлече. Придържах я над водата, доколкото ми стигнаха силите... — гласът му пресекна. — Два дни по-късно вълните я изхвърлиха на брега. Благодаря на Бога, че не бяхме взели и детето с нас! Така поне си мислех тогава. Но сега... може би за него щеше да е

по-добре да бе загинал там... — За пореден път от гърдите му се откъсна тежка въздишка на отчаяние. — Ние с него сме последните от рода Чандлър, мосю Поаро. След нашата смърт няма да остане нито един обитател на „Лейд Менър“. С годежа на Хю с Даяна, започнах да храня надеждата, че... май е по-добре да не говорим повече за това. Добре че не се ожениха. Това е единственото, което мога да кажа.

IV.

Еркул Поаро седеше на пейка сред лехите с рози, а до него бе Хю Чандлър. Даяна току-що си бе тръгнала.

— Ще трябва да я убедите, мосю Поаро — обърна младежът измъченото си лице към дребния белгиец. Помълча малко, сетне продължи: — Виждате, че тя е борец. Няма да се предаде лесно. Не желае да приеме онова, което вече е очевидно. Ще продължава да вярва, че съм душевно здрав.

— Докато вие самият сте напълно убеден, че, моля да ме извините, сте луд, така ли?

При тази квалификация, младежът сви болезнено лице.

— Все още не се чувствам безнадеждно лишен от разсъдъка си — рече той. — Но ще става все по-лошо. А засега тя ме вижда, само когато съм добре.

— Какво става, когато, не сте добре?

— Първо — въздъхна Хю Чандлър, — *сънувам*. А когато сънувам съм си луд. Ето снощи например се видях не в човешки образ. Бях бик. Напълно полудял бик... който тича под палещите лъчи на слънцето... устата ми е пълна с прах и кръв... не усещам нищо друго, освен прах и кръв... А после се превърнах в куче... в едро лигавещо се куче, което страда от хидрофобия... децата бягаха от мен, някакви мъже се опитваха да ме застрелят... един човек ми даде голяма купа с вода, но не можех да близна нито капка. *Нито капка!* — Младият мъж помълча известно време, след което продължи: — Събудих се и се оказа, че съм прав. Отидох до каната с вода. В устата ми бе сухо, страшно сухо. Умирах от жажда, но не можех да преглътна... Всемогъщи Боже! *Толкова бях жаден, а не можех...*

Еркул Поаро промърмори нещо тихичко.

— А има и неща, които не са сън — продължи Хю. Стиснал длани между коленете си той говореше с притворени клепачи, сякаш виждаше нещо, което идва насреща му. — Виждам някои неща и когато съм напълно буден. Цветни ивици, ужасяващи силуети, които се

хият насреща ми. Случвало ми се е и да летя. Напускам леглото си и политам, носен от ветровете, придружават ме странни демони!

— Гледай ти! Гледай ти! — зацъка Поаро малко пренебрежително.

Хю го изгледа сериозно.

— Вече наистина не се съмнявам. Това ми е по наследство. Няма спасение. Благодаря на Бога, че се прояви навреме! Иначе щях да се ожена за Даяна. Ами, ако го бях предал на децата ни?! — Той стисна Поаро за лакътя. — Моля ви, *накарайте я да го разбере*. Обяснете ѝ и вие. Ще мине време и ще ме забрави. Ще има някой ден друг мъж в живота ѝ. Ето например Стив Грeъм е лудо влюбен в нея и е чудесно момче. Не само ще бъде щастлива с него, но ще е и в безопасност. Повече от всичко желая да е щастлива. В началото Грeъм има да се чуди, както и родителите ѝ, но когато изчезна от погледите им, всичко ще се нареди от само себе си.

— Защо ще се нареди, когато изчезнете от погледите им?

Хю Чандлър се усмихна мило и с любов.

— Става дума за парите, които майка ми е завещала на мен. Оставям ги на Даяна.

— Аха! — рече Поаро и се облегна назад. — Но вие можете да живеете до дълбока старост, мистър Чандлър.

— Не, мосю Поаро, няма да живея толкова много. — Сетне потрепери и посочи зад гърба на Поаро. — Господи! Вижте! Ето там до вас... скелет! Вика ме... кима ми... — Очите му с видимо разширени зеници бяха втренчени в пространството. Само след миг той политна настрани, сякаш загуби съзнание. — Нищо ли не видяхте? — попита той като изплашено дете.

Поаро мълчаливо поклати глава.

След известно време Хю сподавено продължи:

— Не ме плашат толкова виденията, колкото *кръвта в стаята ми... и по дрехите*. Имахме папагал. Една сутрин го намерих в стаята си с прерязано гърло. Аз лежах в леглото с окървавен бръснач в ръка. — Той се приближи доверително до Поаро. — В последно време пак станаха убийства в околността — овце, агне, едно куче... Татко често ме заключва в стаята, но се случва на сутринта вратата да е отключена. Трябва да съм скрил някъде допълнителен ключ, но за нищо на света не мога да го намеря. Не аз, а някой друг сякаш го върши вместо мен.

Влиза в кожата ми и действа. Превръща ме от човек в разбесняло се чудовище, което търси кръв и не може да пие вода...

Младежът скри лицето си в ръце.

— Така и не разбрах защо не сте отишли на лекар — попита Поаро.

— Наистина ли не разбирате? — поклати глава Хю. — Физически съм много силен. Като истински бик. Затворят ли ме между четири стени, ще живея много, много дълго. Категорично не желая това да се случва. По-добре изобщо да напусна този свят. Има начини за това... доста невинни, например докато чистиш оръжие или нещо подобно. Даяна ще ме разбере. По-добре е да поема своя път.

Младежът изглежда Поаро предизвикателно, но той не отговори на предизвикателството, а наместо това, меко попита:

— С какво се храните?

Хю Чандлър шумно се засмя.

— Имате предвид кошмар, поради лошо храносмилане ли?

— А някакви по-специални хапчета или лекарства?

— Не, за Бога! Нима храните илюзията, че обикновените лекарства ще успеят да излекуват нещо наследствено?

— Има ли някой в този дом, който има проблеми с очите?

— Баща ми. Доста често му се налага да ходи на лекар за тях.

— Аха! — гласеше коментарът на Поаро, след което замълча. Сетне попита: — А полковник Фробишър е прекарал доста години в Индия, нали?

— Да, бил е в индийската армия. Много обича да говори за това време. За местните обичаи и всичко свързано с тази страна.

— Аха! — отново рече белгиецът. — Виждам, че сте си порязал брадата.

Хю посегна към раната на лицето си.

— Да, баща ми, без да иска ме стресна, докато се бръснех.

Нещо съм доста нервен напоследък и често се порязвам при бръснене.

— Сигурно използвате някакъв крем след това.

— Да, наистина. Чичо Джордж ми подари един. — Сетне Хю се засмя сърдечно. — Чуйте само за какво си говорим — лосиони, кремове, хапчета, болки в очите. Какво целите, мосю Поаро?

— Опитвам се да направя всичко, което е по силите ми за Даяна Мейбърли.

Лицето на младежа изведнъж стана сериозно.

— Прав сте, тя го заслужава. Кажете ѝ, че трябва да забрави. Няма никакъв смисъл да се надява. Сигурно ще споделите с нея някои от нещата, които ви казах... Нека, за Бога, да стои далеч от мен! Това е единственото, което може да направи за мен сега. Да стои настрана и да се опита да забрави!

V.

— Имате ли достатъчно смелост, мадмоазел? Много смелост ще ви е нужна.

— Значи е вярно? — извика тя отчаяно. — Той наистина е луд.

— Не съм психиатър, мадмоазел. Не мога да кажа — този е с ума си, а този — не.

— Според адмирал Чандлър Хю е душевно болен. Джордж Фробишър е на същото мнение. Хю — също.

— А вие, мадмоазел? — попита Поаро.

— Аз ли? *Според мен не е луд!* Тъкмо затова... — Тя млъкна.

— Затова и ме потърсихте.

— Точно така, каква друга причина бих имала да го сторя.

— Тъкмо това се питам и аз!

— Не ви разбирам.

— Кой е Стивън Греъм?

Момичето ококори очи.

— Стивън ли? Просто познат. Но какво сте намислили? — сграбчи го тя за ръката. — Криете се зад големите си мустаци, примигвайте на слънцето и нищо не ми казвайте. Започвате да ме плашите. Ама ужасно ме плашите! Защо го правите?

— Вероятно, защото самият аз се боя.

Огромните ѝ сиви очи се отвориха още по-широко.

— Но какво ви плаши?

Еркюл Поаро въздъхна тежко.

— Много по-лесно е да хванеш убиец, отколкото да предотвратиш убийство.

— Как така убийство? Не произнасяйте дори тази дума.

— И въпреки това, не мога да я спестя. — Изведнъж тонът му се промени, стана делови, а той заговори припряно: — Налага се двамата с вас да прекараме тази нощ в „Лейд Менър“. Очаквам вие да го уредите, защото съм сигурен, че ще успеете.

— Вероятно. Но защо...

— *Защото няма време за губене.* Казахте ми, че имате кураж. Докажете го. Правете каквото ви казвам и не задавайте повече въпроси.

Младата жена кимна и тръгна към къщата. Поаро я последва след няколко минути. Долови гласът ѝ от библиотеката, където тя разговаряше с тримата мъже. Той тръгна нагоре по широката стълба. На втория етаж нямаше никой.

Не беше трудно да открие спалнята на Хю Чандлър. В ъгъла забеляза приспособленията за миене — кранове за топла и студена вода, а над тях бе поставена поличка с всякакви кремове, туби и шишенца...

Еркюл Поаро се отправи натам и заработи бързо и сръчно. Задачата, която си беше поставил, не му отне много време.

Когато слезе долу, Даяна тъкмо излизаше от вратата на библиотеката — зачервена и възбудена.

— Всичко наред ли е? — попита той.

Адмирал Чандлър го дръпна в библиотеката и затвори вратата.

— Вижте, мосю Поаро, това никак не ми харесва.

— Кое по-точно?

— Даяна настоява двамата с нея да прекарате нощта тук в имението. Не бих искал да бъда негостоприемен, но...

— Дори не става въпрос за гостоприемство...

— Отново повтарям, че не искам да бъда негостоприемен, но тази работа не ми харесва. Не разбирам причините за подобно нещо. Какво очаквате да постигнете?

— Ценя вашето мнение, адмирале. Знаете, че съм тук по настояване на едно влюбено момиче. Вие ми разказахте някои неща. Полковник Фробишър ми разказа също това-онова, Хю от своя страна — също. А сега искам да се уверя със собствените си очи...

— Но в какво? Уверявам ви, тук няма нищо, което да откриете! Заклучвам Хю всяка нощ в стаята му и това е всичко!

— И въпреки всичко, той спомена, че понякога на сутринта стаята му е отворена.

— Така ли?

— Вие самият не сте ли я намирали отворена?

— Винаги съм смятал, че това е работа на Джордж — намръщи се Чандлър.

— Къде оставяте обикновено ключа, в бравата ли?

— Не, на шкафа в коридора. Оттам аз, Джордж или Уитърс, прислужникът, го взимаме. Обясних на човека, че това се налага, тъй като Хю ходи насън нощем... Предполагам, че той знае далеч повече неща, но е верен на семейството и е с мен от дълги години.

— Има ли друг ключ?

— Аз поне не зная да има.

— Не е проблем да се направи.

— Да, но кой...

— Синът ви смята, че вероятно някъде в стаята му има ключ, макар че докато е буден, той не може да го открие.

— Не ми харесва тази работа, Чарлс... — обади се полковникът от другия край на стаята.

— Точно това се опитвах да обясня — побърза да го прекъсне адмиралът. — Ако толкова настоявате, вие останете, но не и момичето.

— Не разбирам защо толкова се плашите от нейното присъствие тук нощем.

— Твърде рисковано е. — Полковникът наистина беше разтревожен. — Особено при тези обстоятелства.

— Хю е много привързан към нея...

— Тъкмо затова — промълви Чандлър. — По дяволите! Всичко се обръща надолу с главата, когато си имате работа с луд човек. Самият Хю чудесно го разбира. Даяна не бива да остава тук!

— Струва ми се, че това е решение, което тя трябва да вземе сама. — След тези думи Поаро напусна библиотеката.

Младата жена го чакаше отвън пред колата.

— Ще отидем да си вземем най-необходимото за през нощта и ще се върнем тук за вечеря.

По пътя Поаро ѝ предаде разговора си с двамата мъже. Даяна само се засмя.

— Да не би да си мислят, че Хю може да ми направи нещо?!

Наместо отговор Поаро я помоли да спрат за малко пред аптеката в селото. Забравил бил да си вземе четката за зъби.

Спряха в центъра на селището и Даяна доста се изненада от това колко дълго трябваше Поаро да избира тази четка.

VI.

В просторната спалня с тежка дъбова мебелировка от времето на кралица Елизабет, Еркюл Поаро седеше и чакаше. Сега вече не му оставаше нищо друго. Всичко останало бе подготвено.

Едва в ранните часове на утрото, напрегнатият му слух долови първите признаци на раздвижване.

Нечии стъпки прошумоляха в коридора и той отвори тихо вратата на стаята си. Пред очите му изникнаха фигурите на двама застаряващи мъже. Адмиралът със строго вкаменено лице и полковник Фробишър, целият разтреперан.

— Бихте ли дошли с нас, мосю Поаро — рече само адмиралът.

Пред вратата на Даяна Мейбърли лежеше сгърчена фигура. След малко светлината падна върху кестенявите коси на Хю Чандлър. Беше по халат и пантофи. В дясната си ръка държеше извит остър нож. Тук-там по острието му личаха тъмни петна от кръв.

— Боже мой! — възкликна Поаро.

— На нея нищо ѝ няма! — рече само Фробишър. — Не я е докоснал. Даяна! — провикна се той. — Ние сме. Отвори вратата!

Поаро долови стенанието на адмирала:

— Момчето ми! Горкото ми момче!

В коридора отекна звука от дърпане на резе и Даяна застана на вратата. Лицето ѝ беше бледо като платно.

— Какво се е случило? Някой се опита да отвори вратата на стаята ми преди малко... чух дращене по дървото, въртене на дръжката. — О, Боже! Беше ужасно, сякаш някакво животно...

— Добре че вратата ти е била заключена.

— Мосю Поаро поръча да я заключа.

— Нека го внесем вътре — обади се белгиецът.

Двамата мъже се наведоха и повдигнаха изпадналия в несвяст младеж.

— Това Хю ли е? — попита тя тревожно. — Лошо ли му е? И какво е това по ръцете му? — Наистина дланите на Хю бяха изпоцапани с лепкави кафеникави петна. — Да не би да е кръв?

Поаро погледна въпросително двамата възрастни мъже.

— Слава Богу, не е човешка кръв! Една котка. Намерих я долу в преддверието с прерязано гърло. Изглежда след това се е качил тук горе.

— Тук ли? — изумена попита Даяна. — Пред моята врата?

Младежът се поразмърда, измърмори нещо и след малко отвори очи. Премигна от светлината и рече:

— Здравейте. — Думите излизаха някак завалено от устата му. — Какво се е случило? Защо съм... — Хю млъкна. Втренчи поглед в ножа, който все още стискаше в ръка. — *Какво съм направил?* — дрезгаво попита той.

Погледът му тревожно скачаше от човек на човек. Най-сетне се спря по-продължително на Даяна, която се бе облегнала на стената.

— Да не съм нападнал Даяна? — Баща му само поклати глава. — Кажете ми най-сетне! Трябва да знам!

Бавно, на пресекулки, те му разказаха всичко.

Отвън първите лъчи на слънцето вече осветяваха хоризонта. Еркюл Поаро дръпна завесите. Слънчевата светлина изпълни стаята.

Лицето на Хю вече се бе отпуснало. Гласът му бе спокоен.

— Разбирам всичко. — Изправи се, протегна се с усмивка. — Красива сутрин, нали? Дали да не отида в гората да хвана някой заек?

Той спокойно напусна стаята и ги остави да гледат след него изумени. Адмиралът понечи да го последва. Фробишър го хвана за ръката и го спря.

— Недей, Чарлс. Така е най-добре... за него. Не за останалите.

Даяна се бе хвърлила на леглото и силни ридания разтърсваха тялото ѝ.

— Прав си, Чарлс — едва-едва промълви адмиралът. — Зная, че си прав. Момчето е смело.

— *Истински мъж...* — сподавено прошепна Фробишър.

— Но къде, по дяволите, е онзи проклет чужденец — изруга адмиралът.

VII.

В стаята с оръжието Хю Чандлър тъкмо бе вдигнал пистолета си и се канеше да го зареди, когато ръката на Поаро се отпусна на рамото му.

— Не! — произнесе той категорично.

— Дръпнете ръката си от мен — Хю го погледна решително. — Не се месете. *Ще бъде нещастен случай.* Нямам друг изход!

— Не! — гласеше лаконичният коментар на Поаро.

— Нима не си давате сметка, че ако вратата й не беше заключена, щях да прережа гърлото на Даяна?

— Нищо такова не искам да приема. Вие никога нямаше да убиете мис Мейбърли. Не вие сте убили папагала и не вие сте заклали овцете.

— Не разбирам. Или вие, или аз съм луд.

— *Нито един от нас* — отвърна Поаро.

В този момент адмирал Чандлър и полковник Фробишър влязоха при тях. На няколко крачки след тях унило влачеше крака Даяна.

— Този човек тук твърди, че не съм луд — промълви Хю.

— С голяма радост заявявам, че вие сте напълно с ума си.

Хю се изсмя. Звукът от този смях някой можеше да оприличи на смеха на лунатик.

— Това наистина е смешно! Значи е проява на здрав разум да прережеш врата на няколко овце, на папагала, за котката тази нощ да не говорим.

— Повтарям ви, не вие сте причинили тяхната смърт.

— Тогава кой?

— *Някой, за когото е от жизнено значение да докаже, че сте душевно болен.* Всеки път в ръката ви е бил поставян или окървавен бръснач, или нож. Нечии други ръце са били измити във вашия умивалник.

— Но защо?

— За да направите точно това, което се опитвам да ви спра да сторите. — Младежът гледаше с широко отворени очи.

Поаро се обърна към полковник Фробишър:

— Толкова години сте живели в Индия, не сте ли чували за случаи, при които някой човек е бил докаран до пълна загуба на разсъдъка в резултат на продължителна употреба на наркотици.

— Аз самият не съм срещал такъв човек, но за много случаи съм чувал. Така нареченото отравяне Датура. В крайна сметка човекът наистина полудява.

— Точно така. Всъщност най-важната част от тази дяволска смес е атропинът, който се добива от беладоната. Често се предписва беладона, а също и атропинов сулфат за лечение на очи. Не е никакъв проблем да препишеш една рецепта и да я занесеш за изпълнение на много различни места, така че можеш да се сдобиеш с доста голямо количество отрова, без да събуждаш кой знае какво подозрение. Алкалоидът може да се отдели и да се прибави към, да речем, крем за бръснене. Ако се намаже върху кожата, ще предизвика сърбеж, а при бръснене ще се образуват драскотини и така отровата навлиза постепенно в организма. Ефектът е съхнене на устата и гърлото, затруднения при гълтането, халюцинации, двойно виждане... с две думи всички симптоми, които адмирал Чандлър забеляза у себе си. — Той се обърна към младия мъж. — И за да премина от съмнения към доказателства, искам да ви кажа, че кремът ви за бръснене е *натъпкан с атропинов сулфат*. Взех проба и един специалист го изследва.

— Но кой го е направил? И защо? — пребледнял като платно промълви Хю.

— Точно това бе въпросът, който ме накара да остана тук. Търсех мотив за убийство. Даяна Мейбърли щеше да спечели финансово от вашата смърт, но тя не е сериозен кандидат...

Хю Чандлър грейна.

— Искрено се надявам да сте прав!

— Започнах да търся друг мотив и го открих в класическия триъгълник — двама мъже и една жена. Полковник Фробишър е бил влюбен в майка ви, а за нея се е оженил адмирал Чандлър.

— Джордж? Джордж? Не е възможно — провикна се адмиралът.

— Да не искате да кажете, че подобна омраза може да се прехвърли и върху сина? — изумено попита Хю.

— При някои обстоятелства — да.

— Това е лъжа! — изкрещя полковникът. — Не му вярвай, Чарлс.

Чандлър се дръпна отвратен.

— Датура... Индия — да. Сега разбирам. А никой от нас не се сети за отрова... особено при тази болест в семейството...

— Ами да! — Гласът на Поаро се извиси и стана почти писклив. — *Лудостта в семейството.* Един луд човек, решен на отмъщение, хитър и изобретателен, както може да бъде само един душевно болен, крил болестта си години наред. — Дребничкият белгиец рязко се обърна към полковника. — Не може да не сте го знаели. Нима не забелязахте, че Хю е ваш син? Защо никога не му го казахте?

— Как така? — запрегльща стъписан Фробишър. — Не можех да съм сигурен... Вярно, че веднъж Каролайн дойде при мен, много изплашена от нещо. Нито ми каза, нито по-късно разбрах за какво ставаше дума. Тя... загубихме за известно време ума си. След това заминах. Нямахме друг изход и трябваше да играем играта докрай. Имаше мигове, в които се съмнявах, но не знаех със сигурност. Каролайн не спомена нищо, което да ме наведе на подобна мисъл. След това се заговори за наследствената лудост и това съвсем отклони мислите ми.

— Точно така! — рече Поаро. — И изобщо не забелязахте как момчето свива вежди, черта, толкова типична за вас? *Само че от погледа на Чарлс Чандлър това не е убягнало.* След това е накарал жена си да признае пред него истината. Според мен тя е започнала да се бои от него... забелязала е проявите на лудост... Дошла е при вас, защото винаги е обичала единствено вас. Чарлс Чандлър е планирал внимателно отмъщението си. Жена му загива по време на нещастния случай с лодката. Били са сами и той единствено може да каже какво се е случило. Така или иначе след това насочва цялата си омраза към момчето, което макар да носи неговото име, не е негов син. Вашите разкази за Индия го навеждат на мисълта за отравяне. Решава полека-лека да докара Хю до загуба на разума, когато изпаднал в отчаяние той сам ще отнеме живота си. Жаждата за кръв е характерна за адмирал Чандлър, а не за Хю. Чарлс Чандлър с огромно удоволствие прерязва гърлата на овцете в самотната нива, а Хю понася наказанието! И знаете ли кога се усъмних? Когато разбрах, че никаква лекарска помощ не е потърсена. Съпротивата на Хю е обяснима. Но бащата?! Ами, ако има лечение, което би спасило сина му... и още десетки други

причини има един баща да иска да се посъветва с лекар. Но лекарят много бързо щеше да открие, че Хю Чандлър е *напълно нормален*.

— Нормален! — прошепна младежът. — Аз съм нормален!

Той пристъпи към Даяна.

— Напълно нормален при това! — сподавено промълви полковник Фробишър. — В нашето семейство няма такава наследственост.

— Хю... — обади се Даяна.

Адмирал Чандлър вдигна револвера на Хю.

— Много глупости изслушахме! Май ще е най-добре да ида да потърся някой заек в гората...

Фробишър пристъпи напред, но ръката на Еркюл Поаро го спря.

— Преди малко сам казахте, че така е по-добре...

Даяна и Хю бяха напуснали стаята.

Един белгиец и един англичанин проследиха с погледи как последният от рода Чандлър прекоси парка и се загуби между дърветата в гората.

Скоро след това чуха изстрел.

ОСМА ГЛАВА
КОБИЛИТЕ НА ДИОМЕД

I.

Телефонът иззвъня.

— Ало, Поаро, вие ли сте?

Поаро позна гласа на младия доктор Стодарт. Харесваше младежа. Допадаше му плахата дружелюбност на усмивката му, забавляваше го наивният му интерес към престъплението и го уважаваше за всеотдайността, с която се бе отдал на професията си.

— Не искам да ви безпокоя излишно... — продължи човекът отсреща, но се поколеба за миг.

— Но нещо безпокои вас, така ли? — предположи Еркюл.

— Точно така — с облекчение въздъхна Майкъл Стодарт. — Отгатнахте!

— Е, добре, какво мога да направя за вас, приятелю?

Стодарт се поколеба миг-два.

— Сигурно би било огромна д-дързост — заекна младежът — да ви моля да дойдете тук по това време на нощта, но... Но съм в известно затруднение...

— Разбира се, че ще дойда. У вас ли?

— Не... в интерес на истината, намирам се на „Конингби Мюс“ номер седемнайсет. Наистина ли ще дойдете? Нямате представа, колко ще ви бъда благодарен.

— Идвам веднага — успокои го Еркюл Поаро.

II.

Не след дълго Поаро крачеше по тесните улички и се взираше в табелите и номерата на къщите. Минаваше един часът и въпреки няколкото светещи прозорци, очевидно повечето обитатели на квартала си бяха легнали.

Едва бе приближил входа на номер седемнайсети, когато отвътре надникна Стодарт.

— Бихте ли влезли? — промълви младежът.

Тясна стълба водеше към горния етаж. Вдясно от площадката имаше просторна стая, мебелирана с дивани, килими, триъгълни възглавници, облечени в сребриста материя, виждаха се и огромно количество бутилки и чаши.

Вътре цареше истински хаос, навсякъде бяха посипани угарки от цигари и по пода се въргаляха изпочупени чаши.

— И така, скъпи ми Уотсън, разбирам, че тук е имало малко тържество.

— И то какво! — мрачно потвърди Стодарт. — Добре са се повеселили.

— Да разбирам ли, че вие не сте присъствали?

— Не, тук съм в качеството си на лекар.

— И какво се е случило?

— Жилището принадлежи на една жена на име Пейшънс Грейс — мисис Пейшънс Грейс.

— Името ми напомня очарованието на доброто старо време.

— Нищо очарователно, нито добро може да се каже за мисис Грейс. Тя е красива и доста упорита жена. Имала е няколко съпрузи, в момента има нов приятел, но подозира, че той се опитва да я изостави. Тържеството им започнало с порядъчно количество напитки, а завършило с наркотици — кокаин, ако искам да съм точен. Той те кара да се чувстваш велик и прави всичко наоколо великолепно. Тонизира те и имаш чувството, че вече си в състояние да свършиш двойно повече неща от обикновено. Приемането на по-голяма доза води до бясна умствена активност, халюцинираш и може да изпаднеш в

делириум. Мисис Грейс се скарала страхотно с приятеля си, някой си Хокър, твърде неприятна личност, между другото. В резултат той си тръгнал, а тя се навела през прозореца и насочила към него чисто нов пистолет, който някой имал неблагоприятно да ѝ даде.

— Застреляла ли го е? — вдигна вежди Поаро.

— Не успяла. Куршумът минал на един-два метра от него. Но улучил някакъв скитник, който ровел из кофите за боклук. Минал през меките тъкани на ръката му. Човекът, разбира се, вдигнал страхотна врява и гостите го домъкнали на бърза ръка тук, като кръвта обилно се стичала по целия път. И тогава ме повикаха.

— И какво стана?

— Превързах го. Раната, не беше сериозна. Двама-трима от мъжете поговориха с него и успяха да го убедят да вземе няколко банкноти по пет лири и да си затваря устата. Нещастникът остана много доволен. За него си беше истински късмет.

— А вие?

— Аз имах още доста работа. Мисис Грейс беше по това време вече в пълна истерия. Поставих ѝ инжекция с успокоително и я изпратих да си легне. Една от гостенките също бе на ръба на припадък, така че се погрижих и за нея. Междувременно почти всички други се бяха изнизали.

— След което — наруши краткото мълчание Поаро — ви остана време да размислите.

— Точно така — рече Стодарт. — Ако ставаше дума за обикновено пиянство, всичко щеше да свърши дотук. Но с наркотиците е друго нещо.

— Сигурен ли сте в твърденията си?

— Напълно. Открих малко от праха в една лакирана кутия — взимаха си от нея, за да го смъркат. Въпросът е откъде го вземат. Спомних си, че онзи ден вие споменахте, задето се наблюдава сериозно увеличение на броя на наркоманите напоследък.

— Полицията ще се интересува от това събиране — кимна Поаро.

— Тъкмо затова... — тъжно се обади Стодарт.

Поаро го изгледа с неочакван интерес.

— Но доколкото разбирам, предпочитате това да не стига до ушите на полицията, така ли?

— Доста невинни хора са замесени — промърмори Стодарт.

— Да не би мисис Грейс да е лицето, за което искате да се застъпите.

— Не, за Бога. Тя е безнадежден случай.

— Значи може би другото момиче?

— Тя също е доста пристрастена, поне ако се вярва на собствените ѝ думи. Но пък е толкова млада... и вироглава... Ала в крайна сметка е почти дете. Забъркала се е в тази история, защото според нея е модерно или нещо подобно.

Лека усмивка озари лицето на Поаро.

— Това момиче... познавахте ли го отпреди?

Майкъл Стодарт кимна смутено.

— Случайно се запознахме в Мъртъншир на Бала на ловците. Баща ѝ е генерал от запаса — с някаква мелодрама в семейството. Имал четири дъщери и всичките малко луди, и нищо чудно при такъв баща. Пък и районът, в който са израснали, не е твърде „здравословен“ — в околността се произвежда оръжие и там се въртят много пари. Няма и следа от едновременшната селска атмосфера — свръхбогати хора, много от които не твърде порядъчни. Момичетата са попаднали в твърде лоша среда.

— Сега вече схващам за какво ме повикахте. Искате да се заема със случая, така ли?

— А бихте ли го сторили? Чувствам, че нещо трябва да се направи, но признавам си, предпочитам Шийла Грант да остане встрани от нещата.

— Надявам се да можем да го уредим. Бих искал да видя младата дама.

— Елате с мен — рече Стодарт и поведе Поаро към вратата на стаята.

От отсрещната врата се разнесе тревожен зов:

— Докторе, за Бога, ще полудея!

Следван от Поаро, Стодарт забърза нататък. Влязоха в спалня, в която цареше пълен хаос — посипана навсякъде пудра, шишета от парфюм и бурканчета с кремове се въргаляха по пода, дрехи висяха по столовете. В леглото лежеше жена с неестествено руса коса и порочен израз.

— По цялото ми тяло лаят насекоми... повярвайте ми... Кълна ви се. Ще се побъркам! Моля ви, помогнете ми! За Бога, дайте ми някакво лекарство!

Доктор Стодарт застана до леглото и се опита да я успокои, този път гласът му прозвуча безизразно и професионално.

Поаро се измъкна на пръсти навън. В коридора видя друга врата и се отправи натам. Влезе в малка, съвсем тясна стаичка с твърде оскъдна мебелировка. На леглото лежеше неподвижно младо момиче с почти детско лице.

Еркюл Поаро приближи безшумно и се взря в чертите ѝ.

Тъмна коса, продълговато бледо лице... и наистина млада, много млада...

Клепачите ѝ леко потрепераха. След миг тя ги повдигна с усилие и очите ѝ го погледнаха стреснато и уплашено. Момичето седна в леглото и отметна тежката синкавочерна грива от лицето си. Приличаше на изплашена кобилка. Понечи да се дръпне назад като изплашено диво животно, на което подават храна.

— Кой сте вие? — попита тя. Гласът ѝ беше съвсем младежки, тъничък и рязък.

— Не се бойте, мадмоазел.

— Къде е доктор Стодарт?

Миг по-късно младият лекар влезе.

— А, ето те и теб! — с видимо облекчение въздъхна тя. — Кой е този човек?

— Това е мой приятел, Шийла. Как се чувстваш?

— Ужасно. Отвратително... Защо изобщо взех от онзи прах?

— Не бих го направил отново, ако съм на твоето място — сухо отбеляза лекарят.

— Нямам и намерение.

— Кой ви го даде? — попита Еркюл Поаро.

Тя вдигна към него широко отворени очи, горната ѝ устна леко потрепера.

— Беше си тук. Всички го опитахме. В началото наистина беше вълшебно!

— Но кой го донесе? — не се отказваше Поаро.

— Не зная — поклати глава тя. — Може и да е бил Тони. Тони Хокър. Но наистина не зная.

— За първи път ли опитвате кокаин, мадроазел?

Тя кимна.

— И най-добре е да ти бъде за последен — намеси се Стодарт.

— Да, така е. Но в началото наистина беше прекрасно.

— Послушай ме, Шийла. Аз съм лекар и зная какво говоря. Започнеш ли веднъж с наркотици, се обричаш на страхотно нещастие. Имал съм няколко случая и познавам тези неща. Наркотикът разрушава безвъзвратно и тялото, и духа на човека. Алкохолът е като лека напитка по време на пикник в сравнение с тази напаст. Забрави го, преди да е станало късно. Веднага. С това шега не бива! Какво мислиш, че ще каже баща ти за тази история?

— Татко ли? — повиши глас Шийла. — Татко? — Тя избухна в смях. — Представям си каква физиономия ще направи! Той не бива да узнае нищо. Направо ще припадне!

— И с пълно право.

— Докторе... докторе... — чу се провлаченият стон на мисис Грейс от съседната стая.

Стодарт измърмори нещо нелюбезно и излезе.

Шийла обърна очи към Поаро.

— Кой сте вие, наистина? Не бяхте сред гостите.

— Не. Приятел съм на доктор Стодарт.

— И вие ли сте лекар? Не ми приличате много на лекар.

— Името ми е — започна мъжът полека, за да придаде на простото си съобщение ефекта на вдигането на завесата в началото на представление — Еркюл Поаро...

Думите му имаха съответния ефект. Случваше се Поаро да се разстрои от факта, че представителите на по-младото поколение не са чували за него.

Очевидно бе, че Шийла Грант знаеше за неговото съществуване. Тя наистина бе слисана... онемяла. Гледаше го с широко отворени очи...

III.

Известно е, с право или не, че всеки има леля в Торки.

Знае се също така, че всеки има поне втори братовчед в Мъртъншир. Мъртъншир се намира недалече от Лондон, там човек може да лови риба, да постреля и по друг дивеч. В околността има няколко много живописни и самобитни селца. Железопътният транспорт дотам е добре уреден, а и новият удобен път създава възможност за онези, които искат да използват колите си спокойно да пътуват от столицата и обратно. Прислугата се съгласява да отиде да работи там далеч по-лесно, отколкото до други по-отдалечени райони на страната. В резултат на всичко това е напълно невъзможно да отидеш да живееш в Мъртъншир, ако не разполагаш с поне четирицифрен доход, а като се прибавят и данъците и някои други разходи, най-добре е доходът ти да е около петцифрен.

Като чужденец, Еркюл Поаро нямаше втори братовчеди в областта, но бе успял да се сближи с доста от жителите му и за него не беше никакъв проблем да получи покана за кратка визита. Този път предпочете да посети една мила жена, чието основно забавление бе да обсъжда съседите си — единственият недостатък в случая бе, че ще се наложи да изслуша огромно количество информация, която изобщо не го интересуваше, преди да се стигне до хората, за които искаше да научи това-онова.

— Семейство Грант ли? О, да, те са четирима. Четири момичета. Не се учудвам, че горкият генерал изобщо не може да упражни никакъв контрол над тях. Какво може да направи един мъж с четири момичета? — Лейди Кармайкъл направи красноречив жест с ръка.

— Така си е наистина — вметна Поаро.

— Известен бил със строгостта си в своята част, поне така твърдеше пред мен. Но пред тези момичета му се наложи да вдигне белия флаг. Нещата много се промениха от времето, когато аз бях млада. Старият полковник Сандис беше такъв педант, че бедните момичета...

Последва дълъг и обстоен разказ за дъщерите на Сандис и за други приятели от младите години на лейди Кармайкъл.

— Не забравяйте, не смятам, че има нещо не наред с тези момичета — върна се лейди Кармайкъл към предишната тема. — Просто са много жизнени и като че ли средата им не е твърде подходяща. Едно време не беше така. Толкова необикновени хора пристигат тук. Не остана нищо от онова, което човек би нарекъл „общество“. Само пари, пари, пари. А и такива необикновени истории се разказват! Кой казахте? Антъни Хокър ли? Да, да. Познавам го. Твърде неприятен човек, бих казала. Но очевидно се въргала в пари. Идва тук често на лов и дава приеми, доста разточителни при това. Говори се, ако може да се вярва на хорските приказки, а аз не им хващам много вяра, защото зная колко злонамерени са понякога хората, че там стават необикновени неща. Хората винаги искат да вярват в най-лошото. Сега например е много модерно да кажеш, че някой пие или взема наркотици. Някой ми спомена, че момичетата били истински пияници, а на мен ми се струва, че това не е твърде хубава приказка. Защото най-лесно е за всеки малко по-особен човек да кажеш, че пие или е наркоман. Просто не е честно. Твърдят същото и за мисис Ларкин и макар тя въобще да не ме интересува, мисля, че жената е просто малко разсеяна. Близка приятелка е на вашия Антъни Хокър, и ако питате мен, тъкмо за това е и близка със сестрите Грант, за които се говори, че направо изяждат мъжете! А и защо пък не? То си е съвсем нормално. Всяка от тях е доста хубавичка.

Поаро успя да вмъкне въпрос за току-що споменатата жена.

— Мисис Ларкин ли? — поде тутакси неговата домакиня. — Няма смисъл да ме питате коя е? Кой в днешно време е някой? Чувам, че яздела добре и очевидно е добре материално. Говори се и за някакъв съпруг в града. Бил починал, не са разведени. Отдавна не се беше мяркала насам и едва след като сестрите Грант се появиха, тя пристигна отново. Винаги съм си мислела, че тя...

Най-неочаквано лейди Кармайкъл млъкна. Долната ѝ челюст увисна, очите ѝ всеки миг щяха да изскочат от орбитите си. Тя се наведе напред и здравата чукна пръстите на Поаро с ножа за разрязване на хартия, който въртеше в ръка. Без да обръща внимание на сбръчкването на челото му от болка, жената възкликна:

— Ами да! Значи затова сте тук, вие подло, измамно същество! Настоявам тутакси да ми разкажете всичко!

— Но какво по-точно искате да узнаете от мен?

Лейди Кармайкъл посегна да го чукне отново, но този път Поаро дръпна ръцете си навреме.

— Не се затваряйте като мида в черупката си, Еркюл Поаро! Виждам как връхчетата на мустаците ви потрепват. Разбира се, че някое престъпление ви води тук, а вие най-безсрамно „източвате“ информация от мен. А сега нека да позная за убийство ли става дума? Кой е умрял скоро? Сещам се само за старата Луиза Гилмор, но тя беше на осемдесет и пет, пък и имаше воднянка. Не може да е тя. Нещастният Лео Ставертън си счупи врата по време на лов и сега целият е в гипс. И той не е. Да не би да не е убийство! Колко жалко! Не мога да си спомня никакъв по-особен обир на бижута в последно време... Да не би да търсите някой престъпник... Берил Ларкин? Отровила е съпруга си, нали? Значи от угризения на съвестта е така отнесена.

— Но мадам, мадам — прекъсна я Еркюл. — Отидохте твърде далеч.

— Глупости. Нещо сте намислили, Поаро.

— Познавате ли класиците, мадам?

— Какво общо имат тук класиците?

— Много общо. Черпя от опита на своя прародител и съименник Херкулес. Един от неговите подвизи е опитомяването на дивите кобили на Диомед.

— Само не ми казвайте, че сте дошъл чак дотук, за да опитомявате кобили... с лачените си обувки, и то на вашата възраст! Имате вид на човек, който дори не се е качвал на кон.

— Конете, мадам, в случая са символ. Те са диви кобили, които се хранят с човешка плът.

— Звучи ми доста отвратително. Никога не съм имала много добро мнение за древните гърци и римляните. Така и не разбрах защо пасторите например обичат толкова да ги цитират. От една страна никога не знам какво точно искат да кажат, а от друга — темите ми се виждат доста неподходящи за представителите на църквата. Толкова много случаи на кръвосмешение, пък и тези статуи, дето нямат никакви дрехи... не че имам нещо против, но нали ги знаете

свещениците. Все се вайкат, когато някое момиче отиде на църква без чорапи... Та докъде бях стигнала?

— Не си спомням точно.

— Предполагам, няма да ми кажете дали мисис Ларкин е убила съпруга си. Нито пък дали Антъни Хокър е убиецът от Брайтън. — Жената не откъсваше от него изпълнен с надежда поглед, но лицето на Поаро остана непроницаемо. — Възможно е да става дума за фалшификация — продължи да разсъждава на глас лейди Кармайкъл. — Срецнах мисис Ларкин в банката онзи ден сутринта и тя осребри пред очите ми чек за петдесет лири — сума, която ми се стори доста сериозна... не, не е това. И да ви кажа, Поаро, ако продължавате да седите тук и да ми се блещите насреща като бухал, направо ще запратя нещо по главата ви.

— Имайте малко търпение — отговори нейният гост.

IV.

„Ашли Лодж“, домът на генерал Грант не беше голяма сграда. Разположена бе на склона на едни хълм, към къщата имаше добре поддържан обор и доста занемарена градина.

Всеки агент за недвижими имоти би я нарекъл „изцяло обзаведена“. В подходящи за целта ниши бяха разположени фигури на Буда с кръстосани крака, пиринчени табли и ниски масички. Окичени с украшения фигурки на слончета красяха полицата над камината, а по стените висяха всевъзможни предмети от кована мед.

Посред този англо-индийски дом, настанен в поизтрито кресло с вдигнати на друг стол крака, увити в бинтове, седеше генерал Грант.

— Подагра — обясняваше той. — От край време си страдам от нея, мистър... как ви беше името... О, да, Поаро. Много се изнервя човек от нея. И за всичко е виновен баща ми. Пи порто през целия си живот, а също и дядо ми. А се струпа на моята глава. Ще пийнете ли нещо? Бихте ли дръпнали звънеца за прислужника?

На вратата се появи мъж с тюрбан на главата. Генерал Грант го нарече Абдул и му нареди да донесе уиски със сода. Когато човекът се върна с исканата напитка, генералът наля такава щедра порция, че Поаро се опита да възрази.

— Боя се, че няма да мога да ви правя компания, мистър Поаро — тъжно обясни домакинът. — Лекарят смята, че за мен това си е истинска отрова и не бива да слагам дори капка в уста. Гадно племе са това докторите! Изпитват истинска наслада от това да те извадят от живота, да те лишат от пиенето и да те оставят на някаква си каша, сякаш си парена риба. Отвратително! — В гнева си старецът мръдна непредпазливо болния си крак и простена от болка. Извини се за грубия си език и продължи: — Приличам досуц на подивяла мечка е рана на главата. Моите момичета обикновено се разбягват, получа ли пристъп на подагра. Не ги обвинявам. Разбрах, че сте се запознали с една от тях.

— Да, имах това удоволствие. Имате няколко деца нали?

— Четири — мрачно призна генералът. — И нито едно момче.

— Разбрах, че били много красиви.

— Не са лоши, наистина. Но като имате предвид, че изобщо не знам какво им минава през ума... Защото трудно можеш да държиш под око момичетата в днешно време. Халтави времена настанаха. Навсякъде всичко е толкова разпуснато. Какво може да направи човек? Нима мога да ги заключа?

— Сигурно са известни в околността.

— Някои от старите кокошки тук не ги харесват твърде — въздъхна генералът. — Доста са овцете тук в агнешки кожи. Така че човек трябва да внимава. Една от синеоките вдовички ме срещна преди време. „Горкият генерал — замърка тя като котенце — Сигурно са живели много вълнуващо.“ — Възрастният човек намигна и докосна върха на носа си с показалец. — Доста очевидно е, мистър Поаро. Разбирам, че това все пак не е най-лошата част на света. Вярно, малко по-модерна и по-шумна, отколкото бих искал. Обичам провинцията, такава, каквата беше — без моторите, без шумния джаз и това неспирно радио. Човек има право на спокойствие, поне в собствения си дом.

Поаро реши да насочи внимателно разговора към Антъни Хокър.

— Хокър ли? Хокър? Не го познавам. Не! Знам го. Много неприятен тип с близко разположени очи. Никога да не вярвате на човек, който не ви гледа в очите.

— Той не е ли приятел на дъщеря ви Шийла?

— На Шийла ли? Така и не съм разбрал. Момичетата никога нищо не ми казват. — Рунтавите му вежди се съединиха ниско над носа. Острият му пронизващ поглед се насочи право към лицето на Поаро. — Я ми кажете, мистър Поаро, за какво е всичко това? Няма ли най-сетне да ми кажете за какво сте тук?

— Трудно ми е да ви кажа точно — започна Поаро бавно. — Самият аз не знам. Мога да ви кажа едно: дъщеря ви Шийла, а вероятно и останалите ви дъщери, имат някои не твърде порядъчни приятели.

— В лоша среда са попаднали, така ли? Опасявах се от това. Дочух някои откъслечни неща. Но какво мога да направя, мистър Поаро? Какво? — Поаро поклати само глава. Генералът продължи: — И какво им е на тези, с които се събират?

Поаро отговори с въпрос.

— Да сте забелязали някое от момичетата да е унило, превъзбудено или потиснато? Може би по-нервно... с често променящо се настроение?

— По дяволите, сър. Говорите като някой проклет доктор. Нищо подобно не съм забелязал.

— Това е добре — мрачно отговори Поаро.

— Но за какво ви е всичко това?

— Става дума за наркотици.

— КАКВО? — изрева старецът.

— Направен е опит дъщеря ви да бъде привлечена към наркоманите. Пристрастяването към кокаина става много бързо. Достатъчни са две седмици. Веднъж привикнал, наркоманът е готов на всичко, само и само да си набави опиата. Давате си сметка колко богат може да стане човек, който пласира подобно нещо.

Поаро слуша известно време богохулните слова, които се изсипаха от устата на стареца. Сетне подобно на угасващ огън генералът се поукроти, като завърши със сочна ругатня по адрес на онзи кучи син, стига да го пипне веднъж.

— Все пак, както казва онази възхитителна жена мисис Бийтън, ще трябва преди това да хванем заека. Уловим ли онзи пласьор на наркотици, с най-голямо удоволствие ще ви го доведе.

Поаро се изправи да си върви, препъна се неволно в покрита с дърворезба ниска масичка и за да не падне се подпря на крака на генерала.

— Хиляди извинения, сър, и искам да ви помоля за една голяма услуга. Най-искрено ви моля да не разказвате абсолютно нищо на дъщерите си.

— Че защо? Ще измъкна цялата истина от тях. Можете да сте сигурен, че ще я получа!

— Точно това не бих искал да правите, защото ще получите единствено лъжи.

— По дяволите...

— Уверявам ви, генерал Грант, трябва да държите езика си зад зъбите. Това е от жизнено значение! *Жизнено*, разбирате ли?

— Е добре, нека бъде по вашему — изръмжа старият войник. Той беше победен, но не и убеден.

Лавирайки внимателно между мебелите, Поаро напусна къщата.

V.

Гостната на мисис Ларкин бе пълна с посетители.

Самата домакиня бе заета с приготвянето на коктейли на една странична масичка. Мисис Ларкин бе висока жена със светлочервеникава коса, прибрана на врата в стегнат кок. Отдалеч се забелязваше, че зениците на зелено-сивите ѝ очи са доста разширени. Движенията ѝ бяха леки, но е някаква жестока грация. На пръв поглед човек не би ѝ дал повече от трийсет години, но загледаше ли се по-внимателно, щеше да забележи тънката мрежа бръчици в ъглите на очите, които бяха сигурно доказателство, че е поне с десет години по-възрастна.

Поаро бе доведен тук от една приятелка на лейди Кармайкъл, енергична жена на средна възраст. По едно време усети, че му връчиха някаква чаша и го помолиха да отнесе друга на едно момиче, седнало до прозореца. То беше дребно русо същество с розово-бяло лице, с прекалено ангелско изражение.

— За ваше здраве, мадмоазел!

Тя кимна и отпи. Сетне най-неочаквано рече:

— Познавате моята сестра.

— Сестра ви ли? Вие да не сте една от сестрите Грант?

— Казвам се Пам Грант.

— А къде е сестра ви?

— Отиде на лов. Сигурно скоро ще се върне.

— Запознах се с нея в Лондон.

— Да, зная.

— Тя ли ви каза?

Пам кимна.

— Закъсала ли беше? — остро попита тя.

— Значи не ви е казала всичко.

Момичето тръсна глава.

— А Тони Хокър беше ли там?

Преди Поаро да успее да отговори, вратата се отвори и придружен от Шийла Грант, в стаята влезе самият Хокър. И двамата

бяха в ловни костюми, а по бузата на Шийла се виждаше дори кал.

— Поздрави на всички, дойдохме да разквасим гърлата си. В плоската бутилка на Тони вече няма нищо.

— Говорим за ангела, а той...

— Дяволите имате предвид — буквално изсъска Пам Грант.

— Според вас това ли е по-вярната дума? — попита Поаро.

Берил Ларкин вече се бе втурнала да посрещне новодошлите.

— Ето те и теб Тони. Ела да ми разкажеш как мина ездата. Стигнахте ли до горичката на Гелерт? — И тя го отведе на канапето пред камината. Поаро не пропусна да забележи как, преди да последва домакинята, мъжът хвърли поглед на Шийла.

Тя вече беше забелязала Поаро. Поколеба се за миг, сетне се отправи към двойката до прозореца.

— Значи вие сте били вчера у дома — рече тя без никакво предисловие.

— Баща ви ли ви каза?

— Абдул ви описа и аз се досетих.

— Били сте при татко? — възкликна Пам.

— Имаме някои общи приятели.

— Не ви вярвам — сръза го Пам.

— Не вярвате, че ние с баща ви можем да имаме общи приятели?

Момичето се изчерви.

— Не ставайте глупав. Исках да кажа, че не това е било основната причина. — После се обърна към сестра си. — Кажете нещо, Шийла.

— Да не би да имаше нещо общо с Тони Хокър? — попита Шийла.

— Защо, трябваше ли?

Момичето се изчерви и се отправи към центъра на стаята при другите гости.

— Не харесвам този Хокър — с неочаквана злоба се обади Пам. — Има в него нещо... нещо зловещо... Също и в тази мисис Ларкин. Вижте ги само.

Поаро проследи погледа ѝ.

Хокър бе доближил глава с домакинята. По всичко личеше, че се опитва да я успокои. В един миг тя повиши тон.

— ... но аз не мога да чакам повече. Искам го сега!

— Жени... винаги искат всичко сега, не намирате ли? — Пам мълчеше с наведена глава. Пръстите ѝ нервно приглаждаха полата от туид. — Вие никак не приличате на сестра си, мадмоазел.

Подразнена от баналната му фраза, тя тръсна коси.

— Какво е това, което Тони дава на Шийла? Защо тя се промени толкова много?

— Взимали ли сте някога кокаин? — погледна я той в очите.

— О, не! Значи в това е причината. Кокаин? Но не е ли опасно?

— Какво е опасно? — попита Шийла, която, приближавайки към тях, бе доловила последната реплика.

— Обсъждаме вредата от наркотиците и бавната смърт на ума и духа, до които водят те. Унищожават всичко ценно и добро в човека. — Шийла шумно си пое въздух, ръката ѝ потрепери и питието от чашата ѝ се изплиска навън. — Струва ми се, доктор Стодарт добре ви обясни какви са последствията. Толкова лесно е да започнеш и толкова трудно да спреш. Човекът, който целенасочено се облагодетелства от падението и деградацията на другите хора е вампир, който се храни с човешка плът и кръв.

Поаро се извърна. Зад гърба си долови тихия шепот на Пам:

— Шийла!

— Плоското шише... — бе следващата реплика, произнесена също толкова тихо, но този път от другата сестра.

Еркюл Поаро се сбогува с домакинята и излезе в преддверието. Там на масата до мъжка шапка лежеше плоското шише с инкрустирани върху кожената му калъфка инициали „А. Х.“.

— Празното шише на Тони — прошепна Поаро.

Той го разклати леко — никакъв шум от течност. Разви капачката и надникна в гърлото. Вътре бе пълно с бял ситен прашец...

VI.

Еркюл Поаро разговаряше тихо с някакво момиче на терасата на лейди Кармайкъл.

— Много сте млада, мадмоазел. Убеден съм, че нито вие, нито някоя от сестрите ви, сте знаели в какво се забърквате. Хранени сте били също като кобилите на Диомед с човешка плът.

Шийла потръпна и от гърдите ѝ се отрони ридание.

— Казано по този начин, звучи ужасно — прошепна тя. — И въпреки всичко е вярно! За първи път го осъзнах онази нощ в Лондон, когато доктор Стодарт говори с мен. Той беше толкова сериозен... и така искрен. Едва тогава си дадох сметка с какво кошмарно нещо се залавям... Преди това ми се струваше, че е като да дадеш на жадния вода... пък и щом има хора, които да плащат, но никога не съм смятала, че това е толкова сериозно!

— А сега? — попита Поаро.

— Ще последвам съвета ви. Ще поговоря и с другите — добави тя. — А доктор Стодарт... Той едва ли ще поиска да разговаря с мен отново...

— Напротив. И той, и аз сме готови да ви помогнем с каквото можем, за да започнете отначало. Можете да ни се доверите. Ала преди това трябва да свършим още нещо. Има един човек, който се налага да бъде спрял и само вие и вашите сестри можете да ни помогнете за това. Единствено вашите показания ще могат да послужат за задържането му.

— Имате предвид баща ми?

— Не вашия баща, мадмоазел. Не ви ли казах, че Еркюл Поаро знае всичко? Снимката ви е разлепена из всички полицейски управления. Не е трудно човек да разбере, че вие сте Шийла Кели — добре известна като крадла, изпратена преди няколко години в поправителен дом. А когато са ви пуснали от дома, навън ви е посрещнал мъж, който се е представил като генерал Грант и ви е предложил да работите за него като негова „дъщеря“. Обещал е много пари, много забавления, приятно прекарване. От вас се е искало

единствено да предложите „праха“ на приятелите си, като казвате винаги, че някой друг ви го е дал. Вашите така наречени „сестри“ са в същото положение като вас. — Поаро замълча, след което продължи: — Да вървим, мадмоазел — този човек трябва да бъде изобличен и осъден. А след това...

— Да, какво ще стане след това?

— Ще се посветите на служба на Боговете... — усмихна се той.

VII.

Майкъл Стодарт не можеше да откъсне изумения си поглед от лицето на Поаро.

— Генерал Грант ли? Самият генерал?

— Точно така. Целият мизансцен е бил твърде фалшив. И статуетки те на Буда и уж оригиналните медни предмети и прислужникът индиец. А също и подаграта! Просто не съвпаднаше с възрастта му. Бащи на деветнайсетгодишни момичета не страдат от подагра. Та реших да се убедя. При излизането си от дома му се престорих, че се спъвам и се подпрях на болния крак. Джентълменът дори не забеляза! Наистина е много, много фалшив този генерал! Но идеята не е била лоша. Генерал в оставка, живял в Индия, известна комична фигура на раздразнителен мъж с болен черен дроб. Но той се заселва не близо до другите пенсионирани военни, а на място, което е прекалено скъпо за един бивш военен. Тук живеят богати хора, хора от Лондон — чудесен пазар за неговата стока. И кой би заподозрял четири жизнерадостни, привлекателни млади момичета? Ако нещо се разкрие, те по-скоро ще минат за жертви, отколкото за съучастници.

— Какво имахте предвид, когато се запътихте да посетите онзи стар дявол? Просто да го сплашите ли?

— Много ми се искаше да видя какво ще стане. Не се наложи да чакам дълго. Момичетата бяха получили вече нарежданията си. Антъни Хокър, когото бяха успели да пристрасят към наркотика, щеше да бъде изкупителната жертва. Шийла за малко да ми каже за плоската бутилка, но другото момиче изсъска името ѝ и така издаде всичко.

Майкъл Стодарт се изправи и закрачи нервно напред-назад.

— Знаете, че нямам намерение да изпускам момичето от поглед. Имам доста сериозна теория за склонността към престъпление у подрастващите. Надникне ли човек в семейния им живот, ще се увери, че...

— Скъпи мой — прекъсна го Поаро, — изпитвам дълбоко и искрено възхищение към вашата наука. Нито за миг не се съмнявам, че

теорията ви ще се окаже изключително подходяща в случая с Шийла Кели.

— И за другите — също.

— Положително. Вълнува ме единствено малката Шийла. Ще я опитомите! В интерес на истината тя вече е готова да стори всичко, което ѝ кажете, все едно се храни от ръката ви...

— Какви ги говорите, Поаро — пламна лицето на младия лекар.

ДЕВЕТА ГЛАВА
КОЛАНЪТ НА ХИПОЛИТА

I.

Едно нещо винаги води след себе си друго, обичаше да казва Поаро, съзнавайки, че не е твърде оригинален.

Добавяше обикновено, че това най-добре може да се проследи в случая с откраднатия Рубенс.

Самият Поаро никога не се бе интересувал много от тази кражба. От една страна не харесваше твърде художника, а и случаят му се струваше съвсем обикновен. Пое го единствено, за да направи услуга на своя приятел Александър Симпсън и по друга причина, която нямаше нищо общо с класиците!

След кражбата Симпсън изпрати да повикат Поаро и му разказа цялото си злочестие. Картината на Рубенс бе открита наскоро, но в нейната автентичност никой не се съмняваше. Изложена бе в галериите „Симпсън“ и бе задигната посред бял ден. По същото време по улиците наблизо минавала демонстрация на безработни, насочили се към сградата на хотел „Риц“ отсреща. Малка група демонстранти влязла в изложбената зала с лозунга „Изкуството е лукс. Нахранете гладните“. Наложило се да повикат полиция, която да разпръсне не само демонстрантите, но и струпалите се любопитни зяпачи. И в този момент открили, че новата придобивка на галерията — картината на Рубенс е отрязана от рамката си и задигната.

— Платното е много малко — обясняваше мистър Симпсън. — Човек може да го пъхне под мишница и да си излезе, без никой да го забележи, докато останалите зяпат онези нещастници, безработните.

По-късно се разкри, че на „нещастниците“ е платено за поневинната част от кражбата — влизането в галерията. Но до момента на разкритието те нищо не знаели.

Поаро искрено се развесели от хитрото хрумване на действителните извършители, но нищо повече не можеше да се направи. Сигурен беше, че полицията ще бъде напълно безпомощна.

— Изслушай ме, Поаро — рече Александър Симпсън. — Зная кой е откраднал картината и в каква посока е заминала.

Според собственика на галериите инициаторът бил изключително богат милионер, който е платил на банда международни крадци. Според Симпсън платното щеше да замине за Франция и там да бъде предадено на бъдещия собственик. И френската, и английската полиция бяха на крак, но Симпсън не хранеше големи надежди.

— Попадне ли в ръцете на онова мръсно псе, издирването ще стане на практика невъзможно. С богатите винаги се внимава много. И тъкмо затова те повиках. Ти си единственият човек, който може да се справи.

Най-накрая след дълги увещания Поаро прие, макар и неохотно. Съгласи се да замине за Франция веднага. Издирването на картината не го вълнуваше твърде, но междувременно го запознаха със случая на едно изчезнало момиче, който наистина го заинтересува.

За първи път затова му спомена главен инспектор Джап, който се отби да го види и го завари искрено да се възхищава от уменията на своя прислужник да опакова багаж.

— Здравей, приятелю — поздрави Джап. — За Франция ли се стягаш?

— Вие в Скотланд Ярд, наистина сте прекрасно осведомени!

— Имаме своите информатори — изкиска се Джап. — Симпсън те е натоварил със случая Рубенс, нали? Изглежда ни няма доверие. Все едно, картината положително не е нито тук, нито във Франция. Но след като така и така ще ходиш до Париж, искам да те помоля да свършиш и нещо друго, така с един удар ще убиеш два заека. Инспектор Херан работи в сътрудничество с французите. Нали познаваш Херан? Добро момче, но май му липсва достатъчно въображение. Бих искал да чуя мнението ти по този случай.

— За какво става дума?

— Изчезване на дете. Днес във вечерните вестници ще се появи съобщение. По всичко личи, че е отвлечане. Момичето е дъщеря на каноника в Кранчестър и се казва Уини Кинг.

Инспекторът разказа накратко, че Уини пътувала за Париж, за да започне там обучението си в специален клас за момичета от Англия и Америка в училището на някоя си мис Поуп. Пристигнала от Кранчестър със сутрешния влак и била видяна в Лондон с представителка на фирмата „Елдър Систърс Лимитид“, която се занимава с придружаване на момичета от една гара до друга. Била

отведена до гара „Виктория“ от мис Бършоу, заместничка на самата мис Поуп, след което с още осемнайсет момичета се качили на влака от „Виктория“, за да хванат кораба. Деветнайсет момичета прекосили Ламанша, минали през митницата в Кале и взели влака за Париж. Обядвали във вагон-ресторанта. Когато приближили предградията на Париж и мис Бършоу преброила момичетата, открила, че едно липсва!

— Аха — кимна Поаро. — Влакът спирал ли е някъде?

— В Амиен, но точно по това време децата обядвали в ресторанта и до едно твърдят, че Уини била с тях. Загубили я от поглед по пътя от вагон-ресторанта до купетата си. Кое то ще рече, че не е влязла с другите пет в купето си. Спътничките ѝ решили, че е останала в друго купе.

— И кога за последен път са я видели? — поклати глава Поаро.

— Около десет минути след потеглянето на влака от Амиен. — Джап се изкашля смутено. — Забелязали, че влиза в тоалетната.

— Естествено — промърмори Поаро. — Нещо друго?

— Да, има и още нещо. — Лицето на Джап бе придобило сериозно изражение. — Шапката на момичето е намерена на около четиринайсет мили от Амиен край железопътната линия.

— И никакво тяло?

— Никакво.

— Ти какво предполагаш? — попита Поаро.

— Трудно ми е да предполагам каквото и да било. Тъй като няма и следа от тяло, едва ли е паднала от влака.

— След Амиен влакът спирал ли е някъде другаде?

— Не. Веднъж само намалил, но не е спирал и се съмнявам, че е намалил достатъчно, за да може някой да скочи, без да пострада. Смяташ, че детето се е изплашило от нещо и е понечило да скочи от влака ли? Вярно е, че това е първият ѝ семестър и нищо чудно да ѝ е домъчняло за дома, но тя е на близо петнайсет години и половина — възраст, на която децата са доста разумни, при това по време на пътуването била в чудесно настроение, бърбила, смяла се и всичко останало.

— Претърсили ли са влака? — попита Поаро.

— О, да, още преди да пристигнат на гара „Норд“. Ако има нещо сигурно, то е, че момичето не е било във влака. Сякаш се е изпарило, Поаро. Истинско безумие!

— Как е изглеждало момичето?

— Нося тук една снимка. Не бих казал, че е някоя бъдеща красавица. — Инспекторът подаде на Поаро една снимка.

Височко слабовато момиче с тънки плитки и очила бе снимано как яде ябълка. Виждаха се и леко изпъкналите ѝ зъби, стегнати в метални шини.

— Съвсем обикновено дете — додаде Джап. — На тия години всички си приличат. Бях вчера при моя зъболекар и там ми попадна един брой на „Скеч“ със снимка на тазгодишната красавица Мариша Гонт. Спомням си я от времето, когато петнайсетгодишна се запознах с нея във връзка с обира в Касъл. Беше пъпчива, неугледна, с щръкнали зъби и увиснали тънки коси. Само за една нощ се превръщат в истински красавици. Не ми го побира ума как става това! Като с магическа пръчка!

— Жените — усмихна се Поаро — са магически същества! Какво знаеш за семейството на детето. Казаха ли нещо, което може да ни е от полза?

— Почти нищо — поклати Джап глава. — Майката е инвалид, а нещастният каноник е като обезумял. Кълне се, че дъщеря му умираше от нетърпение да види Париж. Била готова на всичко, за да учи музика и изкуство. Училището на мис Поуп е много известно с това, че там се учи изкуство. Много момичета от доброто общество постъпват при нея. Изключително строга е — същински дракон. Таксите са доста високи и тя внимава кого взима.

— Познавам този тип жени — въздъхна Поаро. — А тази мис Бършоу, която е водила децата?

— Не блести с кой знае какви умствени способности. Умира от страх, че мис Поуп ще обвини нея за изчезването на момичето.

— Да няма замесен някой млад мъж?

— Има ли вид на такава? — посочи пренебрежително Джап към снимката.

— Не, определено не прилича. Но независимо от вида, нищо чудно да е с романтично сърце. На петнайсет години не е толкова малка.

— Ако само заради романтичното си сърце е скочила от влака, ще започна да чета любовни романи. — Той хвърли поглед, изпълнен с надежда към Поаро. — Нищо ли не ти идва наум?

Дребничкият мъж поклати само глава. След малко обаче попита:
— А случайно да са открили обувките й край линията?
— Обувките ли? Не. Защо?
— Просто си помислих...

Поаро се канеше да затвори вратата на жилището си и да побърза за таксито, което вече го чакаше, когато неочаквано телефонът иззвъня.

— Ало? — вдигна той слушалката.

— Радвам се, че не те изпуснах, Поаро — прозвуча гласът на Джап. — Всичко приключи. Когато се върнах в Скотланд Ярд, там вече ме чакаше съобщение, че момичето е намерено встрани от пътя на петнайсетина мили от Амиен. Била доста объркана, почти нищо смислено не успяла да каже. Според лекаря била упоена, но иначе е наред. Нищо й няма.

— Да разбирам ли, че вече нямаш нужда от моите услуги? — бавно попита Поаро.

— Боя се, че напразно те обезпокоих. — Джап се позасмя на остроумието си.

Поаро обаче остана сериозен. Той остави слушалката, а по лицето му бе изписана тревога.

Инспектор Херан наблюдаваше Поаро е любопитство.

— Не подозирах, че ще сте толкова заинтригуван, сър — рече накрая той.

— Инспектор Джап ви предупреди, че вероятно ще се обърна към вас във връзка с този проблем, нали?

— Каза ми, че идвате и по друг въпрос — отговори човекът. — Така че можете да ни помогнете в разрешаването на тази загадка. Но сега, след като всичко вече бе решено, не ви очаквах. Мислех, че ще се занимавате с другия проблем.

— Другият проблем може и да почака — сериозно отговори Поаро. Тази история повече ме интересува. Нарекохте я загадка, която е приключила, но според мен все още има доста неизяснени неща.

— Ами, детето е намерено, нищо му няма. Това е най-важното.

— Но не решава проблема как ще я върнете. Тя какво казва? И какво е мнението на лекаря, който доколкото разбрах, я е прегледал?

— Според него е била упоена. А и самата тя е още доста замаяна. На практика не помни почти нищо от момента, в който е потеглила от Кранчестър. Всички по-сетнешни събития ѝ се губят. Според лекаря възможно е да има и леко мозъчно сътресение. Има натъртване отзад на главата, което вероятно е причина за тази загуба на паметта за известно време.

— Което пък е твърде удобно за някой.

— Не мислите, че симулира, нали? — попита инспекторът с известно съмнение в гласа.

— А вие?

— Не. Сигурен съм, че няма такова нещо. Толкова мило момиче, дори малко наивно за възрастта си.

— Не вярвам да се преструва. Но на всяка цена искам да разбера как е слязла от влака и защо?

— На въпроса „защо“, мисля че мога да отговоря — отвличане с цел откуп.

— Но такова нещо не е поискано.

— Омръзнало им е да хленчи и на бърза ръка са се отървали от нея, като са я оставили край пътя.

— Че какъв откуп могат да искат от каноника на катедралата в Кранчестър? — скептично попита Поаро. — Дори висшите служители на английската църква рядко са милионери.

— Нещо са оплескали нещата, според мен — развесели се инспектор Херан.

— Това си е ваше мнение.

— А какво е вашето, сър? — изчерви се инспекторът.

— Искам да зная как е измъкната от влака?

— Пълна загадка — помръкна лицето на Херан. — И аз не разбирам как е възможно до един миг да стои на една маса с другите момичета, да си приказва и да се смее и само след пет минути от нея да няма и следа, като при фокус.

— Точно така, сър — съгласи се Поаро. — А кой друг е пътувал в същия вагон, където са били момичетата на мис Поуп.

— Много разумен въпрос — кимна Херан. — Това е твърде важно. Още по-важно е заради факта, че техният вагон е бил последен

и щом хората се върнели от вагон-ресторанта, вратите се заключвали, за да не стават струпвания от хора, които след като са обяждали, се сещат, че искат да изпият и чаша чай. Уини Кинг се върнала във вагона с останалите. За тях били запазени три купета.

— А останалите?

Херан измъкна бележника си.

— В другите са пътували мис Джордан и мис Бътърс, възрастни госпожици, тръгнали за Швейцария. Напълно почтени, добре известни в Хампшир, откъдето всъщност идват. Двама французи, търговски пътници — единият от Лион, а другият от Париж. И двамата уважавани мъже на средна възраст. Младо семейство — съпругът Джеймс Елиът и жена му — огнена хубавица. Той не се ползва с много добро име — има постъпили сигнали в полицията, че е заподозрян в съмнителни търговски сделки. Не е известно да се е занимавал е отвличания. Така или иначе, купето му е претърсено основно, но не е открито нищо, което да хвърли и най-слаби подозрения. Не виждам как може да е замесен. Остава още една американка — мисис Ван Сидер, която пътува за Париж. За нея нищо не знаем. На вид изглежда порядъчна. Това е всичко.

— И е напълно сигурно, че влакът не е спирал никъде след Амиен? — обади се Поаро.

— Напълно. Намалил е само веднъж, но не достатъчно, за да може да скочи човек, без да рискува да се нарани сериозно или дори да се пребие.

— Точно това прави проблема още по-интересен — промърмори Поаро. — Момичето направо се изпарява, веднага след Амиен. Къде е била междувременно?

— Звучи наистина безумно. А, казаха ми, че сте питали за обувките на момичето. Когато са я открили е била с тях. Но един от работниците е намерил на линията други обувки. Отнесъл си ги у дома, защото му се сторили съвсем добри за носене. Здрави черни спортни обувки.

— Е, това е вече нещо — доволно отбеляза Поаро.

— Не разбирам много интереса ви към обувките, сър. Какво означават те според вас?

— Присъствието им потвърждава една теория — отговори Поаро. — Една теория, която обяснява как е станал фокусът.

IV.

Училището на мис Поуп приличаше много на други, разположени в Нюили. Докато разглеждаше внушителната фасада, Поаро най-неочаквано бе повлечен от вълна момичета, които се изсипаха от портала.

Той успя да преброи около двайсет и пет, всички до една облечени еднакво в тъмносини палта и поли, с доста неудобни наглед английски модел шапки от тъмносин велур, над периферията, на които бе завързана емблемата на училището на мис Поуп — панделка в златисто и пурпурно. На години децата бяха между четиринайсет и осемнайсет — по-слаби и по-пълни, руси и чернокоси, грациозни и не чак толкова грациозни. Най-отзад, уловила за ръка едно доста малко момиче вървеше сивокоса жена, която според Поаро беше мис Бършоу.

Поаро изгледа групата, след което позвъни и поиска да се срещне с мис Поуп.

Пред него се изправи една свършено различна от заместничката си жена. Директорката на училището вдъхваше респект, тя бе личност. Вероятно се държеше доста почтително с родителите на ученичките си, но положително умееше и да запази достойнството си и чувството си за превъзходство над останалия свят, нещо жизнено необходимо за една директорка.

Посребрената ѝ коса бе с елегантна фризура, костюмът ѝ бе строг, но много шик. От нея се излъчваше не само компетентност, но и авторитет.

Стаята, в която прие Поаро, бе подредена от човек с определени културни интереси. Красиви мебели, цветя, фотографии на изявени ученици, някои от които подписани от самите тях. По стените се виждаха и репродукции на някои шедьоври от света на изкуството и доста добри акварели. Всичко наоколо искреше от чистота. Дотам, че човек чак се боеше да прекрачи прага.

Мис Поуп прие Поаро със самочувствието на човек, който рядко греши.

— Мосю Поаро? Чувала съм вашето име, разбира се. Предполагам тук сте във връзка с онзи тревожен случай с Уини Кинг? Много неприятен инцидент!

Мис Поуп изобщо нямаше вид на разстроен човек. Приела бе изчезването на момичето така, както е редно да се посрещне подобно нещо — делово, до степен на пълно омаловажаване като съвсем обикновен факт.

— Такова нещо никога не се е случвало досега — отбеляза тя. А видът ѝ красноречиво говореше: „И няма да се случи!“.

— Тази година е първа на момичето тук, нали? — попита Поаро.

— Точно така.

— Провели сте, предполагам, предварителен разговор с Уини и с родителите ѝ.

— Беше отдавна, преди две години. Бях на посещение недалеч от Кранчестър, при тамошния епископ. — „Нали не пропуснахте да отбележите, че общувам с епископи!“ сякаш казваше жената. — Тогава се запознах и с каноника и мисис Кинг, която за съжаление е инвалид. Видях и Уини. Много добре възпитано дете, е определен вкус към изкуство. Споделих с майка ѝ, че ще се радвам да я взема в моите класове, когато завърши общото си образование. Тук децата целенасочено се обучават по музика и изкуство. Водим момичетата на опера, в „Комеди Франсез“, слушат лекции в Лувъра. Най-подбрани преподаватели идват тук, за да ги обучават по музика, пеене и рисуване. Широка обща култура — това е нашата основна цел. — Изведнъж съобразила, че Поаро не е родител, мис Поуп остро попита: — Какво мога да направя за вас, мосю Поаро?

— Ще се радвам да узная в какво положение е поставена сега Уини?

— Баща ѝ дойде в Амиен и си я отведе у дома. Не виждам нищо по-разумно за нея след този шок, който преживя. Не взимаме твърде крехки момичета тук. Нямаме достатъчно възможности да се грижим за инвалиди. Посъветвах каноника да я прибере.

— Какво според вас се е случило, мис Поуп? — попита Поаро.

— Нямам никаква представа. Така както ми я разказаха, цялата история ми звучи невероятно. В нищо не мога да обвиня и жената, която бях натоварила със задачата да придружи момичетата, освен че можеше по-рано да открие отсъствието на Уини.

— Вероятно от полицията вече са ви посетили? — попита Поаро. Лека сянка премина по аристократичното лице на Мис Поуп.

— Мосю Льоффраж от префектурата поиска да се срещне с мен, за да разбере дали мога да хвърля някаква допълнителна светлина върху цялата история. Естествено, не бях в състояние да го сторя. Той поиска да прегледа багажа на Уини, който пристигна с куфарите на останалите момичета. Казах му, че човек от полицията вече е идвал. Очевидно не могат да се похвалят с добра координация. Веднага след това дойде ново телефонно обаждане да не им показвам нещата на момичето. Наложих се доста остро да им отговоря. Не мога да допусна да бъде тормозена от официалните власти.

— Вие наистина сте смела жена — пое дълбоко въздух Поаро. — Искрено ви се възхищавам. Предполагам, нещата на Уини са били разопаковани след пристигането им?

Мис Поуп леко пребледня.

— Обичайната практика — рече тя. — При нас има строг ред. Щом пристигнат нещата на момичетата, те биват разопаковани и се подреждат. Така че вещите на Уини автоматично попаднаха под това правило. Естествено, щом всичко се изясни, върнахме ги в куфара ѝ точно така както си бяха подредени.

— Точно ли? — попита Поаро и се отправи към една от стените. — Та това е рисунка на прочутия мост на Кранчестър с катедралата в дъното.

— Напълно сте прав. Очевидно Уини го е рисувала, за да ми го донесе като подарък. Открихме картината в куфара ѝ с надпис „*На мис Поуп от Уини*“. Много мило от нейна страна.

— И какво мислите за художествените ѝ качества?

Той самият бе видял много рисунки на този мост. Всяка година на изложбата на Академията за изящни изкуства имаше поне една такава рисунка — понякога с масло, понякога с акварел. Виждаше бе добри картини, посредствени и твърде слаби. Но толкова нескопосана виждаше за първи път.

Мис Поуп се усмихна снизходително.

— Не е редно да се обезкуражава един млад човек — рече тя. — Положително Уини ще нарисова и по-добри.

— Все ми се струва, че на нея много повече ще ѝ допадне акварелът.

— Прав сте, не знаех, че се опитва да работи с масло.

— Позволявате ли, мадмоазел? — Поаро откачи картината и приближи до прозореца. Разгледа я добре на светлината и продължи: — Искам да ви помоля да ми я подарите.

— Но, мосю...

— Само не ми казвайте, че ви е много скъпа. Картината е отвратителна...

— Вярно, липсват ѝ художествени достойнства, но все пак е работа на начинаещ и...

— Уверявам ви, че това е твърде неподходяща картина за вашата стена.

— Не разбирам защо ми го казвате.

— Само след няколко минути ще ви го докажа — увери я гостенинът и измъкна от джоба си някакво шише и парцал. — Но преди това искам да ви разкажа една история. Тя има нещо общо с приказката за грозното пате, което се превърнало в лебед. — Докато говореше, ръцете му не спираха да работят върху платното. Миризмата на терпентин изпълни стаята. — Предполагам, не посещавате често забавни представления.

— Честно казано, струват ми се доста елементарни.

— Елементарни са наистина, но човек може да научи и доста интересни неща. Една актриса например пред смаяния ми поглед за няколко минути смени не само дрехите, но и личността си. От блестяща кабаретна актриса — изискана и подвижна, тя се преобрази в дребничко анемично момиченце с пъпки и ученическа униформа, а сетне в невероятна циганка, която предсказва бъдещето.

— Твърде е възможно, но не разбирам...

— Искам да ви подсказва как е станало магическото изчезване във влака. Уини, ученичката с русоляви тънки плитки, с очила и шина на кривите си зъби, влиза в тоалетната. Петнайсет минути по-късно излиза, като „огнена хубавица“, ако искаме да използваме терминологията на инспектор Херан. Копринени чорапи, обувки с висок ток. Палто от норка, което да скрие униформата и дръзка малка шапчица, кацнала върху къдриците. А лицето... о, лицето е неузнаваемо — руж, пудра, червило, туш на миглите. Какво е действителното лице на една такава актриса, това вероятно само Бог може да каже. Но и вие самата, мадмоазел, знаете колко често една

съвсем невзрачна ученичка за една нощ се превръща в привлекателна, добре облечена красавица.

Жената срещу Поаро го гледаше изумено.

— Да не искате да кажете, че Уини Кинг се е предрешила като...

— Не. Уини Кинг е била отвлечена по пътя към Лондон. Нашата актриса е заела нейното място. Мис Бършоу никога не е виждала Уини Кинг. Откъде може да знае, че ученичката с тънки плитки и шина на зъбите не е Уини Кинг. Дотук добре, но „заместничката“ не може да си позволи да дойде тук, защото вие познавате истинската Уини. Ето защо тя бързо изчезва в тоалетната и излиза като съпруга на някой си Джим Елиът, в чийто паспорт е записано, че пътува с жена си. Плитките, очилата, памучните чорапи, шината — всичко това може да свие в много малко вързопче. Но какво да правят със спортните обувки и шапката, тази грозна, но трудна за прегъване английска шапка. Ето защо те излитат през прозореца. По-късно истинската Уини е превозена през Ламанша — никой не се заглежда твърде в едно сънливо дете, което пътува от Англия за Франция. Без много шум я отвеждат с кола и я оставят край пътя. Ако през цялото време са й давали скополамин, тя ще си спомня твърде малко от онова, което й се е случило.

— Но защо е бил нужен целия този маскарад? — попита мис Поуп.

— Заради багажа на Уини. Тези хора са искали да пренесат нещо незаконно от Англия във Франция. Нещо, което всеки митничар в момента иска да открие. И какво по-сигурно място от куфара на една ученичка. Вие и вашето училище сте широко известни. На гара „Норд“ багажът на всичките ви ученички е преминал едновременно. И как иначе, това е добре известното на всички английско училище на мис Поуп! А след изчезването на детето какво по-нормално от това от „префектурата“ да поискат неговия багаж. — Поаро се усмихна. — За наш късмет, вие имате практиката да разопаковате куфарите на децата и откривате подаръка на Уини, приготвен от Кранчестър. *Само дете това не е същият подарък.* — Поаро приближи до мис Поуп. — Погледнете сега картината. Признайте, че тя не е подходяща за вашето училище.

Той й подаде платното. Сякаш с магическа пръчка пейзажът от Кранчестър беше изчезнал, а на негово място се виждаха наситените

цветове на очевидно старо платно.

— „*Коланът на Хиполита*“. Хиполита дава своя колан на Херкулес, картина, рисувана от Рубенс. Истински шедьовър на живописиста... но, струва ми се, не е твърде подходящ за вашия кабинет.

Мис Поуп леко се изчерви.

Ръката на Хиполита бе върху колана ѝ, но на рисунката тя бе без никакви дрехи... Херкулес носеше наметка от кожа на лъв. И двете фигури бяха типични за четката на Рубенс — с налети пищни тела.

— Истинско произведение на изкуството — отбеляза мис Поуп, успяла вече да дойде на себе си. — И въпреки всичко, човек не може да не се съобрази с предразсъдъците на родителите. Някои от тях наистина са доста... ограничени. Дано разбирате какво искам да кажа.

V.

Поаро тъкмо напускаше сградата на училището, когато от всички страни към него се спуснаха ученички — слабички и не толкова слабички, тъмнокоси, руси.

— Господи! — промърмори той. — Та това си е истинска атака на амазонки.

— Тук се говори... — провикна се едно по-високо момиче, но вълната от момичешки гласове го заглуши. Те почти в хор се провикваха:

— *Мосю Поаро, ще ми дадете ли автограф...*

ДЕСЕТА ГЛАВА

СТАДОТО НА ГЕРИОН

I.

— Наистина се извинявам, задето нахълтах така, мосю Поаро. — Мис Карнаби се вкопчи в чантата си, наведе се напред и се взря в лицето на Поаро. Както обикновено, говореше задъхано.

Еркюл Поаро вдигна вежди.

— Помните ме, нали? — разтревожено попита тя.

Очите на Еркюл Поаро дяволито проблеснаха и той рече:

— Помня ви като престъпника, имал най-голям късмет!

— О, бедната аз! Мосю Поаро, трябва ли да говорите такива неща? Бяхте толкова мил към мен. С Емили често си говорим за вас и ако ви споменават в някой вестник, веднага изрязваме съобщението и го залепяме в албума. Научихме и Август на нов номер. Казваме му: „Умри за Шерлок Холмс, умри за мистър Форчън, умри за сър Хенри Меривейл“, а после: „Умри за Еркюл Поаро!“ и той ляга като повалено дърво — лежи абсолютно неподвижно и не мръдва, докато не му кажем думата!

— Поласкан съм. И как е милият Август?

Мис Карнаби стисна ръце и се впусна в хвалби за своя пекинез.

— О, мосю Поаро, той е по-умен от всякога. *Знае всичко*. Преди няколко дни се радвах на едно бебе в детска количка, когато изведнъж усетих дръпване. Август се опитваше да прегризе каишката си. Много умно, нали?

— Струва ми се, че Август споделя престъпните наклонности, които споменах преди малко! — подхвърли Поаро.

Мис Карнаби не се засмя. Наместо това по пълното ѝ лице се изписаха безпокойство и тъга.

— О, мосю Поаро, толкова се *тревожа* — задъхано изрече тя.

— Какво има? — любезно попита Поаро.

— Знаете ли, мосю Поаро, страхувам се... наистина се страхувам, че съм *закоравял престъпник*... ако мога да използвам такъв термин. Хрумват ми разни идеи!

— Какви идеи?

— Най-невероятни! Вчера например ми хрумна най-практичната схема как може да се извърши обир в пощата. Не мислех за това, просто изведнъж ми хрумна! Както и много оригинален начин да се избегне плащането на мито... Убедена съм... почти напълно... че ще бъде успешен.

— Вероятно — рече Поаро. — Това е опасното при вашите идеи.

— Много съм разтревожена, мосю Поаро. Възпитана съм толкова строго и затова се разстройвам, задето ми хрумват тъй незаконосъобразни... тъй наистина престъпни идеи. Бедата отчасти е в това, че сега имам твърде много свободно време. Напуснах лейди Хогин и сега работя при една възрастна дама, за да ѝ пиша писмата всеки ден и да ѝ чета. С писмата приключвам бързо, а щом започна да ѝ чета, тя заспива, така че аз само седя там, а умът ми бездейства. А знаем как дяволът умее да се възползва от безделието. Неотдавна прочетох една книга... модерна книга, преведена от немски. Поставя в много интересна светлина престъпните наклонности. Човек трябва, доколкото разбрах, да *пречиства* своите пориви! Именно затова всъщност дойдох при вас.

— Да?

— Разбирате ли, мосю Поаро, смятам, че не е чак толкова престъпно да копнееш за вълнуващи преживявания! За беда, животът ми е бил все еднообразен. Само по време на кампанията... около пекинезите чувствах, че наистина *живея*. Много недостойно, разбира се, но в моята книга се казва, че човек не трябва да си затваря очите за истината. Дойдох при вас, мосю Поаро, защото се надявах, че е възможно да... да пречистя този копнеж за вълнуващи преживявания, като го впрегна в работа, ако мога така да се изразя, на страната на ангелите.

— Аха — рече Поаро. — Искате да кажете, че предлагате да станете мой колега?

Мис Карнаби се изчерви.

— Много самонадеяно от моя страна, зная. Но вие бяхте толкова мил... — Тя замълча. В бледосините ѝ очи се четеше надеждата на отчаяно кученце, умоляващо да го изведат на разходка.

— Това е идея — бавно рече Еркюл Поаро.

— Аз, разбира се, съвсем не съм умна — обясни мис Карнаби. — Но добре умея да се преструвам. В противен случай нямаше да се

задържа и един ден на работа като компаньонка. И освен това стигнах до заключението, че когато се правиш на по-глупав отколкото всъщност си, обикновено постигаш много повече.

— Вие ме очаровахте, мадмоазел — рече през смях Поаро.

— О, Господи, мосю Поаро, колко сте мил. Значи ме окуражавате да се *надявам*? По една случайност, неотдавна получих малко наследство... много малко, но все пак осигурява издръжка и храна за двете със сестра ми, ако бъдем пестеливи, тъй че в момента съм толкова зависима от това, което ще ми бъде заплатено.

— Трябва да преценя къде талантът ви ще се изяви най-добре — рече Поаро. — Вие самата вероятно нямате идея?

— Знаете ли, вие наистина умеете да четете мисли, мосю Поаро. Напоследък съм загрижена за една моя приятелка. Възнамерявах да се посъветвам с вас. Разбира се, може да кажете, че всичко това са фантазии на стара мома — просто богато въображение. Някои са склонни да преувеличават, да виждат *умисъл в случайно стечение на обстоятелствата*.

— Не мисля, вие сте склонна да преувеличавате, мис Карнаби. Разкажете ми какво ви тревожи.

— Имам приятелка, много скъпа приятелка, макар да не я виждам често през последните години. Казва се Емелин Клег. Сключи брак с мъж от Северна Англия, който почина пред няколко години, осигурявайки й доста охолоен живот. След смъртта му тя бе доста нещастна и самотна и се боя, че в някои отношения тя е доста глупава и лековерна жена. Религията, мосю Поаро, може да окаже голяма помощ и подкрепа — имам предвид православната вяра.

— Говорите за гръцката църква? — попита Поаро.

Мис Карнаби изглеждаше шокирана.

— О, не. Говоря англиканската църква. И макар да не *одобрявам* римокатолиците, те поне са признати. Методистите и поддръжниците на независимата църква — всички те са добре познати и уважавани. Говоря за всички тези странни секти. Те никнат като гъби. Имат известно емоционално очарование, но понякога ме обземат мрачни съмнения, че зад всичко това се крият искрени набожни чувства.

— Смятате, че вашата приятелка е станала жертва на някоя от тези секти?

— Именно. О, със сигурност! „Стадото на Пастира“, така се наричат. Седалището им е в Девъншир — прекрасно имение на брега на морето. Привържениците се оттеглят там за молитва. Уединението, както го наричат те, трае две седмици и е съпътствано с религиозни обреди и ритуали. Имат също три големи празника в годината — „Подготовката на пасището“, „Изобилната паша“, „Жътвата на пасището“.

— Третият ми се струва много глупав — обади се Поаро. — Никой не жъне пасище.

— Цялата им работа е глупава — топло рече мис Карнаби. — Главната фигура в сектата е ръководителят на движението, Великият пастир, както го наричат. Доктор Андерсен. Доста представителен мъж.

— И жените го намират привлекателен, така ли?

— Боя се, че да — въздъхна мис Карнаби. — Баща ми беше много хубав мъж. Понякога това създаваше доста неприятности. Жените се надпреварваха коя да направи бродерията за покривката на олтара... — Мис Карнаби поклати глава, потънала в спомена.

— Членовете на Голямото стадо са повечето жени, така ли?

— Поне три четвърти от тях, струва ми се. Повечето от мъжете там са *фанатици*! Успехът на движението зависи от жените. Те осигуряват и *финансовата* подкрепа.

— О, ето че стигнахме до същността на въпроса — рече Поаро. — Значи смятате, че всичко се свежда до мошеничество?

— Честно казано, моєю Поаро, точно така смятам. Тревожи ме и още нещо. Случайно разбрах, че приятелката ми така се е обвързала с тази религия, та неотдавна е направила завещание, в което оставя цялата си собственост на движението.

— Предложено ли ѝ е било да го направи? — рязко попита Поаро.

— Ако трябва да бъде честна, не. Това е изцяло нейно решение. Великият пастир ѝ бил показал нов начин на живот, така че всичко, което притежавала, след смъртта ѝ щяло да отиде за Великата кауза. Това, което наистина ме безпокои, е...

— Да... продължете...

— Няколко богати жени са били сред преданите привърженици. През последната година три от тях са починали.

— Оставяйки всичките си пари на сектата?

— Да.

— Роднините им не са ли оспорвали завещанието? Струва ми се, биха могли да се обърнат към съда.

— Работата е там, мосю Поаро, че това са били *самотни* жени, принадлежащи към сектата. Нямали са нито близки роднини, нито приятели.

Поаро кимна замислено, а мис Карнаби припряно продължи:

— Разбира се, нямам основания да правя каквито и да било предположения. Доколкото успях да разбера, няма нищо *съмнително* в смъртта на трите жени. Едната е починала от пневмония, последица от грип, другата е страдала от стомашна язва. Няма никакви *подозрителни обстоятелства*, ако разбирате какво искам да кажа, и всички са починали в домовете си, а не в светилището „Грийн Хилс“. Без съмнение всичко е наред, но все пак аз... не бих искала на Еми да се случи нещо лошо.

Тя стисна ръце и умолително погледна Поаро. Мъжът помълча няколко минути, а после рече необичайно сериозно:

— Ще ми дадете ли или по-скоро, ще откриете ли имената и адресите на членовете на сектата, които са починали неотдавна?

— Да, разбира се, мосю Поаро.

— Мадмоазел — бавно рече мъжът, — мисля, че вие сте смела и решителна жена. Имате невероятни актьорски способности. Готова ли сте да се заемете със задача, която може да се окаже доста опасна?

— Нищо не би ми доставило по-голямо удоволствие — отвърна жадната за приключения мис Карнаби.

— Ако съществува риск, той ще е твърде голям — предупредително рече Поаро. — Разберете, това или е празна работа, или положението е много *сериозно*. За да разберем кое от двете предположения е вярно, ще бъде необходимо вие самата да станете член на Голямото стадо. Предлагам да преувеличите размера на наследството, което неотдавна сте получили. Сега сте заможна жена без твърде ясна цел в живота. Поспорете с вашата приятелка Емелин за тази религия, която е приела, уверете я, че всичко това са глупости. Тя ще се амбицира да ви спечели. Позволете да ви убеди да отидете в светилището „Грийн Хилс“. И там ще паднете жертва на

красноречието и магнетичното излъчване на доктор Андерсен. Смятам, че мога да разчитам на вас за тази част от ролята?

— Мисля, че ще се справя добре! — промърмори мис Карнаби и се усмихна скромно.

II.

— Е, приятелю, откри ли нещо?

Главен инспектор Джап замислено се вгледа в дребничкия мъж, който му зададе въпроса, и неохотно рече:

— Твърде оскъдна информация, Поаро. Мразя тези дългокоси религиозни фанатици. Само пълнят главите на жените с глупости. Но този приятел е бил доста внимателен. Няма нищо, за което да се захванеш. Всичко звучи малко налудничаво, но безобидно.

— Научи ли нещо за този доктор Андерсен?

— Порових се в миналото му. Бил е обещаващ химик, но е изключен от някакъв немски университет. Изглежда, защото майка му била еврейка. С интерес изучавал ориенталски митове и религии през голяма част от свободното си време. Написал дори няколко статии по този въпрос. Някои ми се струват доста налудничави.

— Значи е възможно да е истински фанатик?

— Длъжен съм да кажа, че ми се струва доста вероятно!

— А какво откри за имената и адресите, които ти дадох?

— Нищо подозрително. Мис Евърит е починала от колит. Лекарят е сигурен, че няма нищо съмнително. Мисис Лойд е починала от бронхопневмония. Лейди Уестърн — от туберкулоза. Боледувала е дълги години — още преди да срещне тази банда. Мис Лий е починала от коремен тиф. Заразила се от някаква салата, която изяла някъде в Северна Англия. Три от тези жени са се разболели и починали в собствените си домове, а мисис Лойд — в хотел в Южна Франция. По никакъв начин не можем да свържем смъртта на тези дами с Голямото стадо или с имението на Андерсен в Девъншир. Трябва да е чиста случайност.

Еркюл Поаро въздъхна и рече:

— И все пак, приятелю, имам чувството, че това е десетият подвиг на Херкулес и този доктор Андерсен е чудовището Герцион, а моята мисия е да го унищожа.

Джап го изгледа загрижено.

— Виж, Поаро, Не четеш някакви странни книга напоследък, нали?

— Както винаги, забележките ми са уместни, смислени и по същество — рече с достойнство Поаро.

— Би могъл да основеш своя религия — подхвърли Джап. — Под девиза: „Никой не е по-умен от Еркюл Поаро“. Амин!

III.

— Тук цари невероятно спокойствие — задъхана от възторг рече мис Карнаби.

— Нали ти казвах, Ейми — отвърна Емелин Клег.

Двете приятелки седяха на склона на хълма с изглед към дълбокото невероятно синьо море. Тревата бе яркозелена, земята и скалите блестяха в огненочервено. Малкото имение, известно като светилището „Грийн Хилс“ заемаше нос с площ около шест акра. Съвсем тънка ивица земя го свързваше с континента, така че бе почти като остров.

— Червената земя — промълви мисис Клег. — Земята на огъня и обещанията, където ще се изпълни тройният ритуал.

— Мисля, че снощи на службата Учителя го описа тъй прекрасно — въздъхна дълбоко мис Карнаби.

— Почакай да видиш празника довечера. „Изобилната паша“!

— Очаквам го с нетърпение.

— Ще видиш, че е невероятно духовно изживяване — обеща приятелката ѝ.

Мис Карнаби бе дошла в светилището „Грийн Хилс“ преди една седмица. При пристигането си бе изразила следното отношение: „Какви са тези глупости? Наистина, Еми, как е възможно разумна жена като теб...“ И тъй нататък, и тъй нататък.

В предварителния разговор е доктор Андерсен, тя умишлено бе изразила мнението си съвсем ясно.

— Не искам да се чувствам тук като натрапница и измамница, доктор Андерсен. Баща ми беше пастор в англиканската църква и аз никога не съм отстъпвала от вярата си. Не поддържам езически учения.

Високият, златокос мъж ѝ се усмихна — приятна усмивка, изпълнена с разбиране. Снизходително изгледа възпълната, войнствено настроена жена, седнала твърде изправено на стола.

— Скъпа мис Карнаби — рече той. — Вие сте приятелка на мисис Клег и сте добре дошла тук. Вярвайте ми, нашите учения не са

езически. Тук всички религии се зачитат еднакво.

— А не би трябвало — рече преданата дъщеря на покойния свещеник Томас Карнаби.

Учителят се облегна назад и промърмори:

— В къщата на моя Баща има много стаи... Запомнете това, мис Карнаби.

Щом срещата приключи, мис Карнаби прошепна на приятелката си:

— Той наистина е много привлекателен мъж.

— Да — кимна Емелин. — И толкова одухотворен.

Мис Карнаби се съгласи. Вярно беше — тя бе усетила неземна, божествена аура...

Мис Карнаби бързо се съвзе. Не бе дошла тук, за да стане жертва на очарованието — духовно или не — на Великия пастир. Тя призова образа на Еркюл Поаро. Той изглеждаше някак далечен и странно земен...

Ейми, рече си мис Карнаби, ела на себе си. Спомни си за какво си тук...

Но с течение на времето тя все по-лесно се поддаваше на магията на „Грийн Хилс“. Спокойствието, неподправената красота на природата, вкусната, макар и непретенциозна храна, очарованието на службите с песнопенията за любов и уважение, трогателните проповеди на Учителя, докосващи най-чувствителните струни в душата на човека — тук нямаше място за злобата и грозотата на света. Тук цареше мир и любов...

А тази вечер бе големият летен празник — Изобилната паша. И на него, тя, Ейми Карнаби, щеше да бъде посветена — щеше да стане една от стадото.

Празникът се проведе в голяма блестяща бетонна постройка, наречена от посветените Свещената кошара. Тук привържениците се събираха точно преди залез-слънце. Носеха наметала от овчи кожи и сандали. Ръцете им бяха голи. На подиум в центъра на Кошарата заставаше доктор Андерсен. Високият мъж с руса коса, сини очи и червеникава брада, никога не бе изглеждал по-обаятелен. Бе облечен в зелена роба и носеше златна гега.

Вдигна я и множеството запази гробна тишина.

— Къде са моите овци?

— *Тук сме, о, Пастирю!* — отвърна тълпата.

— Нека сърцата ви се изпълнят с радост и благодарност. Това е Празникът на радостта.

— *Празникът на радостта е и ние сме радостни.*

— Не трябва да изпитвате мъка, нито болка. Всичко е радост!

— *Всичко е радост...*

— Колко глави има Пастира?

— *Три глави. Една от злато, една от сребро и една от месинг.*

— Колко тела има овцата?

— *Три тела. Едно от плът, едно от поквара и едно от светлина.*

— Как ще бъдете приети в Стадото?

— *Чрез Кръвното причастие.*

— Готови ли сте за това Причастие?

— *Готови сме.*

— Завържете очите си и протегнете напред дясната си ръка.

Хората покорно завързаха очите си със зелените шалове, които им бяха раздадени предварително. Мис Карнаби, както и останалите, протегна напред ръката си.

Великият пастир тръгна из стадото си. Чуваха се тихи викове, стонове на болка или екстаз.

Какво богохулство, яростно си рече мис Карнаби. Подобна религиозна истерия е възмутителна. Трябва да остана напълно спокойна и да наблюдавам реакцията на другите. Няма да бъде увлечена... няма да бъде...

Великият пастир приближи към нея. Тя усети как хвана ръката ѝ, задържа я, после почувства лекото убождане на игла.

— *Кръвното причастие, което носи радост...* — промърмори Пастира и отмина. След миг се чу заповед: — Свалете превръзките и се наслаждавайте на тържеството на духа!

Слънцето тъкмо залязваше. Мис Карнаби се огледа и бавно излезе от Кошарата заедно с останалите. Чувстваше се приятно развълнувана, щастлива. Отпусна се на мекия, покрит с трева склон. Защо изобщо си беше помислила, че е самотна, нежелана жена на средна възраст? Животът бе прекрасен — тя самата бе прекрасна! Владееше изкуството да размишлява, да мечтае. Нямахше нищо невъзможно!

Радостта я заля като вълна. Тя огледа своите събратя-привърженици, които бяха наоколо — всички изглеждаха невероятно огромни.

Като ходещи дървета, рече си мис Карнаби.

Тя вдигна ръка. Жестът бе целенасочен. Тя можеше да завладее земята. Цезар, Наполеон, Хитлер — бедните, нещастни, дребни създания! Не знаеха на какво бе способна Ейми Карнаби! Утре тя щеше да възцари мир над света, международно братство. Няма да има повече войни, бедност, болести. Тя, Ейми Карнаби, щеше да създаде Нов свят.

Но нямаше нужда да бърза. Разполагаше с вечността... Минута след минута, час след час! Мис Карнаби чувстваше крайниците си натежали, но пък умът ѝ бе напълно свободен. Можеше да броди из цялата вселена. Тя заспа, но дори насън мечтаеше... огромни пространства... високи сгради... нов и прекрасен свят.

Постепенно светът се смали. Мис Карнаби се прозя и размърда скованите си крайници. Какво се бе случило вчера? Снощи бе сънувала...

В небето грееше луна. На бледата ѝ светлина мис Карнаби се вгледа в циферблата на часовника си и с изумление установи, че стрелките показват десет без петнайсет. Тя знаеше, че слънцето залязва в осем и десет. Само преди час и трийсет и пет минути? Невъзможно. И все пак...

Много странно, каза си мис Карнаби.

IV.

— Трябва много внимателно да следвате инструкциите ми — рече Поаро. — Разбирате ли?

— О, да, мосю Поаро. Можете да разчитате на мен.

— Споделихте ли намеренията си да отпуснете парични средства на учението?

— Да, мосю Поаро. Говорих с Учителя, извинете, с доктор Андерсен. Много емоционално му обясних, че за мен всичко това е било като разбулване на истината и достигане до чистата вяра. Не ми беше трудно да му кажа всичко това. Доктор Андерсен, както знаете, притежава магнетичен чар.

— Да, разбрах — сухо рече Поаро.

— Умее да бъде много убедителен. Човек се уверява, че той изобщо не се интересува от пари. „Дарете каквото можете — каза той и се усмихна очарователно. — Ако не можете да дарите нищо, няма значение. Вие си оставате един от Стадото.“ „О, доктор Андерсен — казах му, — не съм чак толкова бедна. Неотдавна наследих солидна сума от далечен роднина и въпреки че нямам право да харча парите, докато не приключат формалностите, има едно нещо, което искам да направя веднага.“ След това му обясних, че в завещанието си оставям на Братството всичко, което притежавам. Споделих, че нямам близки роднини.

— И той с благодарност прие наследството?

— Напротив, изглеждаше напълно безразличен. Каза, че ще изминат още много години, преди да си отида от този свят и че според него ще живея дълго и в радост, ще постигна пълно духовно удовлетворение. Той наистина умее да говори трогателно.

— Така изглежда — сухо рече Поаро. — Споменахте ли за здравето си?

— Да, мосю Поаро. Казах му, че съм имала хронично заболяване на белите дробове, но преди няколко години съм се подложила на лечение в санаториум, което се е оказало успешно.

— Чудесно!

— Макар да не разбирам защо трябва да казвам, че страдам от туберкулоза, когато дробовете ми са съвсем здрави.

— Уверявам ви, че е необходимо. Споменахте ли за приятелката си?

— Да. Казах (съвсем поверително), че освен богатството на съпруга си скъпата Емелин скоро ще наследи още по-голяма сума от една леля, която е силно привързана към нея.

— Е, така ще осигурим безопасността на мисис Клег поне за известно време!

— О, мосю Поаро, наистина ли мислите, че има нещо нередно?

— Точно това се стремя да разбера. Срегнахте ли в Светилището мистър Коул?

— Да, много странен човек. Носи тревистозелени шорти и яде само зеле. Той е ревностен привърженик на учението.

— Е, всичко върви добре. Моите поздравления за добре свършената работа. Вече всичко е подготвено за Есенния празник.

V.

— Мис Карнаби, почакайте за момент. — Мистър Коул стисна ръката на мис Карнаби, очите му трескаво блестяха. — Имах видение... невероятно видение. Наистина трябва да ви разкажа за него.

Мис Карнаби въздъхна. Тя доста се боеше от мистър Коул и неговите видения. Имаше моменти, когато бе напълно убедена, че мистър Коул е луд.

А разказите за виденията му я караха да се чувства доста неловко. Напомняха ѝ за някои доста смели пасажи от модерната немска книга за подсъзнанието, която бе прочела, преди да отиде в Девъншир.

— Медитирах — заговори развълнувано мистър Коул. — Бях се съсредоточил върху Пълнотата на Живота, върху Върховната Радост на Единството... Очите ми бяха отворени и изведнъж видях...

Мис Карнаби си пожела мъжът да не е видял отново това, което бе зърнал последния път — очевидно ритуален брак в древен Шумер между бог и богиня.

— Видях... — Мистър Коул се наведе към нея. Дишаше тежко, очите му изглеждаха (да, наистина) безумни. — Видях пророк Илий да слиза от Рая с огнената си колесница.

Мис Карнаби въздъхна с облекчение. Нямахше нищо против пророк Илий.

— Долу — продължи мистър Коул — се виждаха жертвени олтари на бог Ваал... стотици олтари. Един Глас ми извика: „Гледай и запомни това, което ще видиш...“

Той замълча и мис Карнаби учтиво го подкани:

— Да?

— На олтарите се виждаха жертвите — завързани, безпомощни, очакващи смъртта. Девици... Няколкостотин невинни, млади, красиви, голи девици...

Мистър Коул премлясна, а мис Карнаби се изчерви.

— После долетяха гарваните, гарваните на Один, идващи от Север. Срещнаха се с гарваните на Илий, закръжиха заедно в небето,

стрелнаха се надолу и извадиха очите на жертвите. Чуваха се вопли и стенания... Изведнъж Гласът отново извика: „Гледай жертвоприношението! В този ден Йехова и Один стават кръвни братя!“ После жреците се спуснаха към жертвите, вдигнаха камите...

Мис Карнаби отчаяно се освободи от своя мъчител и промълви:
— Извинете ме за минута.

Тя припряно заговори минаващия наблизо мистър Липском, който живееше в къщичката на пазача на имението „Грийн Хилс“.

— Чудех се дали сте намерили брошката ми? — попита тя. — Трябва да е паднала някъде в тревата.

Липском, които изглеждаше напълно неподатлив на прекрасното настроение, което цареше в „Грийн Хилс“, само изръмжа, че не е виждал никаква брошка. Не било негова работа да търси загубени вещи. Той опита да отмине мис Карнаби, но тя го съпроводи, бърбрейки непрестанно за брошката си, докато се отдалечи на безопасно разстояние от мистър Коул.

В този момент от Свещената кошара излезе самият Учител. Усмихна се чаровно и мис Карнаби реши да сподели впечатленията си с него. Не мислел ли, че мистър Коул е твърде...

Учителя сложи ръка на рамото ѝ.

— Трябва да прогоните Страх — рече той. — Съвършената Любов не познава страха...

— Но аз мисля, че мистър Коул е луд. Неговите видения са...

— Той вижда Несъвършенството — продължи Учителя — през стъклото на своята все още плътска натура. Но ще дойде ден, когато всички ще виждаме само Духовното... Лице в лице.

Мис Карнаби се почувства засрамена. Разбира се, погледнато от тази страна... Тя тихо възрази:

— А нима Липском трябва да бъде толкова груб?

Учителят отново се усмихна ангелски.

— Липском е предано куче-пазач — рече той. — Той е неук... примитивна душа, но предан... безрезервно предан.

Той се отдалечи. Мис Карнаби го видя да говори с мистър Коул и да слага ръка на рамото на мъжа. Тя се надяваше влиянието на Учителя да промени бъдещите видения на мистър Коул.

Във всеки случай оставаше само седмица до Есенния празник.

VI.

Рано следобед в деня преди празника мис Карнаби се срещна с Еркюл Поаро в малко кафене в градчето Нютън Удбъри. Жената бе задъхана и развълнувана повече от обикновено. Пиеше чай и хапваше бисквити със стафиди.

Поаро ѝ зададе няколко въпроса, на които тя отговори едносрично.

— Колко души ще присъстват на празника? — попита мъжът.

— Сто и двайсет, струва ми се. Емелин ще бъде там, разбира се, също и мистър Коул. Той наистина се държи доста странно напоследък. Има видения. Разказа ми за някои от тях... наистина доста чудати... Надявам се, наистина се надявам, че не е луд. Ще присъстват и много нови членове... около двайсетина.

— Добре. Знаете ли какво трябва да правите?

Настъпи моментна пауза. Когато мис Карнаби отговори, гласът ѝ прозвуча доста странно.

— Зная какво ми казахте, мосю Поаро...

— Много добре!

— *Но нямам намерение да го направя* — ясно и отчетливо каза Ейми Карнаби.

Еркюл Поаро се втренчи в нея. Жената стана и заговори припряно и истерично:

— Изпратихте ме там, за да шпионирам доктор Андерсен. Подозирахте го в какво ли не. Но той е чудесен човек... велик Учител. Вярвам му от цялата си душа и сърце! И нямам намерение да шпионирам повече, мосю Поаро! Аз съм една от Овците на Пастира! Учителят има ново послание към света и отсега нататък аз му принадлежа тялом и духом. И ще си платя чая, моля.

След тази патетична реч мис Карнаби хвърли на масата една лира и три пенса и изхвъркна от кафенето.

Сервитьорката трябваше да заговори два пъти Поаро, за да осъзнае той, че му представя сметката. Срещна заинтригувания поглед на навъсен мъж на съседната маса, смути се, плати и излезе.

Мозъкът му трескаво работеше.

VII.

Овците отново бяха събрани в Свещената кошара. Въпросите и отговорите от ритуала бяха изпети.

— Готови ли сте за причастието?

— *Готови сме.*

— Завържете очите си и протегнете дясната си ръка.

Великият пастир, обаятелен в зелената си роба, започна да обикаля неподвижните редици. Хранещият се само със зеле и непрестанно спохождан от видения мистър Коул преглътна, завладян от болезнен екстаз, когато иглата се заби в ръката му.

Великият пастир застана до мис Карнаби. Ръцете му докоснаха китката ѝ...

— *Не! За нищо на света...*

Нечувани думи... безпрецедентни. Борба, гневно ръмжене. Зелените шалове бяха свалени от очите, пред които се разкри невероятна гледка — Великият пастир се бореше в желязната хватка на загърнатия в овча кожа мистър Коул и още един последовател.

Мистър Коул рязко и делово произнасяше:

— Имам също и заповед за арестуването ви. Трябва да ви предупредя, че всичко, което кажете, може да бъде използвано срещу вас при делото.

На вратата на Кошарата бяха застанали мъже в сини униформи.

— Полиция! — изкрещя някой. — Отвеждат Учителя! Отвеждат Учителя...

Всички бяха шокирани, ужасени... За тях Великият пастир беше мъченик; страдаше, както бяха страдали великите учители, заради невежеството и гоненията на останалия свят...

Междувременно детектив Коул внимателно прибра спринцовката, паднала от ръката на Великия пастир.

VIII.

— Моят смел партньор!

Поаро топло стисна ръката на мис Карнаби и я представи на инспектор Джап.

— Първокласна работа, мис Карнаби — рече инспекторът. — Не бихме се справили без вас.

— О, Господи! — Мис Карнаби беше поласкана. — Толкова мило от ваша страна. И се боя, че се забавлявах през цялото време. Толкова беше вълнуващо, докато играех ролята си. Понякога доста се вживявах. Наистина си мислех, че съм една от онези глупави жени.

— Именно на това се дължи успехът ви — обади се Джап. — Изиграхте ролята си точно както трябва. В противен случай не бихте заблудили този човек! Той е много хитър мошеник.

Мис Карнаби се обърна към Поаро:

— В кафенето беше ужасно. Не знаех какво да правя. Трябваше да действам мигновено.

— Справихте се чудесно — топло рече Поаро. — За момент си помислих, че или аз не съм с ума си, или вие сте полудели. За минутка реших, че говорите сериозно.

— За мен бе такъв шок — рече мис Карнаби. — Точно когато говорехме поверително, зърнах във витрината мистър Липском, който е пазач на „Грийн Хилс“. Седеше на масата зад мен. Нямах представа дали е случайно, или ме е проследил. Както вече казах, трябваше да действам мигновено и да вярвам, че ще се досетите.

— Наистина се досетих — усмихна се Поаро. — Само един човек седеше достатъчно близо и можеше да е чул разговора ни. Веднага щом излязох, наредих да го проследят, когато си тръгне от кафенето. Когато той се върна право в Светилището, разбрах, че мога да разчитам на вас и че няма да ме подведете... Но се боях, че вие може да се окажете в опасност.

— Съществуваше ли... реална опасност? Какво имаше в спринцовката?

— Вие ли ще обясните, или аз? — намеси се Джап.

— Мадмоазел — започна мрачно Поаро, — този доктор Андерсен е разработил съвършена схема за убийство... изкусно убийство. През по-голямата част от живота си е правил бактериологични изследвания. Създал е химическа лаборатория в Шефилд под друго име. Там е получавал по лабораторен път култури на различни бацили. По време на празниците е инжектирал на последователите си малка доза хашиш, който предизвиква халюцинации за величие и приятно усещане за щастие. Така правел привържениците си зависими. С Духовните радости, които им обещавал.

— Невероятно — промълви мис Карнаби. — Наистина невероятно усещане.

Еркюл Поаро кимна.

— Благодарение на личното си обаяние и действието на наркотика е притежавал способността да създаде масова истерия. Но е имал и друга цел. Благодарните самотни жени завещавали парите си на сектата. Една след друга тези жени умирали. Умирали в собствените си домове и очевидно от естествена смърт. Без да навлизам в подробности, ще се опитам да обясня. Възможно е по лабораторен път да се създадат устойчиви култури от някои бактерии. Например бацилът, който причинява колит. Бацилите на коремния тиф могат да бъдат инжектирани в човешкото тяло. Също и пневмококите. Съществува също туберкулинът, който е безобиден за здрав човек, но изостря болестта при страдащите от туберкулоза. Разбирате ли колко умен е бил доктор Андерсен? Дамите са щели да починат в различни части на страната, различни лекари са щели да установят настъпването на смъртта и не е съществувал никакъв риск да възникнат подозрения. Предполагам, освен това, е разработил вещество, което да забавя, но да усилва действието на избраните бацили.

— Той е самият дявол! — намеси се инспектор Джап.

— По мое нареждане му казахте, че страдате от туберкулоза — продължи Поаро. — Когато Коул арестува доктор Андерсен, в спринцовката открихме туберкулин. Тъй като вие сте здрава, той нямаше да ви навреди. Именно затова ви принудих да споменете, че дробовете ви са болни. Дори тогава се страхувах, че може да използва друг бацил, но уважих смелостта ви и ви позволих да поемете риска.

— О, всичко е наред — рече мис Карнаби. — Нямам нищо против да поемам рискове. Страхувам се само от биковете в полето и други подобни неща. Но имате ли достатъчно доказателства, за да бъде осъден този ужасен човек?

— Куп доказателства — ухили се Джап. — Открихме лабораторията, културите от бактерии и цялото оборудване!

— Вероятно е извършил доста убийства — обади се Поаро. — Сигурен съм, че е бил изключен от университета в Германия по друга причина, а не защото майка му е била еврейка. Това просто е била правдоподобна история за обяснение на пристигането му тук. Предполагам, че всъщност е чист ариец.

Мис Карнаби въздъхна.

— Какво има? — попита Поаро.

— Мислех си за прекрасния сън, който ме споходи по време на първия празник... заради хашиша, предполагам. Подредих света толкова добре — без войни, без бедност и болести, без грозота...

— Трябва да е бил прекрасен сън — със завист подхвърли Джап.

— Трябва да се прибирам вкъщи — скочи мис Карнаби. — Емили беше толкова разтревожена. А и както чувам, на Август му е мъчно за мен.

Поаро се усмихна и рече:

— Уплашил се е, предполагам, че също като него, възнамерявате да умрете за Еркюл Поаро!

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА
ЯБЪЛКИТЕ НА ХЕСПЕРИДИТЕ

I.

Еркюл Поаро замислено се вгледа в лицето на мъжа зад голямото махагоново бюро. Забеляза гъстите вежди, стиснатите устни, хищната линия на челюстта и проницателните очи. Докато гледаше мъжа, разбра защо Еймъри Пауър притежаваше огромна финансова мощ.

Щом сведе очи към дългите изящни ръце, които лежаха на бюрото, осъзна също защо Еймъри Пауър си бе спечелил славата на велик колекционер. Бе известен от двете страни на Атлантика като познавач на произведенията на изкуството. Страстта му към изкуството вървеше ръка за ръка със също толкова силна страст към историята. За него не бе достатъчно едно нещо да е хубаво — то трябваше да бъде с дългогодишни традиции.

В момента Еймъри Пауър говореше. Гласът му бе спокоен, тих и овладян, но постигаше по-голямо въздействие от какъвто и да било силен звук.

— Зная, че напоследък не се захващате с много случаи. Но мисля, че с този ще се заемете.

— Значи аферата е от изключително значение?

— Да, за мен.

Поаро очакваше обяснение. Леко наклонил глава, напомняше на потънала в мечтание червеношийка.

Другият мъж продължи:

— Става дума за произведение на изкуството. По-точно гравирана златна чаша от епохата на Ренесанса. Казват, че е чашата на папа Александър VI — Родриго Борджия. Понякога предлагал на избран гост да пие от нея. Този гост, мосю Поаро, обикновено умираше.

— Интересна историйка — промърмори Поаро.

— Разказите за чашата винаги са свързани с насилие. Неведнъж е била крадена. Извършено е убийство, за да бъде притежавана. Кървава диря я следва през вековете.

— Заради истинската ѝ стойност или по други причини?

— Истинската ѝ стойност наистина е твърде висока. Изработката е изящна (казват, че е дело на Бенвенуто Челини). Украсата

представлява дърво, около което е увита украсена със скъпоценни камъни змия, а ябълките на дървото са оформени от прекрасни смарагди.

— Ябълки? — промърмори Поаро с внезапен интерес.

— Смарагдите са свършени, както и рубините по змията, но разбира се, истинската стойност на чашата е историческа. Обявена е за продан от маркиз Ди Сан Вератрино през 1929 година. Колекционерите наддаваха един срещу друг и накрая аз се сдобих с нея срещу сума равна на трийсет хиляди лири по тогавашния курс на валутата.

Поаро повдигна вежди и промърмори:

— Доста щедра сума! Маркиз Ди Сан Вератрино е имал късмет.

— Когато наистина желая нещо, аз съм готов да платя за него, мосю Поаро — подхвърли Еймъри Пауър.

Еркюл Поаро рече спокойно:

— Без съмнение сте чували испанската поговорка: „*Взemi каквото искаш — и си плати за него, казва Бог.*“

За миг финансистът се намръщи — в очите му проблесна гняв и той подхвърли хладно:

— Като че ли имате склонност към философията, мосю Поаро.

— Просто разсъждавах на глас, мосю.

— Без съмнение. Но разсъжденията няма да ми върнат чашата.

— Така ли мислите?

— Струва ми се, че ще бъдат необходими действия.

Еркюл Поаро кимна невъзмутимо.

— Доста хора правят същата грешка. Но аз моля за извинение, мистър Пауър, отклонихме се от темата. Бяхте стигнали дотам как сте купили чашата от маркиз Ди Сан Вератрино?

— Точно така. И трябва да ви кажа, че беше открадната, преди да стане мое притежание.

— Как се случи това?

— В замъка на маркиза било проникнато с взлом в нощта след търга и осем или десет изключително ценни предмета са били откраднати, включително и чашата.

— Какво е направено във връзка с това?

— Полицията, разбира се, взе нещата в свои ръце. Стигнаха до заключението, че грабежът е извършен от международна банда крадци.

Двама от тях — французин на име Дюбле и италианец на име Риковети — бяха заловени и разпитани, а някои от откраднатите предмети бяха намерени у тях.

— Но не и чашата на Борджия.

— Не и чашата на Борджия. Според полицията в грабежа са участвали трима души. За двамата вече споменах, а третият бил ирландец, наречен Патрик Кейси. Той е невероятно ловък крадец, проникващ през покриви. Казват, че именно той е откраднал предметите. Дюбле е мозъкът на групата и планира ударите; Риковети е шофьорът и чака долу да му бъдат спуснати откраднатите предмети.

— А после тези предмети са били разделяни на три, така ли?

— Вероятно. От друга страна, възвърнати са антиките с най-ниска стойност. Възможно е най-забележителните и ефектни ценности бързо да са били изнесени контрабандно от страната.

— А третият човек, Кейси? Никога ли не е бил изправян пред правосъдието?

— Не и в смисъла, който влагате. Той не беше много млад. Мускулите му не са били силни както навремето. Две седмици по-късно паднал от петия етаж на една сграда и починал на място.

— Къде се е случило това?

— В Париж. Опитвал се да ограби къщата на милионера banker Дювалие.

— И чашата повече не била видяна?

— Точно така.

— Не е била обявена за продан?

— Сигурен съм в това. Търси я не само полицията, но и частните детективски агенции.

— А какво стана с парите, които сте платили за нея?

— Маркизът, много прецизен човек, предложи да ми ги върне, тъй като чашата беше открадната от неговата къща.

— Но вие не приехте?

— Не.

— Защо?

— Да речем, защото предпочитам нещата да бъдат в мои ръце.

— Имате предвид, че ако бяхте приели предложението на маркиза, чашата, ако се намери, би била негова собственост, докато сега е законно ваша?

— Именно.

— И какво се крие зад това ваше решение?

— Разбирам, че одобрявате действията ми — рече с усмивка Еймъри Пауър. — Е, съвсем просто е, мосю Поаро. *Убеден съм, че знам у кого всъщност е чашата.*

— Много интересно. И кой е този човек?

— Сър Рубен Розентал. Той е не само колега колекционер, но навремето беше мой личен враг. Бяхме съперници при няколко сделки и в края на краищата аз спечелих. Враждебността ни достигна своята кулминация в съперничеството за чашата на Борджия. И двамата бяхме твърдо решени да се сдобием с нея. Беше въпрос на чест. Наетите от нас представители наддаваха един срещу друг по време на търга.

— И последното наддаване на вашия представител ви осигури съкровището?

— Не съвсем. Предвидливо бях наел втори агент — уж представител на парижки колекционер. Нали разбирате, никой от нас двамата не би отстъпил охотно на другия, но би позволил на трети човек да се сдобие с чашата, надявайки се по-късно да се споразумее с него.

— Всъщност *une petite deception*^[1].

— Именно.

— Която излязла успешна. И веднага след това сър Рубен е разкрил как е бил изигран?

Пауър се усмихна.

Усмивката му разкриваше всичко.

— Разбирам каква е ситуацията — рече Поаро. — Убеден сте, че сър Рубен, решен да спечели чашата на всяка цена, е платил да бъде открадната.

Еймъри Пауър вдигна ръка.

— О, не, не! Не би предприел такова нещо. Но скоро след това сър Рубен щеше да купи чаша от епохата на Ренесанса с неизвестен *произход*.

— Описанието, на която е известно на полицията?

— Чашата никога нямаше да бъде изложена на показ.

— Смятате, че на сър Рубен му е било достатъчно да *знае*, че я притежава.

— Да. Още повече, че ако бях приел предложението на маркиза, след време сър Рубен можеше да се споразумее с него и по този начин съвсем законно да получи чашата. — Той замълча за миг, после продължи: — Но тъй като отказах да ми бъдат върнати парите, все още имам право да търся чашата, която ми принадлежи.

— Искате да кажете — намеси се Поаро, — бихте могли да организирате да бъде открадната от сър Рубен.

— Не *открадната*, мосю Поаро. Просто исках да си възвърна нещо, което ми принадлежи.

— Но както разбирам, не сте успели.

— Поради много основателна причина. Чашата никога не е попадала в ръцете на Розентал!

— Откъде знаете?

— Неотдавна се извърши сливане на две петролни компании. Сделката бе изгодна както за мен, така и за Розентал. Сега сме съюзници, а не врагове. Разговарях откровено с него по въпроса и той ме увери, че никога не е притежавал чашата.

— И вие му вярвате?

— Да.

— Значи в продължение на десет години — замислено рече Поаро — сте хвърляли усилията си в погрешна посока?

— Да, изглежда точно това съм направил! — с горчивина отвърна финансистът.

— И сега всичко трябва да започне отначало?

Другият мъж кимна.

— И в този момент се намесвам аз, така ли? Аз съм кучето, което пускате по студена следа... по твърде студена следа.

— Ако случаят беше лесен — сухо отбеляза Еймъри Пауър, — нямаше да е необходимо да ви викам. Разбира се, ако смятате, че е невъзможно...

Явно бе открил най-верния подход. Еркюл Поаро стана и рече хладно:

— Думата *невъзможно* ми е непозната, мосю! Питам се само дали случаят е дотолкова интересен за мен, та да го поема.

Еймъри Пауър се усмихна отново.

— Може би ще ви заинтригува това, че *сам ще определите хонорара си!*

Дребничкият мъж се взря в огромния си събеседник.

— Нима желанието ви да притежавате това произведение на изкуството е толкова силно? Не вярвам!

— Да кажем, че също като вас не приемам поражението.

Еркюл Поаро сведе глава.

— Да, разбирам...

[1] *une petite deception* — (фр.). — Малка измама. — Б. пр. ↑

II.

Инспектор Уогстаф беше заинтригуван.

— Чашата на Вератрино? Да, спомням си всичко за нея. Аз водих случая до края. Говоря малко италиански, та отидох да поразпитам макаронаджиите. Но чашата и до ден-днешен не е намерена. Странно.

— Какво е вашето обяснение? Че е продадена на частно лице?

Уогстаф поклати глава.

— Съмнявам се. Разбира се, съществува такава вероятност... Но моето обяснение е много по-просто. Според мен е скрита и единственият човек, който е знаел къде, е мъртъв.

— Имате предвид Кейси?

— Да. Може да я е скрил някъде в Италия, а може да е успял да я изнесе контрабандно от страната. Но където и да я е скрил, тя си е все още там.

— Твърде романтична теория — въздъхна Еркюл Поаро. — Перли, скрити в гипсова отливка. Каква беше историята... с бюста на Наполеон, нали? Но в този случай не става въпрос за скъпоценни камъни, а за голяма масивна златна чаша. Не е лесно да се скрие, струва ми се.

— О, не зная. Все пак може да се пъкне под дъските на пода, предполагам, или на друго подобно място.

— Кейси има ли собствена къща?

— Да, в Ливърпул — мъжът се ухили. — Не под дъските в тази къща. Проверихме.

— А той имаше ли семейство?

— Съпругата му беше почтена жена, страдаше от туберкулоза. Тревожеше се до смърт заради начина на живот на мъжа си. Беше набожна, благочестива католичка, но не можеше да се реши да го напусне. Почина преди няколко години. Дъщеря ѝ пое по нейния път — стана монахиня. Синът е различен — прилича на баща си. Чух, че бил в Америка.

Еркюл Поаро записа в малкото си бележниче. *Америка.*

— Възможно ли е синът да знае скривалището на баща си? — попита той.

— Не ми се вярва. Досега щеше да е попаднала в ръцете на укривателите на крадени вещи.

— Може да е била претопена.

— Бих казал, че е доста вероятно. Но все пак тя има най-висока стойност за колекционерите. А те вършат доста странни неща, ще останете изненадан! Понякога ми се струва, че колекционерите са напълно лишени от морал.

— О! Ще се изненадате ли, ако се окаже например, че сър Рубен Розентал е замесен в, както ги нарекохте, „странни неща“?

Уогстаф се ухили.

— Не бих се учудил. Той не страда от скрупули, когато става въпрос за предмети на изкуството.

— А другите членове на бандата?

— Риковети и Дюбле получиха тежки присъди. Но може и да са изтекли вече.

— Дюбле е французин, нали?

— Да, той беше мозъкът на бандата.

— Имаше ли и други членове?

— Имаше едно момиче, наричаха я Червената Кейт. Работеше като камериерка и бе проучила къде се държат предметите и всичко останало. Замина за Австралия, струва ми се, след като бандата се разпадна.

— Някой друг?

— Подозираха някакъв младеж на име Югоян, че също е бил замесен. Той е пласьор. Главната му квартира е в Истанбул, но притежава магазин в Париж. Нямахте доказателства срещу него, но той е изпечен мошеник.

Поаро въздъхна и погледна в малкото си бележниче. Там беше записано: Америка, Австралия, Италия, Франция, Турция...

— *Трябва да обиколя света...* — промърмори той.

— Моля? — попита инспектор Уогстаф.

— Отбелязвам, че се очертава околосветско пътешествие — отвърна Еркюл Поаро.

III.

Еркюл Поаро имаше навик да обсъжда случаите си със своя съобразителен камериер Джордж. С други думи, Еркюл Поаро подхвърляше някоя забележка, на която Джордж отвърщаше с мъдрост, придобита по време на кариерата му на прислужник.

— Джорджис, ако си изправен пред необходимостта да водиш разследването в пет различни части на света, какво би направил? — попита Поаро.

— Сър, пътуването по въздуха е много бързо, макар че казват, разстройвало стомаха. Аз самият нямам представа дали е така.

— Питам се как ли би постъпил Херкулес — промърмори Еркюл Поаро.

— О, имате предвид онзи с велосипеда, сър?

— Или по-скоро какво е направил? И отговорът, Джорджис, е, че е пътувал неуморно. Но накрая е бил принуден да потърси информация, както твърдят някои, от Прометей, а според други — от Нерей.

— Така ли, сър? — рече Джордж. — Никога не съм чувал за тези господа. Туристически агенции ли притежават, сър?

Наслаждавайки се на звука на собствения си глас, Еркюл Поаро продължи:

— Моят клиент, Еймъри Пауър, признава само едно нещо — *действието!* Но ненужните действия водят само до безполезна загуба на енергия. Има едно златно правило, Джорджис: „Никога не прави нещо, което другите могат да свършат за теб.“ Особено когато разходите са без значение! — добави той, стана и приближи до полицата с книги. Извади папка с изписана на нея буква „Д“ и я отвори на думите „Детективски агенции — надеждни“. — Модерният Прометей — промърмори. — Бъди така добър, Джорджис, да запишеш няколко имена и адреси. Мистър Ханкертън, Ню Йорк, господата Лейдън и Бошер, Сидни. Синьор Джовани Меци, Рим. Мистър Нахум в Истанбул и мосю Роже в Париж. — Той замълча, докато Джордж

приключи, после рече: — А сега бъди така любезен да провериш разписанието на влаковете за Ливърпул.

— Да, сър. Заминавате за Ливърпул ли, сър?

— Боя се, че да. Възможно е да отида и по-далеч, Джорджис. Но не сега.

IV.

Три месеца по-късно Еркюл Поаро бе застанал на висока скала и наблюдаваше Атлантическия океан. Чайки се издигаха и отново се стрелваха надолу с пронизителни меланхолични крясъци. Въздухът бе мек и влажен.

Еркюл Поаро имаше усещането, което не бе необичайно за идващите за първи път в Инишгоулен, че е достигнал края на света. Никога през живота си не си бе представял нещо толкова отдалечено, толкова пусто, толкова самотно. Притежаваше необикновена меланхолична недоловима красота, красотата на далечното и невероятно минало. Тук, в западната част на Ирландия, римляните никога не бяха стъпвали, туп, туп, туп; никога не бяха укрепявали лагер; никога не бяха строили добре подредените си полезни пътища. Това бе земя, където здравият разум и подреденият начин на живот бяха непознати.

Еркюл Поаро сведе поглед към върховете на лачените си обувки и въздъхна. Чувстваше се нещастен и неизказано самотен. Стандартите, по които бе живял, тук не се зачитаха.

Погледът му бавно се плъзна по пустия бряг, после отново се насочи към океана. Някъде там се намираха Благословените острови, Земята на младостта...

— *Ябълковото дърво, пеещо и златно...* — промърмори той.

И изведнъж Еркюл Поаро дойде на себе си — магията се развали и той отново бе в хармония с лачените си обувки и спретнатия си елегантен тъмносив костюм.

Не много отдалече той дочу камбанен звън. Познаваше този звук още от най-ранно детство.

Бързо заобиколи и след около десетина минути зърна постройка върху скалата. Беше оградена с висока стена, в която имаше огромна дървена врата, обкована с гвоздеи. Еркюл Поаро приближи и почука. Имаше масивно желязно чукче. После предпазливо дръпна ръждясалата верига и някъде във вътрешността пропя звънче.

Във вратата се отвори малко прозорче и оттам надникна лице, обрамчено в колосано бяло и настроено подозрително. На горната устна се забелязваха мустаци, но гласът беше на жена. По-точно на „страховита жена“, както се изразяваше Поаро.

Гласът поиска да узнае какво е довело Поаро тук.

— Това ли женският манастир „Света Мери и всички ангели“?

— Че какво друго би могло да бъде? — сурово попита страховитата жена.

Поаро не направи опит да отговори, а рече на драконката:

— Бих искал да се срещна с игуменката.

Драконката отстъпи доста неохотно. Резето се дръпна и Поаро бе въведен в малка гола стая, където се приемаха посетителите на манастира.

В същия миг в стаята пристъпи монахиня, на кръста ѝ се люлееше броеница.

Еркюл Поаро бе католик по рождение. Отлично си даваше сметка за обстановката, в която се беше озовал.

— Извинете за безпокойството, майко — промълви той, — но струва ми се, тук имате монахиня, чието светско име е било Кейт Кейси.

Игуменката сведе глава и отвърна:

— Така е. Монашеското ѝ име е сестра Мери Урсула.

— Станало е зло, което трябва да се поправи. Убеден съм, че сестра Мери Урсула може да ми помогне. Тя разполага с информация, която може да се окаже безценна.

Игуменката поклати глава. Лицето ѝ беше безизразно, гласът тих и спокоен:

— Сестра Мери Урсула не може да ви помогне.

— Уверявам ви...

— Сестра Мери Урсула почина преди два месеца — прекъсна го игуменката.

V.

Еркюл Поаро седеше неудобно подпрян на стената в бара на хотела на Джими Донован. Хотелът не задоволяваше изискванията на Поаро. Леглото му бе счупено, както и две от стъклата на прозореца, откъдето проникваше нощният въздух, към който Еркюл Поаро не хранеше особено добри чувства. Горещата вода, която му носеха, всъщност беше хладка, а храната предизвикваше в стомаха му странни и болезнени усещания.

В бара имаше петима мъже и всички говореха за политика. Еркюл Поаро не разбираше голяма част от това, което говореха. Но казаното не го и интересуваше.

Един от мъжете седна до него. Той леко се различаваше от останалите. Носеше отпечатъка на западнал гражданин.

— Ще ви кажа, сър — рече той с достойнство. — Ще ви кажа. Пиджънтс Прайд няма никакви шансове, никакви шансове... обречен е да свърши последен. Вслушайте се в съвета ми... всички трябва да се вслушат в съвета ми. Жнаете ли кой съм аз, сър, Жнаете ли? Атлас, ето кой. Атлас на Дъблинското слънце... Съветвам победителите през шелия сезон... Не казах ли да се заложи на Ларис Гърл? Двайсет и пет към едно... двајсет и пет към едно. Слушай Атлас и няма да сбъркаш.

Еркюл Поаро го изгледа със странно благоговение и промълви с треперещ глас:

— Боже мой, това е предзнаменование!

VI.

Няколко часа по-късно луната кокетно надничаше от време на време иззад облаците. Поаро и новият му приятел бяха извървели няколко мили. Поаро куцаше. Беше му минало през ум, че има и други обувки — по-удобни от лачените за разходки сред природата. Всъщност Джордж почтително бе споменал нещо такова. „Хубави туристически обувки“, бе подхвърлил.

Еркюл Поаро не бе обърнал внимание. Обичаше краката му да изглеждат спретнати и с хубави обувки. Но сега, топуркайки по каменната пътека, той осъзнаваше, че съществуваха и други обувки...

— Изкачването на тази пътека ли е наказанието ми за това? — внезапно попита спътникът му. — На съвестта ми все пак няма да тежи смъртен грях.

— Ти само връщаш на Цезар това, което му принадлежи — отвърна Поаро.

Двамата стигнаха стената на манастира. Атлас се приготви да изпълни задачата си.

Той шумно изстена и жалостиво занарежда, че е смазан напълно!

— Замълчи — властно го прекъсна Еркюл Поаро. — Не трябва да крепиш света, а само Еркюл Поаро.

VII.

Атлас въртеше в ръцете си две съвсем нови петлирови банкноти.

— Може би на сутринта няма да си спомням как съм ги спечелил — е надежда промълви той. — Боя се, че отец О'Райли ще ме накаже.

— Забрави всичко, приятелю. Утре светът е твой.

— И на кого ли да ги заложа? — промърмори Атлас. — На Уъркинг Лед? Той е прекрасен кон, наистина великолепен! Или пък на Шейла Бойн. Залозите за нея са седем към едно. — Той замълча. — Така ли ми се стори, или ви чух да споменавате името на езически бог? Херкулес май беше и, слава на Бога, утре в три и половина се състезава кон на име Херкулес.

— Приятелю, заложи парите на този кон — рече Поаро. — Казвам ти, Херкулес не може да се провали.

И наистина на следващия ден конят Херкулес на мистър Рослин, най-неочаквано спечели. Залозите бяха шейсет към едно.

VIII.

Еркюл Поаро сръчно разтвори прилежно опакования колет. Първо свали кафявата опаковка, после уплътнението и накрая фината хартия.

На бюрото пред Еймъри Пауър се появи блестяща златна чаша с гравирано върху нея ябълково дърво, чийто плодове бяха зелени смарагди.

Финансистът пое дълбоко дъх и каза:

— Поздравления, мосю Поаро.

Еркюл Поаро се поклони.

Еймъри Пауър протегна ръка, докосна чашата и прокара пръст по ръба ѝ.

— Моя е! — рече.

— Ваша е — съгласи се Еркюл Поаро.

Другият мъж въздъхна, отпусна се на стола и попита делово:

— Къде я намерихте?

— На олтара — отвърна Еркюл Поаро.

Еймъри Пауър се втренчи в него.

— Дъщерята на Кейси е била монахиня — продължи Поаро. — Трябвало е да положи последната си клетва, когато баща ѝ загинал. Тя била неграмотна, но набожна девойка. Чашата била скрита в къщата на баща ѝ в Ливърпул. Тя я отнесла в манастира, надявайки се навярно с нея да изкупи греховете на баща си. Дарила я да бъде използвана в прослава на Бога. Не мисля, че монахините някога са узнали за истинската ѝ стойност. Предполагам, смятали са я за семейна ценност. За тях тя е била потир и точно за това са я използвали.

— Невероятна история! — възкликна Еймъри Пауър и добави: — Какво ви наведе на мисълта да отидете там?

Поаро сви рамене.

— Може би методът на изключването. Съобразих се също с невероятния факт, че никой не бе опитал да пласира чашата. Стигнах до извода, че се намира на място, където предметите с материална

стойност не се ценят. Спомних си, че дъщерята на Патрик Кейси е монахиня.

— Е, както вече казах, поздравления — сърдечно рече Еймъри Пауър. — Назовете сумата за хонорара си и аз ще ви напиша чек.

— Няма хонорар — рече Еркюл Поаро.

— Какво искате да кажете?

— Сигурно като малък сте чели приказки. В тях кралят казва: „ще изпълня всяко твое желание.“

— Значи все пак искате нещо?

— Да, но не пари. Просто бих желал да изпълните обикновена молба.

— Е, каква е тя? Искате съвет за борсата?

— Това също ще са пари, само че под друга форма. Молбата ми е много по-обикновена.

— Каква е?

— Изпратете я обратно в манастира — рече Еркюл Поаро и постави ръце върху чашата.

Настъпи мълчание, после Еймъри Пауър каза:

— Да не сте луд?

— Не, не съм луд — поклати глава Еркюл Поаро. — Ето, ще ви покажа нещо.

Той вдигна чашата и натисна с нокът отворената паст на змията, увита около дървото. На дъното на чашата се отвори малка дупчица, която продължаваше към кухото столче.

— Виждате ли? — рече Поаро. — Това е чашата на папа Борджия. През тази малка дупчица в питието е била прибавяна отрова. Вие сам казахте, че историята на чашата е злокобна. Споменахте, че насилие, кръв и злоба са съпътствали притежателите на чашата. Вероятно и вие на свой ред ще бъдете обзет от зла воля.

— Суеверия!

— Вероятно. Но защо толкова настоявате да притежавате тази чаша? Не заради красотата ѝ. Не заради стойността ѝ. Сигурно имате стотици, дори хиляди, много по-красиви и ценни предмети. Искате я, за да задоволите гордостта си. За нищо на света не желаете да загубите. Е, добре, не губите. Спечелихте! Чашата е ваше притежание. Но защо сега да не направите благороден, възвишен жест? Изпратете я там, където е почивала в мир близо десет години. Нека бъде

пречистена от злото. Някога тя е принадлежала на Църквата — нека бъде върната на Църквата. Нека отново бъде поставена на олтара, нека бъде пречистена и освободена от греха, така както се надяваме да бъдат пречистени и освободени от греховете и душите на хората. — Той се наведе напред. — Нека ви опиша мястото, където я намерих — Градината на Душевия мир с изглед над океана към забравения Рай на младостта и Вечната красота. — Той продължи да говори, описвайки невероятната старинна красота на Инишгоулен.

Еймъри Пауър се облегна и закри очите си с длан. Накрая рече:

— Роден съм на западния бряг на Ирландия. Напуснах я като момче, за да замина за Америка.

— Чух за това — тихо рече Поаро.

Финансистът се изправи в стола си. Погледът му отново бе пронизателен. На устните му се появи слаба усмивка.

— Странен човек сте вие, мосю Поаро — рече той. — Постигнахте целта си. Занесете чашата в манастира като дар от мен. Твърде ценен дар. Трийсет хиляди лири. И какво ще получа в замяна?

— Монахините ще отслужат литургии за душата ви — тържествено заяви Поаро.

Усмивката на богаташа стана по-широка — алчна, хищна усмивка.

— Е, в крайна сметка, това може да се окаже добро вложение — рече той. — Може би най-доброто, което някога съм правил...

IX.

В малката приемна на манастира Еркюл Поаро разказа историята си и върна потира на игуменката.

— Предайте му нашите благодарности и му кажете, че ще се молим за него — промълви тя.

— Той има нужда от молитвите ви — тихо рече Поаро.

— Нещастен човек ли е?

— Толкова нещастен, че дори е забравил какво означава щастието. Толкова нещастен, че дори не съзнава това.

— О, богат човек... — прошепна монахинята.

Еркюл Поаро не отвърна. Знаеше, че няма какво да добави...

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

ИЗВЕЖДАНЕТО НА ЦЕРБЕР ОТ АДА

Еркул Поаро се клатушкаше във влака на метрото, отхвърлян от един пътник към друг и си мислеше, че на земята има твърде много хора! Или по-точно в подземната железница на Лондон в шест и половина вечерта. Топлината, шума, тълпата, блъсканицата — нежелания допир на ръце, рамене, тела! Притиснат отвсякъде от непознати — обикновени и безинтересни непознати! Твърде рядко виждаш някое интелигентно лице, миловидна жена! Каква е тази мания, която принуждава жените да плетат при най-необичайни обстоятелства? Жената не изглежда добре, когато плете; съсредоточеността, стъклените очи, неспокойните, безспир движещи се пръсти! Трябва да притежаваш подвижността на дива котка и волята на Наполеон, за да плетеш в претъпканото метро, но жените успяваха! Щом съумееха да се доберат до свободно място, се появяваше тънкият розов конец и трак, трак, иглите заиграваха!

Никаква почивка, помисли си Поаро. Нито женствена грация! Старомодната му душа бе отвратена от стреса и трескавата бързина на съвременния свят! Всички млади жени около него бяха толкова еднакви, толкова лишени от чар и съблазнителна женственост! Той бе поклонник на ярко изразеното обаяние. О, да можеше да срещне нежна изискана жена, екстравагантно облечена! Някога съществуваха такива жени. Но сега... сега...

Влакът спря на станция; част от тълпата се изсипа навън, избутвайки Поаро към острите краища на иглите; други пътници нахлуха вътре и го притиснаха от всички страни. Влакът отново рязко потегли, Поаро залитна към пълна жена с огромна кошница, извини се и бе отхвърлен към висок мъж, чието куфарче се заби в кръста му. Той отново се извини, почувства как мустаците му се отпуснаха и увиснаха. За щастие, на следващата спирка слизаше!

Изглежда на същата спирка слизаха и още около сто и петдесет други пътници, тъй като беше площад Пикадили. Като огромна

приливна вълна те заляха перона. Поаро отново бе плътно притиснат от всички страна на ескалатора, който се издигаше към повърхността на земята.

Нагоре, помисли си Поаро, далече от кръговете на Ада... Някакъв огромен куфар го притискаше болезнено отзад!

В този момент един глас извика името му. Поаро изненадано вдигна очи. На отсрещния спускащ се ескалатор изумено зърна видение от миналото. Жена с невероятно пищни форми; къносаната ѝ яркочервена коса бе украсена със сламена шапка, към която бяха прикрепени малки, изцяло покрити с пера, птички. Екзотична пухкава наметка обгръщаше раменете ѝ.

Яркочервените ѝ устни се разтвориха и ясният ѝ глас с чуждестранен акцент отекна високо:

— Вие сте! — извика тя. — Вие сте! Скъпи ми Еркюл Поаро! Трябва да се срещнем отново! Настоявам!

Но съдбата бе неумолима, както и движението на двата ескалатора, поели в различни посоки. Неотклонно, безжалостно, Еркюл Поаро се издигаше нагоре, а графиня Вера Росакоф се спускаше надолу.

Еркюл Поаро се извърна назад, наведе се над парапета и отчаяно извика:

— Мадам... къде мога да ви открия?

Отговорът ѝ едва достигна до него от дълбините. Изглеждаше неочакван и в същото време странно уместен.

— *В Ада...*

Еркюл Поаро примига няколко пъти. Изведнъж залитна. Незабелязано бе стигнал върха, а не бе отстъпил от ескалатора. Множеството се изсипваше покрай него. Недалече встрани бе гъстата тълпа, спускаща се с другия ескалатор. Трябваше ли да се присъедини към тях? Това ли бе имала предвид графинята? Без съмнение пътуването в недрата на земята в този пиков час бе Ад. Ако това бе искала да каже графинята, Поаро бе напълно съгласен с нея...

В края на краищата Поаро се присъедини към спускащата се тълпа и бе отнесен обратно в дълбините. В подножието на ескалатора нямаше и следа от графинята. Накъде ли бе поела?

Поаро обиколи всички перони, помитан от слизащата или качваща се тълпа, но никъде не зърна пищната графиня Вера Росакоф.

Изморен и безкрайно разочарован, Еркюл Поаро отново се изкачи на нивото на земята и пристъпи сред врявата на площад Пикадили. Прибра се вкъщи, обзет от приятно вълнение.

Бедата на дребните, изискани до педантичност, мъже е, че въздишат по едри и пищни жени. Поаро така и не бе съумял да се отърси от фаталното си увлечение по графинята. Макар да не я бе виждал почти двацет години, все още бе във властта на нейната магия. Макар сега гримът ѝ да наподобяваше декор на залез, а жената да бе умело скрита под него, за Еркюл Поаро тя все още бе олицетворение на великолепието и съблазън. Дребният буржоа бе все още привлечен от аристократката. Спомена за хитрия начин, по който тя крадеше бижута, събуди отново възхищението му. Спомни си невероятния апломб, с който бе признала кражбата, когато бе обвинена. Тя бе една на хиляди жени... на милион! А той я бе срещнал отново... и я бе загубил!

„В Ада“ — бе казала тя. Сигурен бе, че е чул добре. Така ли бе казала наистина?

Но какво бе имала предвид? Дали говореше за лондонското метро? Или на думите ѝ трябваше да се търси религиозно тълкувание? Но дори да смяташе, че заради живота, който е водила, ще отиде в Ада, то едва ли руското ѝ възпитание допускаше, че Еркюл Поаро е обречен да отиде на същото място?

Не, вероятно бе имала нещо друго предвид. Вероятно бе решила, че трябва да привлече вниманието му. Каква интригуваща, непредсказуема жена! Друга жена би изкрещяла: „В «Риц»“ или „В «Кларидж»“. Но Вера Росакоф бе извикала невероятното: „В Ада!“

Поаро въздъхна. Но нямаше намерение да се предава. В объркването си той се спря на най-простото решение. На другата сутрин попита секретарката си мис Лемън.

Тя бе невероятно грозна и изключително експедитивна. За нея Поаро бе просто работодател. Работата ѝ бе безупречна. Мислите ѝ бяха заети с усъвършенстване на подредбата в архива.

— Мис Лемън, мога ли да ви задам един въпрос?

— Разбира се, мосю Поаро. — Жената вдигна пръсти от пишещата машина и изцяло насочи вниманието си към него.

— Ако някой приятел ви помоли да се срещнете в Ада, какво бихте направили?

Мис Лемън, както винаги, дори не се замисли. Както се говореше, тя знаеше всички отговори.

— Смятам, че би било разумно да резервирате маса — рече тя.

Еркюл Поаро смаяно се втренчи в нея и едва успя да промълви:

— Да... резервирам... маса?

Мис Лемън кимна и привлече телефона към себе си.

— За тази вечер ли? — попита тя и приемайки мълчанието му за съгласие, бързо набра някакъв номер. — „Ада“ ли е? Бихте ли запазили маса за двама за тази вечер? На името на мосю Еркюл Поаро. За единайсет часа.

Тя остави слушалката и пръстите ѝ отново застинаха над клавишите на пишещата машина. На лицето ѝ се изписа почти недоловимо нетърпение. Изражението ѝ казваше, че след като е изпълнила задачата си, вероятно нейният работодател най-после би могъл да я остави да продължи работата си?

Но Еркюл Поаро се нуждаеше от обяснение.

— Какво тогава е това? Този „Ад“? — попита той.

Мис Лемън изглеждаше леко изненадана.

— О, не знаехте ли, мосю Поаро? Това е нощен клуб. Сравнително нов и доста популярен напоследък. Държи го някаква рускиня, струва ми се. Лесно мога да уредя да станете член до довечера.

И решила, че е загубила вече достатъчно време, мис Лемън усърдно започна да пише на машината.

В единайсет часа същата вечер Еркюл Поаро прекрачи прага под неонов надпис, на който буквите светваха една след друга. Посрещна го мъж с червен фрак и взе палтото му.

С жест го насочи към широко стълбище, което водеше надолу. На всяко стъпало бе написана по една фраза. Първата гласеше: *„Намеренията ми бяха добри...“* Втората: *„Да започна всичко отначало...“* Третата: *„Можех да се откажа, когато поискам...“*

— Добрите намерения, с които е постлан пътят към Ада — промърмори одобрително Поаро. — Какво богато въображение!

Той се спусна по стълбите. В подножието имаше изкуствен водоем с яркочервени лилии. Над него минаваше мост във формата на

лодка. Поаро го прекоси.

Отляво в мраморна пещера бе седнало най-огромното, най-грозното и най-черното куче, което Поаро някога бе виждал! Седеше изправено и напълно неподвижно. Може би, помисли си Поаро с надежда, не е истинско! Но в същия момент кучето извърна страховитата си грозна глава и от дълбините на черното му тяло се изтръгна гъргорецо ръмжене. Беше ужасяващ звук.

Едва сега Поаро забеляза декоративната кошница, пълна с малки кръгли кучешки бисквити. На кошницата пишеше: „Подкуп за Цербер!“

Очите на кучето бяха приковани в тях. Отново се чу гъргорецо ръмжене. Поаро припряно грабна една бисквита и я хвърли към огромния звяр.

Грамадната червена паст зина; после се чу хрущене, когато мощните челюсти се затвориха. Цербер бе приел подкупа! Поаро пристъпи към входа на залата.

Помещението не беше голямо. Множество масички ограждаха малък дансинг. Осветено бе с миниатюрни червени лампи, стените бяха украсени с фрески, а в дъното бе разположена огромна скара, която се обслужваше от готвачи, облечени като дяволи с опашки и рога.

Поаро забеляза всичко това, преди импулсивната руска графиня Вера Росакоф да се втурне към него с протегнати ръце.

— О, вие дойдохте! Мой скъпи, скъпи приятелю! Колко се радвам да ви видя отново! След толкова години... Колко точно? Не, няма да уточняваме! За мен сякаш беше вчера. Вие не сте се променили! Ни най-малко!

— Вие също, скъпа моя — възкликна Поаро и целуна ръката ѝ.

Ала въпреки това си даваше сметка, че двайсет години са доста време. Графиня Росакоф не можеше да бъде наречена развалина. Или поне бе пищна развалина. У нея все още бликаше въодушевлението, радостта от живота и тя все още умееше да ласкае мъжете.

Графинята поведе Поаро към една маса, на която седяха двама души.

— Моят приятел, моят прочут приятел, мосю Еркюл Поаро — представи го тя. — Страшилището за всички злодеи! Някога аз също

се страхувах от него, но сега вода порядъчен, скучно добродетелен живот. Нали?

— Не казвайте скучен, графиньо — обади се високият възрастен мъж на масата.

— Професор Лискард — представи го графинята. — Той знае всичко за миналото и ми даде невероятно ценни съвети за обзавеждането тук.

Археологът сви рамене.

— Само ако знаех какви са намеренията ви! — промърмори. — Крайният резултат е толкова ужасяващ.

Поаро се вгледа по-внимателно във фреските. На отсрещната стена свиреше Орфей заедно с джазов оркестър, докато Евридика бе насочила изпълнен с надежда поглед към огромната скара. На другата стена Озирис и Изиди изглежда организираха подземен египетски празник с лодки. На третата множество млади хора се къпеха съвсем голи.

— Земята на Младостта — обясни графинята и добави: — А това е моята малка Алис.

Поаро се поклони на момичето, седнало на масата — сериозна девойка с карирано сако и пола. Носеше очила с рогови рамки.

— Тя е много, много умна — рече графиня Росакоф. — Защитила е докторат по психология и знае всички причини, обуславящи поведението на лунатиците! Не защото са луди, както може да си помислите! Не, съществуват множество други причини! Струват ми се доста странни.

Алис се усмихна мило, но като че ли леко презрително и решително попита професора дали ще танцува с нея. Мъжът изглеждаше поласкан, но обзет от колебания.

— Боя се, че мога да танцувам само валс — рече той.

— Това е валс — търпеливо отвърна Алис.

Двамата станаха и се отправиха към дансинга. Не танцуваха много добре.

Графиня Росакоф въздъхна. Следвайки хода на собствените си мисли, промърмори:

— А всъщност съвсем не е грозна...

— Не полага усилия да изглежда по-добре — безпристрастно рече Поаро.

— Честно казано, не разбирам съвременните млади хора — възкликна графинята. — Изобщо не се стараят да се харесат... Когато бях млада, аз непрестанно се стремях да изглеждам по-добре — носех цветове, които ми подхождат, слагах подплънки на роклите, пристягах плътно корсета, придавах на косата си по-интригуващ оттенък...

Тя отметна тежките кичури от челото си. Бе неоспоримо, че поне се старае, и то усърдно, да изглежда добре!

— Да се удовлетвориш с това, което ти е дарила природата... това е глупаво! И арогантно! Малката Алис изписва куп страници за секса, но как мислите, дали някой мъж я е поканил да прекарат уикенда в Брайтън? Само думи, думи и работа, благоденствието на работниците, бъдещето на света. Много достойно занимание, но питам ви, нима може да ви достави удоволствие? Погледнете в колко скучно място превърнаха света тези млади хора! Само норми и забрани! Не беше така, когато аз бях млада.

— Това ми напомня да ви попитам как е синът ви, мадам? — В последния момент Поаро замени думите „вашето малко момче“ със „синът ви“, спомняйки си, че все пак са минали двайсет години.

Лицето на графинята се озари от майчинско въодушевление.

— Обичното ми ангелче! Сега е толкова едър с такива широки рамене и невероятно привлекателен! В Америка е. Строи мостове, хотели, магазини, железопътни линии, всичко, каквото поискат американците!

Поаро изглеждаше леко озадачен.

— Значи е инженер? Или архитект?

— Какво значение има? — рече графинята. — Той е възхитителен! Заровил се е сред железни греди, машинарии и още нещо, наречено стрес, което така и не мога да разбера! Но двамата сме изключително привързани един към друг! Винаги ни е свързвала дълбока обич! А заради него обичам и малката Алис. Да, двамата са сгодени. Запознали се в самолет или на кораб, или във влак и се влюбили наред разговор за благоденствието на работниците. А когато идва в Лондон, тя се отбива да ме види и аз я приемам от все сърце. — Графинята притисна ръце към пицните си гърди. — Казвам й: „Двамата с Ники се обичате, значи и аз те обичам. Но щом го обичаш толкова много, защо го оставяш в Америка?“ А тя ми говори за работата си, за книгите, които пише и за кариерата си и честно казано,

аз не я разбирам, но си казвам: „Човек трябва да бъде толерантен.“ Е, приятелю, какво ще кажете за това, което съм сътворила тук?

— Сътворили сте истинско чудо — одобрително се огледа Поаро. — Много е шик!

Барът беше препълнен и във въздуха витаеше неподправения дух на успеха. Сред посетителите имаше двойки в официално облекло, бохеми в кадифени панталони, изискани джентълмени в строги костюми. Музикантите, облечени като дяволи, свиреха джаз. Без съмнение заведението бе много популярно.

— Тук идват всякакви хора — рече графинята. — Но така и трябва да бъде, нали? Вратите на „Ада“ за отворени за всички?

— Освен може би за бедните? — подхвърли Поаро.

Графинята избухна в смях.

— Нали казват, че богатите хора трудно ще влязат в Рая? Естествено е тогава да се ползваме с привилегии в „Ада“.

Професорът и Алис се върнаха на масата. Графинята се изправи.

— Трябва да говоря с Аристид.

Тя размени няколко думи с оберкелнера, строен Мефистофел, след което тръгна от маса на маса да поговори с гостите.

Професорът избърса чело и отпи от виното си.

— Тя е жена с невероятно излъчване, нали? Хората го усещат.

Той се извини и отиде да поговори с посетителите на съседната маса. Останал насаме със строгата Алис, Поаро леко се смути, щом срещна студените ѝ сини очи. Забеляза, че тя всъщност е доста красива и в същото време излъчва смътна заплахата.

— Всъщност така и не научих фамилията ви — промърмори той.

— Кънингам. Доктор Алис Кънингам. Както разбрах, отдавна познавате Вера?

— От двайсет години.

— Тя е много интересна за мен от професионална гледна точка — рече доктор Алис Кънингам. — Разбира се, тя е майка на човека, за когото възнамерявам да се омъжа и е естествено да се интересувам от нея. Но ме заинтригува и в професионален аспект.

— Наистина ли?

— Да. Пиша книга за психологията на престъпниците. Смятам, че нощният живот в това място много ми помага. Тук редовно идват

престъпници от няколко типа. Разбира се, вие знаете всичко за престъпните наклонности на Вера. Имам предвид, че тя краде?

— Ами... да, зная — рече Поаро, леко объркан.

— Наричам го „комплекса на Магпай“. Тя взема, както знаете, само *блестящи* предмети. Никога пари. Само бижута. Открих, че като дете са я глезили, угаждали са ѝ, закриляли са я. За нея животът е бил невероятно скучен — скучен и безопасен. Нейната натура е копнеела за драма — жадувала е за *наказание*. В това се корени страстта ѝ към кражбата. Тя желае *известността, славата*, която ще спечели, щом бъде *наказана*!

— Животът ѝ едва ли е бил скучен по време на революцията в Русия — възрази Поаро. — Та тя е била поддръжник на стария режим.

Бледосините очи на мис Кънингам весело проблеснаха.

— Поддръжник на стария режим? Тя ли ви каза това?

— Тя без съмнение е аристократка — рече Поаро и потисна смущаващите спомени за твърде различните истории, които му бе разказала графинята за своя живот.

— Човек вярва в това, което иска — подхвърли мис Кънингам.

Поаро застана нащрек. Стори му се, че само след миг ще му бъде съобщено какъв е неговият комплекс. Реши да пренесе войната в лагера на противника. Компанията на графинята му бе приятна донякъде и заради нейния благороднически произход и той не възнамеряваше да позволи това удоволствие да бъде развалено от очилато малко момиченце с огромни очи и докторат по психология!

— Знаете ли какво ми се струва най-изумително? — попита Поаро.

Алис Кънингам не призна, че не знае. На лицето ѝ се изписа отегчение и снизхождение.

Поаро продължи:

— Учуден съм, че вие, която сте млада и бихте могли да изглеждате добре, ако положите малко усилия... Учуден съм, че не полагате никакви усилия! Носите тежко сако и пола с огромни джобове, сякаш сте дошли да играете голф. Но това не е игрище за голф, а мазе, в което температурата е седемдесет и един градуса по Фаренхайт, носят ви е потен и лъщи, но вие не си давате труда да го напудрите, а червилото, което сте сложили твърде небрежно, ни най-малко не подчертава устните ви! Вие сте жена, но не привличате

вниманието към този факт. И искам да ви попитам защо? Това е много жалко!

За момент той изпита удоволствието да види човешки чувства у Алис Кънингам. Зърна дори искрица гняв в очите ѝ. После тя се овладя и отново се усмихна презрително.

— Скъпи мосю Поаро, боя се, че нямате никаква представа от модерната идеология. Важна е същността, а не бляскавите украшения.

Тя вдигна поглед, когато привлекателен тъмнокос мъж приближи към тях.

— Този е от най-интересния тип — кимна младата жена. — Пол Вареско! Има твърде странни и извратени желаниа, освен това го издържат жени! Искам да ми разкаже повече за гувернантката, която се е грижила за него, когато е бил на три години.

Само след миг тя вече бе на дансинга заедно с младия мъж. Той танцуваше безупречно. Когато минаха покрай масата на Поаро, той чу Алис да казва: „И след като сте прекарали лятото в Богнър, тя ви подарила кран-играчка? *Кран* — да, твърде показателно.“

За момент Поаро си позволи да се позабавлява с мисълта, че интересът на мис Кънингам към престъпниците може да доведе до това, осакатеното ѝ тяло да бъде открито в някоя отдалечена гора. Той не хареса Алис Кънингам, но бе достатъчно честен да признае, че причината за неприязънта му е фактът, че младата жена не бе ни най-малко впечатлена от Еркюл Поаро! Бе засегната суетата му!

В същия миг Поаро забеляза нещо и напълно забрави Алис Кънингам. На масата от другата страна на дансинга седеше русокос млад мъж. Бе облечен в скъп официален костюм, държанието му бе на човек, който живее в разкош и безгрижие. Срещу мъжа седеше момиче, напълно подходящо за негова дама. Той предано я гледаше в очите. Всеки, който ги видеше, би промърморил: „Богати безделници!“ Ала Поаро много добре знаеше, че младият мъж не бе нито богат, нито безделник. Всъщност той беше детектив Чарлз Стивънс и на Поаро му се стори твърде вероятно детектив Чарлз Стивънс да е тук по работа...

На следващата сутрин Поаро се отби в Скотланд Ярд при своя стар приятел главен инспектор Джап.

Реакцията на Джап на подпитванията на Поаро бе твърде неочаквана.

— Стара лисица! — подхвърли шеговито Джап. — Как надушваш всичко, ще си остане загадка за мен!

— Уверявам те, нищо не зная... съвсем нищо! Това е обикновено любопитство.

— Другиму ги разправяй тези! — рече Джап. — Искаш да знаеш всичко за „Ада“? Е, на пръв поглед прилича на всички подобни заведения. Доста е популярно! Вероятно печелят много пари, макар и разходите по поддържането да са високи. Привидно го държи една рускиня, нарича себе си графиня...

— Аз познавам графиня Росакоф — хладно рече Поаро. — Стари приятели сме.

— Но тя е само марионетка — продължи Джап. — Не тя се занимава с парите. Може би е оберкелнерът, Аристид Паполополус, но не сме сигурни. Всъщност нямаме представа кой ръководи всичко!

— И инспектор Стивънс отиде да разбере?

— О, видял си Стивънс, така ли? Щастливец е, че получи такава задача за сметка на данъкоплатците! И нищо не е открил досега!

— А какво смятате, че трябваше да открие?

— Наркотици! Организирана търговия с огромни количества. И за наркотиците се заплаща не с пари, а със скъпоценни камъни.

— Тъй ли?

— Ето как става всичко. Лейди Бланк, или графиня Незнамкоя, трудно намира пари в брой — във всеки случай не желае да тегли големи суми от банката. Но тя притежава бижута — семейни ценности! Отнасят ги някъде за „чистене“ или „пренанизиране“ — там скъпоценните камъни се изваждат и се заменят с фалшиви. Истинските се продават тук или на континента. Обикновена продажба — няма обир, няма шумотевица около тях. Рано или късно се открива, че някоя тиара или огърлица е фалшива. Лейди Бланк е олицетворение на невинността и отчаянието — няма представа нито как, нито кога е била направена замяната — огърлицата през цялото време е била в дома ѝ! Изпраща бедните потящи се полицаи за зелен хайвер да търсят уволнена прислужница, съмнителен иконом или подозрителни чистачи на прозорци. Но ние не сме толкова глупави за колкото ни мислят. Имахме няколко подобни случая един след друг — *и открихме нещо*

общо — всички жени показваха признаци на употреба на наркотик — нервност, раздразнителност, разширени зеници и така нататък. Въпросът е откъде са взели наркотика и кой ръководи организираната продажба?

— И смяташ, че отговорът е „Ада“?

— Вярваме, че там е центърът на цялата търговия. Открихме къде се извършва преработката на бижутата — компанията „Голконда“ — доста почтена на пръв поглед, изработва висококачествени фалшификати. Има и един доста неприятен човек на име Пол Вареско... О, както виждам, го познаваш?

— Видях го... в „Ада“.

— Там искам да го видя и аз — в истинския ад! Той е истински злодей... но жените — дори почтените жени — са готови да направят всичко за него! Той е свързан по някакъв начин с „Голконда“ и аз съм сигурен, че той е човекът, който стои зад „Ада“. Заведението е съвсем подходящо за целта — там ходят всякакви хора — светски жени, професионални крадци и мошеници — идеално място за срещи.

— Смяташ, че размяната — наркотик за бижу — се извършва там?

— Да. Знаем едната страна — „Голконда“. Трябва да открием другата — на наркотика. Искаме да разберем кой осигурява стоката и откъде.

— И досега нямате представа?

— Мисля, че е рускинята, но не разполагаме с доказателства. Преди няколко седмици решихме, че сме стигнали до нещо. Вареско отиде в „Голконда“, взе някакви скъпоценни камъни и отиде право в „Ада“. Стивънс го следеше, но не е забелязал да предава стоката. Когато Вареско си тръгна, ние го заловихме — *скъпоценните камъни не бяха у него*. Нахълтахме в клуба, обградихме всички! В крайна сметка не намерихме нито скъпоценни камъни, нито наркотик!

— Всъщност истинско фиаско?

— Ти ли ми го казваш! Беше доста неловко положение, но за щастие между обградените се оказа Певърел, нали си спомняш, убиеца от Батърси. Истински късмет, предполагахме, че е избягал в Шотландия. Един от младите детективи го познал от снимката. Така че всичко е добро, когато свършва добре. Слава за нас, страхотна реклама за клуба! Оттогава е по-претъпкан от всякога!

— Но разследването на наркотиците не напредва. Може би съществува някакво скривалище в заведението?

— Така трябва да е. Но не можем да го намерим. Претърсили сме всичко много внимателно. А между нас да си остане, имаше и неофициално претърсване. — Той намигна. — За съжаление съвсем безплодно. Нашият човек едва не бе разкъсан на парчета от онова огромно зло куче! То спи в заведението.

— Цербер — рече замислено Поаро.

— Може би ще опиташ ти, Поаро — предложи Джап. — Случаят е доста заплетен и си заслужава да се разреши. Мразя търговията с наркотици — те унищожават хората тялом и духом. Това наистина е ад!

— Да, това ще бъде добър завършек — промърмори Поаро. — Знаеш ли какъв е бил дванайсетият подвиг на Херкулес?

— Нямам представа.

— *Залавянето на Цербер*. Подходящо, нали?

— Не разбирам за какво говориш, приятелю, но помни, казват, че кучето яде хора. — И инспектор Джап избухна в смях.

— Искам да поговорим сериозно — рече Поаро.

Беше още рано и клубът бе все още почти празен. Поаро и графинята седяха на малка маса близо до вратата.

— Но аз не искам да бъда сериозна — възрази жената. — *Малката Алис* винаги е сериозна и това ми се струва твърде отегчително. Горкият Ники, никак няма да му бъде забавно.

— Дълбоко съм привързан към вас — продължи Поаро. — И не бих искал да се окажете в затруднено положение.

— Но това, което говорите, е абсурдно! Та аз съм на върха, парите се сипят като дъжд!

— Собственичка ли сте на това място?

Графинята като че ли се поколеба за миг.

— Разбира се — отвърна.

— Но имате съдружник?

— Кой ви каза това? — рязко попита графинята.

— Пол Вареско ли е вашият съдружник?

— О! Пол Вареско! Що за хрумване!

— Той има... криминално досие. Давате ли си сметка, че това заведение се посещава от престъпници?

Жената избухна в смях.

— Естествено, зная това много добре! Не разбирате ли, че това е част от чара на заведението? Младите хора се уморяват да гледат все едни и същи лица около себе си. Идват тук и виждат престъпници; крадец, изнудвач, мошеник — може би дори убиец — човек, чиято снимка ще се появи в неделните вестници следващата седмица! Това е вълнуващо. Те смятат, че виждат истинския живот! Така мисли и преуспелия търговец, който цяла седмица е продавал бельо, чорапи, корсети! Колко по-различно е всичко от техния почтен живот и почтените им приятели! А ето че вълнението нараства... на съседната маса, поглаждайки мустаци, седи инспектор от Скотланд Ярд — инспектор във фрак!

— Значи сте знаели? — тихо попита Поаро.

Графинята срещна погледа му и се усмихна.

— Скъпи приятелю, не съм толкова глупава, колкото ви изглеждам.

— И с наркотици ли търгувате тук?

— О, какво говорите! — извика графинята. — Това би било отвратително!

Миг-два Поаро се взира в нея, после въздъхна.

— Вярвам ви. Но в такъв случай е още по-важно да ми кажете кой е истинският собственик на заведението.

— Аз съм собственичката — извика тя.

— По документи, да. Но зад вас има някой друг.

— Знаете ли, приятелю, струва ми се, че ставате много любопитен? Не е ли твърде любопитен, Додо?

Гласът ѝ премина в гукане, когато произнесе последните думи и хвърли пилешкото бутче от чинията си на черното куче, което я улови със зловещо изтракване на челюстите.

— Как нарекохте това животно? — попита Поаро.

— Това е моят малък Додо!

— Но това име е нелепо!

— Ала той е великолепен! Полицейско куче е! Може да направи всичко... всичко... Чакай!

Тя стана, огледа се и внезапно грабна чинията с огромна сочна пържолата, оставена пред госта на съседната маса. Прекоси мраморната ниша и сложи чинията пред кучето, като в същото време прошепна няколко думи на руски.

Цербер се втренчи пред себе си. Пържолата сякаш не съществуваше.

— Виждате ли? И не е въпрос на *минути*! Той ще остане така с часове, ако е необходимо!

Тя отново промърмори някаква дума и бърз като светкавица, Цербер наведе глава и пържолата изчезна сякаш с магическа пръчка.

Вера Росакоф се повдигна на пръсти, обви ръце около врата на кучето и бурно го прегърна.

— Виждате ли колко нежен може да бъде! — извика тя. — Към мен, към Алис, към всичките си приятели... могат да правят с него каквото поискат! Но трябва да кажа само една дума... и мога да ви уверя, че той ще разкъса на парчета... полицейски инспектор например. Да, на парчета! — Тя избухна в смях. — Бих казала думата...

Поаро побърза да я прекъсне. Не се доверяваше на чувството ѝ за хумор. Инспектор Стивънс можеше да се окаже в опасност.

— Професор Лискард иска да говори с вас.

Професорът бе застанал обвинително до графинята.

— Взехте пържолата ми — оплака се той. — Защо? Беше хубава пържолата!

— Четвъртък вечер, приятелю — рече Джап. — Балонът ще литне. Ще бъдат хората на Андрюс, разбира се, отдела за борба с наркотиците — но ще се радват да участваш и ти. Не, благодаря, не желая вече от твоите лековити сиропи. Трябва да се погрижа за стомаха си. Уиски ли виждам там? Мисля, че ще ми помогне! — Той остави чашата си и продължи: — Струва ми се, че решихме проблема. Има още един изход от клуба — *и ние го намерихме!*

— Къде?

— Зад скарата. Част от стената се върти.

— Но нали щяхте да видите...

— Не, приятелю. Когато нахлухме в заведението, лампите угаснаха — бяха изключени централно — трябваша ни няколко минути, за да ги включим отново. Входът беше под наблюдение и оттам не излезе никой, но явно се е измъкнал през тайния изход заедно със стоката. Оглеждахме къщата зад клуба и така се натъкнахме на въртящата се стена.

— И какво възнамерявате да направите?

Джап намигна.

— Нека всичко върви по план — полицията се появява, лампите угасват — *и някой чака от другата страна на тайната врата, за да види кой ще се измъкне.* Този път ги хванахме!

— Защо в четвъртък?

Джап отново намигна.

— За „Голконда“ вече почти всичко ни е ясно. В четвъртък оттам ще излезе пратка. Смарагдите на лейди Карингтън.

— Ще позволиш ли и аз да се подготвя? — попита Поаро.

Седнал на обичайната си маса близо до входа в четвъртък вечер Поаро огледа обстановката. Както обикновено в „Ада“ всичко вървеше като по вода!

Графинята бе по-ярко гримирана от всякога, ако това изобщо беше възможно, и в добро настроение. Пляскаше с ръце и се смееше високо. Пристигна Пол Вареско. Понякога той идваше в безупречно елегантен костюм, а от време на време, както и тази вечер, бе облечен като гангстер — с плътно закопчано сако и шалче на врата. Изглеждаше порочен и привлекателен. Отдръпна се от строга жена на средна възраст, обкичена с диаманти, наведе се към Алис Кънингам, която седеше на масата и съсредоточено пишеше в малкия си бележник, и я покани на танц. Строгата жена се намръщи към Алис и изгледа с обожание Вареско.

В очите на мис Кънингам нямаше и следа от обожание. Те блестяха с чисто професионален интерес и Поаро долови фрагменти от разговора на двамата, докато танцуваха. Младата жена бе приключила с разпита за гувернантката и сега задаваше въпроси за учителката му в началното училище.

Когато музиката спря, мис Кънингам седна до Поаро, щастлива и развълнувана.

— Изключително заинтригуващо — рече тя. — Вареско ще бъде сред най-интересните случаи в книгата ми. Символизмът е неоспорим. Например трудности с избора на дрехи — а всъщност всичко е съвсем просто. Човек може да си помисли, че той е закоравял престъпник, но лечението може да даде ефект...

— Че може да промени един развратник е най-голямата илюзия на жените! — рече Поаро.

Алис Кънингам го изгледа хладно.

— Тук няма нищо лично, мосю Поаро.

— Винаги така се твърди. Че всичко е чист алтруизъм. Но обикновено обект на проучването е привлекателен представител на противоположния пол. Интересувате ли се например къде аз съм ходил на училище или какво е било отношението на учителката ми към мен?

— Вие не сте престъпник.

— Разпознавате ли престъпника, щом го видите?

— Разбира се.

Професор Лискард приближи към масата и седна до Поаро.

— За престъпници ли си говорите? Мосю Поаро, трябва да прочетете наказателния кодекс на Хамураби от 1800 година преди новата ера. Изключително интересен е. *Човек, който бъде заловен да краде по време на пожар, да бъде хвърлен в пожара.* — Той се втренчи доволно в скарата пред себе си. — А има и по-древен — законите на Шумер. *Ако жена намрази мъжа си и му каже „Ти не си мой съпруг“ да бъде хвърлена в реката.* Доста по-евтино и по-лесно отколкото бракоразводното дело. Но ако съпругът кажел подобни думи на жена си, трябвало само да плати в сребро. Никой не го хвърлял в реката.

— Все същата стара история — рече Алис Кънингам. — Едни закони за мъжете, други — за жените.

— Жените, разбира се, повече ценят парите — рече замислено професорът. — Знаете ли, аз харесвам това място. Идвам тук почти всяка вечер, без да е необходимо да плащам. Графинята уреди това — много мило от нейна страна. Казва, че е знак на благодарност, задето съм ѝ помогнал при обзавеждането. Всъщност нямам почти никаква заслуга, дори не знаех какво цели с въпросите, които ми задаваше. И естествено накрая двамата с художника объркахме всичко. Надявам се

никой никога да не разбере, че имам някакъв принос за тези ужасни неща — няма да го понеса. Но тя е прекрасна жена. Напомня ми на вавилонка. Вавилонките са били способни жени...

Думите на професора заглъхнаха във всеобщата врява. Дочуха се викове: „Полиция“, всички скочиха на крака. Лампите угаснаха, а също и електрическата скара.

Като монотонен припев се чуваха думите на професора, който цитираше извадки от законите на Хамураби.

Когато лампите отново светнаха, Еркюл Поаро бе наполовина изкачил широкото стълбище. Поздрави полицаите на вратата, излезе на улицата и пое към ъгъла. Щом зави, зърна притиснат към стената дребничък вонящ човечец с червен нос. Гласът му бе тревожен и дрезгав, когато мъжът прошепна:

— Тук съм, шефе. Време ли е да действам?

— Да, тръгвай.

— Има много ченгета!

— Всичко е наред. Те са предупредени за теб.

— Само искам да не се намесват, това е.

— Няма да се намесят. Сигурен ли си, че ще се справиш? Животното, за което става дума, е голямо и зло.

— Няма да бъде зло към мен — доверително рече дребничкият.
— Не и с това, което му нося! Всяко куче би ме последвало и в ада!

— В този случай — промърмори Поаро, — трябва да те последва извън „Ада“!

Скоро след полунощ телефонът извънтя. Поаро вдигна слушалката.

— Каза да ти позвъня — прозвуча гласът на Джап.

— Да, така е. Е, какво стана?

— Няма наркотици. Намерихме смарагдите.

— Къде?

— В джоба на професор Лискард.

— Професор Лискард?

— Май и ти си изненадан? Честно казано, не зная какво да мисля! Той изглеждаше смаян като малко дете, взираше се изумено в тях и твърдеше, че няма ни най-малка представа как са се оказала в

джоба му! И, по дяволите, аз вярвам, че казва истината! Вареско може да ги е пуснал в джоба му в тъмнината. Не мога да си представя човек като стария Лискард замесен в такова нещо. Той принадлежи на старото превзето общество, дори е свързан с Британския музей! Харчи пари само за книги, и то стари прашасали папируси. Не, не е възможно да е той! Започвам да мисля, че сме се заблудили — в клуба никога не е имало наркотици.

— О, грешиш, приятелю, имаше наркотици и то тази вечер. Кажете, никой ли не излезе през тайната врата?

— О, да, принц Хенри и свитата му. Пристигнал е в Англия едва вчера. Вайтемиън Евънс, министър в правителството. Не е лека работа да си министър в лейбъристко правителство, трябва да бъдеш много внимателен! Никой няма нищо против, когато политик на торите харчи пари за разгулен живот, защото данъкоплатците смятат, че парите са негови. Но когато е човек на лейбъристите, обществеността смята, че той харчи техните пари! А пък и в известен смисъл си е така. Лейди Беатрис Вайпър беше последната. Вдругиден тя ще се омъжи за превзетия херцог на Леоминстър. Не вярвам някой от тях да е замесен.

— И си съвсем прав. Но независимо от това, в клуба имаше наркотици и някой ги изнесе.

— Кой?

— Аз, скъпи приятелю — рече Поаро.

Той затвори телефона, прекъсвайки пелтеченето на Джап, когато звънецът пропя. Поаро отвори и в стаята пристъпи графиня Росакоф.

— Ако не бяхме толкова възрастни, уви, това би било много компрометиращо! — възкликна тя. — Виждате ли, идвам точно както сте ми написали в бележката. Мисля, че един полицаи ме проследи, но нека си остане на улицата. И тъй, приятелю, какво има?

Поаро галантно ѝ помогна да свали палтото си от лисица.

— Защо пуснахте смарагдите в джоба на професор Лискард? — попита той. — Не беше много хубаво от ваша страна!

Графинята изумено се взря в него.

— Естествено, възнамерявах да ги пусна във вашия джоб!

— О, в моя джоб?

— Разбира се. Бързо приближих до масата, на която обикновено седате, но беше тъмно и предполагам, по невнимание съм ги пуснала в джоба на професора.

— И защo сте искали да сложите откраднати смарагди в моя джоб?

— Струва ми се... трябваше да действам бързо... това беше най-доброто, което измислих!

— Наистина, Вера, вие сте непоправима!

— Но, скъпи приятелю, помислете! Пристигна полицията, лампите угаснаха заради високопоставените ни гости, които трябваше да излязат незабелязано *и изведнъж една ръка отмъкна чантата ми от масата*. Дръпнах я, но през кадифето усетих нещо твърдо вътре. Плъзнах пръсти и опипом разбрах, че са бижута. Веднага се досетих кой ги е сложил в чантата ми!

— О, така ли?

— Разбира се! Онова чудовище, онзи лицемер и подлец, Пол Вареско!

— Мъжът, който е ваш съдружник в „Ада“?

— Да, да, той е собственикът, той влага парите. Досега не съм го предала, но след като той се опита да ме измами и да ме забърка с полицията, ще кажа името му! Да, ще го издам!

— Успокойте се — рече Поаро — и елате с мен в съседната стая.

Той отвори вратата. Помещението беше малко и изглеждаше изпълнено от едно куче. Цербер изглеждаше огромен дори в просторното преддверие на „Ада“. В малката трапезария на Поаро като че ли нямаше нищо друго, освен кучето. И все пак там бе и един дребничък вонящ човечец.

— Дойдохме тук съгласно плана, шефе — дрезгаво рече дребничкият.

— Додо! — извика графинята. — Моят ангел Додо!

Цербер започна да бие с опашка по пода, но не помръдна.

— Нека ви представя на мистър Уилям Хигс — изкрещя Поаро, за да надвие шума от ударите на опашката на Цербер. — Майстор в своята професия. По време на цялата бъркотия тази вечер, мистър Хигс успя да склони Цербер да го последва и го изведе от „Ада“.

— Склонили сте го? — Графинята недоверчиво се взря в дребничкия мъж. — Но как? Как?

Мистър Хигс стеснително сведе очи.

— Трудно ми е да говоря така пред дама. Но съществуват неща, на които никое куче не може да устои. Всяко куче би ме последвало,

стига да поискам. Естествено, разбирате, че няма да се получи с кучките.

Графиня Росакоф се обърна към Поаро.

— Но защо? Защо?

Поаро заговори бавно:

— Куче, специално тренирано за целта, би носило в уста предмет, докато не му бъде наредено да го пусне. Ще го носи, ако е необходимо, с часове. Бихте ли казали сега на кучето си да пусне предмета, който е захапало?

Вера Росакоф изумено се втренчи в него, обърна се и бързо изрече две думи.

Огромните челюсти на Цербер се разтвориха. *После езикът му сякаш изпадна от устата...*

Поаро пристъпи напред и вдигна малък пакет, обвит в розова гума. Разгъна я и показа пакетче, пълно с бял прах.

— Какво е това? — рязко попита графинята.

— Кокаин — отвърна Поаро. — И това пакетче, колкото и малко да изглежда, струва хиляди лири за тези, които желаят да платят за него... Достатъчно, за да докара до мизерия стотици хора...

Жената затаи дъх.

— И вие мислите, че аз... Не, лъжете се! Кълна се, не е вярно! В миналото се забавлявах с бижута, изящни дреболийки, антики, всичко това помага на човек да живее. И си казвах: „Защо не?“ Защо един трябва да има нещо повече от друг?

— И аз така си мисля за кучетата — обади се мистър Хигс.

— Вие не разбирате кое е правилно и кое погрешно — тъжно се обърна Поаро към графинята.

— Но наркотици — никога! — продължи тя. — Наркотиците означават мизерия, болка, дегенерация! Нямах представа — никаква представа — че моят очарователен, тъй невинен, тъй приятен малък „Ад“ е бил използван за такива цели!

— Съгласен съм с вас за наркотиците — рече мистър Хигс. — Да даваш наркотици на кучета е долно и подло! Никога не бих направил нещо такова и никога не съм го правил!

— Но вие казахте, че ми вярвате, приятелю — изтъкна графинята.

— Разбира се, че ви вярвам! Нима не отделих време и усилия, за да изоблича истинския организатор на търговията с наркотици? Нима не изпълних дванайсетия подвиг на Херкулес и не изведох Цербер от „Ада“, за да докажа тезата си? Защото ще ви кажа едно — не обичам приятелите ми да бъдат обвинявани несправедливо — да, вие щяхте да пострадате в случай на провал! Смарагдите щяха да бъдат намерени във вашата чанта, а ако някой бе достатъчно умен, като мен например, и заподозреше, че скривалището е в устата на свирепо куче — е, кучето също е ваше, нали? Макар да приема *малката Алис* дотолкова, че да изпълнява и нейните заповеди! Да, хубаво си отворете очите! От самото начало не харесах тази млада дама с нейния научен жаргон и кариерния ѝ костюм с огромни джобове. Да, *джобове*. Неестествено е една жена да се отнася с такова презрение към външността си! И какво ми каза тя? Че важна била същността. Аха! Значи същността бяха джобовете. Джобове, в които можеше да носи наркотици и да отнася бижута — малка размяна, която се извършваше без проблеми, докато Алис танцуваше със своя съучастник, когото претендираше, че изучава като психологичен случай. О, какво находчиво прикритие! Никой не би заподозрял сериозен психолог с очила, защитил докторат. Тя прекарва контрабандно наркотици, снабдява редовно клиентите си и се опитва да ги прирасти, влага парите в нощния клуб и урежда да се управлява от някой, който, да кажем, има слабост към нея! Но тя презря Еркул Поаро, реши, че може да го измами с разговорите си за гувернантки и избор на дрехи! Е, аз съм готов! Лампите угасват. Аз бързо ставам от масата и отивам при Цербер. В тъмнината я чувам да приближава. Тя отваря устата му и пъха вътре пакета, а аз — деликатно, без да ме усети — отрязвам парче от ръкава ѝ с малка ножичка. — Той театрално показва парченцето плат. — Нали виждате, същата карирана материя. Ще го предоставя на Джап, за да го наложи на мястото му и да извърши ареста, а после да каже колко съобразителни отново са се оказали служителите от Скотланд Ярд.

Графиня Росакоф се взираше в него с нямо изумление. После изведнъж изпищя:

— Ами моят Ники... Моят Ники! Това ще бъде ужасно преживяване за него... — Тя замълча. — Или не мислите така?

— В Америка има много други момичета — рече Еркул Поаро.

— И заради вас неговата майка няма да бъде в затвора... Косатата няма да бъде отрязана и тя няма да стои в килия, воняща на дезинфектант! О, вие сте чудесен! Чудесен!

Тя се втурна напред и със славянска сърдечност притисна Поаро в обятията си. Мистър Хигс ги изгледа одобрително. Цербер отново заудря с опашка по пода.

Насред тази трогателна сцена пропя звънецът.

— Джап! — възкликна Поаро и се измъкна от обятията на графинята.

— Може би ще бъде по-добре да отида в съседната стая — предложи тя и се измъкна навън.

Поаро се втренчи във входната врата.

— По-добре се погледнете в огледалото, шефе — подхвърли мистър Хигс тревожно.

Поаро го послуша и подскочи. По цялото му лице бяха размазани червило и грим.

— Ако това е мистър Джап от Скотланд Ярд, веднага ще си помисли най-лошото — рече мистър Хигс и добави, докато Поаро трескаво бършеше яркото червило от мустаците си: — А аз какво да правя? И какво ще стане с прекрасното куче?

— Доколкото си спомням — отвърна Поаро, — Цербер се е върнал в Ада.

— Както кажете — рече мистър Хигс. — Всъщност бях започнал да се привързвам към него... Но все пак не бих искал да остане завинаги при мен — много се набива на очи. Пък и яде като млад лъв!

— От немейския лъв до извеждането на Цезар от Ада — промърмори Еркюл Поаро. — Поредицата е завършена.

Седмица по-късно мис Лемън донесе на своя работодател неплатена сметка.

— Извинете, мосю Поаро. Трябва ли да бъде платено това? „Цветарски магазин «Ленора», червени рози. Единайсет лири и шест пенса. Да се изпратят на графиня Вера Росакоф, «Ада», Енд Стрийт, номер 13.“

При споменаването на червените рози, Поаро се изчерви.

— Да, мис Лемън, трябва да бъде платено. Малък знак на внимание във връзка с празник. Синът на графинята се сгодил в Америка. За дъщерята на своя работодател — собственик на компания за стоманени изделия. Доколкото си спомням, червените рози бяха любимите ѝ цветя.

— Сигурно — рече мис Лемън. — Доста скъпи са по това време на годината.

Еркюл Поаро възмутено изпъна гръб.

— Съществуват моменти, когато човек не трябва да бъде скъперник.

Тананикайки си тихичко, той излезе. Пое по улицата бодро и енергично. Мис Лемън се втренчи след него. Целият ѝ замисъл за усъвършенстване подредбата на архива бе напълно забравен. Събудиха се женствените ѝ инстинкти.

— Господи — промърмори тя. — Чудя се... Наистина... На неговата възраст! Едва ли...

Издание:

Агата Кристи. Подвизите на Еркюл

Английска. Първо издание

ИК „Абагар“, София, 1996

Редактор: Ирина Димитрова

ISBN: 954-584-161-3

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.